

NONNI PANOPOLITAE
METAPHRASIS
EVANGELII IOANNEL.

RECENSUIT

LECTIONVMQVE VARIETATE INSTRUXIT

FRANCISCVS PASSOVIVS.

ACCESSIT

EVANGELIVM SANCTI IOANNIS.

LIPSIAE 1834

SUMPTIBUS FRID. CHRIST. GUIL. VOGELII.—

LECTVRIS SALVTEM.

Aetati nostrae ea propria laus est, ut in quovis studiorum genere latentia protrahere, obscurata illustrare, neglecta novis curis percolere, ita ex antiquitatis quoque monumentis non praestantissima tantum, sed omnia fere, quotquot aliquam ad prisca tempora illustranda utilitatem habere videantur, quanto altius situ atque squalore sepulta jacuerint, tanto impensiore cum diligentia ad dias luminis auras revocare. Qua in re haud minimi est momenti, ipsa Graecorum Latinorumque scriptorum verba typis ita repetenda committere, ut a quovis talium deliciarum cupido non facile tantum sibi comparari, sed etiam sine graviore impedimento ac taedio legi relegique queant. Vt uno, sed insigni exemplo defungamur, duo saecula praeterierunt, ex quo nemo de NONNI PANOPOLITAE *Dionysiacis* iterum edendis ne cogitaverit quidem; multi, quorum nosse interesset, carmen haud ignobile variaeque eruditionis refertissimum vix fando

cognitum habuerint. At postquam nostra memoria a *Godofredo Hermanno* copiose expositum sit, quid effecerit Nonni exemplar in emendanda heroici versus conformatione metrica, quantumque ex novis his praeceptis longa posterioris aevi poetarum series in suos usus converterit, plures statim apud nos exorti sunt V. D., qui multiplicem in eo sive explicando sive corrigendo ponerent operam, donec certissima ei salus unde minime exspectabatur e Rossia affulserit junctis duumvirorum praestantissimorum studiis, *Sergii Vvarovii* et *Friderici Graefii*, quorum ille peculiari libello ingeniose eleganterque scripto (*Nonnos von Panopolis der Dichter. Ein Beytrag zur Geschichte der Griechischen Poesie.* St. Petersburg 1817.) poeticas Nonni virtutes celebravit totiusque carminis ordinem et nexum scite explicuit, hic Dionysiaca tali ornavit editione, (emitti coepta est Lipsiae a. 1812.) qualis utinam probatissimo cuique scriptori antiquo obtigerit.

Dum igitur sortem, quam Bacchicum carmen habuerit, prosperam praedicare licet, eo magis subit mirari, qui tandem factum sit, ut huius felicitatis nihil ad alterum Nonni opus, poeticam *Ioannei Evangelii metaphrasin*, redundaverit, quod mediocri volumine comprehensum, ab argumento maxime nobis commendatum, critico haud minus indiget auxilio. Neque profecto ab initio defuisse, qui alacres se adcingerent ad hunc laborem, testes nobis exstant editiones Graecae ad XXV numero, quae ab ineunte saeculo decimo sexto usque ad a. 1627. typis exscriptae sunt, v. Fabric. bibl. Graec. T. VIII. p. 607 sq. Harl. quibus accedat Coloniensis secunda apud *Maternam Cholinum* a. 1570. litteratoribus, quos novimus, incognita, fons ejus et origo, quae vulgo Coloniensis secunda putatur, a. 1588. non ad Parisinam *Martini Iuvenis*, sed ad hanc nostram expressa.

At post *Danielem Heinsium* in Aristareho sacro (Lugd. Bat. 1627.) deficiunt editiones, defuit ipsa car-

minis lectio et pertractatio critica *); sive injustae *Heinsii* criminationes ab infelice libello averterint recentiorum hominum ingenia, sive philologi propter argumentum theologis, hi propter scripturae genus illis concederent, ut ὡςπερ ἱερά τις ὄργης intantum in medio relinqueretur opusculum, sive alia tam longae intercapedinis existerit causa.

Quae utat sint, nostrum jam est cavere, ne diutius delitescat carmen, Dionysiacis certe nihil deterius, ideo vero in paucis notabile, quia in ipsis quasi duarum religionum confiniis situm elementa natura sua insociabilia mirum in modum juncta et commixta habet: quod quamquam ex istius aetatis ratione facile explicatur, disertius tamen antiquae superstitionis cum nova doctrina coeuntis et in unum coalescentis documentum ad nostra tempora pervenisse haud videtur. Dum enim omnia, quae ad externam poematis conformationem pertinent, sermo, imagines, epitheta, exuberans dictionis luxuries priscorum deorum cultorem spirant, neque quicquam a dithyrambico illo παραθύρατω remittunt, quo idem poeta res Bacchicas descripsit, materiem tamen ex ipsis Christianae fidei sacriis depromptam neque sine interiore quodam commoti animi fervore pertractatam videmus.

Subnata hinc est quaestio, potuerintne Dionysiaca ab auctore jam Christiano an metaphrasis ab ethnico adhuc conscribi: sed neutrum argumentis confirmari aut refelli potest: quod enim de Bacchico carmine recte judicavit *Fabricius*, obstare nihil, quo minus poeta, licet Christianus, animi causa priscas fabulas suopto ingenio exornandas susceperit, quidni idem inversa ratione de Metaphrasi statuamus? Nos certe non admodum miramur, divinam illam atque sublimem Ioannei Evangelii

---

*) [Nisi huc rettuleris *C. Vrsini* Nonnum redivivum, Hamburgi 1667. 8., contra *Heinsium* scriptum. cf. *Eberti* Lexicon bibliographicum II. p. 207. N. B.]

simplicitatem hominem Alexandriae a poeticis sensibus haud quaquam alienum adeo perculisse, ut carmen inde derivaret, quamvis pia persuasionis expertus, ingenio tamen, copia, ardore conspicuum. Minus etiam mirabitur, qui ingentem illam religionum, superstitionum, rituum omnium atque sacrorum confusionem reputaverit, quae Nonni maxime temporibus Aegyptum occupaverat. Neque aliter sensisse arbitror scriptorum ecclesiasticorum doctissimos, quos, quum Metaphrasin nostram, quantum equidem sciam, nusquam ad partes suas vocant, id non tam carminis ignoratione, quam consilii improbatione fecisse vero simile est, nisi forte credas abhorruisse bonos patres a foedis Manichaeorum, Origenistarum, Ariano- rum et nescio quorum praeterea erroribus, quibus Non- num patrocinatum esse clamitarunt nonnulli. Perduravit hoc silentium ad nostros Novi Foederis interpretes: quo jure, videant ipsi. Nos certe facimus cum *Ludov. Frid. Ottone Baumgarten - Crusio*, qui in erudito *spicilegio observationum ad Ioannis Evangelium e Nonni meta- phrasi* (Jenae, 1814.) idoneis exemplis demonstravit, quantum ex nostro carmine utilitatis in Evangelii Ioan- nei interpretationem et crisis, etiam in Christianae anti- quitatis scientiam redundare posset.

Vt igitur facilius atque commodius ad Metaphrasin nostram pateret aditus, nova ejus editio in primis nobis necessaria visa est, quam ita adornare instituimus, ut Graeca verba non ab innumerabilibus tantum impresso- rum librorum mendis, sed ab interpolationibus quoque recentiorum quorundam hominum diligenter repurgare- mus. Aldinam quidem principem rarissimam inspicere nondum licuit*): ejus tamen vestigia pressisse videntur ante *Iacobum Bordatum* omnes. Hic vero in editione sua,

---

*) [Eo nimirum tempore quo Passovius specimen novae editio- nis exhibuit. Ad hanc editionem exornandam Aldinam quo- que esse consultam paulo inferius memorabitur. N. B.]

Parisiis a. 1561. evulgata, Graeca verba ex codice manuscripto *Iacobi Salomonis Interaquaei* versibus LXVII integris auxit: qua in re apertae quidem fraudis crimen in *Bordatum* conferre nolumus: nemo tamen nobis persuadebit, accessiones illas veram Nonni manum referre: tantopere a Panopolitani poetae in versibus potissimum condendis elegantia et accuratioe abhorrent. Nihilominus in plures editiones transierunt, neque his contentus fuit *Franciscus Nansius*. Quum enim intelligeret, multa etiamnum in Evangelio Ioanneo, quale in nostro canone legitur, superesse versibus nondum inclusa, unde patet, Nonnum exemplari a nostris multum diverso usum esse, hanc lacunam proprio Marte explere haud dubitans, novos CCCLXIX hexametros eosque peioris etiam commatis proculdit et in editionem suam haud canctanter inserit: prodiit Lugd. Bat. 1589.

A duplice hac labe posteriorum editionum nulla prorsus se immunem servavit praeter unam Commelinianam a. 1596, quam *Fridericus Sylburgius* curavit, quum suum iudicium sequutus, tum codicem manuscriptum Palatinum, bibliothecae Heidelbergensi ut videtur nondum restitutum, sine supplementis istis Bordatianis. *Sylburgium* igitur, qui unus in Metaphrasi nostra critici munere rite functus est, etiam nobis in ea carminis parte ducem fecimus, quam editioni integræ praemittere placuit: ita tamen ut ea quoque, quae nuper, praecipue a *Frid. Aug. Wernickio* ad Tryphiodorum, de singulis locis bene sint monita, adhibuerimus, et ubi decessorum nullus sufficeret, nostram inierimus viam, v. c. c. I, 3. 40. II, 39. 113. III, 1. 68. IV, 29. 39. 172. 209. V, 2. 9. 99 etc. quibus diutius immorari mutationumque rationes reddere his ipsis diebus infirmior nos prohibet valetudo.

Hoc unum addimus, in dextro paginarum margine numeros sectionum indicatos esse, quae *Stephani* auctoritate in nostris Evangelii Ioannei editionibus invaluerunt. [Scr. Vratislaviae mense Iulio MDCCCXXVIII.]

Haec praefatus erat FRANCISCVS PASSOVIVS, quum anno MDCCCXXXVIII capita quinque priora novae editionis specimen typis describenda curaret, quo diem natalem regis potentissimi et clementissimi FRIDERICI GVILELMI III. rite celebrandum mandato almae litterarum Vniversitatis Vratislaviensis indiceret. Interea vir doctissimus atque ingeniosissimus ad integram Nonni Metaphrasim nova cura emendandam aggressus in usum suum contulit editiones quotquot comparare potuit vetustissimas ac praestantissimas, inter easque rarissimam illam, *Aldinam* principem, quam ei suppeditavit bibliotheca celeberrimae litterarum Vniversitatis Lipsiensis. Sic prodiit apparatus criticus, quem in medio posuimus talem qualem ipse reliquit Passovius, nimis maturo fato (proh dolor) litteris artibusque ereptus, quippe quem pro temporum ratione sanam atque strenuum nulla graviore aegrotatione praegressa superioris anni ante diem V. idus Martias apoplexis subito necaret, virum, dum vixit, mihi benevolentissimum atque amicissimum. Sed eximias talis amici virtutes quo minus ignavo questu atque infirmo desiderio prosequamur ipsa impediunt verba quae cycni morituri instar cecinit vir immortalis, quum tribus ante obitum hebdomadibus amici candidissimi, *Danielis a Coellen*, theologi eruditissimi, exsequias atque memoriam celebraret: *apud Germanos, inquit, teste Tacito ab omni inde tempore feminis lugere honestum visum est, viris meminisse* *).

Iam quo facilius lectores Nonni Metaphrasim verbis heroicis adstrictam cum prototypo possint comparare, subnexum est ipsum SANCTI IOANNIS APOSTOLI EVANGELIUM quale nuper lucem aspexit

---

*) Extremo prooemio, indici lectionum in univ. Vratislav. per aestatem a. 1833. habendarum praemisso, pag. 8.

ex fidiissima et accuratissima Caroli Lachmanni emendatione.

Reliquum est ut addamus siglarum explicationem a Passovio in exhibenda scripturae varietate admissarum.

Pal. Codex Palatinus a Sylburgio consultus.

A. editio *Aldi* eaque princeps, his verbis inscripta: *NONNOY ΠΟΙΗΤΟΥ ΠΛΑΝΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.* Sine singulari tituli folio, sine praefatione, sine loco et anno, forma quadrata minori prodiit Venetiis a. 1511 Eberto indice Lex. bibliograph. II. p. 206. qui recte quidem annotavit hanc editionem complecti folia quinquaginta et unum, sed falso edixit signatam esse litteris *aaaa* usque ad *kkkk*: immo *aaa — xxx*. Adiecta sunt Gregorii Nazianzeni carmina, quorum extremae paginae appictum est Aldi signum ancorale cum inscriptione *ALDVS MA. RO.*

Sec. editio Seceri a. 1527.

Hegend. editio Hegendorphini a. 1528.

Brub. editio Brubachii a. 1541.

Bog. editio Bogardi a. 1541—42.

Juv. editio Juvenis a. 1556.

B. editio Bordati a. 1561. *B. v. l.* varia lectio in calce editionis Bord. p. 196. *m. B.* margo Bordati.

Heden. editio Hedenecii a. 1571.

St. ed. H. Stephani a. 1578.

N. ed. Nansii a. 1589. Eiusdem Nansii ad Nonni paraphrasim curas secundas (Lugduni Bat. 1593.) una cum editione a. 1599. I. C. Iahnus, vir doctissimus, Passovio miserat paucis ante mortem diebus, ita ut nulla earum ratio haberi posset.

Chol. editio Coloniensis apud Maternum Cholinum a. 1570. 8.

S. editio Sylburgii a. 1596.

H. Dan. Heinsii Aristarchus sacer una cum Nonni contextu n. 1627.

W. ms. his litteris designatae sunt F. A. Wernickii coniecturae quaedam margini editionis Sylburgianae adscriptae. Qua de re quum antea parum certus haesitarem, consului C. G. Zumptium, virum humanissimum, qui roganti mihi benevole aperuit se ipsum Passovio olim misisse exemplum illud Wernickianum.

Scrpsi Vratislaviae mense Martio a. MDCCCXXXIII.

N. BACHIVS.

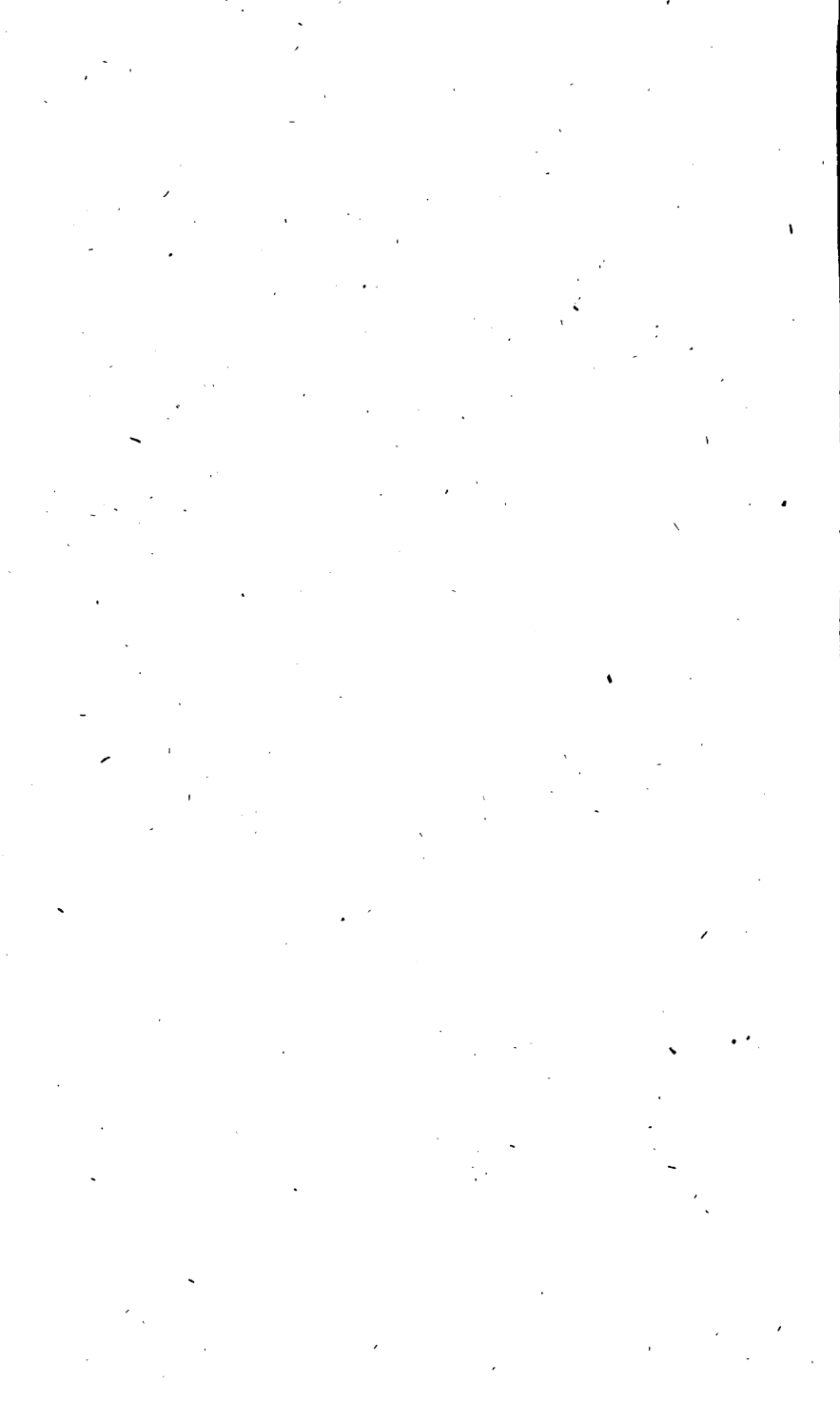

**ΝΟΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ**

ΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΡΑΓΓΕΛΙΟΥ.

ΝΟΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

Κ Ε Φ. Α.

Ἀχρονος ἦν, ἀκίχητος, ἐν ἀρρήτῳ λόγος ἀρχῆ, 1
ἰσοφυῆς γενετῆρος ὁμήλικος, υἱὸς ἀμήτωρ,
καὶ λόγος αὐτοφύτιο θεοῦ, φάος ἐκ φάεος φῶς·
πατὴρ ἦν ἀμέριστος, ἀτέρμονι σύνθρονος ἔδρη·
5 καὶ θεὸς ὑψιγένεθλος ἦν λόγος. Οὗτος ἀπ' ἀρχῆς 2
ἀενάω συνέλαμπε θεῷ τεχνήμονι κόσμου,
πρεσβύτερος κόσμοιο· καὶ ἔπλετο πάντα δι' αὐτοῦ, 3
ἄπνοα καὶ πνεύοντα· καὶ ἐργοπόνου δίχα μύθου
οὐδὲν ἔφθ, τόπερ ἔσκε· καὶ ἔμφυτος ἦεν ἐν αὐτῷ 4
10 ζῶη πασιμέλουσα, καὶ ὠκυμόρων φάος ἀνδρῶν

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

1. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν,
καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν.
3. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ
ἓν. ὃ γέγονεν, 4. ἐν αὐτῷ ζῶη ἦν, καὶ ἡ ζῶη ἦν τὸ φῶς

1, 3. φῶς ἐκ φάεος φῶς. A. S. φάος 1, 10. 20. 124. 128.
3, 5. 102. 104. 105. 108. φῶς in fine versus 1, 24. 12, 131. 14, 63.
18, 24. φῶς 9, 186. φάος Gerhard. lectt. Apollon. p. 203. —
Vs. 10. πᾶσι μέλουσα A. St. N. S. H. 6, 137. 15, 51. 19, 179.
post ἀνδρῶν comma tantum N. vulg. punctum.

- ζωὴ πάντροφος ἦεν. Ἐν ἀχλυόεντι δὲ κόσμῳ 5
οὐρανίαις σελάγιζε βολαῖς γαιήοχος αἶγλη,
καὶ ζόφος οὐ μιν ἔμαρψε· μελισσοβότῳ δ' ἐνὶ λόχμῃ 6
ἔσκε τις οὐρεσίφοιτος ἐρημάδος ἀστὸς ἐρίπνης,
15 κήρυξ ἀρχεγόνου βαπτίσματος· οὐνομα δ' αὐτῷ 7
θεῖος Ἰωάννης λαοσόος· Οὗτος ἐπέστη
ἄγγελος ἐμπεδόμυθος, ὅπως περὶ φωτὸς ἐνίψη
μαρτυρίην, ἵνα πάντες ἐνὸς κήρυκος ἰωῆ
ὀρθὴν πίστιν ἔχοιεν, ἀτέρμονα μητέρα κόσμου·
20 Οὐ μὴν κεῖνος ἔην νοερὸν φάος, ἀλλ' ἵνα μῶνον 8
πᾶσιν ἀναπτύξειε θεηγόρον ἀνδρεῶνα,
καὶ φάεος προκέλευθος ἀκηρύκτιο φανεῖη,
ξυνην μαρτυρίην ἐνέπων θεοδέγμονι λαῷ.
Καὶ γὰρ εὐὸ μετὰ πατρὸς ἐτήτυμον ἀρχεγονον φῶς 9
25 μουνογενὴς λόγος ἦεν, ὃς ἀνέρα πάντα καθαίρει,
πνευματικαῖς ἀκτίσι καταυγάζων φύσιν ἀνδρῶν
ἐρχομένων ἐπὶ γαῖαν· ἔην δ' ἐν ἀπειθείῃ κόσμῳ 10
ἀπροϊδής, καὶ κόσμος ἀπείριτος ἔσκε δι' αὐτοῦ,
καὶ λόγον οὐ γίνωσκεν ἐπήλυδα κόσμος ἀλήτης.
30 Ἐγγυὸς ἔην ἰδίων, ἴδιοι δὲ μιν ἄφροني λύσση 11

τῶν ἀνθρώπων, 5. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. 6. ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· 7. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. 8. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9. ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11. εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν

Vs. 14. Dionysiac. 25, 270. — Vs. 19. distincti c. H. —
Vs. 20. ἀναπτύξειεν θεγόρον Α. ἀναπτύξειε θεηγόρον Jun. β.
N. St. — Vs. 29. Dionys. 32, 54.

- ὡς ξένον οὐκ ἐγέραιρον· ὅσοι δέ μιν ἔμφρονι θυμῷ 12
 ἀπλανεῖς δέξαντο, καὶ οὐ νόον εἶχον ἀλήτην,
 οὐρανήν πάντεσσι μίαν δωρήσατο τιμὴν,
 τέκνα θεοῦ γενετῆρος ἀειζώντος ἀκούειν,
 35 οὓς φάσις οὐκ ᾔδινε λεχωϊᾶς, οὐ βίος ἔγνω 13
 ἀνδρομέου βλάβστημα θελήματος, οὐδὲ καὶ αὐτῆ
 σαρκὸς ἐρωτοτόκοιο γαμήλιος ἤρσεν ἐνῆ,
 ἀλλὰ θεοῦ γεγάσιν ἀνήροτα τέκνα τοκῆς.
 Καὶ λόγος αὐτοτέλεστος ἐσαρκώθη θεὸς ἀνὴρ 14
 40 ὀπίγονος, προγένεθλος, ἐν ἀρρήτῳ τινὶ θεσμῷ
 ξυνάσας ζαθέην βροτοειδέϊ σύζυγα μορφῆν.
 Καὶ θεὸς οἶκον ἔναιε σὺν ἀνδράσι, καὶ κλέος αὐτοῦ
 εἶδομεν ἀνδρομέοισιν ἐν ὄμμασιν, οἷά τε τιμὴν
 νιοῦ μουνογόνοιο παρ' ὑψίστοιο τοκῆς·
 45 καὶ χάριτος πέπληθε καὶ ἀτρεκίης γενετῆρος.
 Ἀμφὶ δὲ σαρκοφόροιο λόγου πρωτάγγελος ἀνὴρ 15
 ἀγνὸς Ἰωάννης πιστώσατο μάρτυρα φωνῆν·
 οὗτος ἔην, ὃν ἔειπον ἀμωμήτῳ ἐνὶ μύθῳ·

οὐ παρέλαβον. 12. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς
 ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνο-
 μα αὐτοῦ, 13. οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρ-
 κὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν.
 14. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ
 ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ
 πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. 15. Ἰωάννης μαρ-
 τυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων Οὗτος ἦν ὃν εἶπον Ὁ
 ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός

Vs. 40. in Pal. duplicis scripturae vestigia sunt, θεσμῷ et θε-
 σμῷ, ut infra 3, 36. θεσμῷ A. S. H. θεσμῷ dedi. cum Pal. —
 Vs. 41. participio ξυνάσας superscriptum γράφεται καὶ γένεσιν Pal.
 — Vs. 48. τινὶ μ. Wernicke ad Tryphiodor, p. 484.

- πρῶτος ἐμεῖο βέβηκεν, ὀπίστερος ὅστις ἰκάνει,
 50 ὅτι μεν ἦν πρῶτιστος, ὅτι ξύμπαντες ἀπ' αὐτοῦ. 16
 ἤράμεθα ζαθέου πληρώματος ὄψιμον ἄλλην
 ἀντίθειον προτέρης χάριτος χάριν· ὅτι θεμίτων 17
 βίβλον ἔλων γενέτης διὰ Μωσέως ἄπασε λαῶ,
 καὶ χάρις ἐκ Χριστοῦ καὶ ἀτρεκίη πέλε κόσμῳ·
 55 καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἐν ἀντιπόροισιν ὄσωπαῖς 18
 οὔποτέ τις σκοπίαζεν· ἐῷ διεπέφραδε μῦθῳ
 κεῖνος ὁ θεσπεσίῳ μεμελημένος ἠθάδι κόλπῳ
 μουννογενῆς, ὁμόφοιτος ἀμωμήτοιο τοκῆος·
 Μαρτυρίας δ' ὕδε μῦθος, ὃν ἀμβροσίη τινὲ φωνῆ 19
 60 πιστὸς Ἰωάννης ἐτυμόθροος ἔννεπε κήρυξ,
 Ἑβραίων ὅτε λαὸς ἐρημάδος εἰς ῥάχιν ὕλης
 Λευίτας προῖαλλε καὶ ἀγρύνουσι ἱερῆας,
 ἦχι φυγὰς μερόπων μετανάστῃς ἄκεεν ἀνήρ
 ἔνδιον ἀντόρριζον ὀρεσσαύλοιο μελάθρου.
 65 Μυστιπόλοι δ' ἐρέεινον ὁμήλυδες ὀξέϊ μῦθῳ·
 τίς σὺ πέλεις; μὴ Χριστὸς ἔφους; καὶ ἀμοιβάδι φωνῆ 20
 εἶπε καὶ οὐκ ἔκρυψε καὶ οὐκ ἠρηήσατο κήρυξ·

μου ἦν. 16. ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος, 17. ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωυσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ἐγένετο. 18. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

19. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευίτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν Σὺ τίς εἶ; 20. καὶ ὡμολόγησεν, καὶ οὐκ ἠρηήσατο, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμι

Vs. 59. ὁ ἀμβροσίη A. St. sine iota S. margo Pal. ὃν ἀμφρ. Pal. ὃν ἀμφρ. conl. S. q. v. Bog. Juv. N. — Vs. 61. εἰς φ. ὕλης, v. N. — Vs. 63. μετανάστιος, Gerhard. L. A. p. 203.

Χριστὸς ἀναξ οὐκ εἰμί. Καὶ Ἑβραίων χορὸς ἀνδρῶν 21
 πόμπιμος ἐνθεον ἄνδρα τὸ δεύτερον ἤρετο μύθῳ·
 70 εἶπε, τίς οὖν σὺ πέλεις; Θεσβίτιδος ἀστὸς ἀρουήρης
 Ἥλιας ἐφάνης; Καὶ ἀνίαχεν· οὐ μετανάστης
 ὄψιμος Ἥλιας παλινόστιμος εἰς χθόνα βαινῶ.
 Καὶ θρασοῦς ἐσμός ἔειπεν ἀνιπτοπόδων ἱερῶν·
 μὴ σὺ μοι, ὃν καλέουσι, θεηγόρος ἐσὶ προφήτης,
 75 ἄγγελος ἐσομένων; Καὶ ἀμείβετο δίζυγι μύθῳ·
 οὐ πέλω Ἥλιας, οὐ θέσκελός εἰμι προφήτης.
 Καὶ πάλιν ἐσμός ἔειπε θεοκλήτων ἱερῶν· 22
 τίς τελέθεις; ἵνα πᾶσιν ἀπαγγείλωμεν ἰόντες
 ἀνδράσι μυστιπόλοισιν ἀμοιβαίην ὄσο φωνήν,
 80 ἡμέας οἱ προέηκαν ἀελλήεντι πεδίλῳ
 δεῦρο μολεῖν· σὺ δὲ ποῖον ἔπος φιλοπευθεῖ λαῷ
 ἀμφὶ σέθεν λέξειας; Ὁ δὲ ζαθέης ἀπὸ βιβλοῦ 23
 ἀνέρος ἀρχεγόνοιο θεόσουτον ἴαχε φωνήν·
 φωνὴ ἐγὼ βοῶντος ἐρημάδος ἐνδοθι πέτρης·
 85 οἶμον ὀφειλομένην ἰθύνατε παμβασιλῆος,
 καὶ οἱ ἐτοιμοτάτη πελέτω τρίβος, ὡς ἐνὶ βιβλῳ
 Ἡσαΐας πολυῖδρις ἐνέγραφε, θέσπιδι βιβλῳ.
 Καὶ χορὸς ἄλλος ἀπιστος ἀμαρτινῶν Φαρισαίων 24

ὁ χριστός. 21. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν τί οὖν; Ἥλιας εἰ σὺ; καὶ λέγει Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἰ σὺ; καὶ ἀπεκρίθη Οὐ. 22. εἶπαν αὐτῷ τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δώμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς. τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23. ἔφη Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. 24. καὶ οἱ ἀπεισταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν

Vs. 69. τοσούτ. semper A. S. contra N. τὸ δεῦτ. τὸ τρίτον 21, 2. — Vs. 70. sine interrogandi nota A. St. contra N. — Vs. 71. Ἥλιας H.

- πέμπετο καὶ σοφὸν ἄνδρα θεηγόρον ἤρετο μύθη· 25
 90 καὶ σὺ τί βαπτίζεις; πόθεν ὕδατι φῶτα καθαίρεις;
 εἰ μὴ Χριστὸς ἔφυς ὑψίζυγος, οὐδὲ σὺ δάφρου
 ἄρπαγος Ἡλίας ἐλατῆρ πυρὸς, οὐδὲ προφήτης
 πνεύματι παφλάζων, θεοδινέος ἔγκυος ὀμφῆς.
 Καί σοφιοι πευθομένοις ἔπος ἴαχε θεσκελος ἀνήρ· 26
 95 ὑμέας αὐτὸς ἵκανον ἐγὼ καθαροῖο λουτροῦ
 ὕδατι βαπτίζων· καὶ ὀπίστερος ὅστις ἰκάκει, 27
 σήμερον ὑμείων μέσος ἴσταται, οὐ ποδὸς ἄκρου
 ἀνδρομέην παλάμην οὐκ ἄξιός εἰμι πελάσσας
 λῦσαι μῶνον ἰμάντα θεοπνεύστοιο πεδίου.
 100 Βηθανίης πέλε ταῦτα, θεουδέος ἐγγὺς ἀρούρης, 28
 χεύματος ἀντιπέρηθεν Ἰορδανίου ποταμοῖο.

Ἄλλ' ὅτε δὴ δρόμον ἄλλον ἐκηβόλος ἤγαγεν ἡώς, 29
 ἀγνὸς Ἰωάννης ἀντώπιον ὄμμα τιταίνων
 Ἰησοῦν ἐνόησε, καὶ ἀγκικέλευθον ἰόντα
 105 δάκτυλον ὀρθῶσας ἐπεδείκνυε μάρτυρι λαῶ·
 ἠνίδε, παγγενέταο θεοῦ σχεδὸν ἀμνὸς ἐχέφρων·

Φαρισαίων, 25. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ Τί σὺν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστὸς οὐδὲ Ἡλίας οὐδὲ ὁ προφήτης; 26. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἔστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, 27. [αὐτὸς ἐστιν] ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, [ὃς ἐμπροσθέν μου γέγονεν,] οὐ [ἐγὼ] οὐκ εἰμι ἄξιός ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἰμάντα τοῦ ὑποδήματος. 28. Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτίζων. 29. τῇ ἐπαύριαν βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει Ἴδε ὁ

οὗτος ἔην· ὃν ἔειπον, ὀπίστερος ἔρχεται ἀνὴρ, 30
 ὅς μεν ἔφην προπάροιθεν· ἐγὼ δὲ μιν οὐ πάρος ἔγνων 31
 ὄμμασιν, ἀλλ' ἵνα πᾶσι ἔχων ἄγνωστον ὄπαπῆν
 110 Ἰσραὴλ τεκέεσσιν ἀσημάντοισι φανείη,
 ἦλθον ἐγὼ προκέλευθος ἀκηρύκτιο πορείης,
 βαπτίζων ἀδίδακτον, ἀπευθέα λαὸν ἀλήτην.
 Καὶ πετάσας στόμα θεῖον; ὄλω φιλοπευθείῃ λαῶ 32
 μαρτυρίην ἀγόρευεν ἔη πανθελγείῃ φωνῇ,
 115 ὅτι περ αἰθερίων κατανεύμενον ἔδρακε κόλπων
 πνεῦμα θεοῦ, πτερύγων πεφορημένον ἔμφρονι
 παλμῶ,
 ἀντίτυπον μίμημα πελειάδος, ἄχρις ἐπ' αὐτὸν
 ἦλθε καὶ αὐτόθι μίμνεν· ἐγὼ δὲ μιν οὐ πάρος ἔγνων, 33
 ἀλλὰ μοι αὐτὸς ἔειπεν ἔη σημάντορι φωνῇ,
 20 ὅστις ἐμὲ προέηκε παλιγγενέων δέμας ἀνδρῶν
 βαπτίζειν ἀπύροισι καὶ ἀπνεύστοισι λοετροῖς,
 εἰς ὃν ἂν ἀθρήσειας ὑπὴνέμιον καταβαῖνον
 πνεῦμα θεοῦ νοεροῖο καὶ αὐτόθι ἔμπεδα μίμνον·
 οὗτος ἀφωτίστοισι φάος μερόπεσσιν ὀπάσσει,

ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. 30. οὗτος
 ἔστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον Ὅπισώ μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὅς ἐμ-
 προσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31. καὶ ἐγὼ οὐκ
 ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλ-
 θον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων. 32. καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης,
 λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ
 ὠρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33. καὶ ἐγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν,
 ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν Ἐφ'
 ὅτι ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὐ-

Vs. 112. ἀπειθεία interp. Heden. — Vs. 115. παρ' αὐθ. Bord.
 — Vs. 123. μίμναι Pal. A. S. μίμνον N. conl. S. q. v. καὶ ἔμπε-
 δον αὐτόθι μίμνον Hermann. Orph. p. 818. cf. 4, 207.

125 ἐν πυρὶ βαπτίζων καὶ πνεύματι· καὶ μιν ὁπαπῆ 34
εἶδον ἐγὼ καὶ ἔειπον ἀληθεῖα μάρτυρα φωνῆν,
ὅτι θεοῦ γόνος οὗτος, ἀπεζώσιο τοκῆς.

Ἄλλ' ὅτε δὴ θάος ἄλλο καλίνδρομος ἤγαγεν ἠῶς, 35
θεῖος ἀνὴρ ἔστηκε, δύο δέ οἱ ἄγχι μαθήται

130 Χριστοῦ θεσπεσίας ἀδαήμονες εἰσέτι μορφῆς·
Χριστὸν ἰδὼν στείχοντα βασιτὴν χθόνα πεζὸν ὄδιτιν, 36
ἄρματος ὑμπόροιο μετώροιο ἠνεοχῆα,
ἀγνὸς Ἰωάννης πάλιν ἴαχεν ἠθάδε φωνῆ·
οὗτος ἐπουρανίοιο θεοῦ λάλος ἀμνὸς ὀδεύει.

135 Καὶ ζαυθὴν αἶοντες ἀληθεῖος ἀνδρὸς ἰωὴν 37
ἀπλανέες δύο φῶτες ὀπίστεροι ἤλθον ὀδίται
Χριστοῦ νεισσομένοιο. Καὶ αὐτοδίδακτον ὁπαπῆν 38
ἐντροπαλιζομένην διδύμους ἐπὶ φῶτας ἐλίξας,
ἐσομένων ἐρέεινε συνωρίδα δίζυγον ἀνδρῶν·

140 δεῦρο τί μαστεύοντες ἐκάνετε; Καὶ μίαν ἄμφω 39
πευθομένου βασιλῆος ὀμόθροον ἴαχον αὐθὴν·
ραββὶν, ὅπερ καλέουσι διδάσκαλε, πῆ ποτε ναίεις;
καὶ μίαν ἄμφοτέρουσι ἀναξ ξυνώσατο φωνῆν· 40

τός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 34. καὶ ἐγὼ ἐώρακα,
καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

35. Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰσῆκει Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ δύο, 36. καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπι-
τοῦντι λέγει Ἰδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ [ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν
τοῦ κόσμου]. 37. καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λα-
λοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38. στραφείς δὲ ὁ
Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς
39. Τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ Ῥαββί (ὃ λέγεται μεθε-
μνηνόμενον διδάσκαλε), ποῦ μένεις; 40. λέγει αὐτοῖς Ἐ-

δεῖτε καὶ ἀνθρώποις. Καὶ ἦλθον ἄρα μελάθρου
 145 καὶ μάθον, ὑπάρθι ναῖεν· ὑπερόφιοι δὲ μαθηταὶ
 ἡμῶν ἐκεῖνο τέλεσσαν ἔσω Χριστοῦ μελάθρου
 ἀγγίδεο· δεκάτη δὲ ποδίημος ἔτριχεν ὦρη,
 καὶ τις ἔην, ὃς ἴκασεν ἔσω θεοδέγμονος αὐλῆς, 41
 Ἀνδρείαι, μερόπων ἀλιεὺς μετὰ πόντιον ἄγρην,
 150 ἰχθυβόλου Σίμωνος ἀδελφός, εἰς δὲ τις αὐτῶν,
 οὗς θεὸς ἐξείνισεν· Ἰωάνναο δὲ φακῆς
 ξυνηῆς ἰσαῖοντι συνέμπορος ἦεν ἐταίρω
 ἀγχερενῆς· ἄμφω δὲ μὴ πειθήμονι βουλῇ
 Χριστοῦ ἐρωμάρτησαν· ὁ μὲν πρῶτιστον ὀδεύων 42
 155 σύγγατον εὐώδιος ἐρευνητῆρα θαλάσσης
 εὗρεν ἐν Σίμονα καὶ ἔννεπεν ὃς εἶ μύθῳ·
 σύγγατι, Μεσσίαν σοφὸν εὗρομεν, ὃς θεὸς ἀνὴρ
 Χριστὸς Ἰουδαίοισιν ἀκούσται Ἑλλάδι φωνῇ.
 Ὡς εἰπὼν ἐκόμισσεν ὁμόγνιον ὃς ὄν ὀδίτην, 43
 160 Ἰησοῦς ἰθι ναῖε· γαλιθαῖω δὲ προσώπῳ
 Χριστὸς δὼν Σίμονα σοφῶ μελιζατο μύθῳ·
 υἱὸς Ἰωάνναο σὺ μὲν πέλες, ἐσὶ δὲ Σίμων,
 ἐργατίνης πόντιο· σὺ μοι κικλήσκειο Κηφᾶς·

γεσθε καὶ δετε. ἦλθον οὖν καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ'
 αὐτῷ ἔμεινεν τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην. ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. 41. ἦν
 [ἔξ] Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν
 ἀποουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ·
 42. εὗρίσκει οὗτος πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμονα,
 καὶ λέγει αὐτῷ Ἐβρήκαμεν τὸν μεσσίαν (ὃ ἐστὶν μεθερμη-
 νεύόμενον χριστός). 43. [καὶ] ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
 ἐμβέβητος δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωάν-

V. 144. ἀθρήσαστε A. B. S. H. cf. 210. 4, 139. 6, 190. εἰσό-
 φροῖσιν. B. J. v. ἀθρήσαστε Pal. recte. — V. 162. σὺ μοι A.
 S. sprscr. Pal. σὺ μὲν dedi e Pal.

δεύτερον οὐνομα δέξο νεώτερον, ἀνέρες ἄλλοι
 165 Πέτρον ὅπερ καλέουσιν· ἐπανυμίην δὲ καλύπτει
 πρεσβυτέρην Σίμωνος· ὑπέρτερον οὐνομα Πέτρου
 πίστιος ἀρροαγέος σημήμον. Ἄλλ' ὅτε γεικων 44
 ἀκροφανῆς δροσερῆσι βολαῖς πορφύρεεν ἴως,
 Ἰησοῦς μετὰ νύκτα λιπόσκιον ἤθιλε βαινεν
 170 εἰς πόλιν εὐάδινα τάνυπλοκάμων Γαλιλαίων.
 Καὶ σχεδὸν εὔρε Φίλιππον· ἀναξ δέ μιν εἶπε γενι-
 σθαι
 πιστὸν ἐὼν συνάεθλον, ὀπισθοκέλευθον ὀδίην·
 ἔσπεο καὶ σὺ, Φίλιππε. Καὶ εἰσέτι θερμὸς ἀκούων
 οὔασι μῦθον ἔδεκτο καὶ ἴχνεσιν ἔφθασε φωνήν.
 175 Ξυνήν δ' εἶχε Φίλιππος ἐὼν Βηθσαιῖδὰ πάτριον, 45
 Ἀνδρείας ὅθι ναῖεν, ὅπη θρασὺς ᾔσκε Σίμων.
 Ναθαναήλ δὲ Φίλιππος ἐῶ μελιξάτο μῦθῳ, 46
 εὐρῶν εὐπετάλοιο κίτω δρυὸς, ὃν σοφὸς ἀνὴρ
 Μωσῆς ἀρχιγένεθλος ἐπέγραψε θέσπιδι βιβλῳ·
 180 εὔρομεν, ὃν σύμπαντες ὁμορρήτω τινὶ μῦθῳ
 ἐσομένων κήρυκες ἐπιστάσαντο προφητῆι,
 Ἰησοῦν, ὅσιον βούμενον υἱὸν Ἰωσήφ,
 Ναζαρεθ ναετῆρα, θεοῦ γόνον. Ἀγγιπιῶ δὲ 47

νου· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς (δὲ ἐρμηνεύεται Πέτρος. 44. Τῇ
 ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὗρισκει
 Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ἀκολούθει μοι. 45. ἦν
 δὲ ὁ Φίλιππος ἐκ τῆς πόλεως Βηθσαῖδα καὶ
 Πέτρου. 46. εὗρισκει Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ καὶ λέγει αὐ-
 τῷ Ὅν ἔγραψεν Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, ἐν-
 ῥήκαμεν, Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἐκ τῆς Ναζαρέτ. 47 καὶ

Vs. 168. cf. Jacobs. Anth. Pal. p.543. — Vs. 180. ὅν πάντες
 A. Bog. See. Brub. δὴ πάντες. Had. Janius. σύμπαντες Jun. v. N.
 — Vs. 183. cf. 18, 30, 44.

- Ναθαναήλ ταχύμητις ἔπος ἔνωσε Φιλίππῳ·*
 185 *Ναζαρεθ· δύναται καλὸν ἔμμεναι; Εἰσπρέων δὲ*
σύνδρομος εἶπε Φίλιππος ἀπειροκάκῳ ἐνὶ μύθῳ·
ἔρχεο καὶ σκοπίαζε. Καὶ ἀγγικέλευθον ὀδύτην· 48
Ναθαναήλ ταχύγουνον ἀναξ ἐπεδείκνυε λαῶ·
Ἰσραὴλ γόνος οὗτος ἐτήτυμος, οὔτινι τεύχων·
 190 *ἢ δόλον ἀλλοπρόσαλλον ἢ ἀγκύλα μῆδεα φάναν·*
Ναθαναήλ δ' αἶψαν ἐπεδείκνυε θαύματι φωνήν· 49
πῶς φρεσὶ γινώσκεις με, τὸν οὐ πάρος εἶδες ὀπωπῆ;
εἶπε, πόθεν νοεῖς με; Καὶ ἀνέρι θεσκελον αὐθὴν
κοίρατος ὀμφήεντος ἀνήρηνγεν ἀνθερεῶνας·
 195 *πρὶν καλέσαι σε Φίλιππον ὑπὸ σκυοειδέϊ συκῇ*
ἔδρακον ὑψικόμοισι παρενδιάοντα κορῶμβοις,
ὄμμασι καὶ πραπίδεσι τὸν οὐ παρεόντα δοκεῖαν·
Ναθαναήλ δ' ὀλόλυξεν ἔχων ταχυπειθέα βουλήν, 50
θαύματι πιστὰ μέτωπα θεουδέϊ χειρὶ πατάξας·
 200 *ῥαββὶν, ἐπουρανίων ἀδύτων ὑψίθρονε ποιμήν,*
Ἰσραὴλ σὺ πέλεις βασιλεὺς, σὺ Χριστὸς ὑπάρχεις,

εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ Ἐκ Ναζαρεθ δύναται τι ἀγαθὸν εἶ-
 ναι; λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιππος Ἐρχου καὶ ἴδε. 48. εἶδεν Ἰη-
 σοῦς τὸν Ναθαναήλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ
 αὐτοῦ Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. 49. λέ-
 γει αὐτῷ Ναθαναήλ Πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς
 καὶ εἶπεν αὐτῷ Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τῇ
 συκῇ εἰδὼν σε. 50. ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναήλ [καὶ λέγει]

Vs. 185. ἐκ Ναζ. A. Sec. Brub. Bog. St. S. H. ἐκ omis. B. Juv. N.
 κάλον ἴμεν W. ms. — Vs. 186. ἐνὶ μ. Wernick. Tryph. p. 484. —
 Vs. 188. ἐδείκνυε A. Sec. Brub. Bog. Juv. St. Chol. S. cf. 105. 191.
 ἐπεδείκνυε conit. S. N. — Vs. 190. μῆδε' ὑφαιών S. cf. 11, 214.
 μῆτον ὑφαιών. — Vs. 191. interrogandi notam habet B. omittunt
 A. St. N. S. — Vs. 192. γινώσκεις A. S. γινώσκεις Pal. abs-
 que γ, ut Etym. nostrum, sed cum γ 4, 233.

υἱὸς ἀειζώοιο Θεοῦ λόγος· ἀμφοτέρων δὲ,
Ἰσραὴλ τεκέων σε θεὸν βασιλῆα καλέσω
καὶ σε θεοῦ ζώντος ἐτήτυμον υἱὸν ἐπίψα.

205 Καὶ μὲν ἀναξ θάρσυνεν, ἐς ἐλπίδα φέρτερον ἔλκων 51

πίστιν ἔχεις τινὰ μοῦνον ἀδαμβέα μῦθον ἀκούσας,
ὅτι σε μοῦνον ἔειπον ἰδεῖν παρὰ πυθμένα σικκῆς
ὄμμασι πιστοτέροισιν ὑπέρτερα θαύματα λεύσεις·
μάρτυρον ἐμπεδόμυθον ἀμὴν ἀμὴν σέβας ἔστα 52

210 οὐρανὸν εἰσόψεσθε κεχηνότα θέσπιδα ῥιπῆ,
πεπταμένων στεφανηθὸν ἀδητήτων κενεώνων,
ἀγγελικῆς τε φάλαγγος εὐπτερον ἐσμὸν ὀδίτην
αἰθερίης ὄψεσθε κακαῖσσαντα κελεύτου,
οὐρανόθεν κατιόντα, παλινοῦστω τε πορείη

215 οὐρανὸν εἰσαίνοντα μετάρσιον, ἤτροφοίτην,
υἱὸς ἀνθρώποιο διάκτορον.

Κ Ε Φ. Β.

Ἄλλ' ὅτε πέτρας 1

πορφυρέας τριτάτη θαλαμηπόλος ἔγραφεν ἡὼς,
ἀμφὶ πέδον Καναναῖον ἀξιφυῦτου Γαλιλαίης

Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ ὁ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραὴλ.
51. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶ-
δόν σε ὑποκάτω τῆς σικκῆς, πιστεύεις; μετὼ τούτων ὑψη.
52. καὶ λέγει αὐτῷ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ἔμιν, ὄψεσθε τὸν οὐ-
ρανὸν ἀνεωρότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας
καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

1. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς
Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. 2. ἐκλήθη δὲ

Vs. 207. ὑπὸ πυθμένα A. Sec. Brub. Bog. St. N. S. H. παρὰ
Juv. B. interrog. nota post σικκῆς A. N. — Vs. 210. ἀθρόησθε A.
m. B. Sec. Brub. Bog. St. N. q. v. S. H. εἰσόψεσθε B. Juv.

παιδοτόκου γάμος ἕσπε βίου προτιόσφορος ἀρχή·
 5 καὶ γάμος ὄλβιος ἦεν, ὅτι χυονίῳ παρὰ παστῶ 2
 Χριστὸς ὀφιασθοκόμων μερόπων θοινήτορι λαῶ
 κλητὸς ἦν εὐνδορπος, ὁμοκλινέες τε μαθηταὶ
 πάντες ἔσαν στοιχηδόν. Ἐς εἰλαπίνην δὲ καὶ αὐτῇ
 παρθενικῇ Χριστοῖο θεηπάκος ἴκετο μήτηρ,
 10 ἀχράντῳ παλάμῃ γαμίης ψαύουσα τραπέζης,
 παιδατόκος φηγόμενος, αἰὲ μεθέπουσα κορείην.
 Οἴνου δ' ἠδυνότοιο θυώδεις ἀμφιφορῆς 3
 πάντες ἐγυμνώθησαν ἐπασσυτέροισι κυπέλλοις
 πινομένου, στυγαὶ δὲ φλαγκρήτῳ παρὰ παστῶ
 15 οἰνοχόοι δροσιτῆρες ἀβακχεύτοια τραπέζης
 ἀβρέκτοις παλάμησι μάτην ἤπτοντο κυπέλλων.
 Ἡμιτελῇ δὲ γάμοιο μέθην καὶ ἄοικον ὀπώρην
 Χριστῶ καὶ δεδαῶτι συνέστιος ἔννεπε μήτηρ·
 χρηίζει γάμος οὗτος ἀλεξιμάκου σέο φωνῆς·
 20 οὐ γὰρ εὐῤῥαδάμιγγος ἔχει χύσειν ἠδέος οἴνου.
 Καὶ οἱ Χριστὸς ἔειπε· τί μοι, γύναι, ἢ σοι αὐτῇ; 4
 οὐπω μοι πυμάτης δρόμος ἤλυθε κυκλάδος ὥρης.
 Καὶ Μαρίη δμώεσσην ἐκέκλετο τοῦτο τελέσαι, 5
 Χριστὸς ὅπερ λέξεις. Ἀμοιβαίῳ δ' ἐνὶ τοίχῳ 6
 25 κεκλιμένοι στοιχηδόν ὁμόζυγες ἀμφιφορῆς
 ἕξ ἔσαν, τρία μέτρα κεχανδότες εὐρέϊ κόλπῳ

καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. 3. καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν Οἶνον οὐκ ἔχουσιν. 4. [καὶ] λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Τί ἔμοι καὶ σοί, γύναι; οὐπω ἦκει ἡ ὥρα μου. 5. λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις Ὁ τι ἂν λέγη ὑμῖν, ποιήσατε. 6. ἦσαν δὲ ἕξ λίθιναι ὑδρῆαι ἕξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμόν τῶν

- ἢ δὲ δύο, καὶ ἕκαστος Ἰουδαίῳ φυλάσσαν
 λαϊνέῳ κενεῶνι καθάρισον ἔβλυσεν ὕδωρ,
 ἀγνόν ὕδωρ. Καὶ Χριστὸς ὑποδησηθεῖρας ἐπεβῶν 7
 30 διψάδος εἰλαπίνης, οἶνοσόον ἴαχε φωνήκ·
 ἀρτιχύτων ὑδάτων ἐγκύμονας ἀμφιφορηῖας
 πλήσατέ μοι. Καὶ πάντα ἀμοιβαδὶς ἄλλον ἐπ'
 ἄλλω
 νάματος ἐπλήσαντο διάκτοροι, εἰσόκεν αὐτῶν
 ἀκροφανῆς εὐδρος ἐπέστεφε χεῖλος ἔερση.
 35 Ἀφῶ δ' ἐπλετο θαῦμα, καὶ εἰς χύσιν αἰθροπος οἴνου
 χιονέτην ἤμευφε χρόην ἑτερόχροον ὕδωρ
 χεύματι φοινίσσοντι, καὶ ὑδροδόκου δια κόλπου
 ὕδατος ἀκρήτιο φιλεύιος ἐπλεεν αὐρη.
 Οἰνωπῆ δ' ἐκέλευσεν ἀναξ σημάτορι φωνῆ· 8
 40 κρηναίης ἀρύοντες ὑπωροφίης ἀπὸ ληνοῦ
 εἰλαπίνης μεδέοντι κομίσσατε νήδυμον ὕδωρ.
 Οἱ δὲ χύθην ἀρύοντο παλιννόστοισι κυπέλλοις·
 καὶ ταμίης ὅτε δαιτὸς ἐγεύσατο μάρτυρι λαίμῳ 9
 νάματος οἰνωθέντος ἐρευθιώωντι ῥεέθρω,
 45 οὐ μὲν ἀνήρ πόθεν ἦεν ἐπίστατο· ὑδροφόρος δὲ
 ἦδεε λάτρεις ὄμιλος, ὃς ὑγροχύτων ἀπὸ κόλπων

Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. 7. λέγει αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν
 αὐτὰς ἕως ἄνω. 8. καὶ λέγει αὐτοῖς Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέ-
 ρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. καὶ ἤνεγκαν. 9. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρ-
 χιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον (καὶ οὐκ ἦδει πόθεν
 ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ἦδειςαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ), φω-

Vs. 31. αὐτεγκύμονας A. — Vs. 36. χιονέτην — φωνῆ, Wer-
 nick. Tryph. p. 115. cf. Dionys. 14, 413. — Vs. 38. ἐπλεεν W. ms.
 — Vs. 39. οἰνωπῆ Pal. Wernick. Tryph. p. 120. cf. 13, 110. αἰνωπῆ
 A. B. S. marg. Pal. — Vs. 42. κυπέλλοις A. — Vs. 45. ἐπεφρασατ'
 Hermann. Orph. 819. — Vs. 46. ὑγροχύτων conit. H.

ἄγγεσι λαϊνέοις μετανάστιον ἤφυσεν ὕδωρ.
Εἰλαπίνης τότε πομπὸς ἔσω μεγάροιο καλέσσας 10
νυμφίον ἀρτιχόρευτον ἐὼ προσπτύξατο μύθῳ·
50 πᾶς μὲν ἀνὴρ πρῶτιστον εὐχρῶον οἶνον ἀφύσσω,
κρινάμενος προτίθησι, βαρυνομένων δὲ καρῆνων
ἄνδρας ἰδὼν μεθύοντας, ἐλάσσονα δεύτερον οἶνον
ὄψῃ φέρει· σὺ δὲ τοῦτον ὑπέρτερον ἔνδοθεν οἴκου
οἶνον ἔχων ἐφύλαξας, ἕως πέλε λοιόσθιος ὥρη.
55 Πρωτοφανὲς τόδε θαῦμα φιλακρήτῳ παρὰ παστῶ 11
Ἰησοῦς ἐτέλεσεν, ὅπῃ Καναναῖον ἀκούει
ἔνδιον αἰπύδμητον ἀκερσεκόμων Γαλιλαίων.
Ἑβραίοις δ' ἀνέφηεν ἐὴν ὑπαίχιστα τιμὴν
διψαλέην παρὰ δαῖτα· διχοστασίην δὲ μενοιῆς
60 ἤθεσιν ἀκλινέεσσι πιστώσαντο μαθηταί.
Οὐ μὲν ἀναξ δῆθ' ἔνεπέδον Καναναῖον ἀκούον 12
νυμφιδίην μετὰ δαῖτα μεθυσφαλέων ὑμεναίων·
ἀλλὰ Καφαρναοῦμ ἀλιγεῖτονος ἔδρανα βαινῶν
νόστιμον ἵχνος ἔκαμψε, καταϊβάτιν οἶμον ὀδεύωι,
65 αὐτὸς ὁμοῦ γνωτοί τε συνήλυδες· αὐτογόνῳ δὲ
παρθένος ὠμάρτησε θεητόκος υἱεῖ μῆτηρ·

νεὶ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλιος 10. καὶ λέγει αὐτῷ Πᾶς
ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυ-
σθῶσιν, [τότε] τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον
ἕως ἄρτι. 11. Ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰη-
σοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐ-
τοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 12. μετὰ
τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναοῦμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ

Vs. 51. fortasse κρινάμενος Dionys. 13, 264. conl. N. — Vs. 57.
ἀκερσεκόμων Pal. itidemq. 7, 35. — Vs. 61. πέδον καναναῖον
ἀκούων A. Sec. Brnb. Bog. St. πέδον — ἀκούων Juv. B. S. N. q. v.
— Vs. 65. αὐτὸς ὁμοῦ, γγ. A. all. αὐτὸς, ὁμοῦ γγ. St. N. S. H.

οἷσι δυωδεκάριθμος ὁμόστολος εἶχεν ὀδεύων
ἀγχιθέων μίαν οἶμον ὀπίστερος ἐσμός ἐταίρων.

Οὐδὲ μὲν αὐτόθι μίμνεν ἐς ἡματα πυκνά θα-
μίζων·

- 70 ἐγγύθι γὰρ τότε πάσχα· θυηπολίην δὲ γεραίρων 13
εὐαγέων ἀνέβαινεν ἐς ἔδραν Ἰεροσολύμων
σὺν πινυτοῖς ἐτάροισι. Θεοκλήτῳ δ' ἐνὶ νηῶ 14
εὐκεράους βόας εὔρε καὶ εἰροπόκων στίχα μήλων
καὶ στικτὰς μελέεσσι πελειάδας· ἐξόμενον δὲ
75 κερμοδότην χορὸν εὔρε φιλοπλούτοιο τραπέζης,
καὶ πολὺν ἐσμὸν ὅπωπε φιλέμπορον, ὑπόθι θάκων
ἄνιον ἔργον ἔχοντα. Καὶ ἐν παλάμῃσιν ἐλίξας 15
σύμπλοκον ἐκ σχοίνοιο νόθην ποιήσεν ἱμάσθλην,
καὶ βοέην ἀγέλην ἐξήλασε καὶ στίχα μήλων
80 νόσφι δόμου θυόεντος· ἐπασσυτέρην δὲ κυλίνδων,
κύμβαχον ἠκόντιζε μετάρτροπον ἔμπορον ἔδρην
ἐξ ἱεροῦ διαπέδοιο, κυβιστητῆρι δὲ παλμῶ
ἐξέχεε χθονὶ κέρμα πολυστρέπτοιο τραπέζης.
Ἄνδρὶ δὲ πιπρήσκοντι πελειάδας ἴαχε φωνήν· 16
85 ταῦτα μεταστήσασθε λιθῶδεος ἔκτοθι νηοῦ,
μηδὲ φιλοκτεάνοιο νόου βεβαρηότες οἷστρω,

καὶ οἱ ἀδελφοί [αὐτοῦ] καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔ-
μειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13. Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη
εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14. καὶ εὔρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς
πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς καὶ τοὺς κερ-
ματιστὰς καθημένους, 15. καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοι-
νίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς
βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰς τρα-
πέζας ἀνέστρεψεν, 16. καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλοῦσιν εἶ-
πεν Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, [καὶ] μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ

- ἐμπορίας δόμον ἄγνόν ἐμοῦ τελέσητε τοκῆος·
 εὐχῆς γὰρ τόδε δῶμα. Καὶ ἐμνήσαντο μαθηταί, 17
 ὅτι θεοπνεύστῳ κεχαραγμένον ἔπλετο βίβλω·
- 90 ζῆλος ἐμὲ ζαφθέοιο τεοῦ καταδαινύται οἶκον.
 Καὶ οἱ ἀπειλήτειραν ἀνήρυγε λαὸς ἰωήν· 18
 ποῖα παρ' Ἑβραίοις ἑτερότροπα σήματα δείξεις,
 ὅτι σὺ ταῦτα τέλεσας; Ἀμιλλητῆρι δὲ λαῶ 19
 θαμβαλέην, ἄγνωστον ἄναξ ἠρεύγετο φωνήν·
- 95 λύσατε τοῦτο μέλαθρον, ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ἐγείρω
 ἡμᾶσιν ἐν τρισσοῖσιν. Ἐπερ θέγξαντο δὲ λαοί· 20
 ὃν Σολομὼν ποίησε λίθων ἑτερόχροι κόσμῳ,
 εἰς δολιχὴν βαλβίδα παλινδίνητον ὑφαίνων
 ἔξ καὶ τεσσαράκοντα φιλοκτίστων ἐνιαυτῶν,
- 100 κτίσμασιν ὀπλοτέροισι παλίλλυτον οἶκον ἐγείρης·
 τοσσατὴν μετὰ νύσσαν ἐπὶ τριτάτης δρόμον ἡοῦς;
 Κεῖνος νηὸν εἶπεν ἐοῦ χροὸς, ὃν τινι μύθῳ 21
 φρικτῶ Χριστὸς ἔμελλεν ἐπὶ τρίτον ἡμαρ ἐγείρειν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ μετὰ κόλπον ἀνοστήτοιο βερέθρου 22
 105 νόστιμος ἐξ αἶδαο παλινζῶω τινὲ πότμῳ
 ἀρχαίην παλινόρσον ἐὴν ἀνεδήσατο τιμὴν

πατρός μου οἶκον ἐμπορίον. 17. ἐμνήσθησαν [δὲ] οἱ μαθη-
 ται αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἔστιν Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου
 καταφάγεται με. 18. ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν
 αὐτῷ Τί σημεῖον δεῖκνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19. ἀπε-
 κρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ
 ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι
 Τεσσαράκοντα καὶ ἔξ ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ
 σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21. ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν
 περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 22. ὅτε οὖν ἠγγέρθη ἐκ
 νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταί αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ

οὐρανίην, τότε μόνον ἀνεμνήσαντο μαθηταί,
 ὅτι δόμον δέμας εἶπε· θεογλώσσοιο δὲ βίβλου
 θεῖον ἐπιστάσαντο λόγον, πείθοντό τε μύθῳ,
 110 Ἰησοῦς ὃν εἶπε. Θεοδμήτω δ' ἐπὶ νηῶ 23
 ἄχρις ἦν, καὶ ἔδεθλα διέστιχεν Ἱεροσολύμων,
 εὐάζων ἔτι πάσχα· καὶ ἀρνοφάγων ἱερῶν
 ὄργια μυστιπόλευε φιλόκροτα θυιάς ἑορτῆ.
 Πολλοὶ λύσαν ἄπιστον ἐπετρέψαντο θυέλλαις,
 115 Χριστοῦ πίστιν ἔχοντες ἐς οὐνομα· πειθομένοις δὲ 24
 ἀνδράσιν οὐ πίστευεν ἐὼν νόον· οὐ γὰρ ἀκούειν 25
 ἄλλου φθεγγόμενοιο νόθης ἐπεδεύετο φωνῆς,
 ὄφρα μάθη νόον ἀνδρὸς ἀμάρτυρον· ἔργα δὲ φωτῶν
 ἤδεεν αὐτοδίδακτος, ὅσα φρενὸς ἔνδοθεν ἀνῆρ
 120 εἶχεν, ἀκηρύκτῳ κεκαλυμμένα φάρεϊ σιγῆς.

Κ Ε Φ. Γ.

Ἦν δὲ τις ἱερὸν αἷμα νοοπλανέων Φαρισαίων, 1
 ἀρχὸς Ἰουδαίων, πολυλήμιος, ἔννομος ἀνὴρ·

ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. 23. Ὡς
 δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα [ἐν] τῇ ἑορτῇ, πολ-
 λοι ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ
 σημεῖα ἃ ἐποίει· 24. αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν
 αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, 25. καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν
 εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνω-
 σκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. — 1. Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν
 Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων·

Vs. 110. cf. 72. 4, 94, 100. — Vs. 113. θυιάς A. Sec. Brub.
 Bog. St. N. S. θυιάς Jun. B. cf. 5, 23. 21, 53. — Vs. 115.
 χριστῷ H.

3, 1. νοοπλανέων A. S. νοοπλ. m. B. cf. 19, 19. νοοβλαβῆς.
 νοοφαλής. Heins. Aristarch. p. 346. cf. 1, 88. 7, 121.

- οὐνομά οἱ Νικόδημος· ἀμάρτυρος οὗτος ὁδίτης 2
 Χριστῷ νυκτὸς ἴκανε, φυλασσομένῳ ποδὶ βαίνων·
 5 ἔννυχος εἰς δόμον ἦλθεν, ὅπη φίλος· ἀνδρὶ δὲ πιστῷ
 Ἰησοῦς ἐνέπων βαπτίσματος ἐνθεῖον αἶγλην,
 νυκτιφανῆ Νικόδημον ἐῷ φαιδρύνατο μῦθῳ,
 καὶ οἱ μῦθον ἔλεξε θεῷ πευθῆνιος ἀνὴρ·
 ῥαββὶν ποικιλόμυθε, θεοφραδέες, ἴδμεν ὄπωπαίς,
 10 ὅτι θεοῦ πομπῆσι διδάσκαλος ἴκεο κόσμου,
 ἀνδρομέου βιώτοιο βοηθός· οὐ δύναται γὰρ
 θνητὸς ἀνὴρ τάδε πάντα πολύτροπα θαύματα τεύ-
 χειν,
 ὅσα σὺ θεοπεσίῳ τελείεις παιήονι μῦθῳ,
 εἰ μὴ οἱ συνάεθλος ἀλεξίκακος θεὸς εἴη.
 15 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἀσημάντῳ τινὶ μῦθῳ· 3
 εἰ μὴ τις μετὰ κέντρει τελεσοιγόνοιο λοχείης
 θνητὸς ἀνὴρ τίκτοιτο τὸ δεύτερον, αἰθέρος αὐλῆς
 οὐ δύναται βροτὸς οὗτος ἔχειν αἰώνιον ἄρχην.
 Καὶ κεράσας Νικόδημος ἀνήρυγε θαύματι φωνήν· 4
 20 πῶς δύναται μετὰ γήραος ἀνὴρ, μετὰ λευκάδα χαίτην
 ἄλλην ὄψιτέλεστον ἔχειν ὠδῖνα γενέθλης;
 μὴ δύναται δίχα πατρὸς ἀεξιτόκου διὰ κόλπου

2. οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ ῥαββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἦ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. 3. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀμήν ἀμήν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέροντων; μὴ δύναται

Vs. 3. Νικόδημος Juv. — Vs. 4. cf. 19, 205. — Vs. 7. νυκτιφανῆ Pal. superscr. νυκτιφανῆ. Νικόδημον Juv. — Vs. 18. cf. 30. — Vs. 22. κόλποιο A. Sec. Brub. Bog. κόλπου Juv. N. S.

μητέρος ἀρχαίης ἐγκύμονα γαστέρα δύνων,
 θεσμὸν ἰδεῖν γονόεντα παλινοστότου τοκετοῦ ;
 25 Ἰησοῦς δ' ἀπάρειπτο, διδάσκαλον ἀνδρὰ διδάσκων 5
 εἰ μὴ τις καθαροῖσι δέμας λουτροῖσι καθαιρῶν
 πνεύματος ἐξ ἁγίου καὶ ὕδατος εἶν ἐνὶ θεσμῶ,
 ὀπλοτέραν δέξοιτο γενέθλιον ἄσπορον ἀρχὴν,
 ἀντίτυπον μίμημα γυναικείου τοκετοῖο,
 30 οὐ δύναται βροτὸς οὗτος ἐπεσομένοιο νοῆσαι 6
 οὐρανίην αἰῶνος ἀτέρμονος ἥλικα τιμὴν·
 καὶ γὰρ ὅπερ μερόπων χθονίη διεώσατο γαστήρ,
 σαρκὸς ἀπὸ βροτέης μορφούμενον, ἀνδρομέη σὰρξ 6
 τοῦτο πέλει· τὸ δὲ θεῖον, ὅπερ καθαροῖο λοιτροῦ
 35 πνεύματος αὐτογόνοιο πέλει καθαροῖο λοιτροῦ,
 πνεῦμα πέλει ζωαρκές, ἀμειεύτω τινὶ θεσμῶ
 αὐτόματον βλάστημα παλιγγενέος τοκετοῖο·
 καὶ μὴ θάμβος ἔχητε θεοφραδέος περὶ μύθου, 7
 ὑμέας εἶπερ εἶπον ὅτι χρέος ἐστὶ νοῆσαι
 40 ὕδατι τικτομένην ἑτέραν βαλβῦδα γενέθλης· 8
 πνεῦμα παλινδίνητον ἀθηήτω τινὶ παλμῶ
 οἶδε περιπνεῖειν, ὅθι βούλεται· ἀγχιφανῆ δὲ
 φωνῆς ἠερίης θεοδινέα βόμβον ἀκούεις,

εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ
 γεννηθῆναι; 5. ἀπεκριθῆ Ἰησοῦς Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν
 μὴ τις γεννηθῆ ἔξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελ-
 θεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 6. τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς
 σαρκὸς σὰρξ ἐστίν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος
 πνεῦμά ἐστιν. 7. μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι Δεῖ ὑμᾶς γεν-
 νηθῆναι ἄνωθεν. 8. τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν

Vs. 36. in Pal. eadem duplicis scripturae vestigia quae 1, 40.
 Interpunctio A. et St. v. ap. N. — Vs. 37. τόκοιο A. — Vs.
 39. εἰ pro ὅτι. v. N.

οὐσιν ὑμετέροις πεφορημένον· ἀλλὰ δαῖναι
 45 οὐ δύνασαι βλεφάροις, πόθεν ἔρχεται ἢ πῶς βαίνει
 οὕτω παντὸς ἔφυ τύπος ἀνέρος ἐκ πυρὸς ὑγροῦ
 πνεύματι τικτομένοιο καὶ οὐ στροφάλιγγι κονίης.
 Ἐννεπε, καὶ Νικόδημος ἀμείβετο· τὰυτα γενέσθαι 9
 πῶς δύναται; Καὶ Χριστὸς ἀνήρυγε θέσκελον ὁμ- 10
 φήν·
 50 Ἰσραὴλ σὺ μὲν ἔδοσι διδάσκαλος, οὐ νοεῖς δέ;
 ἀλλὰ σε ταῦτα λέληθεν, ἐμὴν δ' οὐκ οἶσθα μενοι-
 νήν·
 μάρτυρον ἐμπεδόμυθον ἀμὴν ἀμὴν πάλιν ἔστω, 11
 θεσπεσίης τόπερ ἴδμεν ἐτήτυμον ἔγκνον ὁμφῆς,
 φθεγγόμεθα, σπείροντες ἐς οὐατα δύσμαχα φωτῶν
 55 χείλεσιν ἀπλανέεσσι, καὶ ἡμετέροιο τοκῆος
 ὅσσα παρ' ὑψιμέδοντος ἐμαὶ δεδάσαι ἀκουαί,
 μαρτυρίας κήρυκι διδάσκομεν ἴδμονι φωνῇ·
 ἡμετέρεν δ' ἀδίδακτος ἀκηλήτων νόος ἀνδρῶν
 πιστὴν μαρτυρίην οὐ δέχνυται· ἀπλανέων δέ 12
 60 εἴ τινα μῦθον ἔειπον ἐπιχθονίων χάριν ἔργων,
 καὶ τόσον ὑμείων βαρυπειθέες εἰδὼν ἀκουαί,

φωνῆν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται ἢ ποῦ
 ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος.
 9. ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ Πῶς δύναται ταῦτα
 γενέσθαι; 10. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Σὺ εἰ ὁ δι-
 δάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γνώσκεις; 11. ἀμὴν
 ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἑωράκαμεν
 μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. 12. εἰ

Vs. 47. ἢ pro καί. v. N. — Vs. 51. Interrog. post μενοινήν.
 — Vs. 52. cf. 1, 209. — Vs. 53. ad verb. ἴδμεν appositum in
 P. οἶδαμεν. — Vs. 54. φθεγγόμεθα, schol. λαλοῦμεν. — Vs. 59.
 Punctum post ἀπλ. δέ. A. Sec. Brub. Bog. Juv. St. Sed v. N. S.
 — Vs. 60. Schol. Pal. v. S.

εις στρατιήν πτερόεσσαν ἢ αἰθέρος ἔργα βοήσω,
 μάλλον ἀπειρήτοισι πόθεν πείθεσθε μενοιναις,
 οὐρανίης αἰόντες ἀθηήτου φύσιν ὕλης;

- 65 οὐποτε δὲ βροτὸς ἄλλος, ὑπνήμειον πόδα πᾶλλων, 13
 οὐρανίων ἐπάτησεν ἀνέμβατον ἄντυγα κύκλων,
 εἰ μὴ θέσκελος οὗτος, ὃς ἀθανάτην ἔο μορφήν
 οὐρανόθεν κατέβαινεν ἀήθεϊ σαρκὶ συνάπτων,
 ἀνθρώπου μόνος υἱὸς, ὃς ἀστερόεντι μελάθρῳ
 70 πάτριον οὐδας ἔχων, αἰώνιος αἰθέρα ναίει·
 καὶ σκοπιῆς παρὰ πέζαν ἐρημάδος, οἷά τε Μωσῆς 14
 δακνομένων ὑψωσεν ὄφιν δηλήμονα φωτῶν,
 δουρατέης μεθέποντα τύπον ποιητὸν ἀκάνυης,
 οὕτω γυιοβόρων τελέων ἀλκτήρια νούσων
 75 καὶ πάϊς ἀνθρώπιο βροτοῖς ὑψούμενος ἔσται,
 λυσιπόνου μίμημα δρακοντείοιο προσόπου,
 ὄφρα μιν ὃς δέξαιτο νόου πειυήμονι θεσμῷ, 15
 ζωῆς κυδιάνειραν ἐσαυρήσεις γαλήνην,
 εἰς ὅσον εὐρυγένειος ἐλίσσεται ἔμπεδος αἰῶν·
 80 οὕτω γὰρ πολύμορφον ἐφίλατο κόσμον ἀλήτην 16
 ὑψιμέδων σκηπτουῆχος, ἵνα χραισμήτορα φωτῶν
 μονογενῆ λόγον υἷα πόρεν τετράζυγι κόσμῳ,

τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἶπω ὑμῖν
 τὰ ἐπουράγια πιστεύσετε; 13. καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν
 οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
 θρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 14. καὶ καθὼς Μωυσῆς ὑψώ-
 σεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν
 τοῦ ἀνθρώπου, 15. ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτὸν [μὴ ἀπό-
 ληται ἀλλ'] ἔχη ζωὴν αἰώνιον. 16. οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ

Vs. 62. εἰ στρατ. A. B. S. H. — Vs. 68. ἀήθεα A. B. S.
 ἀηθέα Pal. marg. ἀήθεϊ dedi ex Pal. — Vs. 71. Schol. Pal. v. S.
 — Vs. 81. ὅτι χρ. A. S. N. H. ἵνα Bog. Jun. B.

ὄφρα μιν ὃς δέξοιτο, μετάρτροπον ἦθος ἀμείψας,
 πίστιν ἐς ἀστυφέλικτον ἐκούσιον αὐχένα κάμπτων,
 85 ζῶης οὐρανίης αἰώνιον εἰς χορὸν ἔλιθῃ,
 ναίων ἀφθιτον οἶκον ἐν εὐδένδρῳ παραδεισῶ·
 οὐ γὰρ ἐὼν λόγον υἷα πατὴρ θεὸς ὥπασε κόσμῳ, 17
 κόσμον ἵνα κρίνειε προώριον, ἀλλὰ πεσοῦσαν
 ἀνδρομέην ἵνα πᾶσαν ἀναστήσειε γενέθλην·
 90 ὃς δέ μιν ἀπλανέος κραδίης μελιζατο θεσμῶ,
 ῥίψας ἠερίοισιν ἀπειθέα λύσσαν ἀήταις,
 ὀρθὴν πίστιν ἔχων οὐ κρίνεται· εἰ δέ τις ἀνὴρ,
 ἀνδρομέην ἐπὶ σάρκα νοοσφαλὲς ὄμμα τιταίνων,
 95 ἀνὴρ κέκριται οὗτος, ὅτι βραδυπειθεῖ θυμῶ
 οὐπὼ πίστιν ἔδεικτο καὶ οὐ μετέθηκε μενοιρῆν,
 υἱὸς ὑψίστοιου θεοῦ γενέταο πιθήσας
 τηλυγέτου βασιλῆος ἐς οὐνομα· δυσεβέος δὲ 19
 κόσμου σύγγονος ἦδε πέλει κρίσις· οὐρανόθεν γὰρ
 100 εἰς χθόνα φέγγος ἵκανε, καὶ ἀσταθέων γένος ἀν-
 δρῶν
 φέγγεος ἀστράπτοντος ἐφίλατο μᾶλλον ὁμίχλην,
 κελ φάος οὐ ποῦέουσιν ὅσον ζόφον· ἔργα γὰρ αὐ-
 τῶν

θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδω-
 κεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη
 ζωὴν αἰώνιον. 17. οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κό-
 σμος δι' αὐτοῦ. 18. ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ
 μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα
 τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 19. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρίσις,
 ὅτι τί φῶς ἐλλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄν-
 θρωπε μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ

λοξὰ πέλει, καὶ πᾶς τις ἀνὴρ, ἀθεμίστια ῥέζων, 20
 ἄξια νυκτὸς ἔχων στυγέει φάος· οὐποτε βαίνει
 105 εἰς φάος ἀγκιέλευθος, ὅπως μὴ φέγγος ἐλέγξῃ
 ἔργα, τάπερ τελέει κρυφίη κεκαλυμμένα σιγῇ·
 ὅς δὲ θεουδείησιν ἐτήτυμα πάντα φυλάσσει, 21
 ἵξεται αὐτοκέλευστος, ὅπη φάος, ὄφρα φανείῃ
 ἔργα, τάπερ ποίησε θεοῦ τετελεσμένα βουλῇ.
 110 "Ἐννεπε, καὶ μετέπειτα πέδον Γαλιλαῖον εἰάσας, 22
 ἀγνὸν Ἰουδαίων ὑπεδύσατο κόλπον ἀρούρης.
 Καὶ θεὸς αὐτόθι μίμνε σὺν ἀντιθέοισι μαθηταῖς,
 ναιετάων ὀθνεῖον ἐναύλιον· ἀγκιπόρου δὲ
 γαίης αἰόλα φῦλα σοφῶ βαπτίζετο ῥεῖθρον,
 115 σμήχων ἀνδρομέης κραδίης ῥύπον· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς 23
 θεῖος Ἰωάννης θεοπειθέα λαὸν ἀλήτην
 ὕδατι βαπτίζων βαθυκύμονος ἐγγύθι Σαλείμ.
 Κεῖθι γὰρ εὐρυπόροιο κυλινδομένου ποταμοῖο
 χεύμασιν ἀεναοῖς κυμαίνεται ἀφθονον ὕδωρ
 120 ἄρκιον εἶν ἐνὶ πᾶσιν· ἐκυκλώσαντο δὲ λαοὶ
 εὐσεβίης ἕνα φῶτα, καὶ ὀψινόφω μετανοίῃ

τὰ ἔργα. 20. πᾶς γὰρ ὁ φῦλα πρῶστων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτῶ· 21. ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

22. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτισεν. 23. ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνώϊ ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγόντο

Vs. 106. cf. 2, 120. — Vs. 114. ῥεῖθρον (plerumque ῥεῖθρον) fort. βάπτισε ῥεῖθρον. — Vs. 115. ἦ δὲ κ. A. ἡδὲ κ. Seo. Brub. Bog. St. S. H. ἦν δὲ κ. B. N. — Vs. 117. σαλήμ A. B. S. σαλείμ N.

ἀμπλακίας νίπτοντες ἐφαιδρύνοντο ριέθροις·
 οὐπω γὰρ διὰ λέκτρον ἀμερσιγάμου βασιλῆος 24
 οἶκον ἀεφρούρητον ἐδύσατο πομπὸν ὀλέθρου
 125 θεῖος ἀνὴρ βαρύδεσμος· ἕρις δέ τις ἀμφὶ καθαρ- 25
 μού

ἔπλετο μυστιπόλοισιν Ἰωάνναο μαθηταῖς
 Ἐβραίου μετὰ φωτός· ἐπειγομένῳ δὲ πεδίλῳ 26
 ἦλθον εἰς ἀνέρα θεῖον, ἐμειλίζαντο δὲ μύθῳ
 λεπτοφυεῖ λασίῳ πεπυκασμένον ἄνδρα χιτῶνι·

130 ῥαββὶν, ἀλεξικάκων ὑδάτων πρωτόθροε κήρυξ,
 ὅστις ἔην μετὰ σείο πέρην ποταμοῦ ῥοάων,
 ὃν σὺ θεοῦ γεγαῶτα σοφῶ πιστώσαο μύθῳ,
 οὗτος ἔχων μίμημα τεοῦ καθαροῦ λοετροῦ,
 βαπτίζει πολὺ μᾶλλον· ὁμοζήλῳ δὲ μενοιηῆ

135 συμμιγέες νεφεληδὸν ὅλοι σπεύδουσι πολῖται,
 ἰέμενοι κείνοιο τιχεῖν θείοιο λοετροῦ.

Καὶ σφιν ἀνειρομένοισιν ἐτήτυμος ἔννεπεν ἀνὴρ· 27
 οὐδὲν ἐλεῖν δύναται τις ἐπουρανίων ἀπὸ κόλπων,
 εἰ μὴ τοῦτο γέρας θεόθεν κεχαρισμένον εἶη·

140 ὑμεῖς μάρτυρες ἐστε δαήμονες, ὅπποτε λαοῖς 28

καὶ ἐβαπτίζοντο· 24. οὐπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυ-
 λακὴν ὁ Ἰωάννης. 25. ἐγένετο σὺν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν
 Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. 26. καὶ ἦλθον
 πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ Ῥαββί, ὅς ἦν μετὰ σοῦ
 πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρησας, ἴδε οὗτος βαπτί-
 ζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. 27. ἀπεκρίθη Ἰωάν-
 νης καὶ εἶπεν Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν
 μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28. αὐτοὶ ὑμεῖς μοι

Vs. 130. Pal. marg. γρ. πρωτόθροε. — Vs. 137. ἀμειβο-
 μένοιον A. Sec. Brub. Bog. St. N. S. H. ἀνειρομένοισιν Juv. B.
 — Vs. 138. Comma post τις, nullum post κόλπων, N.

ἀμφαδίην ἀγόρευον ἐμὴν ἀψευδέα φωνήν·
 Χριστὸς ἀναξ οὐκ εἰμι βιοσοῦος, ἀλλὰ με κείνου
 ὑψιμέδων προέηκε θεὸς πομπῆα κελεύθου·
 νύμφην ὅστις ἔχει, πέλε νυμφίος· ἀγχιφανῆς δὲ 29
 145 κείνου φθεγγομένοιο καὶ ἰστάμενος καὶ ἀκούων,
 οὔασι θελγομένοιοι δεδεγμένος ἠθάδα φωνήν,
 χάρματι πιστὸς ἐταῖρος ἀγάλλεται· ἡμετέρη δὲ
 τερπωλὴ τετέλεστο πολὺλλιτος· ἀγχινεφῆ μὲν 30
 κείνον αἰὲ χρέος ἐστὶν ἔχειν παλιναυξέα τιμὴν
 150 ὡς θεὸν ἀθανάτην, ἐμὲ δὲ βροτόν ἐστιν ἀνάγκη
 ἡσσονα μέτρα φέρειν, ὅτι μειονὸς εἰμι γενέθλης·
 οὗτος, ὃς ὑπόθεν ἦλθεν ἐπουρανίων ἀπὸ κόλπων, 31
 πάντων ὑψι βέβηκεν· ὁ δὲ χθονὸς αἷμα κομίζων,
 φθεγγόμενος χθονὸς ἔργα, πέλει γαιήμιος ἀνὴρ·
 155 ὃς δὲ δι' αἰθερίου θεοδέγμονος ἔκετο κόλπου, 32
 φθέγγεται οὐρανόθεν, τόπερ ἔκλυεν, οὐδὲ τις αὐτοῦ
 μαρτυρίην ζαθέην ἐπιδέχνυται· ὃς δὲ οἱ ἀνὴρ 33
 μάρτυρα μῦθον ἔδεκτο θεηγόρου ἀνθερεῶνος,

μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον Ἐγὼ οὐκ εἰμι ὁ χριστός, ἀλλ' ὅτι ἀπε-
 σταλμένος εἰμι ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29. ὁ ἔχων τὴν νύμφην
 νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἐστιμῶς καὶ ἀ-
 κούων αὐτοῦ, χαρᾶ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὐ-
 τη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν,
 ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. 31. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων
 ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστὶν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ·
 ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν, 32. [καὶ]
 ὁ ἐώρακεν καὶ ἤκουσεν, τοῦτο μαρτυρεῖ. καὶ τὴν μαρτυρίαν
 αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. 33. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν

ἀπευδῆς βροτὸς οὗτος ἐὼ σφρηγίσσατο μύθῳ,
 160 ὅτι θεὸς πέλε μούνος ἐτήτυμος· οὐρανόθεν γὰρ 34
 οὗτος ὃν ἐς χυθόνα πέμψε θεὸς χραισμήτορα κύ-
 σμου,
 πατρῶης σοφίης ἀντόσσυτον ὄμβρον ἰάλλει·
 οὐ γὰρ μέτρα λόγιο φέρει λόγος, ἀλλὰ οἱ αἰεὶ
 μούνη πνεῦμα δίδωσιν ἀειλιβέος ῥόον ὁμφῆς·
 165 ὑψιμέδων δ' ἐὼν νῖα θεὸς γενέτης ἀγαπάξει, 35
 καὶ οἱ πάντα φέρειν παλάμη πόρειν· ὅς δέ κεν εἶη 36
 ἦθεσιν ἀπλανέεσσι ἀκαμπέα πίστιν ἀέξων,
 ζωὴν ὄψεται οὗτος, ἔχων ὑψηγόρα τιμὴν,
 σίγχερον αἰῶνος παλιναυξέος· ὅς δέ κεν ἀνήρ
 170 παιδὶ θεοῦ ζῶντος ἀγνηορέων ἀπιθήσῃ,
 ἔρχεται ὑψίστοιο θεοῦ τιμηορὸς ὄργῃ,
 ἄφρονα μαστίζουσα.

Κ Ε Φ. Δ.

Καὶ ὁπότε κοίρανος ἔγνω, 1
 ὅτι θεοπνεύστων βαρυκέρδιος ἀμφὶ λοετρῶν
 δύςμιχος ἐσμός ἀκουσε βαρυζήλων Φαρισαίων,

ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθὴς ἐστιν. 34. ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν [ὁ θεός] τὸ πνεῦμα. 35. ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 36. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὄργῃ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

1. Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι

Ἰησοῦς ὅτι φῶτας ἀλήμονας εἰς φάος ἔλκων
 5 ὕδατι βαπτίζει, καὶ πλείονας ἔσχε μαθητὰς
 ἢ περὶ Ἰωάννης· καὶ ἐτήτυμος οὐ πέλε φήμη· 2
 οὐ γὰρ ἄναξ βάπτισεν ἐν ὕδασι, ἀλλὰ μαθηταί·
 κάλλιπεν ὑψιθέμεθλον Ἰουδαίων πέδον ἀνδρῶν, 3
 καὶ πάλιν εἰς πέδον ἦλθε φιλοστόργων Γαλιλαίων,
 10 φεύγων λύσσαν ἀπιστον ἀκηλήτων Φαρισαίων.

Καὶ μιν ἔτι χρόος εἶλε δι' εὐὐδρου Σαμαρείης 4
 γαίης μεσσατίης ὁμοτέρμονα πέζαν ὀδεύειν·
 καὶ ποδός ἀμβροσίοιο μεσημβρινὸν ἶχνος ἐπειγῶν, 5
 εἰς πόλιν ἀρχαίην Σαμαρείτιδος ἴκετο γαίης,
 15 Σιχάρ ἐς αἰπύδητον, ὅπη φυτοεργός Ἰακῶβ
 ἀμπελόεν πέδον εἶχε, καὶ υἱεὶ δῶκεν Ἰωσήφ,
 πηγὴ ὅπη βαθύκολπος, ὅθεν ποτὲ θεῖος Ἰακῶβ, 6
 ῥήξας ὑγρὰ θέμεθλα πεδοσκαφῶν κενεῶνων,
 φρεϊατος ἰλυόεντος ἀνήγαγε νεότερον ὕδωρ.
 20 Κεῖθι δὲ, τηλεπόροιο πέπαυμένος ἀτραπιτοῖο,
 Χριστός, ὀδοπορήσει καμῶν, ἀμπαύσατο μόχθου,
 ἐξόμενος παρὰ πέζαν, ὅπη χθονίου διὰ κόλπου
 ὑγρὸν ὕδαφ γαέταις ἀγχιπτολῆς ἔβλυε πηγῆ.

Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης
 2. (καίτοι γε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτισεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ
 αὐτοῦ), 3. ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν
 Γαλιλαίαν. 4. ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας.
 5. ἔρχεται οὖν εἰς πάλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Σιχάρ,
 πλησίον τοῦ χωρίου οὗ ἔδωκεν Ἰακῶβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.
 6. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακῶβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς
 ἐκ τῆς ὀδοπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. ὥρα ἦν

- Ἐκτη δὲ πτερόεσσα διέτρεχε δίψιος ὥρη·
 25 ἔνθα γυνὴ Σαμαρεῖτις, ἀειρομένην διὰ κόλπου 7
 ἠθάδα κάλπιν ἔχουσα, μετήιε γείτονα πηγὴν,
 καὶ μιν ἀναξ' ὑδάτων ἀπὸ κάλπιδος ἤτεεν ὕδωρ·
 δεῦρο, γύναι Σαμαρεῖτι, τεῆς ἐπιβήτορι πάτρης
 δός μοι διψαλόεντι πιεῖν ξεινήμον ὕδωρ.
 30 Ἐξέτο γὰρ τότε μῦθος, ἐπὶ μεσάτῃ παρὰ νύσση 8
 οὐρανὸν ἰππεύουσαν ἰδὼν ἐπιδόρπιον ὥρην,
 εἰς πόλιν ἀγκικέλευθον ἀνήιεν ἐσμός ἐταίρων.
 Εἰρομένη δ' ἀγόρευε γυνὴ φιλοπευθεῖ μύθῳ· 9
 πῶς παρὰ θηλυτέρης Σαμαρεῖτιδος ἰδμονι φωνῆ
 35 ἐκ παλάμης ἀφύλακτος ἀήθεος ἤτεες ὕδωρ,
 πάτριον Ἑβραίων πεφυλαγμένον αἷμα κομίζων;
 ποῖον ξυγόν ἔην Σαμαρεῖτιδι καὶ σέο φύτλη;
 ὄφρα πίης παρ' ἐμοῦ; καὶ εἰ σέο θεσμός ἐρύκει,
 αἰδομένοις στομάτεσιν Ἰουδαῖόν σε καλέσω·
 40 οὐ γὰρ Ἰουδαῖοι μεγάδες ξυνήνοι θεσμῷ
 ἐς βίον ἀλλήλοισιν ὀμίλειον ἢ Σαμαρεῖται.
 Καὶ οἱ Χριστὸς ἔειπεν ἀσημάντῳ τινὶ μύθῳ· 10
 εἰ μάδες ὑψίστοιου Θεοῦ χάριν, εἰ δόσιν ἔγνως,

ὡς ἕκτη· 7. ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ.
 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Δός μοι πιεῖν. 8. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐ-
 τοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν.
 9. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις Πῶς σὺ Ἰουδαῖος
 ὢν παρ' ἐμοῦ πῖν αἰτεῖς γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος οὔσης; οὐ
 γὰρ συγγρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις. 10. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς
 καὶ εἶπεν αὐτῇ Εἰ ἤδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν

Vs. 29. διψαλόεντι B. N. S. H. — Vs. 38. de interpunctione
 v. N. p. 31. — Vs. 39. αἰδομένοις A. Bord. ἀδομ. St. N. dedi
 αἰδομ. S. — Vs. 42. ἀσημάντῳ Pal. superscr. ἀσημάντῳ. — Vs.
 43. ὑψίστου A.

καί τις ἔην, ὃς ἔειπεν· ἐπιχθονίης ἀπὸ πηγῆς
 45 δός μοι δίψαν ἔχοντι πιεῖν μινυῶριον ὕδωρ,
 αὐτὴ προφρονέως αἰώνιον ἦτεες αὐτὸν
 ζῶν ὕδωρ, καὶ τοῦτο σοφὸν ποτὸν εἶχεν ὀπάσσαι.
 Εἶπε δὲ μὴ νοέουσα γυνὴ φυσίζοον ὕδωρ· 11
 ὦ ἄνα, θάμβος ἔχει με· σὺ γὰρ τροχοειδέϊ κύκλω
 50 οὐ κάδον ἐλκυστήρα φέρεις, σὺ σχοῖνον ἀείρεις,
 ὄφρα βυθῷ χαλάσειας, ὑποβρυχίων ἀπὸ κόλπων
 χερσὶν ἀμοιβαίησιν ἄγων μετανάστιον ὕδωρ·
 καὶ φρέαρ ἐστὶ βάθιστον· ἀπὸ χθονίοιο δὲ κόλπου,
 τοῦτο πόθεν ζεῖδωρον ἀρυόμενος ξένον ὕδωρ,
 55 αὐτὸς ἔχεις ποτὸν ἄλλο; μὴ ἀρσενόπαιδος Ἰακώβ 12
 μείζων ἡμετέροιο πέλεις ζαθέοιο τοκῆος,
 ὃς φρέαρ ὠπάσε τοῦτο γέρας Σαμαρείτιδι γαίῃ,
 καὶ πίεν ἐξ αὐτοῦ πεδοτροφῆς ἄρκιον ὕδωρ,
 αὐτὸς ὁμοῦ καὶ παῖδες ὄρεσσινόμων τε γενέθλη,
 60 τετραπόδων τε φάλαγγες; Ἀνεγρομένην δὲ γυναῖκα 13
 Ἰησοῦς ἐδίδαξεν, ἀπ' ἀχλύος εἰς φάος ἔλκων,
 ὃς πίεται χθονίων λαγόνων μινυῶριον ὕδωρ

ὃ λέγων σοι Δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν
 ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. 11. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ Κύριε, οὔτε ἀντλη-
 μα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ
 τὸ ζῶν; 12. μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς
 ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ
 αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; 13. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ
 εἶπεν αὐτῇ Πᾶς ὃ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πά-

Vs. 44. ἐπὶ χθονίης A. Sec. Brub. Bog. Juv. correct. B. N. S. — Vs. 48. φυσίζοον A. Sec. Brub. Bog. Juv. correct. B. N. S. — Vs. 51. ὑπὸ βρυχίων A. Sec. Brub. Bog. Juv. correct. B. N. S. — Vs. 52. ἀμοιβαίησιν A. Sec. Brub. St. N. S. H. ἀμοιβαίησιν Bog. Juv. B. — Vs. 58. πεδοτροφῆς ἄρκιον A. N. S. H. tell. ἄρκιον Juv. B. Sec. Chol. — Vs. 60. ἀνεγρομένην B. v. l.

- πίδακος ἢ γλυκὺ νᾶμα χαμαιγενέος ποταμοῖο,
διψήσει καλίνορσος· ὅπερ δέ οἱ ἐγγυαλίξω, 14
- 65 οὐποτε διψήσεις πῶν αἰώνιον ὕδωρ,
ἀλλὰ οἱ ἐν πραπίδεσσι μενεῖ ῥόος, ἔμφροني παλμῶ
ἀλλόμενον νοεροῖο βυθοῦ θεοδινεῖ ῥιπῇ
πηγῆς ἐνδομύχοιο παλιμφυές ἔμπεδον ὕδωρ
ζωῆς ἀενάοιο καὶ οὐ χθονίου ποταμοῖο.
- 70 Ἰησοῦν δ' ἰκέτευε γυνή πειθίμονι φωνῇ· 15
δός μοι, κοίρανε, τοῦτο πιεῖν βιοτήσιον ὕδωρ,
πίδακος οὐδαίης ἀλλότριον, ὄφρα πιούσα
μήποτε διψήσω καὶ μηκέτι δεῦρο περήσω
ἐκ βυθίων λαγόνων ἀρύειν βεβημένον ὕδωρ.
- 75 Εἶπε, καὶ ἀγκυλόμητιν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ 16
Ἰησοῦς πολυάνδρον ἐπειρήτιζε γυναῖκα·
ἔρχεο καὶ κίκλησκε τεὸν πόσιν· ἐκ πόλιος δὲ
σπεῦδε ποσὶν ταχινοῖσι τὸ δεύτερον ἐνθάδε βαίνειν.
Εἶπε, καὶ ἀγνώσσουσα, πολυσπερέων περὶ λέκτρων 17
80 ψευδομένη, Σαμαρεῖτις ἐτήτυμον ἴαχε φωνήν.
ἢ πόσιν οὐ μεθέπουσα πόθεν πόσιν εἰς σὲ καλέσω;
οὐ γὰρ ἔχω φίλον ἄνδρα. Θεὸς δ' ἠλεγξε γυναῖκα· 18
οἶδα, γύναι, μετὰ πέντε νόθον τεὸν ἕκτον ἀκοίτην·
πέντε γὰρ ἔλλαχες ἄνδρας ἀμοιβαδὸν ἄλλον ἐπ'
ἄλλῳ,

λιν· 14. ὅς δ' ἂν πῆρ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ,
οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ
γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.
15. λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ,
ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16. λέγει αὐτῇ
[Ἰησοῦς] Ὑπάγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.
17. ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ εἶπεν [αὐτῷ] Οὐκ ἔχω ἄνδρα.
λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω·
18. πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου

- 85 καὶ νῦν ὃν μεθέπεις, οὐ γνήσιός ἐστιν ἀκοίτης·
 τοῦτό μοι ἀτρεχέως μυθήσαο. Θαμβαλήη δὲ 19
 οὔτιδανὴ Σαμαρεῖτις ἀμείβετο θήλει φωνῇ·
 κοίρανε, γινώσκω σε θεηγόρον ἄνδρα προφήτην·
 ἡμεῖων δ' ἀγιόντες ἐς οὔρεα ταῦτα τοκῆς 20
- 90 αὐχένα δοχμώσαντο πολυκνίσῳ παρὰ πέτρῃ,
 καὶ θεὸν εὐαγγέσειν ἐμειλίξαντο θυηλαῖς·
 ὑμεῖς δ' ἄρμενον ἄλλον ὑπὸ κλέτας Ἰεροσολύμων
 χῶρον ἐμυθήσασθε μεμηλότα θέσπιδι βουλῇ,
 ἥχι θεῷ χρέος ἐστὶ θεοδμίτῳ παρὰ βωμῶ
- 95 μάρτυρον ἰκεσίης κυρτούμενον αὐχένα κάμππειν
 κύμβαχον ὀκλάζοντας. Ἄναξ δ' ἡμείβετο μύθῳ· 21
 πείθεό μεν, Σαμαρεῖτι γύναι, νημερτεῖ μύθῳ,
 ὅτι νέου βιότοιο διάκτορος ἔρχεται ὥρη,
 εὐσεβίης ὀχετηγός, ὅτ' οὐκέτι μύστιδι τέχνη
- 100 οὔρεος ὑμετέροιο θεοκλήτῳ παρὰ βωμῶ,
 οὐδὲ τανυσκοπέλων ὑπὸ τέμπεσιν Ἰεροσολύμων
 αἵματι ταυρείῳ κεραεικῆά ῥέξετε λοιβὴν,
 ἰκέσιον κλίνοντες ἐρειδόμενον γόνυ πέτρῃ·
 ὑμεῖς μὲν κραδίης σφαλερῆς ἑτεραλκεί· θεσμῶ, 22
- 105 ὃν φρεσὶν οὐκ ἐδάητε, γεραίρετε μῶνον ἀκουῆ,

ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας. 19. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20. οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τοῦτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου προσκυνεῖν δεῖ. 21. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Γύναι, πίστευέ μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τοῦτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. 22. ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦ-

Vs. 86. Θαμβαλήης Pal. superscr. Θαμβαλήη. — Vs. 87. θήλει φωνῇ rarius. — Vs. 90. πολυκνίσῳ dedi pro vulg. πολυκνίσῳ. — Vs. 102. κεραεικῆ B. v. l. — Vs. 103. Theocr. 7, 7.

μιμηλὴν τελέοντες ἀληθῆος εἰκόνα μύθον·
 ἡμεῖς δ' εὐαγγέλιον ἀνάπτομεν ὄργια βαρκοῖς,
 μυστιπόλῳ τόπερ ἴσμεν ἀνευάζοντες ἰωῆ,
 καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἀεῖδομεν ἔμφροσι μύθῳ·
 110 ἀλλὰ σοφαῖς τελετήσι θεηπόλος ἔρχεται ὥρη, 23
 καὶ νῦν ἄγχι βέβηκεν, ἀληθῆες ὁππότε μύσται
 ξυνὸν ὑποκλινέουσι λιτήσιον ἀχένα γαίῃ,
 ἀχένα δοχμωθέντα καθελκομένοιο καρήνου,
 πάντες ἀληθεῖη καὶ πνεύματι· μυστιπόλους γὰρ
 115 τοίους ὑψιμέδων ἐθέλει θεός, οἵτινες αὐτῷ
 ἀκροπαγῆ κάμπτουσι συνήορα γούνατα γαίῃ
 πνεύματι θεσπεσίῳ καὶ ἀληθείᾳ μάρτυρι φωνῆ,
 ἐν δαπέδῳ πρηνηδὸν ἐρειδομένοιο προσώπου·
 πνεῦμα θεὸς νημερτῆς, ὅθεν χρόνος ἀνέρας ἔλκει, 24
 120 ἀτρέκίην καὶ πνεῦμα μὴ κεράσαντας ἐρωῆ,
 ἀενάου κόσμοιο θεὸν γενετήρα γεραίρειν.
 Εἶπε, καὶ ἀγνώσθουσα γυνὴ μαντῶδεϊ φωνῆ 25
 Χριστῷ Χριστὸν ἔλεξεν, ἀοσοσητῆρα δὲ κόσμου
 ὁπὲ μολεῖν ἀγόρευε, τὸν ἐγγύθεν εἶχε μελόντα·
 125 κοίρανε, θεσμοφόρων πατέρων ἐδάημεν ἀκουῆ,
 Μεσσίας ὅτι θεὸς ἐλεύσεται, ὄντινα λαοὶ
 Χριστὸν ἐφημίξαντο· καὶ ὁππότε κείνος ἐκάνη,

μεν δ' οἶδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν·
 23. ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσ-
 κυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ,
 καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιοῦτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐ-
 τόν. 24. πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν
 πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. 25. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ
 Οἶδα ὅτι μεσσίας ἔρχεται (ὁ λεγόμενος χριστός)· ὅταν ἐλθῇ

Vs. 112. fort. ὑποκλίνουσι. μετέε 6, 167. — Vs. 119. χρίστος
 B. v. l. prob. N. — Vs. 122. cf. 79.

ἡμέας ἀγνώσσοντας ἐτήτυμα πάντα διδάξει.
 Εἶπε γυνή, καὶ Χριστὸς ἀμείβετο μάρτυρι μύθῳ, 26
 130 δάκτυλον αὐτοβόητον ἀναυδέϊ ῥινὶ πελάσσας·
 Χριστὸς ὁ σοὶ λαλέων αὐτὸς πέλω· ἀγχιφανῇ δὲ
 ὄμμασι παπταίνεις με, τὸν οὐασιν αἰὲν ἀκούεις·
 Χριστὸς ἐγὼ γενόμην· οὐ δεύτερος ἄλλος ἰκάνει.
 Οὐδέ μιν ἤρετο Πέτρος, ἅτε θρασύς; οὐδέ τις αὐτὸν 27
 135 τολμήσας ἐρέεινε· τί δίζεταί; ἢ τί μετ' αὐτῆς
 φθέγγεται; Ὡκυτέρῳ δὲ διαστείχουσα πεδίλῳ, 28
 κάλπιν ἐπιτρέψασα γυνὴ θεοδέγμονι πηγῇ,
 εἰς πόλιν ἴχνος ἔκαμψε καὶ ἔννεπε πᾶσι πολίταις·
 δεῦτε καὶ ἀθρήσητε θεοπρόπον ἄνδρα προφήτην, 29
 140 ὅστις ἐμοὶ φάτο πάντα, τάπερ κάμον· ἢ ῥά νυ
 Δαβιδ

οὗτος ἀριστογόνοιο βοώμενος υἱὸς ἰκάνει;
 Ἀγγελίην δ' αἶοντες ὁμοζυγέες Σαμαρεῖται 30
 συμφερίτην ταχύγουνον ἐπεσοεύοντο πορείην,
 ἐκ πόλιος στείχοντες ἐς ἀγχιθέου στόμα πηγῆς,
 145 εἰς θεὸν οἰστροηθέντες ἐνὶ φρενοθελγεί μύθῳ.

ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. 26. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. 27. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μὲντοι εἶπεν Τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; 28. ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἢ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις 29. Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπεν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μή τι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός; 30. [καὶ] ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

Vs. 134. εἴρετο A. S. cf. 5, 43. ἤρετο est 1, 69. 89. habet Pal. eodem modo infra 5, 43. εἰρομένῳ 1, 185. 5, 126. 6, 118. 7, 57. —
 Vs. 135. τί δίζεας; ἢ τί — φθέγγεας; coni. N. δίζετας et φθέγγεται sine interr. A. B. S. post utrumque verbum interrogat. St. —
 Vs. 140. ἢ H. — Vs. 142. ἀγγελίης Pal. superscr. ἀγγελίην. —
 Vs. 145. ἐνὶ Bog. Juv. Sec. B. Chol.

Ἐνθα χρόνου μεσσηγὺ, πρὶν ἄστεις ἔκτοδι
βαίνειν,

31

στευνομένων νεφελῆδὸν ἐπήτριμα κύματα λαῶν
Χριστὸν ἐκυκλώσαντο, καὶ ἐφθέγγαντο μαθηταί·
ῥαββὶν, θέχνησο ταῦτα καὶ ἔσθιτε. Κενυμένης δὲ

32

150 χειρὸς ἀφωνήτοιο, νοήμονι μάρτυρι οἰγῇ
δαῖτα μινυνθαδίην ἀπεσιείσατο, ταῦτα βοήσας·
ἄλλην δαῖτα φέρω βιοτήσιον, ἦν ἐνὶ θυμῷ
ὑμεῖς οὐκ ἐδάητε. Καὶ ἔννεπεν ἄλλος ἐπ' ἄλλω·

33

ἢ ῥά οἱ ἄλλος ὅπασσε φαγεῖν ἐπιδήμιος ἀνήρ;
155 φιλοπάτωρ δ' ἀγόρευεν ἀναξ' ἑτερόφρονοι μῦθω·
εἶδαρ ἐμὸν πέλε μῦθος, ἐμὸν ποτὸν ἔργα τόκῆος·
εἶδαρ ἐμὸν πέλε μόνον, ὅπως ἄτρεπτον ἐέλδωρ
πατρὸς ἐμοῦ τελείοιμι καὶ ἔνθρον ἔργον ἀνύσσω·
ὑμεῖς οὐ γὰρ πάντες ἐνὶ ξυνώσατε μῦθω

35

160 ἰδμονες ἄραων, ὅτι λείπεται εἰσέτε μόνῃ
μηνῶν τετραέλικτος ἀελλήεσσα πορείη,
καὶ θέρος ἀγλαόκαρπον ἐλεύσεται; ἦνίδε, πάντες
εἰς πόλιν ἀντικέλευθον ἀείρατε κύκλον ὀπωπῆς,
πῶς πόλιες λευκῆσι περιφρίσσουσιν ἀλωαῖς,
165 καὶ βροτέου χατέορσιν εὐγλώσσοιο θερισμοῦ,

31. Ἐν [δὲ] τῷ μεταξὺ ἡρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες
Ῥαββί, φάγε. 32. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ βρωσὶν ἔχω φαγεῖν
ἦν ὑμεῖς οὐκ οἶδατε. 33. ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλή-
λους Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; 34. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς Ἐμὸν βρωμῆ ἐστὶν ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τοῦ πέμ-
ψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35. οὐχ ὑμεῖς λέ-
γετε ὅτι ἔτι τετραμήνός ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ
λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς

Vs. 152. ἐνὶ μύθῳ conl. S. sicut mox 159. ἐνὶ θυμῷ conl. N. —
Vs. 154. ἄλλο A. — Vs. 155. θυμῷ H.

πῶς στάχυες θαλάσθουσιν ἐχέφρονες· εἰ δέ τις ἀνὴρ, ³⁶
 χεῖλεισιν, οὐ παλάμησιν ἀεργάξων λάλλον ἄρπην,
 γείτονος ἀμήσειε θεουδέα λήια γαίης,
 μισθὸν ἔχει, καὶ πατρὶ θεῶ ζῶοντα φυλάσσων
¹⁷⁰ εἰς χρόνον ἀν' λήγοντα νοήμονα καρπὸν ἀγείρει,
 ὄφρα κεν ὁ σπείρων καὶ ὁ λήια θύσκαλα κείρων
 χαίρη ὁμοῦ, καὶ πιστὰ θαλύσια πατρὶ τελέσῃ,
 εὐσεβίης ἀροτῆρα καὶ ἀμητῆρα γεραίρων.
 Ἔνθεν ἔην ὄδε μῦθος ἐτήτυμος, οἷνεκεν ἀνὴρ. ³⁷
¹⁷⁵ ἄλλος ἀροτρεῖει σπόρον ὄμπνηον αὐλακι νείφων,
 καὶ στάχυν ἀμήσει στεφανηφόρος ἄλλος ἀλωεύς·
 ἄλλοι μὲν μογέεσκον ἀλωέες αὐλακι φανῆς, ³⁸
 καρπὸν ἕως ἑσπειραν, ἀποστέλλω δὲ καμόντων
 ὑμέας ἀκάματους ἀλλότριον εἰς πόνον ἀνδρῶν,
¹⁸⁰ ἀμῆσαι στομάτεσσι ἐτοιμοτάτων στίχῳ καρπῶν,
 λήιον οὐ σπείραντας ἢ ἀρδύσαντας ἀλωῆν.
 Πολλοὶ μὲν γάετ' αἰ ταχυπειδέα λαὸν ἀλήτην ³⁹
 πίστιος ἀρῶαγάεσιν ἐπυργώσαντο θεμέθλοισι,
 μαρτυρίην αἰώντες ἐγεροσινόιο γυναικῶς

χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσιν πρὸς θερισμόν ἤδη. ³⁶. [καὶ] ὁ θε-
 ρίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον,
 ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρη καὶ ὁ θερίζων. ³⁷. ἐν γὰρ
 τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων
 καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. ³⁸. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ
 οὐχ ὑμεῖς κεκοπιήκατε· ἄλλοι κεκοπιήκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς
 τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε, ³⁹. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκί-
 νησ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν
 λόγον τῆς γυναικῶς μαρτυροῦσῆς ὅτι εἶπέν μοι πάντα ὅσα

Vs. 166. τελίθουσιν Pal. superscr. τελίθ. — Vs. 172. τε-
 λίσθω A. N. τελίσσω Jun. B. S. τελίσση, dedi cum H. — Vs. 178.
 ἐπιστέλλω H.

185 φθεγγομένης, ὅτι πάντα, τάπερ κάμον, εἶπε προ-
φήτης.

Ἄλλ' ὅτε οἱ σχεδὸν ἦλθον ὁμοφραδέες Σαμαρεῖται, 40
Χριστὸν ἐγουνάζοντο φιλοστόργῳ τιτὶ μῦθῳ
αὐθι μένειν· καὶ παῦσεν ἄναξ παρὰ γείτονι πηγῇ,
καὶ ταχύς εἰς πόλιν ἦλθεν δρόστολον οἶμον ὀδεύων,
190 καὶ θεὸς αὐτόθι μέμνεν, ἕως δρόμος ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ
ὀξείῃ στροφάλιγγι παρέστιχε δίζυγος ἡοῦς.

Καὶ μετὰ διπλόον ἤμαρ ἄναξ σπενδόντι πεδίλω, 43
οὔασι πειθομένοισι κερηγότα μῦθον ἑάσας,
κεῖθεν ἔβη παλίνορσος, ἀναινομένων νακτῆρων,
195 καὶ πάλιν εἰς πέδον ἦλθε φιλοχρίστων Γαλιλαίων.

Μοῦνην δ' οὐκ ἐπάτησεν ἐὴν ζηλήματα πάτρην· 44
καὶ γὰρ ὁμογνήτων δεδαημένος ἦθεα φωτῶν,
μάρτυρα μῦθον ἔειπεν ἐτήτυμον, ὅτι προφήτης
οὐ δύναται περιπίυστον ἔχειν ἐνὶ πατρίδι τιμῆν.

200 Ἄλλ' ὅτε δὴ Γαλιλαῖον ἐς ἔδρανον ἦλθεν Ἰησοῦς, 45
δὴ τότε μὲν προφανέντα πολινῆστοισι κελεύθοις
ἄσμενος ἐσμός ἔδεκτο θεοστόργων Γαλιλαίων,

ἐποίησα. 40. ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώ-
των αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς. καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας,
41. καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ,
42. τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον [ὅτι] οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν
πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός
ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου. 43. μετὰ δὲ τὰς δύο
ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν [καὶ ἀπῆλθεν] εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
44. αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ
πατρίδι τιμῆν οὐκ ἔχει. 45. ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ὅσα

πάντα, τάπερ ποιήσεν ἐν ἔρκεσιν Ἱεροσολύμων,
 ὄμμασιν ἀθρήσας, ἱερῆς ὅτε κῶμον ἑορτῆς
 205 μητέρες εὐσεβίης διασώδεες ἤγαγον ὠραι·
 καὶ γὰρ ἐς ἱερὸν ἡμᾶρ ἐπεστιχῶντο καὶ αὐτοί.
 Ἰησοῦς μὲν ἴκανε καὶ ὤκεεν αὐτόθι μίμων,
 46 ἦχι πέδον Καναναῖον, ὅπη πάρος εἰς χύσιν οἴνου
 ξανθὸν ὕδωρ ποίησε, φύσιν χιονωπὸν ἀμείψας.
 210 Ἦν δέ τις ἰθύνων στρατιῆν βασιλῆος ἀνὴρ,
 οὗ παῖς ἀγχιάλιο Καφαρναοῦμ ἐνὶ δήμῳ
 κέκλιτο, νωθρὰ φέρων πεπεδημένα γούνατα νοῦσῳ·
 καὶ γενέτης φιλότεκνος ἴσῳ μαστίζετο πυρσῶ
 παιδὸς ἱμασσομένοιο, τάχα πλέον. Οὗτος ἀκούσας 47
 215 ἔδραμεν εἰς Καναναῖον ἐδέθλιον· ἀγχιφανῆς δὲ
 Ἰησοῦν ἐρέεινεν, ὅπως νέον νῖα σαώσῃ,
 ἄστεος ἀγχιπόροιο κατήλυδα πέζαν ὀδεύων.
 Καί μιν ἀναξ ἐνένιπεν ἐῷ νεμεσήμεονι μύθῳ· 48
 εἰ μὴ ἐμῆς ἐσίδητε πολύτροπα θαύματα φωνῆς,
 220 οὔποτέ μοι πείθεσθε. Καὶ αἰθρομένου πυρετοῖο 49

ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλ-
 θον εἰς τὴν ἑορτήν. 46. ἦλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς
 Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἴνου.

Καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἡσθένει, ἐν Καφαρ-
 ναοῦμ· 47. οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα [αὐτόν]
 ἵνα καταβῆ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν γὰρ ἀπο-
 θνήσκειν. 48. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν Ἐὰν μὴ ση-
 μεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. 49. λέγει πρὸς

Vs. 205. Θεασώδ. Η. — Vs. 209. χιονωπὸν A. S. H. dedi
 χιονωπὸν. — Vs. 211. παῖς A. S. — Vs. 218. ἐνένιπεν A. S.
 H. recte recte praeter Juv. B. qui ἐνένιπεν. cf. Wernick. Tryph.
 p. 354. — Vs. 220. πείθεσθε A.

δάκρυσι θερμοτέροισι διάβροχος ἴαχεν ἀνὴρ·
 σπεῦσον, ἄναξ, κατάβηθι, πέδον Καναναῖον ἐάσας,
 πρὶν θανέειν ἐμὸν υἱά τεῆς ἐπιδευέα φωνῆς.
 Καί μιν ἄναξ θάρσυνεν ἐῷ ζωαρκεῖ μύθῳ· 50
 225 ἔρχεο, καὶ ζῶντα καὶ ἀρτεμέοντα κιχήσεις
 τηλύγετον σέο παῖδα· παρ' ὑμετέρῃ δὲ τραπέζῃ
 ἄσμενος εἰλαπίναζε σὺν υἱεῖ δαιτυμονῆι.
 Εἶπεν ἄναξ, καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἐπεπεῖθετο μύθῳ,
 Ἰησοῦς ὃν εἶπε, καὶ ἔστιχεν ἐλπίδι πευθοῦς·
 230 καὶ οἱ τηλεπόροιο καταστείχοντι μελεῦθου 51
 ἦντεον αὐχήμεντες ὀπάονες· οὐδὲ μὲν ἀνὴρ
 δμῶας εὐὸς ἐρέεινε γεγηθότας· ἐκ δὲ προσώπου
 υἱὸν ἐὼν ζῶντα σοφῇ γίνωσκε σιωπῇ.
 Καὶ οἱ πάντες ἔλεξαν ὀμήλυδες ἠδὲ μύθῳ·
 35 ζῶει σὸς, φιλότεκνε, ποδῆνεμος υἱὸς ὀδίτης,
 νῦν πλέον ἢ τὸ πάροιδε σωώτερος. Αὐτὰρ ὁ χαίρων 52
 δμῶας εὐὸς ἐρέεινεν ἀλεξικάκου χάριν ὤρης,
 τῇ ἐνὶ φαιδροτέρῃν βιοτήσιον ἔσχε γαλήνην.
 Καὶ μίαν εἶν ἐνὶ πάντες ὀπάονες ἴαχον αὐδῆν·
 40 υἱέα σὸν λίπε νοῦσος, ὅτε χθιζῆ παρὰ νύσση
 ἐβδομάτῃ στείχουσα βιοσσοῦς ἔτρεχεν ὤρη.

αὐτὸν ὁ βασιλικὸς Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παι-
 δῖόν μου. 50. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Πορτεύου· ὁ υἱὸς σου ζῆ-
 [καὶ] ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
 σοῦς, καὶ ἐπορεύετο. 51. ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ
 ἰοῦλοι αὐτοῦ ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι
 ἡ παῖς αὐτοῦ ζῆ. 52. ἐπέθετο οὖν τὴν ὄραν παρ' αὐτῶν,
 ἢ ἡ κομψότερον ἔσχεν· καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι ἐχθρὸς ὄραν ἐ-

Ἔγνω δ' αὐτοδίδακτος ἀνὴρ ὀδυνήφατος ὥρην, 53
 τῇ ἐνι θέσκελον εἶπεν ἀναξ ζωαρκεῖ φωνῇ·
 ἔρχεο σὸν ποτὶ δῶμα, τεὸς πάϊς ἐστὶν ἀπήμων.

245 Καὶ καθαραῖς πραπίδεσσιν ἀκαμπέα δέξατο πεσθῶ,
 εἰς ὁδὸν εὐσεβίης ὄλον οἶκον ἀμεμφέος ἔλκων·
 αὐτὸς ὁμοῦ καὶ πάντες, ὅσους τρέφε, μάρτυρι
 μύθῳ

πίστιος ἀκλινέσσειν ὑπεξεύγνυντο λεπιδνοῖς.
 Τοῦτο δὲ δεύτερον ἄλλο πάλιν ζωαρκεῖ φωνῇ, 54
 250 ἦχι πέδον Καναταῖον ἐν εὐπύργῳ Γαλιλαίῃ,
 Ἰησοῦς κάμε θάμβος, Ἰουδαίηθεν ὀδεύσας
 εἰς πόλιν ἀγλαόπαιδα τανυπλοκάμων Γαλιλαίων,
 πρεσβύτερον μετὰ θαῦμα φιλακρήτων ὑμεναίων,
 ὕδατος οἰνωθέντος ἐρευδιόωντι ῥεέθρῳ.

Κ Ε Φ. Ε.

Ἰησοῦς δ' ἀνέβαινεν, ὅπη δόμος αἰθέρι γείτων 1
 χιονέην ἀμάρυσσε λίθων ἑτερόχροον αἴγλην.

βδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. 53. ἔγνω οὖν ὁ πατήρ ὅτι
 ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ἣ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ὁ υἱός σου
 ζῆ, καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. 54. Τοῦτο
 πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς
 Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

1. Μετὰ ταῦτα ἦν ἐορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἰη-

Vs. 243. θεσκελος interpr. Heden. — Vs. 245. Versuum ord.
 inversus in A. 245. 247. 248. 249. — Vs. 246. εὐσεβίης ὄλο-
 οἶκον A. cum lacuna. εὐσεβίης ἐς ὁδοῦς ὄλον οἶκον St. W. q. v. S. H
 εἰς ὁ. εὐσεβίης. Juv. B. εὐσεβίης ὄλον οἶκον ὁδοῦς ἐς ἀμμφ. ὁ. Hermanz.
 Orph. p. 818. fort. εὐσεβίης ὄλον οἶκον ἀμ. ὁδὸν ἔλκων. — Vs. 248
 λεπιδνοῖς A. St. S. H. λεπιδνοῖς primus corr. Juv.

5, 2. κιονέην A. S. H. dedi χιον. cf. 2, 36.

Ἦν δέ τις εὐποίητος ἐν εὐδρω προβατικῇ 2
 πέντε πανυπλεύροισιν ὑπ' αἰθούρησι μελάθρου,
 5 δαιδαλέων ζωσθεῖσα λίθων ὑψάντυγι μίτρη,
 εὐρυτενῆς ἀσάμινθος, ὅπη κεικαωμένος ἀνήρ, 4
 ἄλμασιν αὐτομάτοισιν ἰδῶν ὀρχοῦμενον ὕδωρ,
 ὅπποτε κυμαίνοντι δέμας φαιδρυνε λοετρῶ,
 9 θερμὰ πεπαινομένης ἀπσειείατο λύματα νούσου,
 10 φέρτερον ἰητῆρος ἰδῶν ὀδυνήφατον ὕδωρ.

Ἦν δέ τις ἐμπεδόμοχθος ἀνὴρ παρὰ γείτονι 5
 πηγῇ,
 τρεῖς δεκάδας δασπλῆτι παριππεύσας ἐνὶ νούσῳ
 καὶ πάλιν ὄγθσα κύκλα κυλινδομένων ἐνιαυτῶν.
 Τοῦτον ἰδῶν ἀτίνακτον ἐθήμονι κείμενον εὐνῇ, 6
 15 Ἰησοῦς ἐνόησεν, ὅτι χρονίαν ἐπὶ λέκτρων .
 εἶχε δυσαλθήτω πεπεδημένα γούνατα νούσῳ,
 καὶ μιν ἀναξ ἐρέευνε, χέων οἰκτίρμονα φωνήν·

σαῶς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2. ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρῳ ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθ-εσά, πέντε στοᾶς ἔχουσα· 3. ἐν ταύταις κατέκειτο πλήθος [πλὴν] τῶν ἀσθενοῦντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. 4. ἄγγελος γὰρ κυρίου κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρῳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τῆς ταραχῆς τοῦ ὕδατος ὑγιῆς ἐγένετο, οἰωδηποτοῦν κατελίπετο νοσήματι. 5. ἦν δὲ τις ἀνδρωτος ἐκεῖ τριάκοντα [καὶ] ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ [αὐτῷ]. 6. τοῦτον ἰδῶν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πάλιν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ Θέλεις ὑγιῆς γενέ-

Vs. 3. fort. προβατεῖη. — Vs. 5. fort. ὑψάμπυκι W. ms. Duplex est scriptura δαιδαλέων et δαιδαλίως Pal. — Vs. 6. ὅπη γε κεικαωμένος Jun. B. N. q. v. κεικαωμένος A. S. κεικαωμένος dedi ex com. S. κεικαυμένος St. H. — Vs. 9. κύματα A. S. λύματα dedi e Pal. superescr. κύματα, cf. Dionys. 35, 307, 321. ἀπεσ. Paul. Sil. 2, 390. — Vs. 12. παριππεύσας Pal. ? v. S. cf. 19, 146,

- ἀσκηθῆς ἐθέλεις πάλιν ἔμμεναι; *Αὐτὰρ ὁ κάμνων,* 7
 ἐκ φρενὸς ἀδρανέος βεβημένον ἄσθημα τιταίνων,
 20 λεπταλήη μόγις εἶπεν ἀνὴρ βραδυπευθέϊ φωνῇ·
 κοίρανε, νουσοκόμοιο φιλοστόργοιο χατίζω·
 οὐ γὰρ ἔχω τινὰ φῶτα διάκτορον, ὄφρα κε πηγῆς
 θυιάδος αὐτοέλικτον ἰδὼν κυρτούμενον ὕδωρ,
 εἰς ἱερὴν ἀσάμινθον ἐλαφρίζων με χαλάσῃ·
 25 ὄφρα μὲν ἀσθήρικτον ἐμὸν πόδα νωθρὸν ἐρέσσω,
 τόφρα δὲ μᾶλλον ἐμεῖο νεώτερος ὄξείϊ παλμῷ
 προφθάμενος βροτὸς ἄλλος ἐλαφρότερος κατα-
 βαίνει,
 ἀφρὸν ἀερσιπότητον ἐρευγομένης ἀσαμίνθου.
 Καί μιν ἀναξ θάρσυνεν ἤη ζωαρκεῖ φωνῇ· 8
 30 ἔγρεο, λέκτρον ἄειρε καὶ ἔρχεο κοῦφος ὀδίτης.
 Νουσαλέος δ' ἀνέπαλτο, καὶ εἰς πέδον ἵχνος ἐρείδας 9
 ἴστατο, καὶ κλιντῆρα λαβὼν ἐπικείμενον ὤμῳ,
 ἔστιχε πανδόκον οἶκον, ἀήθεα γούνατα πάλλων
 καὶ καμάτῳ βαρύφορτον ἐπώμιδα λέκτρον αἰίρων.
 35 Καὶ τότε σάββατον ἦεν· ἐν εὐλαίγγι δὲ νηῷ 10

σθαι; 7. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν Κύριε, ἀνθρώπον οὐκ
 ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυ-
 βήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.
 8. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ἐγείραι [καὶ] ἄρον τὸν κράβαττόν
 σου, καὶ περιπάτει. 9. καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἀνθρω-
 πος καὶ ἦρεν τὸν κράβαττον αὐτοῦ, καὶ περιπάτει. ἦν δὲ
 σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 10. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι

Vs. 18. ἀσκηθεῖς A. — Vs. 20. fort. μόγις 11, 116. W. ms.
 — Vs. 22. κεν A. — Vs. 23. θυιάδος A. S. sed v. 2, 113. —
 Vs. 30. cf. Dionys. 14, 430. — Vs. 33. post ἔστιχε subaud.
 praep. εἰς S. — Vs. 34. in Pal. dupl. lect. sunt vestigia ἐπώμιδι
 et ἐπώμιδα.

- ἀνέρα παπταίνοντες, ὃν ἀρχαίης ἀπὸ νοῦσου
 λυσιπὼνω ταχυεργὸς ἀναξ ἰήσατο μύθῳ,
 εἶρεον, ὅστις ἀνωγεν ἔῃ σημάντοσι φωνῇ
 λέκτρον ἀερτάζοντα παλινδίνητον ὀδεύειν·
- 40 καὶ φθονεροῖς ἀπάμειπτο σοφῶ θεοπειθεῖ μύθῳ· 11
 ὅστις ἀπὸ κλιντῆρος ἀνεξώγησε πεσόντα,
 αὐτὸς ἐμοὶ κατέλεξεν ἀερτάζειν καὶ ὀδεύειν.
 Καὶ μιν Ἰουδαίων πάλιν ἤρετο λαὸς ἀγῆνωρ· 12
 τίς πέλεν, ὅς σε κέλευσεν ἀδειμάντῳ τινὶ φωνῇ·
- 45 ἔρχεο σὸν κλιντῆρα λαβὼν πεφορημένον ὤμῳ;
 Οὐ μὲν ἀνήρ δεδάηκεν ἐῆς ἰήτορα νοῦσου. 13
 Καὶ μιν ἰδὼν στείχοντα λιθώδεος ἔνδοθι νηοῦ, 14
 ὕβριν ἀναμνήσας προτέρην ποινήτορα νοῦσου,
 Χριστὸς ἀναστέλλων ἐπετέλλετο μάρτυρι μύθῳ·
- 50 ἦδη, νοῦσον ἔχων, σόος ἔπλεο· μηκέτι ῥέξης
 ἀμπλακίην ἑτέρην, μὴ κύντερον ἄλλο νοήσης.
 Καὶ θρασὺς Ἐβραίοισι παλίνδρομος ἄγγελος ἔστη, 15
 μῦθον ἀναινομένῳ βοόων ζηλήμονι λαῶ,

τῷ τεθεραπευμένῳ Σάββατόν ἐστιν, [καὶ] οὐκ ἔξεστίν σοι
 ἄραι τὸν κράβαττόν σου. 11. ὃς δὲ ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ὁ
 ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν Ἄρον τὸν κράβαττόν σου,
 καὶ περιπάτει. 12. ἠρώτησαν [οὖν] αὐτόν Τίς ἐστιν ὁ ἄν-
 θρωπος ὃς εἰπὼν σοὶ Ἄρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περι-
 πάτει; 13. ὃ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὃ γὰρ Ἰησοῦς
 ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. 14. μετὰ ταῦτα εὗρίσκει
 αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἴδε ὑγιῆς
 γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοὶ τι γένηται.
 15. [καὶ] ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς Ἰου-

Vs. 43. εἶρετο A. S.. cf. 4, 134. ἤρετο dedi e Pal. — Vs. 45.
 cf. 30. — Vs. 47. στείχοντα A. — Vs. 50. sequuntur sum inter-
 punctionem St. et Heden. Nullum comma post ἦδη A.

- ὅτι μιν αὐτοκέλευστος ἀπήμονα θέσπιδι φωνῇ
 55 Ἰησοῦς ἐκέλευσε, καὶ ὀψικέλευθον ὀδίτην
 νουσοκόμου κλινηῆρος ἀήθεα θῆκε φορηᾶ·
 οὐ χάριν Ἑβραῖοι μανιώδεις ἄφροσι θυμῷ 16
 Ἰησοῦν ἐδίωκον, ὅτι ζαθέω παρὰ νηῶ,
 ὀπλότε σάββατον ἦεν, ἐπείγετο ταῦτα τελέσσαι,
 60 μῦνος ἐὼν ἀφύλακτος, ὅτε βροτέων ἀπὸ μόχθων
 πάντες ἀεργηλοῖσιν ἐπέτρεπον ἔργον ἀκάνθαις.
 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε, χέων ὑφαίχυνα φωνήν· 17
 εἰσέτι νῦν γενέτης ἐργάζεται ἡθάδι κόσμῳ
 ἡθεσιν ἀντιτύποις, καὶ ἐγὼ πάϊς ἔργον ὑφαίνω.
 65 Οὐ χάριν Ἑβραῖοι δολίῳ μάστενον ὀλέθρῳ 18
 Χριστὸν ἀποκτενέειν, ὅτι μὴ μόνον ἡθελε λύειν
 ἔννομον ἀπρήκτοιο σέλας πεφυλαγμένον ἡοῦς,
 ἀλλ' ὅτι μυστιπόλοιο μετὰ δρόμον ἡριγενεῖης
 καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἐὼν κίκλησκε τοκῆα,
 70 ἰσάζων ἐὼν εὐχος ἐπουρανίῳ βασιλῆι.
 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν· ἀμὴν ἐπιμάρτυρον ἔστω· 19
 οὐδὲν ἐῖ ἰότητι δυνήσεται υἱὸς ἀνίσσαι,
 εἰ μὴ ἐσαθρήσειεν ἐὼν τελέοντα τοκῆα·

δαίσις ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. 16. καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν [καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι], ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 17. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι. 18. διὰ τοῦτο οὐκ ἄλλο ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλκε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. 19. ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν, ἐὰν

- ἔργα γὰρ εἶν ἐνὶ πάντα πατὴρ ἐμὸς ὀππόσα ῥέξει,
 75 ταῦτα θεὸν γενέτην μιμούμενος υἱὸς ἀνύσσει·
 υἷα γὰρ φιλεῖ γενέτης ἐόν· ὅσα δὲ τεύχει, 20
 παιδὶ φίλῳ δείκνυσι, καὶ εἰσέτι μείζονα δείξει,
 ὄφρα κε θαμβήσητε τελειοτέρων χάριν ἔργων·
 ὥσπερ γὰρ γενέτης νέκυας μετὰ πότμον ἐγείρει, 21
 80 ζωηρήσας παλινορσον ἀκινήτων δέμας ἀνδρῶν,
 οὕτως, οὓς ἐθέλει, καὶ ὁμοίος υἱὸς ἐγείρει,
 ζωηρήσας φθιμένων παλινάγρετα σώματα φωτῶν·
 οὔτινα γὰρ κρίνει πατὴρ ἐμὸς· ἀνδρομέην δὲ 22
 ὄψιμον υἱεὶ δῶκεν ὄλην κρίσιν, ὄφρα κε πάντες 23
 85 υἷα τιμήσωσιν ἰσόζυγον ᾧ γενετῆρι,
 οἷά τε κυδαίνουσι καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα·
 εἰ δέ τις ἄλλοπρόςαλλον ἔχει νόον, οὐδὲ τοκῆος
 κυδαίνει λόγον υἷα, καὶ οὐ γενετῆρα γεραίρει.
 μάρτυρον ἐμπεδάμυθον ἀμὴν ἀμὴν πάλιν ἔστω, 24
 90 ὅστις ἀνὴρ δέξοιτο νόου πευθήμενον θεσμῶ
 μύθους ἡμετέρους καὶ ἐμῶ πείθοιτο τοκῆι,
 εἰς κρίσιν ἐρχομένην οὐκ ἔρχεται, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνην
 ζωὴν ἀμβροσίην, τὴν οὐ χρόνος οἶδεν ὀλέσσαι,

μή τι βλέπη τὸν πατέρα ποιῶντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῆ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. 20. ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δεῖξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. 12. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ. 22. οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, 23. ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὲν τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντι με ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

- ἵξεται ἐκ θανάτοιο μετάτροπος· ἀπροϊδῆς γὰρ 25
 95 μαῖα παλιγγενέων μερόπων νεκροσσοῦς ὦρη
 ἵξεται ὀπιτέλεστος, ἀναυδέες ὀπότε νεκροὶ
 αὐτίς ἀναζήσωσιν ἀνοστήτων ἀπὸ κόλπων,
 πάντες ἀλεξιμόροιο ἐμῆς αἴοντες ἰωῆς,
 παιδὸς τηλυγέτοιο φερεζώοιο τοκῆος·
 100 ὥσπερ γὰρ γενέτης μεθέπει παμμήτορα κόσμου 26
 ζωὴν, ἧς ἅπο πᾶσι βιοσσοῦν ἄσθμα τιταίνει,
 οὔτω παμμεδέοντι καὶ νιέϊ δῶκε κομίζειν
 ζωὴν, καὶ ζαθέην ὑψίζυγον ὥπασε τιμὴν 27
 καὶ κρίσιν, ὧν ἐθέλει, τελέειν ἰσόζυγι θεσμῶ,
 105 ὅτι περ ἀνθρώποιο φερέσβιος υἱὸς ἀκούει·
 καὶ μὴ θάμβος ἔχοιτε, καὶ εἴ τινα θέσκελον ὀμφὴν 28
 ἔννεπον ἔσοομένην, ὅτι λοίσθιος ἔρχεται ὦρη,
 καὶ νῦν ἀμφιβέβηκεν, ἀολλέες ὀπότε νεκροὶ,
 ζωοτόκων αἴοντες ἀνοστήτων ἀπὸ τύμβων,
 110 Χριστοῦ φθεγγομένοιο δεδεγμένοι ἔνθεον ἠχώ,
 πάντοθεν αἴσσουσι, καὶ ὄψιμος ἄλλος ἐπ' ἄλλω 29
 ἀρχαίῃ πελάσειε παλιγγενῆς ἵχνος ἀρούρη·
 οἱ μὲν ἀεθλεύσαντες ἀμεμφέα πιστὸν ἀγῶνα

---

25. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὦρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. 26. ὥσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκεν καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ, 27. καὶ ἕξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιῆν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. 28. μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὦρα ἐν ἧ ἡ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29. καὶ ἐκπορεύονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν

ζωῆς ἀθανάτης ἐς ἀνάστασιν· οἱ δὲ καμόντες
 115 ἔργα πολυπλανέος βιοτῆς ἐτερόφονι λύσση
 κρίσιος ἔσσομένης ἐς ἀνάστασιν· οὐρανόιου μὲν 30
 οὐ δύναμαι γενετῆρος ἀπόπροθεν οὐδὲν ἀνύσαι
 αὐτόματος, κρίνειν δὲ δυνήσομαι, ὥσπερ ἀκούω
 νημερτῆς δὲ μοί ἐστιν ἐμῆ κρίσις· οὐ γὰρ ἰκάνω
 120 κῦδος ἐμὸν τελείειν διζήμενος, ἀλλὰ τοκῆος·
 τιμὴν ἡμετέραν σὺ φθέγγομαι· ἦν γὰρ ἐνίψω 31
 μαρτυρίην ἰδίην, οὐ πείθεται ἄλλος ἀκούων·
 οὐ γὰρ ἐμὸς πέλε μῦθος ἐτήτυμος, ἦνπερ ἐνίψω
 μαρτυρίην ἰδίην αὐτόθρον· ἀμφ' ἐμέθεν δὲ 32
 125 ἄλλος ἀνὴρ πέλε μάρτυς ἐπάρκιος· οἶδα δ' ἐκείνου
 πιστὴν μαρτυρίην καὶ ἐκήτυμον· εἰρόμενοι δὲ 33
 ἄγνων Ἰωάννην θεοδέγμονος ἔγκυον ὀμφῆς,
 ὑμεῖς οὐρεσίφοιτον ἐπέμψατε λαὸν ὀδίτην
 ἀνδρῶν μυστιπόλων, καὶ ἀμεμφέα θέσκελος ἀνὴρ
 130 μῦθον ἀληθείης ἀλύτω σφρηγίσσατο μῦθω,
 μάρτυρος ἐμπεδόμυθος· ἐπιχθονίης δ' ἀπὸ φωνῆς 34
 μαρτυρίην μερόπων οὐ δέχνημαι, ἀλλὰ διδάσκων

ζωῆς, οἱ [δὲ] τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.
 30. οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἑμαντοῦ οὐδέν· καθὼς ἀ-
 κούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἢ ἐμῆ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ
 τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.
 31. ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαντοῦ, ἢ μαρτυρία μου οὐκ
 ἔστιν ἀληθής· 32. ἄλλος ἐστίν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ
 οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστίν ἢ μαρτυρία ἢν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
 33. ὑμεῖς ἀπεστάλακατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ
 ἀληθείᾳ· 34. ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν

Vs. 116. κρίσιος etiam 16, 30. κρίσις 5, 119. 8, 19. 12, 119.
 12, 183. κρίσιος 16, 34. κρίσις 5, 92. — Vs. 130. fort. θεσμῶ
 W. ms. — Vs. 132. cf. 160.

Ἐβραίους, τάδε πάντα μετέρχομαι, ὄφρα μαθόντας
ὑμεῖς εἴν ἐνὶ πάντας ἐμοῖς ἐπέεσι σαώσω·

135 κεῖνος Ἰωάννης, νοερούς σπινθήρας ἰάλλων, 35

εὐσεβίης πέλε λύχνος ἐτήτυμος, ἀνδράσι φαίνων·

ὑμεῖς δ' εἰς στροφάλιγγα μιῆς ταχυδινέος ὥρης

κεῖνου μαρτυρήσιν ἐφαιδρύνασθε φανέντος,

ὔδασι ἀστράπτοντος ἀγαλλόμενοι παρὰ λύχνου,

140 ὔδασι θεσπεσίοισιν· Ἰωάνναο δὲ φωνῆς 36

μείζονα μαρτυρίην μεθέπω καὶ ὑπέρτερον ὁμφίην·

ἔργα γὰρ, ὅπόσα δῶκε πατήρ ἐμὸς, ὄφρα τελέσω,

φθέγγεται αὐτοβόητα λάλω σάλπιγγι σιωπῆς·

ταῦτά με κηρύσσει, καὶ ἐρεύνεται ἔμπεδον αὐδήν·

145 οὐδὲ πατήρ με λέλοιπεν ἀκηρύκτῳ τινὶ σιγῇ, 37

ὅστις ἐμὲ προέηκεν ἀπ' αἰθέρος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς

φθεγγομένοις στομάτεσσι θεογλώσσων διὰ φωτῶν

μαρτυρίην ζώουσαν ἀμοιβαίῃ πόρε δέλτῳ,

ὅστις ἐμὲ προέηκε· καὶ ἔνθεον οὐποτε μορφῆν

150 πατρὸς ἐθῆσασθε καὶ οὐκ ἠκούσατε φωνῆς, 38

οὐδέ οἱ ἀπλανέεσσι φυλάσσετε μῦθον ἀκουαῖς·

ὄν γὰρ ἐμὸς προέηκε πατήρ χραιομήτορα κόσμῳ,

οὐ θεὸν νῦα δέχεσθε καὶ οὐ πέμψαντα τοκῆα·

λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθέλησατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζων τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα αὐτοῦ ἐδωκέν μοι ὁ πατήρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ποιοῦ μαρτυροῦν περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. 37. καὶ ὁ πέμψας με πατήρ αὐτὸς μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ· οὔτε φωνῆν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἐώρακατε, 38. καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὄν

- γραπτά θεορρήτων μαστεύετε θέσφατα βίβλων, 39
 155 ἧσιν ἔχειν ἔλπεσθε χρόνου παλιανυξεί κόνκλω
 ζωὴν οὐ μινύθουσαν· ἐνὶ γραφίδεσσι δὲ κεῖναι
 μαρτυρίην βοῶσιν ἐμὴν ὑποφήτορα μύθω
 ἀθανάτω σάλπαγγι· καὶ οὐ σπέρχεσθε, μίθόντες 40
 γράμμασιν φωνήεντα, θελήμονες εἰς ἐμὲ βαίνειν·
 160 τιμὴν ἐκ μερόπων οὐ δέχνημαι, ἀλλὰ που ἔγνων 41
 ὑμᾶς ἀστόργοισιν ἐν ἡθείῃ, οὐδὲ τοκῆος
 φίλτρον ἐπουρανίω φυλάσσετε παμβασιλῆος·
 ἦλθον ἐγὼ βοῶν πατρώιον οὐνομα κόσμου, 43
 καὶ θεὸν οὐ με δέχεσθε καὶ οὐ πείθεσθε τοκῆ·
 165 εἰ δέ τις ἄλλος ἵκοιτο νόθος ψευδώνυμος ἀνὴρ
 ἀντίθεος, τότε κεῖνον ἀνάροισιν ἠεροπῆα
 αὐτίκα μελίσσεσθε τεθηπότες, ὄφρα τις εἴπῃ·
 γνήσιον ἠρνήσαντο, νόθον δ' ἐδέχοντο φανέντα·
 πῶς δέ με, πῶς δὲ δύνασθε θεοῦ λόγον υἱὰ γεραί-
 ρειν, 44
 170 κῦδος ἀπ' ἀλλήλων ποτιδέγμενοι, οὐδὲ δαῖναι
 μούνου παγγενέταιο θεοῦ μαστεύετε τιμὴν;

ἀπίστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. 39. ἔρευνᾶτε
 τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν·
 καὶ ἐκεῖνά ἐστιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ, 40. καὶ οὐ θέ-
 λετε ἔλθειν πρὸς με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41. δόξαν παρὰ ἀν-
 θρώπων οὐ λαμβάνω, 42. ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγά-
 πην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. 43. ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ
 ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· εἰ ἄλλος
 ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε. 44. πῶς
 δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες,

Vn. 136. καίνα legisse videtur Heden. — Vs. 164. πισθεσθε
 Λ. — Vs. 170. ἐπιδέγμενοι 3, 157. W. ms. Tryph. p. 392.

ἢ ὅρα μάτην ἔλπεσθε, κατήγορα χεῖλεα λύσας 45
 ὑμείων ὅτι λύσαν ἐμῶ γενετῆρι βοήσω·
 ὑμᾶς ἐν γραφίδεσσι κατήγορος ἄλλος ἐλέγχει,
 175 Μωσῆς θεομοθέτης πρωτόθροος, ᾧ ἔπι μόνῳ
 ἐλπίδες ὑμείων θεοπειθέες· εἰ γὰρ ἐκείνου 46
 ἔμπεδον ἀπλανέεσσι ἐθήκατε μῦθον ἀκουαῖς,
 καὶ κεν ἐμοὶ πείθεσθε πεποιθότες· ἀμφ' ἐμέθεν γὰρ
 θεῖος ἀνὴρ ἔγραψεν ἐτήτυμος· εἰ δ' ἄρα κείνου 47
 180 γράμμασιν οὐ πείθεσθε, τάπερ θεὸς ὠπάσει κόσμῳ,
 μᾶλλον ἀκηλῆτοισι πόθεν δέξοισθε μενοιναῖς
 ἄγραφον ἡμετέρων στομάτων αἴοντες ἰωῆν.

Κ Ε Φ. Ζ.

Ἐννεπε, καὶ μετέπειτα πέρην Τιβεριῆδος ἄλμης 1
 νηὶ πολυκλήιδι ταμῶν ἀντώπιον ὕδωρ,
 γείτονα γαῖαν ἔδυνε· συνεσεύοντο δὲ λαοὶ, 2
 θαύματα παπταίνοντες, ἅπερ κάμεν ἠθάδι μῦθῳ,
 5 ῥυόμενος βαρύνουσον ἱμασομένων δέμας ἀνδρῶν
 καὶ δαπέδου λογιόεντος ἐρημάδα πέζαν ὀδεύων, 3

καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου [θεοῦ] οὐ ζητεῖτε; 45. μὴ
 δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν
 ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 46. εἰ
 γὰρ ἐπιστεύετε Μωσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ
 ἐκείνος ἔγραψεν. 47. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πι-
 στεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύετε;

1. Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσ-
 σης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριῆδος· 2. ἠκολούθει δὲ αὐτῷ
 ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐθεώρουν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησεν ἐπὶ τῶν ἀ-
 σθενοῦντων. 3. ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκῆ

6, 1. fort. Τιβεριῆδος cf. 84. 94. 21, 2. 80. v. N. — Vs. 4.
 ἠθάδι coni N. q. v. cf. 110. 19, 41. — Vs. 6. ἐρημάδος A. Sec.
 Brub. Bog. St. ἐρημάδα Juv. B. N. S. cf. 6, 61.

εἰς ὄρος ὑψηλόν· ἀνῆκε· μεσοφανῆ δὲ
 ἐξόμενον στεφανηδὸν ἐκινκλώσαντο μαθηταί.
 Καὶ σχειδὸν Ἑβραίοισι φιλόργμος ἦεν ἑορτή· 4
 10 πάσχα τόπερ καλέουσι· δι' εὐδένδροσο δὲ λόχμης 5
 ὀφθαλμοὺς ἀνάκειρε, καὶ ἄσπετον ἄλλον ἐπ' ἄλλω
 ἔδρακεν ἀγκικέλευθον ἐπήλυδα λαὸν ὀδίτην.
 Ἐξόμενον δὰ Φίλιππον ἐὼ μειλίξατο μύθῳ·
 εἶπε, πόθεν προίμεσθα πολυπαρέων χύσιν ἄρτων·
 15 ἀνδράσι πρῶταίοισι; Ἐῖη δ' ἐκρυπτε μενοεινῆν, 6
 καὶ νόον ἀγνώσσοντος ἐπεφῆτιζε Φιλίππον·
 αὐτὸς γὰρ δεδάηκε, τόπερ ἡμελλε τελέσσαι.
 Ἀσχολῶν δὲ Φίλιππος ἐμίγνε θαύματι φωνήν· 7
 λαὸν ἴσον φαρμάθοισι διηκοσίων τινὶ μέτρῳ
 20 ἄρτοι δηναρίων οὐκ ἄραιοί εἰσι κορέσσαι,
 ὄφρα κερταῖον ἕκαστος ἔχη μέρος. Εἰς δὲ τις αὐτῶν 8
 ἀγγχεθῶν ἐτέρων ἐνάγγελον ἴαχε φωνήν,
 Ἀνδρείας βασιλῆι χέων φερέδειπνον ἰωήν,
 ὑδροπόρου Σίμωνος ἀδελφεὰς ἐχθυβολῆος·

ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· 4. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πά-
 σχα ἢ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. 5. ἐπάραι οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος ὅτι πολλὸς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐ-
 τόν, λέγει πρὸς Φίλιππον Πρόδρα. ἀγοράσωμεν ἄρτους, ἵνα
 φάγωσιν οὗτοι; 6. τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸς
 γὰρ ἤδει τί ἔμελλεν ποιεῖν. 7. ἀπεκράθη αὐτῷ Φίλιππος
 Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκα-
 στος βραχά [τε] λάβῃ. 8. λέγει αὐτῷ εἰς ἓκ τῶν μαθητῶν

Vs. 11. ὀφθαλμόν A. — Vs. 14. προίμεθα A. προίμεσθα
 N. q. v. S. H. προίμεσθα Jun. B. — Vs. 17. τόπερ καὶ ἔμελλε
 W. ms. — Vs. 18. ἀσχολῶν Pal. al. ἀσχολίων et ἀσχαλῶν,
 v. S. — Vs. 20. ἄρτι A. Sec. Brub. Bog. Jun. ἄρτιον Pal.
 supericr. ἄρτιοι. ἄρτοι B. St. N. S. H.

25 Ἔστι τις ἐνθάδε κούρος ἔχων κριθώδεας ἄρτους 9
 πέντε, καὶ ἀγγικόρου διδυμάονας ἰχθύας ἄλμης,
 ἰχθύας ὀπκαλέους διδυμάονας· ἀλλὰ τί ῥέξει
 ταῦτα πολυγλώσσω μεμερισμένα σύζυγι λαῶ;
 Ἰησοῦς δ' ἐκέλευσεν ἐτοιμοτάτοιον ἑταίροις 10
 30 κλίνετε δαιτυμόνων μεγάδας στίχας ὑπόθι γαίης·
 ἦν δέ τις αὐτόθι χόρτος ἀπίριτος. ἀμφιλαφῆς δὲ
 σύμπλοκος ἐσμός ἦν ὁμοδόρπιος ὑπόθι γαίης.
 πέντε δὲ χιλιάδες πολυειδέες ἦσαν ἀριθμῶ
 δαιτυμόνων, καὶ ἕκαστος ἐρείδιτο γείτονι τοίχῳ,
 35 κεκλιμένοι στοιχηθὸν ἐπ' εὐπετάλοιο τραπέξης
 μηκεδανῆς. Καὶ πέντε λαβὼν κριθώδεας ἄρτους 11
 Χριστὸς, ἀειζῶντι χάριν γενετηῆρι τιταίνων,
 ἔκλασε συμπλεκέος παλάμης γαμψάνυχι καλμῶ
 καὶ πόρε δαιτυμόνεσι, καὶ ὄρεγς πᾶσιν ἐδώδην,
 40 καὶ διδύμων νεπόδων ὅσον ἦθελον. Ἀλλ' ὅτε λαῶ 12
 πειναλέῳ κόρος ἔσκε πολυφλοίσβοιο τραπέξης,
 Ἰησοῦς ἐπέταξεν ὁμοζήλοισι μαθηταῖς,
 πάντα ταχυστροφάλλγγι μιῇ συλλέξατε ῥιπῇ
 κλάσματα πυκνωθέντα περισοβοίοιο τραπέξης,

αὐτοῦ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου. 9. Ἔστι κρι-
 θώδεας [ἐν] ᾧδε, ὅς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο
 ὑψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσοούτους; 10. εἶπεν [δὲ]
 ὁ Ἰησοῦς Ποιῆσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρ-
 τος πολλὴ ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν
 ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. 11. ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς
 καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ
 τῶν ὑψαρίων ὅσον ἦθελον. 12. ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει
 τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ Συναγάγετε τὰ περισσεύοντα κλάσμα-

45 ὄφρα κε μηδὲν ὄλοιτο. Καὶ ἄστατος ἄλλος ἐπ' ἄλλω 13
 γοιταλός πεφορήτο διάκτορος ἐσμός ἐταίρων,
 ὄγκον ἐπασσυτέρων τελέων ὑψούμενον ἄρτων
 χερσὶ βαθυνομένησιν· ἀπὸ χλοεροῖο δὲ χόρτου,
 ῥωγαλῆς συνάγειρε πολὺπλανα λείψανα φορβῆς,
 50 ὅσα περισσεύοντο· μῆς δ' ἀπὸ πεντάδος ἄρτων
 μαστεῦν ἐλικηδόν, ἕως πολυχανδέϊ κόλπῳ,
 συμμιγέων ἔπλησε δωδέκα κύκλα κοφίνων.
 Καὶ πολὺς ἄλλοθεν ἄλλος ἐνίαχε θαῦμα νοήσας, 14
 Χριστὸς ὅπερ ποίησεν ὅλα θοινήτορι λαῶ,
 55 ἄρτων αὐτομάτων παλιναυξέα δαῖτα γεραίρων.
 οὗτος ὃν αἰείδουσιν ἐτήτυμος ἐστὶ προφήτης,
 ὃν φάτις ἀνάοιο μολεῖν ἰθύντορα κόσμου.
 Εἰδὼς δ' αὐτοδίδακτος ἀναξ ὑποκάρδιον ὁμφῆν, 15
 ὅτι μολεῖν ἤμελλον ὁμήλυδες αὐτόθι λαοί,
 60 καὶ μιν ἀφαρπάξαντες ἀναστήσειν βασιλῆα,
 οὔρεος ὑλήεντος ἐρημάδα δύσατο πέτρην.
 Καὶ σκίοεις ὅτε κῶνος ἀνέδραμε γείτονος ὄρφνης, 16
 πόντον ἐς ἀγκικέλευθον ἐπερῶνόντο μαθηταί.
 Νῆα δ' ἐπαῖξαντες ἀλιδρομον, ἄρμα θαλάσσης, 17

τα, ἵνα μή τι ἀπύληται. 13. συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγένισαν
 δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κρι-
 θίνων, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν. 14. οἱ οὖν ἄνθρω-
 ποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι οὗτός
 ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.
 15. Ἰησοῦς οὖν γινούς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάξαι
 αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα, ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄ-
 ρρος αὐτὸς μόνος. 16. Ὡς δὲ ὁπία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, 17. καὶ ἐρβάντες εἰς τὸ

Vs. 51. ἕως omnes. ἐφ' N. conī. — Vs. 52. κοφίνων v. N.
 cf. 8, 4. — Vs. 53. fort. ἀνίαχε v. ad 11, 125. — Vs. 62. κῶνος
 v. N. — Vs. 63. ἀμφικέλευθον Pal. superscr. ἀγκικ.

65 γαῖαν ἐς ἀντιπέριαιαν ἐπορθμεύοντο μαθηταί,
 ἄστυ Καφαρναοῦμ μετανεύμενοι· ἀρτιφανῆς δὲ
 γαῖαν ὅλην ἐκάλυψε μελαγκρήδεμνος ὀμίχλη,
 καὶ χροῖ ποικιλόνατον ἐπισφίγξασα χιτῶνα,
 ἀστερόεν σελάγιζεν· ἐελδομένοις δὲ μαθηταῖς
 70 οὐπω χριστὸς ἴκανεν. Ἐπειγομένης δὲ θυνέλλης, 18
 ἀγχιφανῆς ἐπίκυρτος ἐπυργώθη ῥόος ἄλμης,
 καὶ δολιχοῖς ἐλατῆρες ὕδωρ ἐχάρασσον ἐρετμοῖς,
 ἀντιπόροις ἀνέμοις βεβημένον. Ἐἰναλίων δὲ 19
 τρεῖς δεκάδας σταδίων ἢ εἴκοσι πέντε ταμόντες,
 75 Χριστὸν ἐθῆσαντὸ διαστείχοντα θαλάσσης,
 ἄβροχον ἵχνος ἔχοντα, βατῆς ἄλὸς ὄξυν ὀδίτην.
 Ταρβαλέοι δ' ἀλάλαζον· ἀτυζομένοις δὲ μαθηταῖς 20
 Ἰησοῦς ὀάριζεν· εἶσατε τάρβος ἀήταις.
 Χριστὸς ἐγὼ, ταχύγουνος ὄδοιπόρος εἰμὶ θαλάσσης.
 80 Καί μιν ἐλεῖν μηνέαινον ἐς ὀλκάδα καὶ μένος ἄλμης 21
 ἦν τότε, καὶ πέλεν ὄρμος, ἐπεὶ θεοδινεῖ παλμῶ
 οἶα νόος πτερόεις, ἀνέμων δίχα, νόσαιν ἐρετμῶν,
 τηλεπόροις λιμένεσσιν ὀμίλεεν αὐτομάτη νηῦς.

πλοῖον ἦρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναοῦμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐπω ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, 18. ἢ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγέρετο. 19. ἐλληλακότες οὖν ὡσεὶ σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς Ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21. ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.

Vs. 66. ἀγχιφανῆς Heden. — Vs. 67. μελαγκρήδεμνος A. B. rell. μελαγκρ. St. N. S. — Vs. 68. ἐπεσφίξασα A. — Vs. 74. εἰκοσιπέντε A. S. B. H. εἴκοσι πέντε St. N. — Vs. 80. μένον et μένος Pal. v. S.

Ἄλλ' ὅτε πορφύρων Τιβερίητιδα γέγοναι πέτρην 22
 85 ἀκροφάνης ἐχάραξε λεπόσκιον ὄρθρος ὀμίχλην,
 λαὸς εὐκροκάλωσεν κέρην ἀντάπιδος ἄλμης,
 ἰστάμενος, σκοπιάσεν, ὅτε ζαθέη παρὰ λίμνη
 ἰκμαλέης οὐκ ἦσαν ἱμασσομένης πέλας ἀκτῆς
 90 στοιχάδες ἀλλήλησιν ὀμόζυγες ὀλκάδες ἄλλαι,
 εἰ μὴ νηὺς μία μούνον ἀνέμπλοος, ὅτε καὶ αὐτὸς
 οὐ τότε ποντοπόροιο μιῆς ἐπὶ νηὸς Ἰησοῦς
 ἀγχιθέοις ἐτάροιδι συνέπλεον, ἀλλ' ὅτι μούνοι
 γαῖαν ἐς ἀντικέλευθον ἐναυτίλλοντο μαθηταί.
 Ἄλλας νῆας ἐλόντες, ὅπη Τιβερίητιδες ἀκταὶ 23
 95 πόντον ἐπεδοεύοντο, καὶ ἤλυθον ἐγγύθι χώρου,
 λαὸς ὅπη νήριθμος ἐπ' εὐχόροιο τραπέξης
 θέσκελον ἦσθιεν ἄρτον, ὃν ἔκλασεν ἀμβροσίη χεῖρ
 Χριστοῦ, παμμεδέοντι χάριν γενετήρι διδόντος.
 Καὶ μὴ χριστὸν ἀνακτα φερέσβιον, οὐδὲ μαθητὰς 24
 100 ἐσπομένους εὐρόντες, ἀμοιβαίων ἐπὶ νηῶν
 πόντιον ἀφροκόμοισιν ὕδωρ λεύκαινον ἐρετμοῖς
 ἄστου Καφαρναοῦμ μετανέμενδι. Ἀγχιφανῆ δὲ 25
 ἀντιπέρην εὐρόντες ἀσιγήτοιο θαλάσσης

22. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέρην τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοίαριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἐν, καὶ ὅτι οὐ συνείσηλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλὰ μόνον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον. 23. Ἄλλα δὲ ἦλθεν πλοῖα ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου. 24. ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοία καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν, 25. καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θα-

Vs. 84. fort. Τιβερηίδα. — Vs. 86. ἀντάπιος et ἀντάπιδος
 Pal. v. 8. — Vs. 92. μούνοι pro vulg. μούνοσ. — Vs. 94. v. 84.

Χριστὸν, ἐκυκλώσαντο, καὶ ἔννεπον ἡδέϊ μύθῳ·
 105 ῥαββὶν ἄναξ, πότε δεῦρο παρέπλεες; Ἀρπαλέης δὲ 26
 εἰλαπίνης μνηστῆρα μετήλυδα λαὸν ἐλέγχων
 Ἰησοῦς ἀγόρευε, μινυνθαδίης ἀπὸ φορβῆς
 εἰς θαλίην ζεῖδωρον ἀλήμονας ἀνέρις ἔλκων,
 οἶδα τί μαστεύοντες ἰκάνετε· νουσαλέων γὰρ
 110 οὐδιὰ θαύματα κεῖνα, τάπερ κάμον ἡθάδι μύθῳ,
 ὀππόσα θηήσασθε. πόθος δέ τις ὑμέας ἔλκει
 ἄρτων θεσπεσίων παλινάγρευτος, ὅτι φαγόντες
 εἰλαπίνην νήριθμον ἐμῆς κεκόρησθε τραπέξης.
 Ἀλλὰ πολυπλανέεσσιν ἐάσατε σύνδρομον αὔραις 27
 115 θαῖτα ταχὺ φθιμένην, καὶ ἀνύσατε μᾶλλον ἐκείνην
 εἰλαπίνην μίμνουσαν ἀειζώοιο τραπέξης,
 ἣν μόνος ἀνθρώποιο φερέςβιος υἱὸς ὀπάσσει,
 τοῦτον ὅτι σφρήγισσε πατὴρ θεός. Εἰρόμενος δὲ 28
 λαὸς Ἰουδαίων γιλοπευθεῖα ῥήξατο φωνήν,
 120 εἶπέ, τί κεν ῥέξωμεν, ὅπως θεοτερπέϊ θεσμῶ
 ἔργα θεοῦ τελέσοιμεν; Ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ, 29
 ὀρθὴν πίστιν ἔχοντες, ὅπως δέξησθε φανέντα,

λάσσης εἶπον αὐτῷ Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; 26. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἶδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. 27. ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρωῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός. 28. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; 29. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πι-

Vs. 110. ἡθάδι conii. N. v. 4. — Vs. 112. ὅτι A. — Vs. 115. ταχυφθιμένην A. ταχὺ φθιμένην St. N. S. H. — Vs. 116. κρείστος prima longa 16, 30. brevis 16, 34.

ὄν τινα κείνος ἐπιμπεν. Ἐπιφθέγγξαντο δὲ λαοί, 30
 ποῖον ἐελδομένοις σημήιον ἄμμι τελέσασις,
 125 ὄφρα κε πενθοίμεσθα θεόσσαντον ἔργον ἐλόντες;
 Τί πρήξεις προτέροισιν ὁμοῖον, ἡμέτεροι γὰρ 31
 αἰθέρος ἄφθιτον εἶδαρ ἐρημάδος ἐνδοθι πέτρης,
 μάννα πολυκλήιστον ἐδηήσαγο τοκῆς,
 γραπτὸς ὅπερ πολύμυθος ἀματροῖτω ποτὲ λαῶ
 130 οὐρανόθεν πόρεν ἄρτον ἀφειδέι δαιτυμονῆ.
 Ἰησοῦς δ' ὁάριζεν ἀγήνορα λαὸν ἐλέγχων, 32
 Μωσῆς οὐ πάρος ὑμμιν ἐρημαίη παρὰ πέτρῃ,
 αἰθέρος ἄρτον ὄπαζε μελίρῥυτον εἰλαπινάξειν,
 ἀλλὰ πατήρ ἐμὸς ἦεν, ὅς εἰζέτι φέρτερον ὑμῖν
 135 οὐρανόθεν σοφὸν ἄλλον ἐτήτυμον ἄρτον ὀπάξει.
 Οὗτος γὰρ πέλεν ἄρτος, ὅς οὐρανόθεν καταβαίνων 33
 ζῶην πασιμέλουσαν ὅλω δωρήσατο κόσμῳ.
 Καὶ πάλιν ᾧδ' ἀγόρευεν Ἰουδαίων χορὸς ἀνδρῶν 34

στεύσῃτε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30. εἶπον οὖν αὐτῷ Τί
 οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι τί
 ἐργάζῃ; 31. οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 καθὼς ἐστὶν γεγραμμένον Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν
 αὐτοῖς φαγεῖν. 32. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἀμὴν ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν, οὐ Μωυσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐ-
 ρανοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. 33. ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ
 καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζῶην διδοὺς τῷ κόσμῳ.
 34. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρ-

Vs. 125. ἐλόντες etiam Pal. sed cum indicio alt. scripturae
 ἰδόντες, quod coni. N. — Vs. 127. ἐνδοθι B. ἐγγύθι B. v. l.
 c. A. S. fell. — Vs. 128. ἐθουήσαντο B. coni. S. q. v. Etiam N.
 of. 175. — Vs. 129. ἄπερ A. Pal. Bog. Brub. ὅπερ Juv. B. St.
 γρ. ἄπερ πῆλε μῦθος, ἀ. κ. τ. λ. coni. N. qui antea voluerat γρ.
 ἄπερ πολὺ μῦθος, ἀ. κ. τ. λ. γραπτὸς coni. S. q. v. πόρε μῦθος
 Pal. sed πολύμυθος ad oram. — Vs. 135. ὀπάξει Juv. B. N.
 δακίσει B. v. l. fell.

- ζωῆς κοίρανε, τοῦτον ὃν ἔννεπεσ ἔμπεδον εἶναι
 140 αἰθέρος ἄρτον ὄπασσον ἐτήτυμον εἰλαπινάξιν.
 Ἰησοῦς δ' ἐπέτασσε θειηγόρον ἀνθρεωῶνα, 35
 καὶ χάριτος πλήθουσαν ἀνήρουγε χεῖλεσι φωνῆ·
 ζωῆς ἀφθιτος ἄρτος ἐγὼ πέλω, αἰθοπι λιμῶ
 οὔποτε πεινήσειεν ἀνὴρ βροτὸς εἰς ἐμὲ βαίνων.
 145 καὶ πᾶς ἡμετέρην ἀστεμφέα πίστιν ἀέξων,
 οὔποτε διψήσειεν, ἕως εἶι καμπύλος ἔρπων
 αἰὼν εὐρυγένειος ἀτέρμονα νύσσαν ἀμείβει.
 Ἄλλ' ὑμῖν ἀγόρευον, ἐμῆς ὅτι θαύματα φωνῆς 36
 ὄμμασι θηήσασθε, καὶ οὐ πείθεσθε τοκῆι.
 150 Πᾶς βροτὸς, ὃν μοι ὄπασσε πατὴρ ἐμὸς, εἰς ἐμὲ
 κάμψει 37
 ἶχνος ἐὼν θεοῦθεν πεφορημένος· οὐδὲ καὶ αὐτὸς
 ἀνέρας ἐρχομένους νεοπειθέας ἐκτὸς ἐλάσσω,
 ἀλλὰ νόῳ χαίροντι δεδέξομαι. Οὐ γὰρ ἐέλωρ 38
 ἤλυθον οὐρανόθεν τελέσον ἐμὸν, ἀλλὰ τοκῆος.
 155 Τοῦτο δὲ παμμεδέοντος ἐμοῦ πέλε πατρός ἐέλωρ, 39
 ὄφρα κεν ὦν γενέτης ἐμὸς ὦπασε, μηδέν' ὀλέσσω,
 ἀλλὰ μιν ἀχλυσέντος ἀναστήσοιμι βερέθρου
 νόστιμον ἐκ νεκῶν, ὅτε λοίσθιον ἡμαρ ἰκάνει.
 Τοῦτο γὰρ αἰγλήεντος ἐμοῦ πέλε νεῦμα τοκῆος, 40

τον τοῦτον. 35. εἶπεν [δὲ] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσει, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσει πώποτε. 36. ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ [με] καὶ οὐ πιστεύετε. 37. πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατήρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38. ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 39. τοῦτο δὲ ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι, μὴ ἀπολέσω ἔξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40. τοῦτο γὰρ ἐστὶν

160 ὄφρα κε πᾶς ὁρώων με πανίλαον ὄμμα τιταίνων,
ζωῆς ἐσομένης αἰώνιον ἐς χαρὸν ἔλθῃ,
καὶ μὲν ἀναστήσω παλινάγρετον, ὅπποτε κείνης
ὑστατίης γλυκὺ φάγῃς ἐλευσεται ἡριγενείης.

τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν
καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσω
αὐτὸν [ἐγὼ] ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 41. Ἐγγύζον οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 42. καὶ ἔλεγον Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ
υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα;
πῶς [οὖν] λέγει [οὗτος] ἡμεῖς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;
43. ἀπεκρίθη [οὖν] ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ γογγύζετε
μετ' ἀλλήλων. 44. οὐδεὶς δύναται ἔλθειν πρὸς με, ἐὰν μὴ
ὁ πατήρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ γὰρ ἀναστήσω αὐτὸν
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45. ἐστὶν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφή-
ταις Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ θεοῦ. πᾶς ὁ ἀκούσας
παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς με. 46. οὐχ ὅτι
τὸν πατέρα εἶωρακέν τις, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ· οὗτος
εἶωρακέν τὸν πατέρα. 47. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48. ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.
49. οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα καὶ
ἀπέθανον· 50. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
βαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51. ἐγὼ
εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐὰν τις
φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ
ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σὰρξ μου ἐστὶν ὑπὲρ τῆς τοῦ κό-
σμου ζωῆς. 52. Ἐμάχοντο οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἀλλήλους
λέγοντες Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα αὐτοῦ

Vs. 160. πανίλαρον St. Thes. ind. v. N. — Vs. 161. cf. 3, 85. —
Vs. 163. ε. γλυκὺ φ. Juv. B. ε. ὅτε φ. rell. post ἡριγενείης B. in-
serit XXXVIII versus.

- Ζωὴ γὰρ πέλεν ἐτήτυμον ἡμετέρῃ σάρξ. 55
 165 Αἷμα δ' ἐμὸν νημερτές ἔφου ποτόν· ὅς δέ κεν ἀκήρ 56
 σαρκὸς ἐμῆς γεύσασαιτο καὶ αἵματος εἰν ἐνὶ θεσμῶ,
 οὗτος ἀνὴρ ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ὁμόζυγος αὐτῷ
 ἔσομαι, ἔμπεδος οἶκος, ἀειρόμενος, καὶ ἀείρων.
 Ὡς δὲ πατὴρ ζῶων με βοηθῶον ὥπασε κόσμῳ, 57
 170 ζῶω δ' ὑψιμέδοντος ἐμοῦ διὰ νεῦμα τοκῆς
 αὐτὸς ἐγώ· καὶ ἐκεῖνος ἀνὴρ ἰσόζυγι θεσμῶ
 ἐξ ἐμέθεν ζήσειεν, ἐμὸν δέμας εἰλαπινάζων.
 Ζωῆς ἀφθίτος ἄρτος ἐτήτυμος οὗτος ἀκούει. 58
 οὐχ οἶον τὸ πάροιδεν ἐρημαίῃ παρὰ λόχημ
 175 ὑμέτεροι γλυκὴν ἄρτον ἐδοινήσαντο τοκῆς.
 καὶ θάνον ἐν σκοπέλοισιν ὄρειπλανέες μετανάσται.

φαγεῖν; 53. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
 ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
 καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 54. ὁ
 τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν
 αἰώνιον, καὶ γὰρ ἀναστήσω αὐτὸν [ἐν] τῇ ἑσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55. ἡ
 γὰρ σὰρξ μου ἀληθὴς ἐστὶν βρωσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀλη-
 θὴς ἐστὶν πόσις. 56. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων
 μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ. 57. καθὼς ἀπέ-
 στείλεν με ὁ ζῶν πατὴρ καὶ γὰρ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ
 τρώγων με, καὶ ἐκεῖνος ζήσει δι' ἐμέ. 58. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος
 ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες τὸ

Vs. 164. Ζωῆς γὰρ πέλεν εἶδαρ δ. Jun. B. N. Baudin. T. I.
 p. 225. CXLV ap. W. ms. Ζωὴ γὰρ πέλεν A. sine lacuna post
 πέλεν, quam agnoscit St. S. Ad metrum explendum deest ἀνδρὶ
 S. q. v. fort. Ζωῆς γὰρ πέλεν ἄρτος ἐτήτυμος cf. 173. 177. —
 Vs. 170. ποτιδ. Wernicke ad Tryph. p. 392. — Vs. 171. cf. 7,
 140. — Vs. 175. cf. ad. 128. B. conl. N. S. — Vs. 176. fort.
 ὄρειπλανέες. ἀριπλ. Pal. superscr. ὄριπλ.

- τοῦτον ἀνὴρ ἐπάρουρος ἐτήτυμον ἄρτον ἐρέπτων,
ζωὴν ὄψεται οὗτος, ἕως δολιχοῦ γενείου
ἀμφιλαφῆς πολιῆσι κόμην λευκαίνεται αἰῶν.
- 180 Ταῦτα βαθυκρήπιδι Καφαρναοῦμ ἐν γαίῃ 59
ἔννεπεν, εὐλαΐγγος ἕσω νηοῦ διδάσκων.
Πολλοὶ δ' εἰσαΐοντες, ἀμερσινόω τινὲ λύσση 60
εἰς χόλον οἰστρηθέντες, ἐμυθήσαντο μαθηταί·
σκλήρως ἐμοὶ λόγος οὗτος, ὃν ἔννεπε. καὶ τίς ἀ-
κούειν
- 185 αὐτοῦ φθεγγομένοιο δυνήσεται; Ἀυτόματος δὲ 61
γινώσκων ὅτι λαὸς ὑποδρῆς ἔσκεν ἐταίρων,
λαθριδίην ἀχάλινον ὑποκλέπτοντες ἰωὴν,
Χριστὸς ἀμαρτινόοισιν ἔπος ξύνωσε μαθηταῖς,
ὑμείων ὅδε μῦθος ἀπειθέα θυμὸν ἀμύσσει.
- 190 Εἰ δέ κεν ἀθρήσητε συναστράπτοντα τοκῆι 62
αἰθερίων, ὅθεν ἦλθεν ἑῶν ἐπιβήτορα θάκων
ἀνθρώπου πάλιν νῖα, τί ῥέξετε τοῦτο μαθόντες;
Πνεῦμα πέλει ζωαρκὲς ὑπέρτερον. ἀλλογενῆς δὲ 63
σαρκὸς ἐπιχθονίης βροτή γύσις οὐδὲν ὀνήσει·

μάνα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 59. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναοῦμ. 60. πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον Σκλήρως ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; 61. εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62. εἰάν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; 63. τὸ πνεῦμά

Vs. 180. βαθυκρήπιδι N. q. v. — κρήπιδι rell. — Vs. 182. a versu 182 plurima sunt interpolata. Gerhard. L. A. p. 203. — Vs. 184. καὶ τίς A. καὶ τίς N. S. B. — Vs. 189. Post ἀμύσσει punct. A. S. B. interrogandi not. N.

195 μύθων δ' ἡμετέρων ῥόος ἔνθεος οὓς ἀγορεύω,
 ζωὴ ὁμοῦ καὶ πνεῦμα πέλει, καὶ ἐτήτυμος ὁμῆ.
 Ἀλλὰ τινὲς γεγάσιν ἀπειθέες ἄφρονι λύσση, 64
 ἦδεε γὰρ τίνες ἦσαν, ὅσοι νόον εἶχον ἀλήτην,
 πίστιν ἀλιπλανέεσσω ἐπιτρέψαντες ἀέλλαις.
 200 καὶ τίς ἀνὴρ μιν ἔμελλεν Ἰουδαίοις παραδώσειν,
 ἀργυρῆς νόουσιο νόον δεδονημένος οἴστρω.
 Καὶ σφιν ἀναξ ἀγόρευεν, ὄθεν πάρος ἔννεπον ὑμῖν, 65
 οὐ δύναται μερόπων τίς ἐκούσιος εἰς ἐμὲ βαίνειν,
 εἰ μὴ ἀφ' ἡμετέροιο, θεῶ πεφιλημένος ἀνὴρ
 205 τοῦτο γέρας δέξατο χαριζομένοιο τοκῆς.
 Οὐ χάριν ἀστήρικτος ὀπισθοπόρῳ ποδὶ βαίνων, 66
 χάζετο τηλεπόρων μετανάστιος ἐσμός ἐταίρων,
 οὐκέτι δ', ὡς τὸ πάροιθε, μετατροπον ἦθος ἀ-
 μείψας,
 Χριστῶ ἔφωμάρτησε τὸ δεύτερον· Εἰσαρόων δὲ 67
 210 κοίρανος ἀσταθῆν ἑτερόφρονα λαὸν ἐταίρων,
 ἄψ ἀνασειράζοντα μετήλυδα λαὸν ἀλήτην,
 ἔννεπε πιστοτέροισι δωδέκα πᾶσι μαθηταῖς,
 ἦ ῥα σὺν ἀλλοδαποῖσι μολεῖν σπέροχθε καὶ αὐτοὶ

ἔστιν τὸ ζωοποιᾶν, ἢ σῶξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα
 δὲ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωὴ ἐστιν. 64. ἀλλ'
 εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲς οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἦδεε γὰρ 65 ἀρχῆς ἡ
 Ἰησοῦς, τινες εἰσὶν οἳ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ παρα-
 δῶσων αὐτόν. 65. καὶ ἔλεγεν Διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν, ὅτι
 οὐδεὶς δύναται ἔλθειν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἦ δεδομένος αὐτῷ
 ἐκ τοῦ πατρὸς. 66. Ἐκ τούτου πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 ἀπῆλθον εἰς τὰ ὄπισθ, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.
 67. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε

γνήσιοι; ἢ ῥα νόθοισιν ὁμοῖοι εἶδὸ μαθηταί;
 215 Καὶ οἱ Πέτρος ἔλεξε βοῶμενος οὖνομα Σίμων, 68
 πρὸς τίνα φέρετερον ἄλλον ἰκάνομεν; ἀμφιέπεις
 γὰρ
 ζωῆς ἀενάοιο μελιρῥύτα χεύματα μύθων.
 Καὶ προτέρων δεδαῶτες ἀσιγήτων ἀπὸ βίβλων 69
 ἀπλανέες πιθόμεσθα μιῇ καὶ ὁμόφρονι βουλῇ,
 220 ὅττι θεοῦ οὐ μόνος ἅγιος πέλες. Ἦδυεπῆς δὲ 70
 ἀντίτυπον φάτο μῦθον ἀναξ πειθήμονι Πέτρῳ,
 ὑμέας οὐ φρένα πᾶσαν ἐγὼ δεδαημένος ἀνδρῶν
 ἐκ πολέων ἔκρινα; καὶ εἷς ἐναρίθμιος ὑμῖν
 δήμιος, ἀλλοπρὸσαλλος, ὁμέστιος ἐστὶ μαθηταῖς,
 225 διάβολος νέος ἄλλος ἐν ὀψιγόνοισιν ἀκούων;
 Ἐννεπε σημαίνων ὁμοδόρπιον Ἰσκαριώτην 71
 αἰνοτόκου Σίμωνος ἐπίκλοπον υἱὸν Ἰούδαν.
 αὐτὸς γὰρ μιν ἔμελλε πορεῖν ζωαρκεῖ πότμῳ,
 χρυσομανῆς, δολίης πεφορημένον ἐς λίνον ἄγρης,
 εἷς γεγαῶς ἐτάρων δυοκαίδεκα.

ὑπάγειν; 68. ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος Κύριε, προς
 τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις, 69. καὶ
 ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ
 Θεοῦ. 70. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς
 δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. 71. ἔ-
 λεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλ-
 εν παραδιδόναι αὐτὸν εἷς ἐκ τῶν δώδεκα.

Vs. 214. *γνήσιοι; ἢ* A. rell. praeter Juv. B. *γνήσιοι, οἱ* —
 Vs. 216. *ἀμφιέπεις* leg. vid. Hegend. — Vs. 220. *ὅττι θ. σ. μ.*
ἄ. π. A. S. ὅττι μόνος σὺ θεοῦ ἄ. π. Juv. B. N. *μ. πέλες ἔκγονος*
 Hermann. Orph. p. 818. — Vs. 224. interpolatoris. Gerhard. L.
 A. p. 203. — Vs. 225. v. N.

ΚΕΦ. Η.

Καὶ τότε ναίων

- κοίρανος αὐτόθι μίμνεν, ἀνεξικάκοισι πεδίλοις
 γαῖαν ἀλικρήπιδα διαστείχων Γαλιλαίης.
 οὐ γὰρ Ἰουδαίων πέδον ἤθελεν ἀγνὸν ὀδεύειν,
 5 ὅτι μιν ἠπεροπῆι δόλω μενέαινον ὀλέσσαι
 νῆες Ἰουδαίων, ὁσίῳ χαίροντες ὀλέθρῳ.
 Ἦν δὲ θεῶ πάνδημος ἐτήσιος ἐγγὺς ἑορτῆ,
 πηγνυμέναις κλισίῃσιν ἐπώνυμος. Ἀγχίμολοι δὲ
 γνωτοὶ ψευδαλέοι τετραΐζυγες νῆες Ἰωσήφ
 10 Χριστὸν ἐπισπέρχοντες, ὁμόθροον ἰαχὸν αὐδῆν,
 ἐντεῦθεν μετάβηθι, καὶ ὁπότε κῶμος ἑορτῆς,
 σπεῦσον Ἰουδαίης ὁμοτέρμονα γαῖαν ὀδεύειν,
 ὄφρα μεταστρέψαντες ἀπειθέα λαὸν ἀλήτην,
 ἀρχαίην σέο πίστιν ἀνακτήσοιντο μαθηταί,
 15 δερκόμενοι σέθεν ἔργα σοφῶ τετελεσμένα μύθῳ.
 Οὐ γὰρ τις μερόπων ὑποκόλπιον ἔργον ὑφαίνει,
 ἔργον ἀθηήτῳ κεκαλυμμένον ἀχλύϊ οἰγῆς,
 ἀμφαδίην δ' ἐθέλει θρασὺς ἔμμεναι. εἰ τάδε ῥέξεις

1. Καὶ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐξήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. 2. ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. 3. εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ἴπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσιν σου τὰ ἔργα ἃ ποιεῖς· 4. οὐδεὶς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸ ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.

7, 2. ἀλεξικάκοισι W. ms. Tryph. p. 191. — Vs. 3. ἀλικρήπιδα A. — κρηπίδα N. — Vs. 18. ῥέξεις π. θανάματα δεῖξον, ὀρώμενα φ. κ. Gerhard. L. A. p. 216, ῥέξεις Pal. Juv. B. N. ῥέξεις A. rell.

ποικίλα θαύματα, δεῖξον ὀρώμενα θαύματα κό-
σμου.

- 20 Τοῖα μάτην ἀγόρευον ἀπειθέες, οἷάπερ ἄλλοι· 5
Χριστοῦ παμμεδέοντος ἀδελφειοὶ περ ἔοντες,
πίστιος ἀπλανὲς ἠθὸς ἀπηρνήσαντο καὶ αὐτοί.
καὶ σφιν ἀναξ ἀγόρευεν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ. 6
οὐπω καιρῖος ἦλθεν ἐμὸς χρόνος, ὑμέτερος δὲ
25 πέπταται αἰὲν ἐτοιμὸς, ἐλεύθερος. Οὐ δύναται γὰρ 7
ζηλομανῆς ποτὲ κόσμος ἐθῆμονι λαίλαπι λύσεως
ὑμᾶς ἐχθαίρειν· ἐμὲ δὲ στυγέει καὶ ἐλαύνει
θαρσῆεις, ὅτι μοῦνος ἀφειδέϊ μάρτυρι φωνῇ
ἠθάδος ἀμπλακίης ἐγκύμονα κόσμον ἐλέγχω,
30 ἔργα τάπερ τελέει, βοόων ἀλλότρια θεσμῶ.
Ῥμῆϊς εὐκελάδοιο μετέλθετε κῶμον ἑορτῆς. 8
οὐπω ἐγὼ κλισίας νεοπηγέας ἄρτι γεραίων,
ἐς τελετήν ὀσίην ἐπιβήσομαι. ἡμέτερου γὰρ
οὐπὼ μοι τετέλεστο χρόνου δρόμος. Ὡς ὁ μὲν εἰπὼν, 9
35 ἔστιχεν ἀγνὸν ἔδεθλον ἀκερσεκόμων Γαλιλαίων.
Γνωτοὶ δ' ὡς ἀνέβαινον ἐς ἱερὸν, ὄψε καὶ αὐτὸς 10

5. οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 6. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἔτοιμος. 7. οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν· ἐγὼ οὐπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτήν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸς καιρὸς οὐπω πεπλήρωται. 9. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 10. ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη, οὐ

Vs. 29. ἐλέγχων A. al. ἐλέγω St. N. S. — Vs. 31. ἀνέλθετε B. μετέλθετε m. B. rell. omn. — Vs. 33. ἐς A. — Vs. 34. μοι A. — Vs. 35. ἔδεθλον A. ἀκερσεκόμων Pal. A.

- ἐνθεον ἵχνος ἔκαμψεν ἐς ἀρτιχόρευτον ἑορτήν.
 Καί μιν Ἰουδαῖοι φιλίῃ μάστευον ἀνάγκη, 11
 πῆ μοι ἔβη; ποῦ κεῖνος; Ὑποτρύζοντι δὲ λαῶ· 12
 40 μυρίος ἑξήρεε μῦθος ἀσιγήτων ἀπὸ λαιμῶν.
 καὶ πολέες φθέγγξαντο θεουδέα μάρτυρα φωνῆν,
 ὅτι σορὸς τελέθει, καὶ ὑπέριτερα θαύματα τεύχει.
 ἄλλοι δ' ἀντερίδαινον ὁμογλώσσων ἀπὸ λαιμῶν,
 οὐ σοφὸς, οὐ σοφὸς οὗτος ἐτήτυμον· ἀγρομένου δὲ
 45 λαοῦ κλεψινόοισι παραπλάζει φρένα μύθοις.
 Τοῖα μὲν ἀλλήλοισιν ὁμίλειον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτοῦ 13
 οὐ τότε τολμήσας τις ἀδειμάντω τινὶ φωνῇ
 ἀμφαδίην ὀάριζεν, ἐλεύθερα χεῖλα λύσας,
 τάρβος Ἰουδαίων πεφυλαγμένος. Ὀψιφανῆς δὲ 14
 50 ἤδη μυστιπόλοιο μέσην περὶ νύσσαν ἑορτῆς
 Ἰησοῦς ἀνέβαινεν· ἐν εὐλάϊγγι δὲ νηῶ
 ἀγρομένων ἐδίδαξεν ὁμοζυγέων στίχα φωτῶν.
 Καί μιν Ἰουδαίων ἐπεθάμβειεν ἐσμός ἐχέφρων. 15
 ἀλλήλοις δ' ὀάριζον ἀμοιβαδὶς ἄλλος ἐπ' ἄλλω,
 55 αὐτόματος πόθεν οὗτος ἐρεύγεται ἔγραφον αὐδῆν;
 γράμματα πῶς δεδάηκεν, ἂ μὴ μάθην ἰδμονι τέχνη;

φανερώς, ἀλλὰ ὡς ἐν κρυπτῶ. 11. οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον Ποῦ ἔστιν ἐκεῖνος; 12. καὶ γογγυσμὸς περὶ αὐτοῦ ἦν πολὺς ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθὸς ἔστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον Οὐ, ἀλλὰ πλανῆ τὸν ὄχλον. 13. οὐδεὶς μέντοι παρησιᾶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. 14. Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκεν. 15. θαυμάζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες Πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ

Vs. 39. ποῦ κεῖνος Juv. B. — Vs. 46. ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτοῦ A. S. δ' ἄρ' αὐτοῦ Juv. B. — Vs. 54. ἀλλήλοισι A.

γράμματα πῶς ἀδίδακτος ἐπίσταται; Εἰρομένοις δὲ, 16
 θεοπεσίοις στομάτεσσι ἀναξ ἠρεύγετο φωνήν.
 οὐ διδαχὴ πολυῦδρις ἐμὴ πέλεν, ἀλλὰ τοκῆος,
 60 ὅστις ἐμὲ προέηκεν. Ἀνὴρ δὲ τις ἦν ἐθελήση, 17
 γνώσεται ἡμετέρης διδαχῆς χάριν, εἰ γενετῆρος
 ἔστι τις οὐρανή θεόθεν δόσις, ἢ ἐγὼ αὐτὸς
 φθέγγομαι ἐξ ἰδίων ὀάρων αὐτόσπουτον αὐδήν.
 Πᾶς βροτὸς ὃς λέξειεν ἐὴν ὑψηνορα τιμὴν, 18
 65 ἐξ ἰδίης σοφίης ἐπιμάρτυρος αὐτὸς ἑαυτῶ,
 μαστεύει βροτὸς οὗτος ἐὼν κλέος. ὃς δὲ τελέσσει.
 νεῦμα θεοῦ πέμψαντος, ἀναίτιος οὗτος ὀδεύει
 οἶμον ἐτητυμίας, καὶ ἀτάσθαλον οὐδὲν ἐν αὐτῶ.
 Καὶ σφιν ἀναξ ἀγόρευεν ἀμοιβαδίς, οὐ πάρος ὑμῖν 19
 70 Μωσῆς θεομὸν ἔδωκε φόνου ποινήτορα φωτῶν;
 καὶ πόθεν ὑπίστοιο θεοῦ λόγον ἤρπασαν αὐραὶ·
 οὐδέ τις ὑμείων τελέει νόμον, ὅτι με μοῦνον
 πάντες ἀποκτείνειν κρυφίῳ μαστεύετε πότμῳ.
 Καὶ οἱ λαὸς ἔλεξε, τὸν νόον οἴστρος ἐλαύνει 20
 75 δαίμονος ἠερίοιο· τίς ἰμείρει σε δαμάσσαι;

μεμαθηκώς; 16. ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ, οὐκ ἔστιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· 17. εἰάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἑμαυτοῦ λαλῶ. 18. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστιν, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 19. οὐ Μωσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον· τί με ζητεῖτε ἀποκτείνειν; 20. ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος

Vs. 60. post hunc versum B. inserit αὐτοῦ πρὸς βούλησιν ἐναίσιμα ἔργα τελέσαι. — Vs. 75. ἤεροφοίτου conji. N. cf. 8, 159.

Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε σοφὸν νόμον, ᾧ ἔπι λαοὶ 21
 μυστιπόλῳ στεφανηδὸν ὑποκλέπτοντι προσώπῳ
 ἄκρην ἀποτμήγουσι τελεσσιγόνου σκέπας αἰδοῦς·
 ἐν μόνον ἔργον ἔρεξα, καὶ εὐσεβέος χάριν ἔργου
 80 πάντες ἐμοὶ μέμφεσθε τεθηπότες. Οὐ χάριν ὑμῖν 22
 Μωσῆς θεσμοφόροιο τομὴν παρέδωκε σιδήρῳ.
 οὐχ ὅτι πού Μωσῆς ἦν γέρας, ἀλλὰ τοκήων
 ὑμετέρων δόσις ἔσκε, καὶ ἀρχηγόνῳ τινὶ θεσμῷ,
 ἑβδομάτης ὅτε φέγγος ἐθήμονος ἔρχεται ἡοῦς,
 85 ἀρτιγενῆ λοχίῳ περιτέμνετε φῶτα σιδήρῳ,
 ἔννομα μὴ Μωσῆς ἀνέγγυα δεσμὰ λυθεῖη;
 Εἰ δὲ τομὴν ὀσίην δέχεται βροτὸς ἡθάδι χαλκῷ, 23
 πάντες ἐμοὶ βαρῦμηνιν ἐγείρετε κόμπον ἀπειλῆς,
 εἰ πάλιν ὑμῖν ὅπασσα σεσηπότα κικλάδι νόσῳ
 90 ὀππότε σάββατον ἦεν, ἐμῷ χραισμῆτορι μύθῳ
 ζωγρήσας ὄλον ἄνδρα, καὶ οὐ τμητῆρι σιδήρῳ·
 Κρίνατε μὴ βροτέησι χάριν τίνοντες ὀπωπαῖς, 24
 ἀλλὰ δίκην κρίνοντες, ἀληθείᾳ τάμνετε μύθῳ,
 ὄφρα θέμιν χρονίῳ προτιμήσητε προσώπου.

Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21. ἀπεκρίθη ὁ
 Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυ-
 μάζετε 22. διὰ τοῦτο. Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτο-
 μὴν (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωυσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων),
 καὶ [ἐν] σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23. εἰ περιτομὴν
 λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωυ-
 σέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὄλον ἄνθρωπον ἕγι᾽ ἐποίησα ἐν σαβ-
 βάτῳ; 24. μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν

Vs. 79. μοῦνον A. — Vs. 85. ἀρτιγενῆ conit. S. Juv. B. N.
 ἀρτιγενεῖ A. rell. — Ordo ap. N. 85. 87. Interpol. 86. 88 etc. —
 Vs. 86. θεσμά conit. N. q. v. cf. 9, 79. 15, 40. 19, 212.

- 95 Καὶ ζαθέου τινὲς εἶπον ἀπ' ἄστεος Ἱεροσολύμων, 25
 ἀτρεκέες οὐ πέλεν οὗτος, ὃν ἰχνεύουσι δαμάσσαι
 συμμιγῆες ναετῆρες ἀλαετῆρι σιδῆρω;
 Ἦνίδε πῶς παλίνθερος ὄλω θηήτορι λαῶ 26
 ἀμπαδίην ἀδόνητος ἐφρεύεται ἠθάδα φωνήν·
- 100 ἢ ῥα θεογλώσσων μερόπων αἴοντες ἰωὴν
 ἄστεος ἡγεμονῆς, ἐμοὶ δεδάσσι πολῖται
 Χριστὸς ὅπως πέλεν οὗτος; Ἄναξ δ' ὅτε Χριστὸς
 ἰκάνει, 27
 οὐ τις ἀνήρ δεδάηκε πόθεν πέλεν, ἴστε δὲ τοῦτον.
 Ἰησοῦς δ' ἰάχησεν ἐν ἀργυροφεγγεῖ νηῶ, 28
- 105 ἴστε περισσονόω καὶ ἐμὲ ξυνήνοι μύθω,
 ἴστε καὶ ὀππόθεν εἰμί, καὶ εἰ τόδε κεύθετε σιγῇ.
 οὐδὲ γὰρ αὐτοκέλευστος ἐς ὑμέας ἐνθάδε βαίνω,
 ἀλλὰ πατὴρ ἐμός ἐστιν ἀληθινὸς εἵνεκα πομπῆς.
 Αὐτὰρ ἐγὼ μάλα τοῦτον ἐπίσταμαι, ὅτι παρ' αὐτοῦ 29
 110 αὐτὸς ἔβην, καὶ ἐκεῖνος ἐμὲ προσήκεν ἰκάνειν.
 Καὶ τινες οἰστρηθέντες ἐπεσσεύοντο πιέζειν 30
 Ἰησοῦν παλάμησιν ἀφειδέσιν· οὐδέ τις αὐτῶν

κρίνεται. 25. Ἐλεγον οὖν τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26. καὶ ἴδε παρησιαλαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μή ποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός; 27. ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν, πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γνώσκει πόθεν ἐστίν. 28. ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδασκῶν ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων Καμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαντοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐστίν ἀληθινὸς ὁ πέμπσας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· 29. ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμί, καὶ κεῖνός με ἀπέστειλεν. 30. ἐζήτησαν οὖν αὐτόν

- χειρας εἰς δασπλήτας ἐπήγαγεν, ὅτι οἱ αὐτῇ
 οὐπω πατρόθεν ἦλθε θελήμονι φοίνιος ὦρη.
- 115 Καὶ πολέες πίστευον ἀγειρομένων ἀπὸ λαῶν· 31
 Ἰησοῦν δ' ἐγέραιρον ὁμοφθόγγῳ τινὶ μύθῳ,
 μὴ γὰρ Χριστὸς ἀναξ λαοσδόος εἶποθεν ἔλθοι
 ἔργων ὧν κάμεν οὗτος ὑπέριτερα θαύματα ῥέξει
 λυσιπόνοις στομάτεσσι; Πολυγλώσσοιο δὲ λαοῦ 32
 120 μεμφομένην ἀγάλινον ὑποτρύζοντος ἰωὴν,
 ἔκλυε λαὸς ἀπίστος ἀμαρτινῶων Φαρισαίων·
 καὶ φθονεροὶ προΐαλλον ὀπάονας ἀρχιερεῖς,
 Ἰησοῦν ἀκίχητον ἀφειδέϊ χειρὶ πιέζειν.
 Καὶ σφιν ἀναξ ἀγόρευεν ἀσημάντῳ τινὶ μύθῳ 33
 115 Θεσπίζων ταχύποτμον εἶν ἀντάργετον ὦρην,
 ὑμείων ἔτι βαιὸν ἐπὶ χθονὸς ἐγγύθι μίμνω,
 καὶ ταχύς ἴξομαι αὐτίς ἐμῷ πέμψαντι τοκῆι.
 Καὶ με παλιμπετέες μαστεύσετε· μαιόμενοι δὲ, 34
 οὐκ ἂν ἐφευρήσαιτε, καὶ οὐ σθένος ἐστὶ περῆσαι
 130 ὑμῶν ἴχνος ἄγοντας ἐς ἀτραπὸν ἢνπερ ὀδεύσω.
 Ἀλλήλοισ δ' ὀάριζον ὀμιλαδὸν αὐτόθι λαοὶ, 35

πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπω
 ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31. Ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπί-
 στευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον Ὁ χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ
 πλείονα σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; 32. ἤκουσαν οἱ
 Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ
 ἀπέστειλαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὑπηρέτας, ἵνα πιά-
 σωσιν αὐτόν. 33. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς Ἐτι χρόνον μικρὸν
 μεθ' ὑμῶν εἰμί, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. 34. ζη-
 τήσετέ με, καὶ οὐκ εὐρήσετέ με, καὶ ὅποιον εἰμί ἐγὼ ὑμεῖς
 οὐ δύνασθε εἰλεῖν. 35. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτοῦς

Vs. 125. ἀντάργετον A. ἀντάργετον B. N. S. — Vs. 128. μα-
 στεύετε Pal. A. μαστεύετε B. N. S. — Vs. 129. fort. οὐ κεν.

- πῆ μέλλει μετὰ βαιὸν ἀπόσσυτος οὗτος ἰκάνειν;
 μὴ σπεύδει περίφοιτος ἐς ἄστεα γείτονα βαίνειν,
 ἤχι Πανελλήνων σποράδες στίχες, ὄφρα καὶ αὐτὸν
 135 θεσμόν ἔης σοφίης Ἑλλήνια τέκνα διδάξῃ;
 Τίς δὲ πέλει λόγος οὗτος ὃν ἔννεπε μάρτυρι λαῶ; 36
 πολλά με μαστεύσητε παλίνδρομον ὃψὲ νοῆσαι,
 κούδὲν ἐφευρήσητε, καὶ οὐ θέμις ὀπόθι βαίνω,
 ὑμέας ἰμείροντας ἀνέμβατον οἶμον ὀδεύειν.
 140 Ἄλλ' ὅτε λοίσθιον ἦλθε χοροστάδος ἡμαρ ἑορτῆς, 37
 Χριστὸς ἀναξ ἔστηκε λιθάδεος ἐγγύθι νηοῦ·
 Ἑβραίοις δ' ἰάχησε χέων πανθελγέα φωνήν,
 εἴ τις δίψαν ἔχει θυμοφθόρον, εἰς ἐμὲ βαίνων,
 πηγῆς ἡμετέρης πιέτω ψυχοσόον ὕδωρ.
 145 Πᾶς γὰρ ὃ πίστιν ἔχων, σόος ἔσεται. ἀρχέγονος δὲ 38
 οἶα θεοῦ φάτο μῦθος, αἰὲ διὰ γαστροῦς ἐκείνου
 ἔμφρονες αὐτοχύτω ποταμοὶ ζεῖοντι ρεέθρω
 ἐνδόμυχον βλύσσουσι παλιμφυῆς ἐνθεον ὕδωρ.
 Εἶπε προθεσπίζων ἐπιδήμιον ὄψιμον αἶγλην 39
 150 πνεύματος, οὐπερ ἔμελλε τυχεῖν θεοδέγμονι θυμῷ

Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὐρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; 36. τίς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπεν, Ζητήσατέ με καὶ οὐχ εὐρήσατέ με, καὶ ὅπου εἰμι ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθεῖν;

37. Ἐν δὲ τῇ ἑσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἰστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξεν λέγων Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. 38. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεῖσουσιν ὕδατος ζωῆς. 39. τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος οὗ ἔμελλον

πᾶσα πολυσπερέων μερόπων πεισθεῖσα γενέθλη·
 οὐπω γὰρ βροτέησιν ἐνερῶρίζωτο μενοιναις
 Χριστὸς ἀναξ γενέταο φανείς ἀγκύθρονος ἔδρης·
 Πολλοὶ δ' εἰσαΐοντες ὁμοφραδέων τότε λαῶν, 40
 155 χεῖλσει πιστοτάτοισι πολύστομον ἔβρεμον ἠχῶ,
 οὔτος ὃν ἔγραφε μῦθος, ἐτήτυμός ἐστι προφήτης.
 Οἱ δὲ, διχοστασίης ἀδαήμονες, εἶχον ἀοιδὴν, 41
 Χριστὸς ἀναξ πέλεν οὔτος. ἀμιλλητῆρι δὲ μύθῳ,
 ἄλλοι θεσμοφόρων στομάτων πετάσαντες ὀχῆας,
 160 θέσφατα μυθήσαντο σοφῆ κεχαραγμένα βίβλω·
 μὴ γὰρ ἀλικρήτιδος ἐλεύσεται ἐκ Γαλιλαίης
 Χριστὸς ἀναξ; Οὐ τοῦτο θεηγόρος ἔννεπεν ὁμφῆ· 42
 Δαβὶδ δ' ἀρχεγόνου βασιλῆιον αἶμα κομίζων,
 Χριστὸς Ἰουδαίοισι φανήσεται αὐτὸς ἀκούων,
 165 πατρίδος ὀππόθι δῶμα λυροκτύπος ᾧκε Δαβὶδ
 Βηθλεὲμ μηλοβότοιο. Μεριζομένοιο δὲ λαοῦ, 43
 ἀμφιλαφῆς διχόμητις ἔην ἔρις. Ἀπροΐδεις δὲ 44
 ἀφραδέες τινὲς ἄνδρες ἐπειρήσαντο πιέζειν
 Ἰησοῦν ἀδίκῳ ὑπὸ πνεύματι δημογερόντων.

λαμβάνειν οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν· οὐπω γὰρ ἦν πνεῦμα
 δεδομένον, ὅτι Ἰησοῦς οὐπω ἐδοξάσθη. 40. Ἐκ τοῦ ὄχλου
 οὖν ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων ἔλεγον Οὗτός ἐστιν ἀλη-
 θῶς ὁ προφήτης· 41. ἄλλοι [δὲ] ἔλεγον Οὗτός ἐστιν ὁ χρι-
 στός· οἱ δὲ ἔλεγον Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ χριστός
 ἔρχεται; 42. οὐχ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δα-
 βειδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαβειδ, ἔρχεται
 ὁ χριστός; 43. σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄκλῳ δι' αὐτόν·
 44. τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς

Vs. 160. βίβλω A. rell. βίβλω St. N. S. — Vs. 161. ἀλικρη-
 τίδος A. N. — Vs. 163. Δαβὶδ δ' ἀρχεγόνου A. Δαβὶδ St. S. ἀρχε-
 γόνου S. — Vs. 165. Δαβὶδ A. Δαβὶδ St. S. — Vs. 169. fort. νεύματι

- 170 ἀλλά μιν οὐ τις ἔμαρψεν, ἐπεὶ πυμάτη πάλιν αὐτῶ
οὐπὼ ἐπιτρέψαντι παρίστατο λοιγίος ὄρη.
Καὶ πινυτοὶ νόστησαν ἐς ἀντιθέους ἱερῆας 45
θαμβαλοὶ θεράποντες· ἐμυθήσαντο δ' ἐκεῖνοι,
τίπτε μιν οὐ κομίσασθε; Καὶ ἔννεπον ἔμφροσι μύθῳ 46
175 ἀπλανέες δασπλήτος ὑποδρησιτῆρες ἀνάγκης,
οὐχ οὕτω βροτὸς ἄλλος ἴσην ἐφθέγγατο φωνήν.
Καὶ θρασὺς εἶπεν ὄμιλος ἀκηλήτων Φαρισαίων, 47
μὴ σφαλεραῖς πραπίδεσσι παρεπλάγχθητε καὶ ὑμεῖς
πειθόμενοι κείνοιο νοήμασι; Μὴ τις ἐς αὐτὸν 48
180 ἠγεμόνων πίστευσεν, ἢ ἀγχινῶν Φαρισαίων;
Εἰ μὴ δῆμιος οὗτος ἀτάσθαλος ἐσομὸς ἀλήτης,
ὃς νόμον ἀγνώστων βακχεύεται, ἔμπλεος ἀρῆς. 49
Ἀφνειῇ δὲ φάλαγγι χέων νεμεσήμονα φωνήν 50
ἀγχιφανῆς Νικόδημος ἀμείβετο, πάντας ἐλέγχων·
185 Μὴ γὰρ Ἰουδαίων νόμος ἔνθεος ὀξεῖ θυμῷ 51
οἶδε κατακρίνειν, εἰ μὴ πάρος ἀνδρὸς ἀκούων
φθειγγομένου κρίνειε δικασπόλος ἰδμονα φωνήν,

ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. 45. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους. καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; 46. ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται Οὐδέποτε ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος. 47. ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 48. μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49. ἀλλὰ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπάρατοί εἰσιν. 50. λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἔλθων πρὸς αὐτὸν πρότερον, εἰς ὧν ἕξ αὐτῶν, 51. Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ'

ἔργα τάπερ τελείει νοέων ὑπὸ μάρτυρι μύθῳ;
 Καὶ χορὸς ἀντιάχησε θεμιστοπόλων Φαρισαίων 52
 190 μεμφόμενος Νικόδημον ἀμεμφέα· μὴ σὺ καὶ αὐτὸς
 αἷμα φέρεις Γαλιλαῖον; ἀμοιβάδα βίβλον ἐλίσσω,
 ἔξσο μαστεύων, καὶ γνώσεται ὅτι προφήτης
 οὐπω ποικιλόμυθος ἐγείρεται ἐκ Γαλιλαίης.

Κ Ε Φ. Θ.

Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε χέων λαοσβόον αὐδὴν, 12
 εἰμὲ φῶς κόσμοιο λιπαυγέος· ὃς δέ μοι ἀνήρ
 πιστὸν ὁμαρτήσειεν ἔχων νόον, οὐποτε βαίνει
 ποσσὶν ἀλωομένοις σκιοειδέα κῶνον ὁμίχλης,
 5 ἀλλὰ καταναγάζειεν ἔχων ὁμόφοιτον ἐν αὐτῷ
 ζωῆς ἀπλανέος φῶς ἔμπεδον. Ἀπτοεπῆς δὲ 13
 λαὸς Ἰουδαίων ἐπεβόμβεε θυιάδι φωνῇ,
 μαρτυρίην ἰδίην ἐπέπειε ὑψαύχενι μύθῳ·
 μάρτυρος οὐ σέο μῦθος ἐτήτυμος. Εἶπε καὶ αὐτὸς 14

αὐτοῦ καὶ γινῶ τί ποιεῖ; 52. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ
 Μη καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι ἐκ
 τῆς Γαλιλαίας προφήτης οὐκ ἐγείρεται.

12. Πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων Ἐγὼ
 εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν μοι οὐ μὴ περιπα-
 τήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 13. εἶπον
 οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρ-
 τυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. 14. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶ-

Vs. 191. βίβλον A. — Post 193 B. habet καὶ μετέπειτα ἔβη
 κακκείων οἴκαδ' ἕκαστος.

8, 4. κῶνος ὁμίχλης cf. 6, 62. — Vs. 5. καταναγάζειεν con.
 S. q. v. καταναγάζει ἐνέχων Jun. καταναγάζοισιν con. N. q. v. antea
 καταναγάζοισιν. — Vs. 6. ἀπτοεπῆς A. St. N. S. ἀπτ. B. —
 Vs. 7. scribendum θυιάδι cf. 5, 23. Vulg. θυάδι. Dionys. 37, 772.
 — Vs. 8. Interrogandi not. post μύθῳ A. rell. Colon. St. N. S.

- 10 γλώσσης ἀενάοιο θεόρῳτον ὄμβρον ἰάλλων,
εἰ καὶ μαρτυρήσιν ἐμόν κλέος αὐτὸς ἀέξω,
ἀπειρηδὴς πέλε μάρτυς ἐμὸς λόγος· ἀμφοτέρων δὲ
μοῦνος ἐγὼ νοέω πόθεν ἦλυθον, ἢ πόθι βαίνω.
ὑμεῖς δ' οὐκ ἐδάητε πόθεν γενόμεν, πόθεν ἔστην.
- 15 ὑμεῖς εἰσορόωντες ἐμὴν βροτοειδέα μορφήν, 15
ἀνδρομέην κατὰ σάρκα δικάζετε νήδε μύθῳ·
οὐ τινα μὲν κρίνοιμι, θεμιστοπόλον στόμα λύσας.
Εἰ δ' ἄρα καὶ κρίνοιμι, δίκην ἰθεῖαν ὀρίζων, 16
νημερτῆς καὶ ἄμεμπτος ἐμῆ κρίσις· οὐ γὰρ ἐλέγχων
- 20 εἰμι μόνος, μεθέπω δὲ καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα
ξυνὸν ἐμόν συναέθλον. Ἐν ὑμετέροισι δὲ θεσμοῖς 17
ἔστι θεογλώσσω κεχαραγμένον ἔμφρονι βίβλω,
μαρτυρή διδύμων ἑτερόθροος ἔπλετο φωτῶν.
Πιστὸς ἐγὼ γενόμεν ἐπιμάρτυρος αὐτὸς ἐμαυτῷ, 18
- 25 ξυνὴν μαρτυρίην καὶ ἐμὸς γενέτης ἀγορευεῖ.
Ἐβραῖοι δ' ἐρέεινον ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ, 19
τίς πέλεν ὅς σ' ἐφύτευσε πατῆρ τεός; εἶπε καὶ αὐτὸς,

πεν αὐτοῖς Κὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθῆς ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλυθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἶδατε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ ὑπάγω.

15. ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.

16. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμῆ ἀληθινή ἐστὶν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμι, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ.

17. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμέτερῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθῆς ἐστὶν· 18. ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 19. ἔλεγον οὖν αὐτῷ Ποῦ ἐστὶν ὁ πατήρ σου; ἀπε-

Vs. 13. πόσε Pal. desuper πόθι. — Vs. 18. ὀρίζων A. rell. ὀρίζω Jun. B. N. γ. v. — Vs. 21. συναέθλον Pal. superne ἀνάεθλον. — Vs. 22. ἐστὶ Pal. βύβλω A. — Vs. 23. ἑτερόθροος A. St. S. B. v. l. ἐτυμόθροος Jun. B. N. — Vs. 27. fort. ὅς σε φ. W, ms. πατήρ ἐμός Pal. in marg. γρ. π. τεός. ποῦ πέλεν conii. N.

- ἀμφοτέρους οὐκ ἴστε μὴ δυσπειθεῖ βουλῇ,
 οὐτ' ἐμὲ παῖδα μολόντα, καὶ οὐ πέμψαντα τοκῆα.
 30 εἰ δ' ἐμὲ γινώσκοντες ἐπιστώσασθε μενοινην,
 καὶ κεν ἀνεφράσσασθε καὶ ἡμέτερον γενετήρα.
 Κοίρανος ἔννεπε ταῦτα διδάγματα θέσκελα λαῶ, 20
 γαζοφύλαξ ὅτι χῶρος ἀκούεται· ὀππόθι πολλοὶ
 ποικίλα δῶρα φέροντες ἐπεστείχοντο πολῖται.
 35 οὐδέ τις αὐτὸν ἔμαρψεν, ἐπεὶ θάνατηφόρον αὐτῷ
 οὐπω λοίσθιον ἦλθε θεόσσυτον ἴχνιον ὄρης.
 Καὶ σφιν ἀναξ ἀγόρευεν, ἐμὴν ὁδὸν αὐτὸς ὀδεύσω, 21
 ὑμεῖς δ' ἀφραδέεσσιν ἐν ἡθεσι πάντες ἀλῆται,
 ῥιγεδανὴν μετὰ γῆρας ἐσαθρήσητε τελευτήν,
 40 ἀμπλακίη μεθέποντες ὀμήλικα λευκάδα χαιτήν.
 ἦχι δὲ πουλυέλικτον ἐμοῦ ποδὸς ἴχνος ἐπείγω,
 ὑμέας οὐ σθένος ἐστὶ μολεῖν διζήμονι ταρσῶ.
 Καὶ θρασὺς Ἑβραίων κυμαίνεται λαὸς ἀκούων, 22
 ἄφρονα λωβητῆρι χέων ῥόον ἀνθερεῶνι.
 45 ἢ ῥα θανεῖν ἐθέλει βρόχιον μόρον, ἢ ξίφος ἔλκων
 αὐτοφόνῳ διὰ γαστρὸς ὀμιλήσειεν ὀλέθρῳ;

κρίθη Ἰησοῦς Οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ
 ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ᾔδειτε. 20. Ταῦτα τὰ
 ῥήματα ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ,
 καὶ οὐδεὶς ἐπίσταν αὐτόν, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
 21. εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με,
 καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω
 ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθεῖν. 22. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι Μὴ
 τι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ

Vs. 30. fort. δὲ με. — Vs. 31. καὶ κεν ἀνεφρ. scribe. pro
 vulg. καὶ κεν ἂν ἐφράσσασθε. — Vs. 34. ἐπεστείχοντο m. B.
 cf. 4, 206. — Vs. 35. θανατηφόρον conit. N. q. v. — Vs. 38.
 40. 39. transponere vult N. — Vs. 41. παιδὸς A. Sec. Bog.

Ἰησοῦς δ' ἐπέτασσε θνηγόρον ἀνδρειῶνα, 23
 μῦθον ἀμιλλητῆρα χέων λωβήτορι λαῶ·
 ὑμεῖς νερτερίω κατήλυδες ἐστὲ βερέθρου·
 50 ἐστὲ κάτω· καὶ ἄνωθεν ἐγὼ πέλον. ἐστὲ δὲ τούτου
 ὑμεῖς οὐτιδανοῖο γενέθλια πῆματα κόσμου,
 ἐκ χθονὸς αἶμα φέροντες· ἐγὼ δ' ἐν ἀτέρμονι τιμῇ
 ξεῖνος ἔφυν κόσμοιο, καὶ οὐ βροτὸν οἶδα τοκῆα·
 ξεῖνος ἐγὼ κόσμοιο, καὶ αἰθέρος εἰμι πολίτης.
 55 Ἄλλ' ὑμῖν ἀγόρευον ὅτι φθαμένῳ τινὶ πότμῳ 24
 εἰσέτι μαργαίνοντες ὁμιλήσητε βερέθρῳ,
 ἀμπλακίην μεθέποντες ὁμόχρονον· ἀτρεκέως δὲ
 εἰ μὴ ἐμὲ γνώσεσθε, τίς ἢ τίνος εἰμι τοκῆος,
 θνήσκετε δυσσεβίης ἐγκύμονες. Ἐπιγύμων δὲ 25
 60 λαὸς Ἰουδαίων φιλοπευθεὰ ῥήξατο φωνῆν,
 τίς σὺ πέλεις; καὶ Χριστὸς ἀνίαχεν, ὅτι περ ὑμῖν
 ἐξ ἀρχῆς ὀάριζον, ἔχων νήριθμα δικάζειν 26
 καὶ λαλέειν. ἀλλ' ἔστιν ἐτήτυμος ὃς με γενέθλη
 ἀνδρομέῃ προέηκε· καὶ ἀτρεκές ὅσα περ αὐτοῦ

δύνασθε ἐλθεῖν; 23. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς Ἐμεῖς ἐκ τῶν κάτω
 ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμι· ὑμεῖς ἐκ τούτου τοῦ κόσμου
 ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24. εἶπον οὖν
 ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ
 πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
 ὑμῶν. 25. ἔλεγον οὖν αὐτῷ Σὺ τίς εἶ; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
 σοῦς Τὴν ἀρχὴν ὃ τι καὶ λαλῶ ἡμῖν; 26. πολλὰ ἔχω περὶ
 ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὃ πέμψας με ἀληθὴς ἐστιν.

Vs. 49. νερτερίω A. — Vs. 56. ὁμιλήσητε A. Pal. Sed me-
 trum postulat subi. — ητε, ut 39. 87. 97. aut opt. — ειτε, ut 46. 154.
 — Vs. 62. ὀάριζον scribendum est, ut habet B. ἀόριζον A. S.
 rell. — ἔχων A. rell. ἔχω νήρ. con. N. — Vs. 63. ἐστιν deest A.
 Sec. Bog. Brub. Addunt Juv. B. St. N. S. — Vs. 64. παρ'
 αὐτοῦ B.

- 65 ἔκλυον, ἔμπεδα πάντα διέρχομαι ἄφρονι κόσμῳ.
 Λαοὶ δ' οὐκ ἐνόησαν ὅτι σφίσιον εἶπε τοκῆα. 27
 Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο θεηγόρα χεῖλεα λύσας, 28
 ὑπόταν εὐαγγέσειν ἀνυψώσητε μενοιναιῖς
 ἀνθρώπου σοφὸν νῖα, τότε γνώσεσθε καὶ αὐτοὶ
 70 ὅτι θεοῦ γενετῆρος ἀπόπροθεν οὐδὲν ὑφαίνω,
 ἀλλὰ μοι ὡς ἐπέτελλε πατήρ ἐμός, εἰσέτι ῥέζω·
 Ὅτι καὶ ὑψιμέδων γενέτης μετ' ἐμεῖο φαίνει· 29
 οὐδέ με μῦνον ἔλειπεν, ἐπεὶ πεφυλαγμένα ῥέζω
 εἰς χρόνον ἐμπεδόκυκλον ἐαδῶτα πάντα τοκῆι.
 75 Ταῦτα δέ οἱ βοόωντι, πολυσπερέων στίχες ἀνδρῶν 30
 πίστιος ἀρρήκτοισιν ὑπεκλίνοντο λεπάδνοις.
 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἔπος νεοπειθεῖ λαῶ, 31
 αἱ κεν ἐμοὶ πείθησθε, κυβερνητῆρι δὲ μύθῳ
 ἡμετέρῳ μίμνητε, τότε γνώσεσθε καὶ αὐτοὶ 32
 80 οἶμον ἀληθείης θεοτερπέος· ἀτρεκίη δὲ
 ὑμῖν πειθομένοισιν ἐλευθέρων ἡμᾶρ ὀπάσει.
 Ἑβραῖοι δ' ἰάχησαν ὁμογλώσσῳ τινὶ μύθῳ, 33
 Ἀβραὰμ ἀρχηγόνοιο ῥησηφενέος γενετῆρος
 ἡμεῖς αἶμα φέροντες ἀδέσποτον, οὐ τινος ἀνδρῶν

καὶ γὰρ ἂν ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον.
 27. οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28. εἶπεν
 οὖν ὁ Ἰησοῦς Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε
 γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαντοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ
 καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ, ταῦτα λαλῶ. 29. καὶ ὁ πέμ-
 φας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ
 ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. 30. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος
 πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. 31. ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς
 τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους Ἐὰν ὑμεῖς μίμνητε ἐν
 τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἐστέ, 32. καὶ
 γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.
 33. ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν Σπέρμα Ἀβραὰμ ἐσμεν καὶ

- 85 *αὐχένα δοχμώσαντες ἐδουλώθημεν ἰμάσθλη.*
καὶ πόθεν ἄμμιν ἕειπας, ἐλευθεροὶ ἐστὲ θανόντες,
ἀτρεκίης τ' ἀχάλινον ἐσαθρήσητε γαλήνην.
- Ἰησοῦς δ' ἐδίδαξεν ὑπερβιον ἕσμον ἐλέγχων, 34
πᾶς βροτὸς ἀμπλακίην τελέων ἀεσίφροσι θυμῷ,
- 90 *ἀμπλακίης πέλε δοῦλος. Ἐν ἀθανάτῳ δὲ μελάθρῳ* 35
δοῦλος ἀλιτροσύνης, αἰώνιος οὐ ποτε μίμνει
ναιετῶν· μίμνει δὲ φερέσβιος υἱὸς ἀμύμων,
ναίων πάτριον οἶκον, ἕως χρονίη παρὰ νύσση
ἰππεύων ἀκίχητος ἐλίσσεται ἔμπεδος αἰών.
- 95 *Εἰ δέ κεν ὑμείων ἐλάσας δούλειον ἀνάγκην,* 36
υἱὸς ἐλευθεροῖσι κόμην στέψει πετήλοις,
ἀμπλακίης ῥίψητε παλίλλυτα δεσμὰ λεπάδνων,
ἡμαρ ἐλευθερίας πανετήτυμον ὄψε λαχόντες.
Ἄβραάμ ἐστὶ γένεθλα σαόφρονος, οἶδα καὶ αὐτὸς, 37
- 100 *ἀλλὰ με λαθριδίῳ κτανέειν μαστεύετε πότμῳ·*
οὐ γὰρ ἐμός ποτε μῦθος ἐς ὑμετέρεην φρένα δύνει.
Ἐβραῖοι δ' ἰάχησαν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ, 39
ἡμείων γενέτης τελέθει πρωτοσπόρος Ἄβραμ·

οὐδενὶ δεδολεύκαμεν πάποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλευθεροὶ γενήσεσθε; 34. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἄμην ἀμην λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δούλος ἐστὶν τῆς ἁμαρτίας· 35. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· 36. εἰάν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροὶ ἔσεσθε. 37. οἶδα ὅτι σπέρμα Ἄβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38. ἂ ἐγὼ ἐώρακα παρὰ τῷ πατρὶ λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ἂ ἤκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς ποιεῖτε. 39. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἄβραάμ

Vs. 86. ἕειπας Pal. cf. 12, 124. μαθόντες conl. N. q. v. —
 Vs. 103. πρωτοσπόρος B. N. q. v. cf. 105. πρωτόσπ. A. St. S.
 cf. 180.

- Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο χέων ἀντίκτυπον ὄμφην,
 105 ὑμέας εἰ σοφὰ τέκνα ψυτοσπόρος ἤροσεν Ἀβραμ,
 καὶ κεν ἐποιήσασθε θεουδέος ἔργα τοκῆος
 Ἀβραὰμ ξεινοδόκοιο. Θεημάχος ἐστὲ γενέθλη, 40.
 εἰ φονίας δολόεντι μαινέτετε χεῖρας ὀλέθρου.
 ἔργοις ἀντιτύποισιν ἐπιστώσασθε γενέθλην.
 110 Ἀβραὰμ οὐ μινέαινεν ἀναίτιον ἄνδρα δαμάσσαι,
 Ἀβραὰμ οὐ κάμε τοῦτο θεοστυγές. Ἀλλά που ὑμεῖς 41
 ἔργα δολοῦργάφους μινεαίνετε πατρὸς ὑφαινεῖν.
 Καὶ θρασὺς Ἑβραίων πάλιν ἔννεπε λαὸς ἀκούων,
 ἡμεῖς οὐ γενόμεσθα νόθης ἀπὸ μαχλάδος εὐνῆς,
 115 ἀλλὰ θεὸν μόνον ἴδμεν ἓνα ζῶοντα τοκῆα.
 Ἰησοῦς δ' αἶοντι πάλιν μυθήσατο λαῶ,
 42
 εἰ θεὸς ὑμείων γενέτης πέλεν αἰθέρα ναίων,
 καὶ κεν ἐμὲ ξύμπαντες ἐνὸς γεγαῶτα τοκῆος
 ἀρῥαγέος φιλήης ἀλύτῳ ξυνώσατε ἡεσμῶ.
 120 καὶ γὰρ ἐγὼ θεόθιν πεφορημένος ἐνθάδε βαίνω.
 καὶ πόθεν οὐ θεόμητιν ἐμὴν γινώσκετε φωνήν; 43
 ὑμέας οὐ σθένος ἐστὶν ἐμόν ποτε μῦθον ἀκούειν.

ἔστιν. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε ἄν. 40. νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 41. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον αὐτῷ Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐκ ἐγεννήθημεν, ἓνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. 42. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπάτε ἄν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω· οἱ δὲ γὰρ ἀπ' ἐμαντοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. 43. διὰ τί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀ-

- Ἔμεις δὴμα τέκνα δυσαντέος ἐστὲ τοκῆος, 44
 δαίμονος ἀντιπάλιο, ποθοβλήτους τε μερίμνας
 125 πατρὸς ἀερσινόου μενεαίνετε πάντες ἀνύσσαι.
 αἰεὶ κεῖνος ἦν ἀνδροκτόνος, ἐξότε κόσμου
 ἐξ ἀρχῆς τετέλεστο θεμέλιον· οὐδ' ἐνὶ θεσμῶ
 μίμνεν ἀληθείης θεοπειθέος· οὐ γὰρ ἐν αὐτῷ
 ἦεν ἐτητυμία. καὶ ὅτε σκολιόφροσι βουλή
 130 αἰμύλα κατίλλων ἀπατήνορα μῦθον ἰάλλει,
 φθέγγεται ἐξ ἰδίων, ὅτι λοίγιον ἦθος ἀέξων,
 ψεύστης αὐτὸς ἔφνυ, ψευδήμονος ἐκ γενετῆρος.
 Ἔμιν αὐτὸς ἔλεξα, καὶ οὐ πιστεύετε μῦθῳ. 45
 Τίς βροτὸς ὑμείων με δυνήσεται αὐτὸς ἐλέγξαι 46
 135 ἀμπλακίης ἐπίηρα; καὶ εἰ νημερτῆς ἐνίψω,
 τίπτε μοι οὐ πείθεσθε σαόφροσι; Πᾶς σοφὸς ἀνὴρ 47
 εἰς θεὸν αὐτογένεθλον ἔχων νόον, ἠδέει θυμῶ
 μύθους οὐρανίοιο θεοῦ ζῶντος ἀκούει·
 ὑμεῖς δ' εἰσαΐειν οὐ σπεύδετε θέσκελον ὄμφην,
 140 ὅτι περ οὐ νέα τέκνα βίαιρκέος ἐστὲ τοκῆος.
 Καὶ θρασύς Ἑβραίων ἐπεπάφλασε λαὸς ἀκούων, 48

κούειν τὸν λόγον τὸν ἐμὸν. 44. ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ
 διαβύλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε
 ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτονος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀλη-
 θεία οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν
 λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ
 ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45. ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω [ὑμῖν],
 οὐ πιστεύετε μοι. 46. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;
 εἰ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι; 47. ὁ ὢν
 ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς
 οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48. ἀπεκρίθησαν

Vs. 127. θεμέλιον A. — Vs. 132. γενέτηρ δ' ὀλωτάτος
 αὐτοῦ Jun. B. v. l.

ἄφρονα λωβητῆρι χέων ἐπέ ἀνθρεῶνι,
οὐ σε κακῶς κρίνοντες ἐλέγχομεν ἰδμονι βουλή,
ὅτι θεὸς ποιητὸς ἀεξήθης Σαμαρείταις,
145 δαίμονος ἀμφιέπων μανιώδεα ῥοῖζον ἰμάσθλης.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε πάλιν δυσπειθεῖ λαῶ, 49
δαίμονος οὐ μεθέπει μελανόφρονος ἦχος ἰμάσθλης,
ἀλλὰ θεὸν ζεῖδωρον ἐμὸν γενετῆρα γεραίρω
τιμαῖς εὐαγέεσιν· ἀτιμίη δέ με πολλῇ
150 ὑμεῖς ἀφραδέοντες ἐλέγχετε κέντορι μύθῳ.
Τιμὴν δ' ἡμετέρην οὐ δίζομαι. ὑψινεφῆς γὰρ 50
ἔστιν ὁ μαστεύων, καὶ ἐμὸν κλέος αἰὲν ἀέξων,
καὶ κρίνων τότε μᾶλλον. Ἀμὴν δ' ἀμὴν ἀγορεύω, 51
ὅστις ἐμῶν δέξοιτο θεοφραδέων στίχα μύθων,
155 καὶ κεν ἀσυλήτοισιν ὑπὸ πραπίδεσσι φυλάξοι,
οὔποτε πικρὸν ὄλεθρον ἐσόφεται, εἰσόκε μίμνη
αἰὼν πολυέλικτος. Ἐπεφθέγγαντο δὲ λαοί, 52
νῦν ἔτι, νῦν ἐδάημεν ἐτήτυμον, ὅτι σε λύσσης

οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; 49. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ἡμεῖς ἀτιμάζετέ με. 50. ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 52. εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι

Vs. 142. *χ. ῥόον α.* cf. 8, 44. W. ms. (Dionys. 9, 60. ἔπος) Wernicke ad Tryph. p. 125. — Vs. 143. *καλῶς coni.* N. interrogandi nota post *ἰμάσθλης*. — Vs. 147. *μεθέπει* — ἦχος A. Sec. Brub. Bog. St. N. S. *μεθέπω* — ἦχον Jun. B. *μεθέπω* — ἦχος Heden. St. qui in textu vulg. retinet. *μεθέπει με δαίφρονος οἰστρος coni.* N. *με δαίφρονος coni.* etiam S. alioqui magis analogum *μελανόφρονος*, quod dedi; fortasse etiam *μελανήφρονος*. — Vs. 154. fort. *δέξαιτο* cf. 13, 167. — Vs. 157. *πολυέλικτος A.*

- δαίμονος ἡερόφουτος ἀλάστορος οἴστρος ἐλαύνει.
 160 Ἀβραὰμ ἔδρακε πότμον ὃ τηλικός, οὐδὲ προφητῆται
 ἔσθινον ἀτρέπτιο φυγεῖν ὠδίνας ὀλέθρου·
 καὶ σὺ τεῆ προχέων ὑπαύχυνα κόμπον ἀπειλῆ
 πολμήσας ἀγόρευες, ὅτι βροτὸς, αἶκε φυλάξῃ
 μύθους ὑμετέρους, οὐ γέσσει αὐτὸς ὀλέθρου.
 165 Ἀβραὰμ μὴ σὺ πέλις θεοπειθέος αὐτὸς ἀρείων 53
 ἡμετέρου γενετῆρος, ὃς ἀτρέπτω θάνε πότμω;
 καὶ θανάτου ξύμπαντες ἐπειρήσαντο προφητῆται.
 εἶπε, τίνι προτέρων σε πανεῖκελον αὐτὸν ἐνίψεις;
 Ἰησοῦς δ' ὀάριζε θεόσσυτα χεῖλεα λύσας, 54
 170 αἶ κεν ἐπαινῆσω, καὶ ἀγήνορα μῦθον ἐνίψω,
 ὑψώσας ἐμὸν εὐχός, ἐμὸς λόγος οὐδὲν ὀνήσει.
 ἔστιν ὃ κυδαίνων με πατῆρ ἐμὸς, ὃς με γενέθλη
 ἀνδρομέῃ προέηκε μολεῖν ἰθύντορα κόσμου,
 ὃν θεὸν ὑμείων ἀδίκω κικλήσχετε μῦθω.
 175 Αὐτὰρ ἐγὼ μάλα τοῦτον ἐπίσταμαι. ἦν γὰρ ἐνίψω 55
 ὅττι μιν οὐ δεδάηκα, φανήσομαι ἄρτι καὶ αὐτὸς
 ὑμῖν ψευδομένοις ἀπατήλιος ἴσος ἀκούων·
 ἀλλὰ μιν, ἀλλὰ μιν οἶδα, καὶ ὡς ἐπέτελλε τελέσσαι,
 οὕτως ἀκλινέεσσι ἐν ἡθεσιν ἔμπεδα ῥέζω.

δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφητῆται, καὶ σὺ
 λέγεις Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, σὺ μὴ γέσσηται θανα-
 τούτου εἰς τὸν αἰῶνα· 53. μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡ-
 μῶν Ἀβραὰμ, ὅστις ἀπέθανεν, καὶ οἱ προφητῆται ἀπέθανον;
 τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; 54. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ἐάν ἐγὼ δοξάσω
 ἑμαυτὸν, ἡ δόξα μου οὐδὲν ἔστιν· ἔστιν ὁ πατὴρ μου ὃ
 δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ὑμῶν ἔστιν, 55. καὶ
 οὐκ ἐγνώκατε αὐτὸν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. κἂν εἶπω ὅτι οὐκ
 οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῖν ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτόν

180^ς Γραιών γενέτης πρωτοπόρος ἔνθεος Ἀβραμ 56
 ἦμαρ ἐμὸν πολύευκτον ἰδεῖν ἠγάλλετο θυμῶ·
 εἶδε, καὶ εὐφροσύνης ἐπεβήσατο. Θαμβαλέος δὲ 57
 λαὸς Ἰουδαίων ἀντίθροον ἔβρεμεν ἠχῶ,
 μήπω ἐλισσομένοιο χρόνου πολυκαμπέϊ νύσση,
 185 ἄντυγα πεντήκοντα διαπλήσας ἐνιαυτῶν,
 Ἀβραὰμ πουλυέτηρον ἐσέδρακες; Εἶπε καὶ αὐτὸς 58
 Ἀβραὰμ πρὶν γένος ἔσχεν, ἐγὼ πέλον. Αἰνομανῆς δὲ 59
 λαῶς ἔχων δασπλήτας ἐπέρρηε λαὸς ἀγήνωρ,
 εἰσέτι μιν λαλέοντα κατακρύψαι μενεαίνων
 190 τρηχαλέη γλωχίνι λιθοβλήτου νιφετοῖο.
 Ἰησοῦς δ' ἀκίχητος ὑπὸ πτύχα κεύθετο νηοῦ·
 σιγαλέοις δὲ πόδεσσι διερπύζων μέσος αὐτῶν,
 ἀπροϊδῆς πεφόρητο λιθοσσοὸν ἐσμὸν εἰσάσας·
 οὕτω μὲν παραμείβε.

Κ Ε Φ. Ι.

Παραστείχων δὲ κελεύθου 1
 ἦμενον ἄνδρ' ἐνόησε, τὸν ἐκ κόλποιο τεκούσης
 τυφλὸν ἔτι σπαιρόντα λεχωίδες ἔδρακον ὦραι.

καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδεν καὶ ἐ-
 χάρη. 57. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτὸν Πεντήκοντα
 ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ εἴωρακας; 58. εἶπεν αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ
 εἰμί. 59. ἦσαν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς
 δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ [, διελθὼν διὰ μέσου
 αὐτῶν, καὶ παρήγεν οὕτως].

1. Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.

Vs. 180. πρωτόσορος A. Sec. Brub. Bog. St. S. πρωτοπόρος
 B. N. cf. 103. Ἀβραμ scrib. ut 103, 105. pro vulg. Ἀβραὰμ.

9, 2. ἄνδρα νόησε Wernick. ad Tryph. p. 125.

- ὅστις ἔην περίφοιτος, ἀφωτίστοιο προσώπου
 5 συμφορτὴν, ἀμέριστον ἔχων ἀχάρακτον ὀπωπὴν,
 ἦν φύσις οὐκ ἐτύπωσε· λιποβλεσφάροιο δὲ κύκλου,
 οἰδαλέου ἕξενον ὄμμα γενεθλιαῖς εἶχεν ὁμίχλη.
 καὶ βρέφος οὐποτε τοῖον ἀνόμματος ἤλικι κόσμῳ
 ἠνίοχος βιότοιῳ φυτοσπόρος ἤγαγεν αἰῶν.
- 10 Ἰησοῦν δ' ἐρέεινεν ὁμόστολος ἐσμός ἐταίρων, 2
 ῥαββὶν, ἀνειρομένοισι τίς ἤλιτεν εἰπὲ μαθηταῖς·
 οὗτος ἀλιτραίνων θεὸν ἤκαχεν, ἦδ' τοκῆς;
 εἰσόκε μιν δασπληῆτες ἐμαιώσαντο λοχεῖαι
 μητέρος ἐκ λαγόνων, ἀλαάπιδι ἀγγχρονον ὄρφνη.
- 15 Ἰησοῦς δ' ἐδίδαξεν ἀληθείᾳ μάρτυρι φωνῇ, 3
 οὗτος ἀτασθαλέων οὐκ ἤλιτεν, οὐδὲ τοκῆς,
 ἀλλὰ λάχεν τόδε πῆμα θεήλατον, ὄφρα δι' αὐτοῦ
 ἔργα θεοῦ γενετῆρος ἀλεξικάκοιο φανείη.
 Ἡμέας ὑψίστοιο πέλει χρέος ἔργα τελέσσαι, 4
- 20 ἔργα θεοῦ ζώοντος, ἕως ἔτι φαίνεται ἠώς· 5
 νύξ δνοφερὴ μετὰ βαιὸν ἐλείσεται· ἐρχομένην δὲ
 οὔτις ἀνὴρ κατὰ νύκτα δυνήσεται ἔργον ὑφαίνειν.
 Ῥέξω δ' εἰσόκεν ἡμαρ ἀέξεται· εἰμὶ δὲ κόσμου 5
 φέγγος ἐγὼ ζοφόντος, ἕως ὅτε κόσμον ὀδεύω.
- 25 Εἶπεν ἀναξ, καὶ θεῖον ὑπὸ στόμα διπράδι γαίῃ 6

2. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες Ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆι; 3. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῆι τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου. 6. ταῦτα εἰπὼν

- λυσίπονον πάλλευκον ἀπέπτυνεν ἀφρὸν ὀδόντων.
 καὶ χθονίῳ κενεῶνι πεφυρμένον ἀφρὸν ἐλίβωον,
 πτύσματι πηλὸν ἔτευξε φασεφόρον· ἰκμαλέον δὲ
 ἀνδρὸς ἐπιχρίσας λιποφεγγεῖ πηλὸν ὀπωπῆ,
 30 ἀνέρος ἔπλασεν ὄμμα, τὸ μὴ φύσις εὔρεν ὀπάσσαι,
 ἀνέρος ἔπλασεν ὄμμα, καὶ ἀγλήνοιο προσώπου
 γράφας δίπτυχα κύκλα, μέσθην ἐχάραξεν ὀπωπῆν,
 ὀφθαλμοὺς τελέων νεοτευχέας ἠθάδι πηλῶ
 ἐκ χοῶς ἀνδρογόνοιο. Καὶ ἔννεπε θεόπιδι φωνῆ, 7
 35 ἔρχεό μοι, καὶ νίπτε τεὸν ῥέθρος ἦχι Σιλωάμ
 πηγῆς ἀγχιπόροιο ῥέει πανδήμιον ὕδωρ,
 ὕδωρ στελλομένοιο προώνυμον ἐκ ὄσο πομπῆς.
 Χριστὸς ἔφη, καὶ τυφλὸς ἐπέιγετο, καὶ παρὰ πηγῆ
 χερσὶ βαθυνομένησι φασεφόρον ἠφυσεν ὕδωρ,
 40 ὕδασι πηγαίοισι λιπόσκια φάεα νίπτων.
 σμῆξας δ' ἀρτιτύπου τροχοειδέα κύκλον ὀπωπῆς,
 ἐξαπίνης φάος ἔσχε, τὸ μὴ φύσις οἶδεν ὀπάσσαι,
 ἀθρήσας φαέθοντας ἀήθεος ὄψιμον αἶγλην.
 νίψατο, καὶ πάλιν ἦλθε, καὶ ἴστατο πάντα δο-
 κεύων.
 45 Καὶ μιν ἐσαθρήσαντες ἐπήλυδες ἄνδρες ὀδίται, 8
 μαρμαρυγὴν πέμποντα νεογλήνοιο προσώπου,

ἔπτυνεν χαμαί, καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ
 ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς [τοῦ τυ-
 φλοῦ], 7. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὑπάγε [νίψαι] εἰς τὴν κολυμβή-
 θραν τοῦ Σιλωάμ (ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν
 [οὗν] καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. 8. Οἱ οὖν γέιτορες
 καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι προσαιτῆς ἦν,

γείτονες ἐφθέγγοντο, καὶ ἄνδρες ἰθμόνι λαῶ,
 οὐ πέλεν οὗτος ἐκείνος ἐν ἅσται τυφλὸς ὀδίτης,
 ὃς πάρος αἰτίζεσκεν ἐθήμονα χεῖρα τειταίνων
 50 δεξιτερὴν προβλήτα παρερχομένοισιν ὀδίταις;
 Ἄλλοι δ' ἀντιάχθησαν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ, 9
 οὐ πέλεν, οὐ πέλεν αὐτός, ἔοικε δὲ μῦθον ἐκείνῳ,
 κείνος ἀνὴρ ἀγόρευεν, ἐγὼ πέλω. Εἰσαίτων δὲ 10
 λαὸς Ἰουδαίων, φιλοπευθέα ῥήξατο φωνήν,
 55 πῶς δὲ τειὰ προβλήτες ἀναίχθησαν ὀπωπαί;
 Ἐβραίοις δ' ἀγόρευε θεῶ πεφιλημένος ἀνὴρ, 11
 κείνος ἀνὴρ ὃς Χριστὸς ἀκούεται, ὄντινα λαοὶ
 Ἰησοῦν καλέουσιν, ἐμὰς ὠῖξεν ὀπωπάς·
 χεῖλεσι γὰρ σοφὸν ἀφρὸν ἀνήρυσεν· ἐν διαπέδῳ δὲ
 60 ἀκροτάτοις ὀνύχεσσι πολύστροφον ἰκμάδα πάλλων,
 πτύσματι πηλὸν ἔτευξεν, ἐμὰς δὲ ἔχρισεν ὀπωπάς,
 καὶ με μολεῖν ἐκέλευσεν ὅπη ῥόος ἐστὶ Σιλωάμ·
 πηγῆς δ' ἐγγὺς ἴκανον, ἀλεξικάκῳ δὲ ῥεέθρῳ
 νηφάμενος σκιεροῦ περιτρόχον ὄμματος ὕλην,
 65 ἐξαπίνης φάος εἶδον, ὃ μὴ πάρος εἶχον ὀπωπαί.
 Ἐβραῖοι δ' ἐρέεικον ἀναιδέες ἀφροني μύθῳ, 12
 πῆ πέλε, πῆ πέλε κείνος; ὃ δ' ἴαχεν ἔμφροني μύθῳ,

ἔλεγον. Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; 9. ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι [δὲ] ἔλεγον [Οὐχί, ἀλλ'] ὁμοῖος αὐτῷ ἐστίν. ἐκείνος δὲ ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἰμι. 10. ἔλεγον οὖν αὐτῷ Πῶς [οὖν] ἠνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11. ἀπεκριθὴ ἐκείνος [καὶ εἶπεν] Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι Ὑπάγε εἰς τὸν Σιλωάμ καὶ νίψαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ νηφάμενος ἀνέβλεψα. 12. εἶπαν αὐτῷ Ποῦ ἔστιν ἐκείνος;

ἀγνώσσω πόθι κεῖνος. Ἐπεσεύοντο δὲ λαοὶ 13
 τὸν ποτὲ τυφλὸν ἄγοντες εἰς ἀντιθέους ἱερῆας.
 70 Ἐβδομάτῃ δ' ἀπρηκτος ἦν τότε θέσκελος ἦσ, 14
 τῇ ἐνι πηλὸν ἔτευξε, καὶ ἔπλασε φέγγος ὀπωπαῖς
 Χριστὸς, ἀπὸ βλεφάρων ἐλάσας ἀλαωπὸν ὁμίχλην.
 Καί μιν ἀνείρειτο λαὸς ἀπιστοτάτων Φαρισαίων, 15
 πῶς βλεφάρων λάχε φέγγος; ὁ δὲ θραυὸς ἴαχεν
 ἀνὴρ,

75 θέσκελον ἡμετέραις ἐπεθήκατο πηλὸν ὀπωπαῖς,
 ὀφθαλμοὺς δ' ἐχάραξεν· ἐγὼ δ' ὑπὸ γείτονι πηγῇ
 ὕδατι πηλὸν ἔνιμα, καὶ ἴσταμαι ἄρτι δοκεύων.
 Καὶ φθονεροὶ τινες εἶπον ἀσιγήτων Φαρισαίων, 16
 οὐ θεόθεν πέλεν οὗτος, ὃς ἱερὰ θεσμὰ πατήσας,
 80 οὐ δρόμον ἀπρήκτιο φυλάσσειται ἔβδομον ἡοῦς.
 ἄλλοι δ' ἀντιάχῃσαν ὁμοφθόγγων ἀπὸ λαιμῶν,
 πῶς δύναται τάδε πάντα πολύτροπα θαύματα
 τεύχειν

θνητὸς ἀνὴρ καὶ ἀλιτρός; ἀμιλλητῆρι δὲ λαῶ
 διχθὰ μεριζομένῳ διδυμόθροος ἔβρεμεν ἰχώ·
 85 Καὶ πολὺς ἀμφήριστος ἦν κλόνος. Ἄνδρὶ δὲ τυφλῷ 17

λέγει Οὐκ οἶδα. 13. ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν· 14. ἦν δὲ σάββατον, ἐν ἣ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15. πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεπεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. 16. ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινὲς Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17. λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν Σὺ τί λέ-

πάντες ἐμυθήσαντο, σὺ δὲ φρεσὶν εἵνεκα κείνου
 ποίην μῆτιν ἔχεις; τίνα μοι, τίνα μῆτιν ἐνίφεις;
 ἀρτιφαῆς δ' ἀδόνητος ἀνὴρ πειδήμονι μύθῳ
 ἔννεπε τολμήεις, ὅτι θεσκελός ἐστι προφήτης.

90 Λαοὶ δ' οὐκ ἐπίδησαν ἀληθείᾳ φωτὸς ἰαῆ, 18

ὃς ποτὲ τυφλὸς ἦν, καὶ ἐδέξατο φέγγος ὀπωπαῖς,
 εἰ μὴ πρῶτα κάλεσσαν ἀπειθέες ἀρχιερεῖς
 ἀνδρὸς ἀναβλέψαντος ἐπάσταμένους γενετῆρας.

Ἀμφοτέρους δ' εἶροντο βαρυζήλω τεκὰ μύθῳ, 19

95 ὑμείων παῖς οὗτος, ὃν ἐφθέγγαντο πολῖται

ἐκ λαγόνων ὅτι τυφλὸς ἀνεβλάσθησε τεκούσης;
 καὶ πόθεν ὀπιτέλεστον ἐδέξατο φέγγος ὀπωπαῖς;

Καὶ φόβον ᾠδίνοντες ἐχέφρονες ἠπεροπήεις, 20

μῦθον ὑποκλέπτοντες ἐμυθήσαντο τοκῆς,

100 ἴδμεν ὅτι βροτὸς οὗτος ὃς ἔλλαχεν ὄμματος αἵ-
 γλην,

ἠμείων πέλε κοῦρος ἐτήτυμος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ

ἴδμεν εἴς ἀπὸ μητρὸς ὅτι βρέφος εἰς φάος ἔρπων

τυφλὸς ἦν, ἀγάλακτος, ἔτι πνεύων τοκετοῖο.

Πῶς δὲ οἱ ἀμφοτερεῖτες ἀνωίχθησαν ὀπωπαὶ

γεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὃ δὲ εἶ-
 πεν ὅτι προφήτης ἐστίν. 18. οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰου-
 δαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου
 ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος 19. καὶ ἠ-
 ρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς
 λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει ἄρτι; 20. ἀπε-
 κρήθησαν οὖν [αὐτοῖς] οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον Οἴδαμεν
 ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·
 21. πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἠνοιξεν αὐτοῦ

- 105 καὶ τίς ἀφωτίστων βλεφάρων ἐκέδασεν ὁμίχλην,
 ἡμεῖς οὐκ ἐδάημεν ἀμεμφές· ἀγχιφανῆ δὲ
 ἴδμονα κοῦρον ἔρεσθε, τὰ μὴ δεδάσαι τοκῆς·
 οὐ πέλε νήπιος οὗτος, ἔχων παιδήιον ἥβην·
 οὐ φθογγῆς ἐτέρης ἐπιδεύεται. ἀμφὶ ἔθεν γὰρ
 110 ἀρτιθαλῆς νέος οὗτος ἀληθέα μῦθον ἐνίπει,
 πιστῆς μέτρα τέλεια φέρων παλιναυξέος ἥβης.
 Τοῖα φόβῳ δολόεντες ἐπεφθέγγαντο τοκῆς, 22
 τάρβος Ἰουδαίων πεφυλαγμένοι. αἰνομανεῖς γὰρ
 Χριστοῦ ζῆλον ἔχοντες ἀμιμήτων χάριν ἔργων,
 115 συνθεσίην κήρυξαν ὄλω πειθήμονι λαῶ,
 ὄφρα μιν ὡς δέξαιτο νόῳ, καὶ Χριστὸν ἐνίψη,
 μὴ ζαθέου ψαύσειε θεοκλήτιο μελάθρου.
 Οὗ χάριν Ἑβραίοισιν ἐμυθήσαντο τοκῆς, 23
 ἴδμονα κοῦρον ἔρεσθε καὶ οὐ χρέος ἐστὶ τοκῶν·
 120 ὑμῖν δ' εἰρομένοισι δυνήσεται οὗτος ἐνίψαι
 ἄρτια μέτρα φέρουσαν ἔχων περιμήκετον ἥβην·
 καὶ γενέτης ἀλαοῖο κεράσατο θαύματι φωνῆν
 γλώσση κρυπταδίῃ, μὴ δήιος ἐσμός ἀκούσῃ
 παιδὸς ἰδὼν νέον ὄμμα βοογλήνοιο προσώπου.
 125 Ἀνέρα δ' ὡς περίφοιτος ἔην ἀλαωπὸς ὀδίτης, 24

τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν. αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐ-
 τὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει. 22. ταῦτα εἶπον
 οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἦδη γὰρ
 συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ζάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χρι-
 στὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται. 23. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ
 εἶπαν, ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. 24. Ἐφώνησαν

Vs. 105. καὶ τίς A. pro vulg. καὶ τις. — Vs. 109. ἀμφιέθεν
 A. cf. Herm. Orph. p. 818. — Vs. 116. cf. Wernick. ad Tryph.
 p. 150. ἐνίψει Pal. superscr. vulg. v. S. — Vs. 122. κεράσατο?
 κεράσατο B.

ζηλομανεῖς καλέσαντες ἐπέφραδον ἀρχιερεῖς,
 δὸς, τέκος, ὑψιμέδοντι θεῷ χάριν, ὅς σε σαώσας,
 ὀφθαλμῶν πόρε φέγγος· ὃ δὲ βροτὸς, ὃν σὺ γεραί-
 ρεις,

οὗτος ἀλιτροσύνησι πέλει μεμελημένος ἀνήρ.

130 Ἐβραίοις δ' ἀγόρευεν ἀνὴρ θρασὺς, οὐ μὲν ἀνέ-
 γνων

25

εἰ πέλεν οὗτος ἀλιτρός ἐτήτυμον· οἶδα δὲ θυμῷ
 ἐν μόνον ἀτρεκέως, λοχίης ὅτι σὺντροφος ἦοῦς
 τυφλὸς ἐγὼ βλάστησα, καὶ ἴσταμαι ἄρτι δοκεύων.

Καὶ χορὸς Ἐβραίων φιλοπευθέα ῥήξατο φωνήν,

26

135 εἶπέ, τί σοι ποίησεν ἐῷ τεχνήμονι πηλῷ;

πῶς δὲ τεῆν ζοφόεσσαν ἀπημάλδυνεν ὁμίχλην;

Καὶ σφιν ἀνὴρ ἀδόνητος ἐλεύθερον ἴαχε φωνήν,

27

ἄλλοτε μῦθον ἔλεξα, καὶ οὐκ ἠκούσατε φωνῆς;

τίπτε παλιμπετέες μενεαίνετε τοῦτον ἀκοῦσαι;

140 μὴ θεὸς ὑμεῖαν δονέει νόον, ὄφρα καὶ αὐτοὶ

Χριστοῦ θεισπεσίοιο νόθοι γίγνησθε μαθηταί;

Οἱ δὲ μιν ἀντιπόροισιν ἐνείκεον αὐτίκα μῦθοις,

28

αὐτὸς λυσινόμοιο πέλεις κείνοιο μαθητής.

οὗν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου, ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπαν
 αὐτῷ Δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς ρῖδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄν-
 θρωπος ἁμαρτωλός ἐστιν. 25. ἀπεκρίθη σὺν ἐκεῖνος Εἰ ἁ-
 μαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι
 βλέπω. 26. εἶπον σὺν αὐτῷ Τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν
 σου τοὺς ὀφθαλμούς; 27. ἀπεκρίθη αὐτοῖς Εἶπον ὑμῖν ἤδη,
 καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ ὑμεῖς
 θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28. ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ

- ἡμεῖς γὰρ προτέραιο. Θεουδέος ἐσμὲν ἐταῖροι
 145 Θεοδοτόκου Μωσῆος ὑποδρηστήρες ἰωῆς.
 Τοῦτον δ' οὐκ ἐδάημεν. Ἀνὴρ δ' ἡμείβετο μύθῳ, ²⁹
 30 τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ θαῦμα πολὺ πλεον, ὅτι περ
 ὑμῖν
 οὔτις ἔην ἄγνωστος, ἐμὰς δ' ὤϊξεν ὀπωπὰς.
 "Ἴδμεν ὅτι ξύμπαντα πατήρ Θεὸς ἠνιοχεύων, ³¹
 150 ἀνδρὸς ἀλιτρονόοιο βοῆν οὐκ οἶδεν ἀκούειν.
 εἰ δὲ Θεουδείησιν ἀνὴρ μεμελημένος εἶη,
 καὶ καθαραῖς πρᾶπιδεσοι Θεοῦ τελέσειεν ἐφρετμὰς,
 τούτου λισσομένοιο Θεὸς ταχυεργὸς ἀκούει.
 Ἐξότε ποικιλόμορφος ἀέξετο πάντροφος αἰὼν, ³²
 155 τηλίκος οὔποτε μῦθος ἀκούεται, ὅτι λαχόντι
 ὄμμα πολυκλήστον ἀφωτίστοιο προσώπου
 ἀνέρι τις πόρε φέγγος, ὃν ἀρτιτόκου διὰ κόλπου
 εἰσεῖι τυφλὸν ἐόντα μογοστόκος ἔδρακεν ἠώς.
 Εἰ μὴ ἔην βροτὸς οὔτος ἐπουρανίου βασιλῆος, ³³
 160 τηλίκον οὔποτε θαῦμα δυνήσατο μοῦνος ἀνύσσαι.
 Καί μιν μυστιπόλοι φθονερῆ στυφέλιξαν ἰωῆ,
 34 Σύγγονος ἀμπλακίησιν ἐμαιώθης ὄλος ἀνὴρ,

εἶπον Σὺ μαθητὴς εἶ ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμὲν
 μαθηταί. 29. ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός·
 τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. 30. ἀπεκρίθη ὁ ἄν-
 θρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμασιόν ἐστιν,
 ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέ μου τοὺς ὀ-
 φθαλμοὺς. 31. οἶδαμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει,
 ἀλλ' εἴαν τις Θεοσεβῆς ᾗ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τού-
 του ἀκούει. 32. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις
 ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου· 33. εἰ μὴ ἦν οὔτος παρὰ
 Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 34. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν

- καὶ σὺ σοφοὺς ἰερῆας, ἐπεσβόλε, ταῦτα διδάσκεις;
καὶ μιν ὁμοκλήσαντες ἀπήλασαν ἔκτοθι νηοῦ.
- 165 Ἰησοῦς δ' αἶσθη δαήμονι τυφλὸν ἀκουῆ, 35
ὅτι μιν ἐκτὸς ἔλασαν ἀγήγορες ἀρχιερεῖς·
εὔρε δέ μιν καὶ ἔειπε, σὺ πείθειαι νῖα γεραίων
οὐρανίου βασιλῆος; ἀνὴρ δ' ἠρεύγετο φωνῆν, 36
κοίρανε, τίς πέλεν οὗτος, ὃν ἔννεπες, ὄφρα γεραίρω;
- 170 Ἰησοῦς δ' ἀπᾶμειπτο, καὶ ἔδρακες αὐτὸν ὀπωπῆ, 37
καὶ σοι νῦν λαλέων, αὐτὸς πέλεν. Εἶπε καὶ αὐτὸς, 38
κοίρανε, πιστεύω· κεφαλὴν δ' ἐπὶ γαῖαν ἐρείσας,
καὶ ποδὶν ἀμβροσίοις κυρτούμενον ἀνχένα κάμψας,
φαιδρὰ πολυρῥάφρων προσπιύξατο ταρσὰ πεδίλων.
- 175 Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο σαόφρονα μῦθον ἀκούων, 39
εἰς κρίμα τοῦτον ἵκανον ἐς ἄφρονα κόσμον ἀλήτην.
εἰς κρίμα δισσὸν ἔβην ἐτερότροπον, ὄφρα καὶ αὐτοὶ
οἱ πάρος οὐχ ὀρόωντες ἀθηήτου φάος ἡοῦς
τυφλοὶ ἀναβλέψωσιν ἐσαθρήσαντες ὀπωπαῖς,
- 180 ὄξυφαιεῖς δὲ γένωνται λιπαυγέες. Ἀγγιπόρων δὲ 40
Χριστῷ λαὸς ἔειπεν ἐπεσπομένων Φαρισαίων,

αὐτῷ Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγενήθης ὄλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡ-
μᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. 35. Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρῶν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ Σὺ πι-
στεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; 36. ἀπεκρίθη ἐκεῖνος Τίς
ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37. εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς Καὶ ἐώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός
ἐστιν. 38. ὁ δὲ ἔφη Πιστεύω, κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.
39. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦ-
τον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες
τυφλοὶ γένωνται. 40. καὶ ἤκουσάν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα

μη σφαλεροῖς βλεφάροις ἀλαοὶ γενόμεσθα καὶ ἡ-
μεῖς;

Ἰησοῦς δ' ὀάρισεν ἀπειθέα λαὸν ἐνίπτων, 41
εἰ ζόφος ὑμετέρης περιδέδρομε φέγγος ὀπωπῆς,
185 ὑμέας ἀμπλακίης ἀδαήμονας ἔννεπον εἶναι.
νῦν δὲ φόως ὀρόωντες, ἀλήμονες ἐστὲ καὶ ὑμεῖς·
τυφλοὶ δ' ἐστὲ νόῳ βλεφάρων πλέον· οἷσι γὰρ ἀν-
δρῶν
ἀμπλακίαι μίμνουσι, μάτην ὀρόωσιν ὀπωπαῖς.

Κ Ε Φ. Κ.

Μάρτυρος ἀστυφέλικτος ἀμὴν, ἀμὴν λόγος ἔστω, 1
ὅς κε παραίξειε θύρην εὐερκέος αὐλῆς
ἐνδομύχων προβάτων, καὶ ὑπέρτερος ἄλλοθεν ἔρπει
εἰς σκολιὴν αἰδηλον ἐπηλυσίην ἀναβαίνων,
5 ληιστήρ πέλεν οὗτος ἀνὴρ ληίστορι ταρσῶ.
Ὅς δὲ μολῶν ἄγναμπος ἐς αὐλιον ὀρθὸς ἰκάνει, 2
ποιμὴν οὗτος ἔφω μηλοτρόφος. Ἐρχομένῳ δὲ 3
ἀμφαδίην σταθμοῖο θύρην πυλαωρὸς ἀνοίγει.
μῆλα δὲ γινώσκοντα περισκαίρουσι νομῆα,

οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπον αὐτῷ Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ
ἔσμεν; 41. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν
εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν. ἢ [οὔν] ἁμαρ-
τία ὑμῶν μένει. — 1. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχό-
μενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ
ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ ληιστής.
2. ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶν τῶν προ-
βάτων. 3. τοῦτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς

Vs. 183. ὀάριζεν A. St. N. S. ὀάρισεν B.

10, 4. αἰδηλος Jun. B. N. v. 32. αἰδηλον A. rell.

- 10 φθογγῆς εἰσαΐοντα· παρὰ προθύροισι δὲ ποιμὴν
 πάεα ποιμαίνειν προκαλίζεται ἡθάδι φωνῇ·
 ἔκτοθι δὲ σταθμοῖο γεγηθότα μῆλα κομίζει.
 Ἐξαγαγὼν δ' ὅτε πᾶσαν ἀολλίση στίχα ποιμνης, 4
 εἰς νομὸν ἐρχομένων ὄϊων προκέλευθος ὄδεύει·
 15 ποιμνη δ' αἰολόμορφος ὀπισθοπόρῳ ποδι βαίνει
 εἰς δροσεροὺς λειμῶνας, ὀπηδεύουσα νομῆι.
 Ξείνου δ' οὐκ αἴουσι, καὶ οὐ δεδάσιν ἀκούειν 5
 ἀλλοτρίου καλέοντος ἀήθεα ποιμένος αὐθῆν,
 ἀλλὰ παραΐσσοντα νόθον φεύγουσι νομῆα.
 20 Τοῖον ἔπως κατέλεξε παράτροπον. ἀμφὶ δὲ μύθῳ 6
 λαὸς ἀμχανέσκε, καὶ οὐ μάνην ἐγγὺς ἀκούων,
 Χριστὸς ἀσημάντῳ τάπερ ἔννεπε θέσπιδι φωνῇ.
 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἀριζήλῳ τινὶ μύθῳ, 7
 πάνδοκός εἰμι θύρη προβάτων πολυχανδέος αὐλῆς.
 25 Πάντες ὅσοι πάρος ἦλθον ὑποκλέπτοντι πεδίλῳ, 8
 φῶρες ἔσαν δολόεντες. ὅθεν ληίστορι φωνῇ
 αὐτῶν φθεγγομένων οὐκ ἔκλυε πάεα ποιμνης.

φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. 4. καὶ ὅταν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 5. ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. 6. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. 7. εἶπεν οὖν αὐτοῖς πάλιν ὁ Ἰησοῦς Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [ὅτι] ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. 8. πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ, κλέπται εἰσὶν καὶ λησταί·

Vs. 13. ἀολλίση A. ἀολλίση B. N. S. cf. 11, 213. — Vs. 22. ἀσημάντῳ A. ἀσημ. B. N. S. cf. 12, 124. 13, 119. — Vs. 24. πάνδοκός εἰμι A. P. Pal. πάνδοκος εἰμι S. Similiter Vs. 28. — Vs. 25. Comma post ἦλθον N.

- Πάνδοκός εἰμι θύρη, μηλοσσοός· ἡμετέρης δὲ* 9
ὅς κεν ἰὼν δὲ ἐμεῖο θύρην ὑποδύσεται ἀυλῆς,
 30 *οὔτος ἔσω στείχει, καὶ ὑπότροπος αὐτῆς ὁδεύει,*
καὶ νομὸν εὐρήσει καὶ αἰσιόος ἔσεται ἀνήρ.
Ληιστήρ δ' αἰδήλος ἐς αὐλίον οὔποτε βαίνει, 10
εἰ μὴ ἵνα κλέψειεν ἀμάρτυρος, ἢ καὶ ὀλέσση,
ἢ διατμήξειεν ἀφειδέϊ μῆλα μαχαίρη.
 35 *αὐτὰρ ἐγὼ παρὰ πατρὸς, ὅπως ἐμὰ μῆλα σαώσω,*
ἦλυθον, ὄφρα λάχοιεν ἀλωφίτη τινὶ τιμῇ
ζωὴν ἐσομένην, τὴν οὐ χρόνος οἶδεν ὀλέσσαι,
ἢ περισσὸν ἔχοιεν ὑπέρτερον. Εἰμὶ δὲ ποιμὴν 11
καλὸς ἐγὼ· ποιμὴν δὲ καλὸς περὶ μῆλα φυλάσσων,
 40 *καὶ ψυχῆς ἰδίης οὐ φεΐδεται, ἀλλὰ ἐθήσει* 12
λύτρον ἐὼν οὔτων. Ὁ δὲ μίσθιος οὐ πέλε ποιμὴν· 13
δήμον ἀγκικέλευθον ἰδὼν λύκον ἄρπαγα μῆλων
κρυπτὸς ἀλυσκάζων ὑποδύεται ὄξυς ἐάσας
βοσκομένων ἀφύλακτα πολύπλανα πάσα μῆλων·

ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9. ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἕαν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει. 10. ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλυθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· 12. ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φέγγει. καὶ ὁ λύκος ἄρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. 13. ὁ δὲ μισθωτὸς φέγγει, ὅτι

Vs. 33. ἢ A. Bog. Juv. — Vs. 39. ποιμὴν δὲ τόσος conī. W. ms. Fortassé δὲ delendum. cf. 49. 18, 67. 110. 117. Sed v. 112 similiter abundat δὲ in A. v. 149. — Vs. 40. θύσει A. m. B. Sec. Brub. Pal. Sed θήσει Bog. Juv. B. N. St. S. Hadr. Jun. ms. cf. 53. 59. 67.

- 45 κρυπτός ἀλυσκάζων ὑποδύεται. οὐκ ἀλέγει δὲ
 μῆλων ἀλλοτριῶν, ὅτι μίσθιος αὐτὸς ἀκούει·
 καὶ λύκος ἀγκυλόμητις ἐπέρχεται ἄρπαγι λαιμῶ
 μῆλα διασκεδάσας σημάντορος οὐ παρεόντος.
 Ποιμὴν καλὸς ἔφην, καὶ πάντα καλὰ νομεύω. 14
- 50 γινώσκω δ' ἐμὰ μῆλα, καὶ ἡθάδα μηλοβοτῆρα 15
 ταῦτά με γινώσκουσιν ἴσῳ διδυμάωνι θεσμῶ,
 ὡς γενέτης νοέει με, καὶ ὡς νοέω γενετῆρα.
 ψυχὴν δ' ἡμετέραν οἶων ὑπερ αὐτίκα θήσω.
 Ἔστι μὲν, ἔστι καὶ ἄλλα πολύτροπα πάντα ποιμνης, 16
- 55 ταύτης οὐ γεγαῶτα μῆς θεοδέγμονος αὐλλῆς,
 ἀλλογενῆ· καὶ ταῦτα πέλει χρέος, ὡς κεν ἀγείρω
 φθογγῆς ἡμετέρης ἀριήκοα· καὶ μία ποιμνη
 ἔσεται ἀμφοτέρωθεν ἐνὸς τελέθουσα νομῆος.
 Τοῦ δ' ἔνεκεν φιλεῖ με πατὴρ ἐμός, οὐκέκα θήσω 17
- 60 ψυχὴν ἡμετέραν οἶων ὑπερ, ὄφρα μιν αἰρῶ
 εἰς ἐμὲ νεισομένην παλινάγρετον. Οὐδέ τις αὐτὴν 18
 θεσμός ἀφαιρεῖται με γενέθλιος, οὐ χρόνος ἔρπων
 πανδαμάτωρ, ἀδάμαστος, ἢ ἐμποδόμητις ἀνάγκη,

μισθωτός ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.
 14. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ
 γινώσκουσιν με τὰ ἐμὰ, 15. καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ
 καὶ γὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθῃμι ὑπερ
 τῶν προβάτων. 16. καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἐστιν ἐκ
 τῆς αὐτῆς ταύτης· καὶ κείνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς
 μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσεται μία ποιμνη, εἰς ποιμὴν.
 17. διὰ τοῦτο με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθῃμι τὴν ψυ-
 χὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. 18. οὐδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ'
 ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθῃμι αὐτήν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἔξουσίαν ἔχω

Vs. 49. Theocrit. 27, 37. — Vs. 51. cf. 67. — Vs. 60.
 ἄρω Pal. — Vs. 63. ἐμποδόμητις St. N. S. ἐποδομ. A. B. ἐμπε-
 δόμυθος 145.

- ἀλλά μιν αὐτοκέλευστος ἐκὼν ἐθέλουσαν ὀπάσσω,
 65 ὄφρα λάβω μετὰ βαιὸν, ἔχων αὐτάγρετον ἀλήην.
 ταύτην ὑψιμέδοντος ἔχω παρὰ πατρός ἐφετμὴν
 θεῖναι, καὶ παλίνορσον ἐλεῖν διδυμάωνι θεσμῶ.
 Καὶ πάλιν Ἑβραίων ἐμερίζετο λαὸς ἀκούων. 19
 Καὶ πολέες φθέγγαντο πολυφλοίσβῳ τινὲ μύθῳ, 20
 70 φθεγγόμενον βαλίησιν ἐάσατε τοῦτον ἀέλλαις.
 δαιμόνιον μεθέπει, καὶ μαίνεται· ἄφρονα τοῦτον
 λείπετε· μαινομένου τι σπεύδετε μῦθον ἀκούειν;
 Ἄλλοι δ' ἀντιάχθησαν ὁμοζήλων ἀπὸ λαιμῶν, 21
 οὐ τάδε μαινομένοιο σαόφρονα χεῦματα μύθων·
 75 ἄφρονος οὐ πέλε ταῦτα. μὴ ἀχλύεις ποτὲ δαίμων
 ὀφθαλμοὺς ἀλαοῖο δυνήσεται αὐτὸς ἀνοῖξαι;
 Καὶ πάλιν ἡμαρ ἔην πανδήμιον, ᾧ ἔνι λαοὶ 22
 μνημοσύνην τελέεσκον ἐτήσιον, ἐξότε νηοῦ
 ἔδρανα δωμήσας Σολομῶν εὐκίονι τέχνῃ,
 80 θεσπεσίης ἀρχαῖον ἐκαίνισε θεσμὸν ἑορτῆς·
 καὶ τότε παχνήεσσα παρίστατο χεῖματος ὥρη.
 Ἰησοῦς δ' ἱεροῖο διέστιχεν ἔνδοθι νηοῦ, 23

θεῖναι αὐτήν, καὶ ἕξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. 19. Σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. 20. ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21. ἄλλοι ἔλεγον Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τρυφῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοῖξαι;

22. Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμῶν ἦν, 23. καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ

Vs. 65. αὐτάγρετον A. — Vs. 67. παλίνορσος A. — Vs. 78. ἐξότε A. B. Juv. ἐξ ὅτε S. all. — Vs. 79. σολομῶν A. B. Juv. pro vulg. Σολομῶν.

θέσκελον αἰθούσης πολυδαίδαλον οὐδας ὀδεύων,
 ἀρχηγόνου Σολομῶντος ἐπώνυμον. Αἰνομανεῖς δὲ 24
 85 Ἑβραῖοι στεφανηδὸν ὁμόζυγες εἰν ἐνὶ χώρῳ
 Χριστὸν ἐκυκλώσαντο, καὶ ἔννεπον ἄφρονι μύθῳ,
 ἡμείων τέο μέχρις ὑποκλέπτεις φρένα μύθοις;
 εἰ σὺ Χριστὸς ἴκανες ἐτήτυμος, ἀμφαδὸν ἡμῖν
 ἀγρομένους ἀγόρευε, τί καὶ τεὸν οὖνομα κεύθεις;
 90 Ἰησοῦς δ' ἅμα πᾶσιν ἀνίαχε, πολλακίς ὑμῖν 25
 πολλακίς αὐτὸς ἔλεξα, καὶ οὐ πιστεύετε μύθῳ·
 ἔργα τάπερ τελέω καλέων πατρῷον ἀλκήν,
 μάρτυρα ταῦτα πέλει, καὶ φθέγγεται ἔμφρονι σιγῇ
 θηητὸν μερόπεσοι λάλον τύπον· ἀλλὰ που ὑμεῖς 26
 95 ἐν βλεφάροις δέρκεσθε, καὶ οὐ πείθεσθε μενοιναιῖς·
 οὐ γὰρ ἐμῶν οἴων ταχυπειθέος ἐστὲ γενέθλης.
 Οὐάσι θελγομένοισιν ἐμῆς ὅτι πῶεα ποιίμνης 27
 γῆρυν ἐμὴν αἶει, καὶ ἐφέσπεται ἡγεμονῆι.
 Γινώσκω δ' ἐμὰ μῆλα, καὶ εἰν ἐνὶ πᾶσιν ὀπάσω 28
 100 ζῶην ἐσσομένην αἰώνιον, οὐποτε ποιίμνης
 οὐποτε πῶεα ταῦτα διόλλυται, εἰσόκε μίμνη
 αὐτομάταις ἀψῖσιν ἔλιξ κυκλούμενος αἰών.

στοᾷ Σολομῶνος. 24. ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
 ἔλεγον αὐτῷ Ἔως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἰ ὁ
 χριστός, εἰπέ ἡμῖν παρησίᾳ. 25. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
 Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε. τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ
 ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. 26. ἀλλὰ
 ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γὰρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐ-
 μῶν [, καθὼς εἶπον ὑμῖν]. 27. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς
 φωνῆς μου ἀκούει, καὶ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσιν
 μοι, 28. καὶ γὰρ ζῶην αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπό-

Vs. 89. εἰρομένοις B. v. l. — Vs. 99. ὀπάσω B. solus.
 ὀπάσω B. v. l. — Vs. 102. fort. ἔλιξ W. ms.

- οὐδέ τις ἀρπάξειεν ἐμὴν πινυτόφρονα ποιμνὴν
 χειρὸς ἀφ' ἡμετέρης, γενέτης ἐμὸς ὅτι νομεύειν 29
- 105 ὅς μοι πῶεα δῶκεν, ὑπέρτερος ἔπλετο πάντων.
 Αὐτὸς ἐγὼ μεδέων τε πατὴρ ἐμὸς ἐν γένος ἐσμέν, 30
 ἔμφυτον, αὐτόπρεμνον, ὄφεν φρυτὰ μυρία κόσμου.
 Εἶπεν ἄναξ· λαοὶ δὲ συνέρῳρον. ἐκ δαπέδου δὲ 31
 λαῶς ἀνήρταζον, ὅπως ὑπὸ χερμαῖδι λύσση
- 110 Χριστὸν οἷστεύσωσι χαραδραίοισι βελέμνοισι.
 Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο χέων πολυμεμφέα φωνήν, 32
 ἡμετέρου καλὰ πολλὰ παρ' ὑψίστοιο τοκῆος
 ὑμέας ἔργα δίδαξα, τάπερ μάθον. ἀντί τινος δὲ
 ἔργου θεσπεσίου φωνήν τίνοντες ἀμοιβὴν
- 115 εἰς ἐμὲ λαϊνέοισιν ἐθωρήχθητε βελέμνοισι;
 Λαοὶ δ' ἀντιάχησαν ἀμοιβαδῖς, οὐ χάριν ἔργου 33
 καλοῦ λύσσαν ἔχοντες ἀολλίζοντο πολῖται,
 ὄφρα σε πετρήεντι κατακρύψωσι χιτῶνι,
 ἀλλὰ βαρυγλώσσοιο τεοῦ χάριν ἀνθρεῶνος,
- 120 ὅτι χαμαιγενέος μεθέπων βλάστημα γενέθλης,
 θνητὸς ἐὼν, ἐνέπεις θεὸς ἔμμεναι. Ἀντιπόρω δὲ 34

λωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἀρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χει-
 ρὸς μου. 29. ὁ πατήρ μου, ὃς δέδωκέν μοι, μελίων πάντων
 ἐστίν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἀρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πα-
 τρός μου. 30. ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμεν. 31. Ἐβάστασαν
 οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. 32. ἀπε-
 κρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
 τοῦ πατρός [μου]. διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετε με;
 33. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λι-
 θάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος
 ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν. 34. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Οὐκ

Χριστὸς ἀναμφήριστον ἔπος μυθήσατο λαῶ,
οὐ νόμος ὑμείων κεχαραγμένα ταῦτα κομίζει,
εἶπον ἐγὼ, θεοὶ ἐστε; Καὶ εἰ χθονίων τινὰς ἀνδρῶν, 35
¹²⁵ οἷς τότε μῦθον ἴκανε θεοῦ λόγος ἴσος ὄνειρον.
ὑμετέρου θεομοῖο θεοὺς ἐκάλεσεν ἀοιδῆ,
καὶ γραφικῆς βίβλοιο παλίλλυτος ἔμμεναι ὄμα·
οὐ δύναται· λόγον αὐτὸν, ὃν ὑψιμέδων πόρε κόσμῳ 36
καὶ καθαρῆς παλάμης ἀγίῳ σφρηγίσσατο θεομῶ,
¹³⁰ ὑμεῖς ἄφρονα μῦθον ἐπεφθ' ἐγξασθε μανέντες,
ὅτι θεοῦ ζῶντος ἐγὼ πάις. Ἡμετέρου δὲ 37
εἰ μὴ ἐγὼ τελέω ζωαρκέος ἔργα τοκῆος,
μὴ ποτέ μοι πείθεσθε, καὶ εἰ βιοδώτορι μῦθῳ 38
ἡμετέρου γενετῆρος ἀτέρμονος ἄξια ῥέζω
¹³⁵ ἔργοις ἡμετέροις, τάπερ ἔδρακε μάρτυς ὀπωπῆ,
ὄφρα κε γινώσκοιτε θεοπνεύστῳ τινὶ μῦθῳ,
ὡς ἐν ἐμοὶ τελέσθαι γενέτης ἐμὸς, ὅτι καὶ αὐτὸς
ἀγχιφανῆς, ἀμέριστος, ὁμόζυγός εἰμι τοκῆος.
Ἰησοῦν δ' ἀκίχητον ἐπειρήσαντο πιέζειν 39
¹⁴⁰ ἀφραδέες τινὲς ἄνδρες· ὃ δὲ φθαμένῳ ποδὶ βαίνων

ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον Θεοὶ
ἐστε; 35. εἰ ἐκεῖνους εἶπεν Θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἢ γραφή, 36. ὃν ὁ
πατὴρ ἠγάσεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε
ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον Υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμί; 37. εἰ οὐ
ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετε μοι. 38. εἰ δὲ
ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύετε, ἵνα
γνώτε καὶ γινώσκητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ καὶ ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ.
39. Ἐζήτησαν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτῶν, 40. καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου

δυσεβέων ἀπὸ χειρὸς, Ἰορδανίῳ ῥέεθρου, 40
 πῆξαν ἐς ἀντιπέραιαν ἐχάζετο. Καὶ οἱ ἰόντι 41
 ἄσπετος ὠμάρτησεν ὁμοστιχέων χορὸς ἀνδρῶν.
 ἄλλω δ' ἄλλος ἔλεξε χέων πειθήμονα βουλήν.
 145 θαῦμα μὲν ἐμπεδόμυθος ἰδεῖν θηήτορι λαῶ
 οὐδὲν Ἰωάννης ἐπεδείκνυεν· ἀμφὶ δὲ τούτου
 ὄμμασιν ἀπλανέεσσιν ἐτήτυμα πάντα δοκεύω,
 ὀππόδα κεῖνος ἔρεξε· καὶ ἀνέρες αὐτόθι πολλοὶ 42
 παιδὶ θεοῦ πίστευον ἀμιμῆτων χάριν ἔργων.

Κ Ε Φ. Α.

Ἦν δέ τις ἀδρανέων νοσερῶ πυρὶ Λάζαρος ἀνὴρ 1
 Βηθανίης ἔντοσθεν ἀειδομένης ἀπὸ κόμης
 Μάρθης καὶ Μαρίης. Μαρίη δὲ φατίζετο κείνη 2
 Χριστοῦ καλλιέθειρα θεηδόκος, ἣ πόδας αὐτοῦ
 5 ἀμφοτέρους ἤλειψε μύρου θυόεντος ἑέρση,
 καὶ πλοκάμοις ἀπέμαξε, καὶ ἀμβροσίων ἀπὸ ταρ-
 σῶν

εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βυπτίζων, καὶ
 ἔμενον ἐκεῖ. 41. καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον,
 ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶ-
 πεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. 42. καὶ πολλοὶ ἐπί-
 στευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.

1. Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς
 κόμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς· 2. ἦν δὲ
 Μαρία ἣ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρον καὶ ἐμαύξασα τοὺς

Vs. 141. Ἰορδανίῳ A. rell. Ἰορδάνῳ Pal. superscr. vulg. B.
 v. l. — Vs. 142. ἀντιπέραιαν A. — Vs. 148. ἔρεξε Pal. A. Sec.
 Brub. Bog. ἔλεξε B. N. cf. 6, 215, 12, 21. ἔεπε B. v. l. Juv. —
 Vs. 149. παιδὶ δὲ θ. A.

- ἀκροφανῆς ἐδίηνε διάβροχον ἰκμάδι χαιτήν,
 Χριστοῦ καλλιέθειρα θεηδόκος. ἥς τότε θερμῶ
 νουσαλέω βαρύγουνος ἰμάσσετο σύγγονος ἀτμῶ.
- 10 Ἰνωταὶ δ' ἀδρανέοντος ὁμόγνιον ὡς ἴδον ἄμφω 3
 γυιοβόρῳ μάστιγι τετηκότα, γείτονα πότμου,
 ξυνὸν ἔπος προέηκαν ἀλεξικάκῃ βασιλῆι,
 Λάζαρος, ὃν φιλέεις, ἐλελίζεται αἴθοπι νούσῳ· 4
 ὃν φιλέεις, σκοπίαζε. Καὶ ἴαχε μῦθον ἀκούσας
- 15 Χριστὸς ἀνάξ, οὐ φωτὸς ἐπ' ἀενάῳ τινὶ πότμῳ
 νουσαλέον τόδε πῆμα πυρώπιδες ἤγαγον ὥραι,
 ἀλλὰ θεοῦ τόδε κῦδος ὑπέριον, ὄφρα δι' αὐτοῦ
 ἀνθρώπου φίλος υἱὸς ἀνάξ ὑψούμενος εἶη 5
 τιμαῖς ἀθανάτησι. Φιλοξείνους δὲ γυναικάς
- 20 Ἰησοῦς ἀγάπαζε φιλοστόργῳ τινὶ θεσμῶ,
 Μάρθην καὶ Μαρίην καὶ Λάζαρον. Ἐν δ' ἄρα χώρῳ 6
 ὡς κλύεν ἀγγελίην, ὅτι Λάζαρος αἴδι νεύων
 κέκλιτο, νουσαλέῳ πεπεδημένος ἄψα δεσμῶ,
 διχθαδῆς παρὰ μείβε τελεσοιμόρου δρόμον ἦοῦς.
- 25 Καὶ μετὰ δίξυγον ἡμαρ ἑοῖς ἀγόρευε μαθηταῖς, 7
 ἴομεν εἰς κλυτὸν οὐδας Ἰουδαίων πάλιν ἀνδρῶν.

πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς, ἥς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠ-
 σθένει. 3. ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι
 Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. 4. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
 Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
 δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς.
 5. ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς
 καὶ τὸν Λάζαρον. 6. ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν
 ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· 7. ἔπειτα μετὰ τοῦτο
 λέγει τοῖς μαθηταῖς [αὐτοῦ] Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν

Καὶ μιν ἀναστέλλοντες ἐπεφθέγγξαντο μαθηταί, 8
 ῥαββὶν, Ἰουδαίης μανιώδεις ἄρτι πολῖται
 λαϊνέοις μάστευον οἷσ τεύειν σε βελέμοις,
 30 καὶ σὺ μολεῖν ἐθέλεις, ὅθι δῆτιοί εἰσι πολῖται;
 Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο παρηγορέων τινὲ μύθῳ 9
 ξυνὸν ὁμωροφίων νεμεσήμονα θυμὸν ἑταίρων,
 ἡματος οὐ γεγάσι δωδέκα κυκλάδες ὥραι;
 ἡματος ἀντέλλοντος ὄδοιπόρος οὔποτε κάμπτει
 35 ταρσὸν ὀλισθηροῖσι παραπταίοντα πεδίλοις.
 Ὅς δὲ διαστείχει λιποφεγγεῖ σύνδρομος ὄρρη 10
 ποσὶ χαριζομένοις, σφαλερὴν ὁδὸν οὔτος ὀδεύει.
 Ὡς φάτο· καὶ μετὰ τοῦτο παλίσσυτος εἶπε μαθη-
 ταῖς, 11
 ὕπνον ἀναγκαῖον καὶ ἀμεμφέα Λάζαρος εὔδει,
 40 φίλτατος ἡμείων ξεινηδόκος· ἀλλὰ περήσω
 ὄφρα μιν ἐξ ὕπνοιο παλινδίνητον ἐγείρω.
 Καὶ λόγον ἀγνώσκοντες ἐμυθήσαντο μαθηταί, 12
 Λάζαρος εἰ κνώσσει, σόος ἔσεται. Ἀρτιφανῆ μὲν 13
 Ἰησοῦς ἀγόρευε [καὶ] φιλοθρήνῳ παρὰ τύμβῳ

λιν. 8. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε
 λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; 9. ἀπεκρίθη
 Ἰησοῦς Οὐχὶ δώδεκα ὥραι εἰσιν τῆς ἡμέρας; ἐὰν τις περι-
 πατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου
 τούτου βλέπει· 10. ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσ-
 κόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11. ταῦτα εἶπεν, καὶ
 μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται·
 ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ
 μαθηταί Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13. εἰρήκει δὲ ὁ

Vs. 40. ξεινοδόκος A. ξεινουδόκος B. Bog. Jun. ξεινηδόκος St.
 N. S. — Vs. 43. ἀρτιφανῆ Hegend. — Vs. 44. fort. καὶ de-
 lendum. Fecit W. ms. et antea B.

- 45 εὔδειν νεκρὸν ἀναυδον, ἀνήγρετον ὕπνον ὀλέθρου
οἱ δὲ μάτην ἔλποντο φίλον νέκυν ἐνδοθεν οἴκου
ἠδὺν ὑπὲρ λεχέων καλιναγρετον ὕπνον λαύειν.
Ἀμφαδίην δ' ἀγόρευεν ἀναξ οἰκτίρμονι μῦθῳ, 14
Λάζαρον εὔνασε πότμος ὁμοίως, ἄγριον ἄλλον
50 ὕπνον ἄγων. Χαίρω δὲ δι' ὑμέας, ὡς ἐνὶ χώρῳ 15
οὐ γενόμεν ὅτε κείνος ὁμίλει γείτοني πότμῳ,
ὄφρα κε πίστιν ἔχοιτε νέκυν μετὰ πότμον ὀδίτην
δερκόμενοι ζῶοντα, πάλιν ψαύοντα τραπέξης
ξεινοδόκον Χριστοῖο τὸ δεύτερον. ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν
55 ἴομεν. Εἰσαΐων δὲ διώνυμος ἔννεπε Θωμᾶς, 16
ὃν Δίδυμον καλέουσι. συναγρομένοις δὲ μαθηταῖς
δάκρυον ὠδίνουσας ἀνήρυγε πενθάδα φωνήν,
ἴομεν ὑπόθι κείνος ἀνὴρ γλυκὺς, ὄφρα σὺν αὐτῶ
εἰν ἀγάπῃ θνήσκοιμεν ἐνὶ ξυνήονι πότμῳ.
60 Ἐλθὼν δ' ὀψικέλευθος ἀναξ ἐς ἐθήμονα κώμην, 17
Λάζαρον ἄπνοον εὔρε χυτῆ στρωθέντα κονίῃ,
τέτρατον ἡμαρ ἔχοντα γοήμονος ἐνδοθι τύμβου.
Βηθανίη δ' ἐκάς ἦεν ἀπ' ἄστεος Ἱεροσολύμων 18
ὡς τρισσῶν σταδίων καὶ δώδεκα. Καὶ πολὺς ἔρπων 19

Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ
τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. 14. τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς παρησιαζόμενος Λάζαρον ἀπέθανεν, 15. καὶ χαίρω δι'
ὑμᾶς, ἵνα πιστεῦσῃτε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς
αὐτόν. 16. εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος διδύμος τοῖς συμ-
μαθητοῖς ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
17. Ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εὔρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας
ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. 18. ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν
Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. 19. πολλοὶ δὲ ἐκ

- 65 λαὸς Ἰουδαίων ὑπεδύσατο γείτονα κώμην.
 κεῖθι φιλοξένοιο μετήε δώματα Μάρθης
 καὶ Μαρίης, γνωτοῖο κατευναστήρια πότμου,
 ξυνὰ παρηγορέων, τάπερ ἠθάδι πολλάκι μύθῳ
 φρικτὰ πεπαινομένης ἀπεσείδατο κέντρα μερίμνης,
 70 πένθεος ἀγρύπνοιο λυτήρια. Πευθομένη δὲ 20
 φήμης σπειρομένης ὅτι κοίρανος εἰσαφικάνει
 Μάρθα, ποσὶ φθαμένοισι συνήτεεν. ἐν δὲ μελάθρῳ
 ἐνδόμυχος Μαρίη μαστίζετο πενθάδι σιγῇ.
 Χριστοῦ δ' ἐγγύς ἰοῦσα βαρύστονος ἔννεπε Μάρθα, 21
 75 ᾧ μάκαρ, εἴπερ ἔης ὅτε Λάζαρος αἶθετο νούσῳ,
 οὐκ ἂν ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός. Οἶδα δὲ θυμῷ 22
 καὶ νῦν ὡς ἅμα πάντα πατήρ τεὸς ἐγγυαλίξει,
 ὅσσα μὲν αἰτήσεαι. Ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ, 23
 γνωτὸς σὸς παλίνορσος ἐγείρεται. Ἀμβροσίης δὲ 24
 80 φωνῆς εἰσαΐουσα, τὸ δεύτερον ἔννεπε Μάρθα,
 οἶδα, καὶ οὐ με λέληθεν ἀνάστασις, ὡς ἐν ἐκείνῃ
 ἔγρεται ὀψιτέλεστος, ὅτε δρόμος ἔσχατος ἦοῦς.
 Καὶ οἱ Χριστὸς ἔλεξε βιοσσόος ἔνθεον ὀμφῆν, 25

τῶν Ἰουδαίων ἐηλύθεισαν πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνα παραμυθῆσονται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. 20. ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ. Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἔκαθ'ἔζετο. 21. εἶπεν οὖν Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου. 22. [ἀλλὰ] καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεὸν δώσεις σοι ὁ Θεός. 23. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. 24. λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἑσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25. εἶπεν

* Vs. 68. ἰθάδε conit. N. q. v. — Vs. 75. εἰ παρέης m. B. prob. N. S. 11, 117.

ζωὴ ἐγὼ γενόμεν καὶ ἀνάστασις· ὅς δὲ κεν ἀνήρ
 85 εἰς ἐμὲ πιστεύσειε, καὶ εἰ νέκυς ἄπνοος εἶη,
 αὐτὶς ἀναζήσει· καὶ ὅς φρεσὶ πίστιν ἀέξει, 26
 οὐ θνήσκει βροτὸς οὗτος, ἕως ἔτι φαίνεται αἰῶν·
 πείθειαι ὡς ὅδε μῦθος ἐτήτυμος; Εἶπε καὶ αὐτῇ, 27
 κοίρανε, γινώσκω καὶ πείθομαι ὅτι σὺ κόσμῳ
 90 Χριστὸς Ἀλεξικάκοιο Θεοῦ λόγος υἱὸς ἰκάνεις.
 Τοῖον ἔπος λέξασα, παρέστιχεν ὀξέϊ ταρσῶ, 28
 καὶ Μαρίην ἐκάλεσεν ὁμόγιον· οὐάσι δ' αὐτῆς
 λάθριον ἐπιθύριζε διδάσκαλος ὅτι σωτὴρ
 ἔκετο, καὶ καλεῖ σε. Καὶ ὠκυτέρη πέλε μύθου. 29
 95 κείνη ὅπως ἤκρουσε, θοῶ δ' ἀνεπάλλετο ταρσῶ,
 πένθει λυομένη, καὶ χάσματι· φοιταλή δὲ
 Χριστὸν ἐς ἀγκικέλευθον, ἀελλοπόν εἶχε πορείην.
 Λαοὶ δ' οἳ τινες ἦσαν ἔσω κινυροῖο μελάθρου, 31
 καὶ μιν ἐλαφρίζεσκον ἀκεσοπόνῳ τινὶ μύθῳ,
 100 πένθειος ἀγρύπνοιο παρηγόροι, ὡς ἴδον ἄφνω
 ὡς Μαρίη ταχύγουνος ἀνέγρετο φοιτάδι σιγῇ,

αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων
 εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, 26. καὶ πῶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων
 εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; 27. λέ-
 γει αὐτῷ Ναὶ κύριε, ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ
 υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. 28. καὶ ταῦτα
 εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν Μαριάμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς
 λάθρα εἰποῦσα Ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. 29. ἐ-
 κείνη ὡς ἤκουσεν, ἠγέρθη ταχύ, καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν·
 30. οὐπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἔτι
 ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήνησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31. οἳ οὖν
 Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθού-

Vs. 88. πείθει A. ἐτότημος A. — Vs. 93. ἐπιθύρισε Pal.
 sed inferne vulg. — Vs. 97. 106—8. 98. transposuit N. cf. 132.
 — Vs. 99. ἀκεσοπόνῳ A.

πάντες ἐφωμάρτησαν ὀπισθοπόροισι πεδίλοις,
 ἐλπόμενοι Μαρίην φιλοδάκρυν, ὅτι θοροῦσα
 ἐξαπίνης ἤμελλεν εἰς ἠθάδα τύμβον ὄδεύειν,
 105 ὄφρα πάλιν κλαύσειε πολυθρήνῳ περὶ νεκρῶ·
 οὐπω δ' εὐρυάλως ἀναξ ἐπεβήσατο κώμης,
 ἀλλὰ μένων ἀτίνακτος ἔτι ζαθέῳ παρὰ χώρῳ
 εἶχε ποδὸς στατὸν ἵχνος, ὅπῃ πάρος ἦντετο Μάρθῃ.
 Καὶ Μαρίη βαρύδακρυς ὅτε σχεδὸν ἵκετο χώρου, 32
 110 ἦχι μένων ποδὸς ἵχνος ἀκαμπέος εἶχεν Ἰησοῦς,
 αὐτὸν ὅπως ἐνόησεν, ἱμασσομένη φρένα κέντρῳ,
 πρηνηὲς αὐτοκύλιστος ὑπὲρ δαπέδοιο πεσοῦσα,
 παρ ποσὶν ἀμβροσίοις ἐπεκέκλιτο. μυρομένη δὲ
 115 μῦθον ἐρευγομένη βεβημένον, ἐκ φάρυγγος δὲ
 δάκρυσι νικηθεῖσα μόλις πορθμεύετο φωνή,
 ὦ μάκαρ, εἰ παρέης, οὐ Λάζαρος εἵκαθε πότμῳ.
 Καὶ Μαρίην στενάχουσαν ἰδὼν, καὶ ὁμήλυδας αὐτῇ 33
 νῆας Ἰουδαίων νεοπενθέας, ὧν ὑπὸ πολλῶ
 120 ὄμβρῳ δακρυόεντι περιρῥαίνοντο παρειαί,
 πνεύματι πατρῷῳ δεδονημένος, ἴαχε φωνήν, 34

μενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαριάμ, ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ
 ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνη-
 μεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. 32. ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου
 ἦν Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέ-
 γουσα αὐτῷ Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέν μου ὁ ἀ-
 δελφός. 33. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίονσαν καὶ τοὺς
 συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ
 πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν 34. καὶ εἶπεν Ποῦ τεθεύκατε

Vs. 108. Μάρθῃ? cf. 3. 21. 66. 72. 74. 80. 139. 143. 181.
 12, 8. 36. — Vs. 109. χάρις Pal. superne φάρων. — Vs. 111.
 αὐτοῦ Pal. superscr. vulg. — Vs. 117. παρέης A. — Vs. 121.
 πν. βριμηδὸν δ. conl. N.

- δείξατέ μοι, πόθι κείνον εἶθήκατε. Καὶ φάσαν αὐτῷ, 35
 ἔρχεο καὶ σκοπιάζε. καὶ ἔστυενεν αὐτὸς Ἰησοῦς,
 ὄμμασιν ἀκλαύτοισιν ἀήθεα δάκρυα λείβων.
- 125 Καὶ τινες ἀθρήσαντες ἐνίαχον αὐτίκα λαοί, 36
 ἠνίδε, πῶς φιλέει καὶ Αἰζαρον οὐ παρεόντα.
 Ἄλλοι δ' ἀντιάχησαν, ἀλεξικάκῳ τινὲ πηλῷ 37
 ὀφθαλμοὺς μερόπων λιποφεγγέας οὔτος ἀνοίξας,
 ἔργον ἴσον τελέειν οὐκ ἔσθενεν, ὄφρα καὶ αὐτὸς
 130 μὴ φονιώ νέκυς οὔτος ὁμιλήσειεν ὀλέθρῳ;
 Τοῖα μὲν εἶπεν ἕκαστος· ἐπιγεομένῳ δὲ πεδίλῳ 38
 ἀχθυμένης βριμηδὸν ἀπὸ φρενὸς οἶκτον ἀνέλκων
 Ἰησοῦς πεφόρητο, καὶ ἤμιν ἐγγύθι τύμβου.
 καὶ χθόνιον σπέος ἦεν ἔσω γλαφυροῖο μελάθρου,
 135 καὶ λίθος ἀντιτύποιο φέρων μίμημα θυρέτρου,
 ἀμφιπαγῆς, ἰσόμετρος ἐρείδετο χάσματι τύμβου.
 Ἰησοῦς δ' ἐκέλευσεν ἀναξ πειθήμενοι λαῷ, 39
 λαῶν ὑπρωφίοιο μεταστήσαοιτε μελάθρου.
 Μάρθα δὲ τεθνεῶτος ὁμόγνιας ἴαχε φωνήν,
 140 κείμενον ἀντιθύρετρον ἔα λίθον· οἴγομένου γὰρ
 χάσματος οὐδαίωιο δυσήνεμος ἔρχεται ὁδμή,

αὐτόν; 35. λέγουσιν αὐτῷ Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 36. ἔλεγον οὖν αἱ Ἰουδαῖοι Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 37. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον Οὐκ ἐδύνατο οὔτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὔτος μὴ ἀποθάνῃ; 38. Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39. λέγει Ἰησοῦς Ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα Κύριε, ἤδη ὄξει· τεταρ-

Vs. 125. fort. ἀνίαχον cf. 10, 90. 12, 130. 18, 79. 143. 20, 121. ita corrige etiam 6, 53. — Vs. 126. ἐφίλει B. φιλέει B. v. l. A. cett. — Vs. 141. ιουδαίωιο A.

ὅτι τεταρταῖος τελέθει νέκυσ ἔνδοθι τύμβου.
 Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο καὶ ἔννεπε πενθάδι Μάρθῃ, 40
 οὐ σοὶ τοῦτο πάρος διεπέφραδον; αἴκε φυλάξης
 145 χεῖλειςιν ὑμετέροισι σοφὴν σφρηγίδα σιωπῆς,
 ὀρθὴν πίστιν ἔχουσα, καὶ οὐ διχόμητις ἐοῦσα,
 ὄψαι οὐρανίοιο θεοῦ ζωαρκέα τιμῆν.
 Οἱ μὲν λαῶν ἄειραν· ἀναξ δ' ἀντώπιος ἄστρον 41
 ὀφθαλμοὺς ἀνάειρεν, ἐῷ δ' ἐβόησε τοκῆι,
 150 σοὶ χάρις, ὡς ἐμέθεν πάτερ ἔκλυες. Οἶδα δὲ θυμῷ 42
 ὡς ἐμέθεν βοόωντος αἰεὶ σέο παιδὸς ἀκούεις·
 ἀλλὰ χάριν λαοῖο παρισταμένοιοι παραύσκω,
 ὄφρα κε πίστιν ἔχοιεν ἀρείονα μᾶλλον ἀκούειν,
 ὅτι σύ με προσέηκας, ἐσαυρήσαντες ὀπαπαῖς
 155 νεκρὸν ἀελλήεντα διαστείχοντα βερέθρου,
 ἰλλόμενον δεσμοῖσι, καὶ οὐ πίπτοντα κονίῃ.
 Εἶπε, καὶ ἐσμαράγησε διαπρυσίῃ τινὶ φωνῇ, 43
 ἔξιθι Λάζαρε δεῦρο. Λιποφθόγγοιο δὲ νεκροῦ 44
 ἄπνοον ἐψύχωσε δέμας νεκνοσσοῦς ἡχώ·
 160 ἄπνοον ἄνδρα κάλεσσε, καὶ ἔτρεχε νεκρὸς ὀδίτης,
 στείχων αὐτοκέλευθος ὀμοπλέκτῳ χθόνα ταρσῶ·
 ἄπνοον ἄνδρα κάλεσσε, καὶ ἐν φθιμένοιισιν ἀκού-
 σας

ταῖος γὰρ ἐστίν. 40. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐν πιστεύσει ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41. ἦραν οὖν τὸν λίθον· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν Πάτερ, ἐνχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. 42. ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστώτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 43. καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγυσεν Λάζαρε, δεῦρο ἕξω. 44. καὶ ἔξιλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς

ἐξ αἶδος νόστησε φυγὰς νέκυς, ὄψιμον ἄλλην
 ἀθρήσας μετὰ τέρμα βίου παλινάγρετον ἀρχὴν
 165 θαμβαλέην. Αἰδῆς δὲ μάτην παρὰ γείτοσι Λήθη
 πανδαμάτωρ ἀδάμαστον ἐδίξετο νεκρὸν ἀλήτην·
 καὶ ποδὸς ὀρθωθέντος ἀκαμπέα γούνατα Σύρων,
 τυψηλὴν ἰθυκέλευθον ἔχων ἀντάπιον ὄρμην,
 αὐδήεις νέκυς ἔσκει, καὶ ἐκ ποδὸς ἄχρει καρῆνου
 170 σφιγγόμενον πλεκτῆσιν ὄλον δέμας εἶχε κερεΐαις,
 θερμὸν ἔχων ἰδρωῖτα καλυπτομένοιο προσώπου·
 καὶ λινέῳ πεπύκαστο καλύμματι κυκλάδα κόρησιν,
 σουδάριον τόπερ εἶπε Σύρων στόμα· θαμβαλέῳ δὲ
 ἴσταμέρῳ νεφεληθδὸν ἄναξ ἐπετέλλετο λαῶ,
 175 λύσατέ μοι, καὶ κοῦφον ἐάσατε νεκρὸν ὀδευέειν.
 ὣς φαμένου βασιλῆος, ὁμόζυγες ἀντίκα λαοὶ
 καὶ μιγάδος ῥήξαντο παλίλλυται δεσμὰ κερεΐης,
 καὶ μελέων βαρῦδεσμον ἐγυμνώσαντο καλύπτρην·
 καὶ νέκυς εἰς δόμον ἦλθε τὸ δεύτερον ἠθάδι ταρσῶ,
 180 φέγγος ἰδὼν πεμπταῖον. Ἰουδαίων δ' ἄρα πολλοὶ 45
 Μάρθης καὶ Μαρίης ἐπὶ πένθιμον οἶκον ἰόντες
 παιδί θεοῦ πίστευον, ἐσαθρήσαντες ὀπωπαῖς
 κοίρανος ἔργον ἄπιστον ὅπερ κάμε, νεκρὸν ἐγειράς
 Λάζαρον ἀχλυόεντος ἀναθρώσκοντα βερέθρου,
 185 νόστιμον ἐκ νεκῶν ταχινῶ ποδί. Καί τινες αὐτῶν 46
 εἰς πόλιν ἔχνος ἔκαμψας ἐς ἀντιθέους ἱερῆας

χεῖρας κερεΐαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγει
 αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν. 45. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαριάμ
 καὶ Θεασάμενοι ἢ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· 46. τινὲς
 δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐ-

Vs. 164. ἀθρήσασιν B. — Vs. 173. v. 20, 30. — Vs. 177.
 μιγάδες conl. S. q. v. — Vs. 182. v. 12, 49.

πληθύϊ κηρύσσοντες ἀπιστοτάτων Φαριουαίων
 ἔργα θεοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἄφρονες ἀρχιερεῖς 47
 εἰς ἀγορὴν ἀγέροντο πολύθροον, ἧχι γερόντων
 190 εἰς ἐν ἀγειρομένων πρωτόθρονος ἕξετο βουλή.
 ἄλλω δ' ἄλλος ἔειπε, τί ῥέξομεν, ἀντίπαλος γὰρ
 ἀλλοφανῆ βροτὸς οὗτος ὑπέρτατα σήματα φαίνει.
 Εἰ δέ ἐ καλλεῖψοιμεν ὁμοῖα σήματα ῥέζειν, 48
 ἡμῖν οὐκέτι λαὸς ἐφέσπεται, ἀλλ' ἐνὶ μούνῳ
 195 ἀνέρι πιστεύοντες ὁμαρτήσουσι πολῖται.
 πάντες ὁμαρτήσουσι· καὶ ἀνέρες Ἀύσονιῆς
 ἡμείων ὄλον ἔθνος ἀφαρπάξουσι μόλοντες,
 ἔθνος ὁμοῦ καὶ χῶρον. Ἀνὴρ δέ τις ἦεν ἐν αὐτοῖς 49
 Καϊάφας, ἀθέμιστος, ἐπίκλοπος, ὃς τότε κείνου
 200 ἀρχιερεὺς λυκάβαντος ἦν ὀχετηγὸς ἐορτῆς.
 οὗτος Ἰουδαίοισι δολόπλοκον ἴαχε φωνήν,
 οὐδὲν ἀπειρήτω πεινυμένον ἴστε μενοινῆ,
 οὐδὲ νόῳ φράζεσθε τί φέρτερον· ὅτι πολίτην 50
 καλὸν ὑπὲρ λαοῦ θανεῖν ἕνα, μὴ χάριν αὐτοῦ
 205 ἡμείων ὄλον ἔθνος ὀλισθήσειεν ὀλέθρῳ·
 ἀνδρὸς ἐνὸς θνήσκοντος ὅλη πόλις εὐδῖος ἔσται.

τοῖς δ' ἐποίησεν Ἰησοῦς. 47. συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
 οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον Τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος
 ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; 48. εἰς ἀφῶμεν αὐτὸν
 οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ
 Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος.
 49. εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυ-
 τοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50. οὐδὲ
 λογίσεσθε ὅτι συμφέρεי ἡμῖν ἕνα εἶς ἄνθρωπος ἀποθάνη ὑ-

Vs. 191. ῥέξομεν m. B. Pal. — Vs. 197. ἀφαιρήσουσι m. B.
 — Vs. 205. ὀλισθήσειεν B. v. l. cf. 8, 46. 11, 130.

αὐτόματος δ' οὐ τοῦτο θεοπρόπος ἔννεπεν ἀνὴρ, 51
 ἀλλὰ θνητολίη μεμελημένος, οἷά τε κείνου
 ἀρητῆρ λυκάβαντος ἀήθει θέσπισε φωνῆ,
 210 ὅττι θανεῖν ἤμελλεν ἐκὼν ζωαρκεῖ πότμῳ
 Χριστὸς Ἰουδαίων ὑπὲρ ἔθνεος. Οὐ περὶ μούνου 52
 ἔθνεος, ἀλλ' ἵνα τέκνα θεοῦ κεκεδασμένα κόσμῳ,
 εἰς ἓν ἀολλίσσειεν. Ἀπ' ἀρχεκάκοιο δὲ κείνης 53
 ὥρης μῆτιν ὕφαινον ἀναιδέες ἀρχιερεῖς,
 215 καὶ χορὸς ἀγκυλόμητις ἀπιστοτάτων Φαρισαίων,
 Ἰησοῦν ἵνα πάντες ἐνὶ κτείνωσιν ὀλέθρῳ.
 Οὐκέτι δ' ἀμφραδίην λαοσαόος εἶχε πορείην 54
 Χριστὸς ἐν Ἑβραίοισιν· ἀδουπήτῳ δὲ πεδίλῳ
 ἀγνὸν Ἰουδαίης. παρεμέτρεε κόλπον ἀρούρης·
 220 χῶρης ἐγγὺς ἴκανεν ὄρειάδος ἐγγὺς ἐρήμου,
 εἰς πόλιν, ὅππόθι μίμνε σὺν ἀντιθέοισι μαθηταῖς,
 Ἐφραῖμ τὴν καλέουσι. Καὶ ἐγγύθεν ἦεν ἑορτῆ, 55
 πάσχα πολυκλήριστον· ἀπ' εὐρυάλοιο δὲ γαίης,
 πολλοὶ Ἰουδαίων ὁμοτέρμονες ἄνδρες ἐρήμου
 225 μυστιπόλων ἀνέβαινον εἰς ἔδρανον Ἰεροσολύμων,

πὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. 51. τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν ὅτι ἤμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, 52. καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν. 53. Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ἐβουλευσάντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. 54. Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρησιᾶ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραῖμ λεγομένην πόλιν, κακεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 55. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς

ὄφρα προφειβάσσωσι δέμας ζαθέοισι καθαροῖς,
 πρὶν περ ἀσιγήτοιο φανήμεναι ἡμαρ ἑορτῆς.
 Καὶ πολέες δίζοντο θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ 56
 Ἰησοῦν ἀπεόντα θεηγόρον· ἑσταότες δὲ
 230 ἀλλήλοις ὁάριζον. ἐπεφθέγγοντο δὲ λαοί,
 ὑμῖν φραζομένοισι τί φαίνεται. ὅτι περῆσαι
 οὐ δύναται βροτὸς οὗτος ἐς ἀρτιχόρευτον ἑορτήν.
 Καὶ ναέταις ἐπέτελλον ἀπειθέες ἀρχιερεῖς, 57
 καὶ χορὸς ἀγκυλόμητις ὑπερφιάλων Φαρισαίων,
 235 ὄφρα μιν ὅστις ἴδοιτο κατὰ πτόλιν, ἢ καὶ ἀκούσοι,
 πληθύει κηρύξειε δολορῶσάων Φαρισαίων,
 ὄφρα μιν ἐχθρὸς ὄμιλος ἀποκτείνειε πιέσσας.

Κ Ε Φ . Μ .

Χώρας δ' εὐρυάλωος ἐρημάδα πέζαν ἐάσας 1
 Ἰησοῦς ἀκίχητος ἐδήμονα δύσατο κώμην,
 δύσατο Βηθανίην, ὅθι Λάζαρον ἐγγύθι τύμβου
 ἐκ νεκίων ἤγειρε, χέων ψυχοστόλον ἡχώ·
 5 δύσατο Βηθανίην, ὅτε γείτονος εἶχον ἑορτῆς
 ἕξ πάρος ἡματα μούνα λελειμμένα κυκλάδες ὄραι.

χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτούς. 56. ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; 57. δεδόκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὴν ἵνα ἐάν τις γνῶ ποῦ ἔστιν μηνύση, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

1. Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος [ὁ τεθνηκώς] ὃν ἤγειρεν ἐκ νε-

Vs. 226. προφειβάσσωσι correxi vulg. προφειβάσσωσι. — Vs. 228. ἔνδοθε St. N. S. ἔνδοθε A. B.

12, 5. εἶλον Pal. — Vs. 6. κυκλάδες abest A. Sec. Brub. habet B. Juy. Bog. St. N. γ. v. S. μύστιδες ω. Pal.

- Καὶ οἱ δόρυπον ἔθεντο· φιλοστόργω δὲ μενοινη 2
 Μάρθα διακτορίην πολυχανδέος εἶχε τραπέζης·
 εἷς δ' ἦν δαιτυμόνων ἔτι Λάζαρος, ἴσος ὀνείρω,
- 10 πασιφανής. Μαρίη δὲ μύρου θυόεντος ἐλοῦσα 3
 πιστικῆς τρία μέτρα φατιζομένης ἀπὸ νάρδου,
 μάρμαρον ἠέριταζε βεβυσμένον ἄγγος ἐέσης
 ἠύκομος Μαρίη, καὶ δαινυμένον βασιλῆος
 ὑπεσιόους ἤλειψε μύρω πόδας· ἐκταδίη δὲ
- 15 ἰκμάδα πιαλέην ἀπεμάξατο μαχλάδι χαιτή· 4
 νηχομένη δ' ἐμέθυσεν ὄλον δόμον ἔνθεος ὀδμή·
 Καὶ φθονεροῖς στομάτσοι δολοπλόκος εἶπεν Ἰού-
 δας· 4
 [ὅς μιαιοῖς μιν ἔμελλεν Ἰουδαίοισι προδώσειν,]
 Τίπτε τριηκοσίων οὐ πέρναται, ἢ τίνι μέτρῳ 5
 20 πλείονι δηναρίων τόδε που μύρον, ὄφρα δαθείη
 πτωχοῖς δευομένοισι, καὶ οὐ στροφάλιγγι κονίης;
 Τοῦτο δ' ἐκεῖνος ἔλεξε δολοπλόκος, οὐχ ὅτι φωτῶν 6
 ἀκτεάνων ἀλέγιζεν ἀμείλιχος, ἀλλ' ὅτι μῶνον

κρῶν ὁ Ἰησοῦς. 2. ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. 3. ἡ αὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμον ἤλειψεν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4. λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Ἰούδας Σίμωνος Ἰσακαριώτης, ὁ μέλλον αὐτὸν παραδιδόναι, 5. Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριηκοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6. εἶπεν δὲ τοῦτο

Vs. 11. πιστικῆς? Salmas. Solin. p. 750. fort. πιστοτάτης. —
 Vs. 16. fort. δὲ μέθυσεν. — Vs. 18. Hic versus legitur ap. B. S.
 Sed abest a Pal. A. ideoque uncis includitur. — Vs. 20. μύρον A.
 — Vs. 21. cf. Homer. Od. 24, 39.

κλέπτῃς ἦν, κτεάνων νικώμενος· εἶχε δὲ κίστην,
 25 τῇ ἐνὶ χαλκῷ ἐκειτο· καὶ ὅπποσα βούλετο χηλῶ
 αὐτὸς ἀνῆρταζε φύλαξ κακός. Ἀλλά ἐ μύθῳ 7
 Ἰησοῦς ἀνέκοψεν, ἐῶ δ' ἀγόρευε φρονῆι,
 θηλυτέρης λίπε δῶρον ἀμεμφέος, ὄφρα φυλάξῃ
 σώματος ἡμετέρου κειμήλιον, εἰσόκεν ἔλθῃ
 30 φοῖνιος ἡμετέρων κτερέων ἐπιτύμβιος ὦρη.
 Πτωχοὶ γὰρ παρέασιν ἀπίρονες αἰὲν ἐτοιμοὶ 8
 ὑμῖν διζομένοισιν· ἐπειγόμενοι δέ με λείψουσιν,
 οὐκ αἰεὶ παρεόντα κιχίθετε. Πιστότατος δὲ 9
 λαὸς Ἰουδαίων ἀγγίπτολις ἔκλυε φήμης
 35 οὔασι τεροπομένοις, ὅτι νόστιμος ἦλθεν Ἰησοῦς
 ἐνθεον ἴχνος ἔχων ἐπιδήμιον ἠθάδι κώμη,
 Μάρθης ὀππόθι δῶμα. καὶ ἔτρεχεν ἐσμός ὀδίτης
 ἄσπετος, ἄλλοθεν ἄλλος ὁμόστολος, οὐχ ἵνα μόνον
 Ἰησοῦν ἐξίδοιτο βιοσκόον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν
 40 Λάζαρον, ὃν παλίνορσον ἀναστήσας ἀπὸ νεκρῶν
 ἔμπνοον ἐψύχωσε, χέων φυσίζοον ἠχώ.
 Καὶ φθονεροὶ μενέαινον ἀναιδέες ἀρχιερεῖς, 10
 καὶ ζαμενῆς Φαρισαῖος ὄλος χορός, ὄφρα καὶ αὐ-
 τὸν
 Λάζαρον ἀχλυόεντι πάλιν πέμψωσι βερέθρῳ
 45 νόστιμον ἐκ νεκρῶν, ἐτέρῳ κτείνοντες ὀλέθρῳ,

οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν καὶ τὸ γλωσσοκόμον εἶχεν καὶ τὰ βαλλόμενα βιάσταζεν. 7. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς Ἀφες αὐτήν, ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐντυφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό. 8. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 9. Ἔγνω οὖν ὄγλος πολλὸς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστίν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς

πότμον ἔτι πνεύοντα παλαιότερον, ὄφρα τις εἴπῃ,
 Λάζαρος οἶτον ἄλυξε, καὶ οὐ φύγεν ἀρχιερέως.
 Τοῦτον ἐλεῖν μενέαινον ἀναίτιον, ἄττι δι' αὐτὸν 11
 λαὸς Ἰουδαίων μετανεύμενος ἔνδια κώμης.
 50 παιδὶ θεοῦ πίστευον, ἀλεξιμόρῳ βασιλῆι.
 Ἀκροφανῆς δ' ὅτε νύκτα λιπόσκιον ἔσχισεν ἠώς, 12
 λαὸς ὃς ἀγχιπύροιο μετήιε κώμων ἑορτῆς,
 φήμης εἰσαΐοντες, ὅτι ζααθέης ἀπὸ κώμης
 Ἰησοῦς ἐς ἔδεθλον ἐλεύσεται Ἱεροσολύμων,
 55 ἦλυθον ἀντιόωντες· ἀπ' εὐδένδροιο δὲ κήπου 13
 ἀκροκόμους φοίνικας ἐγυμνάσαντο κορύμβων.
 καὶ χλοεροὺς ὄρπηκας ἐς ἥερα λαὸς ἐλίσσων,
 εὐφήμοις στοματίεσσιν ἀνέκλαγε σύνθροον ἡχώ.
 [εὐλογήσιν ἀναξ Ἰσραὴλ αἰνστὸς ἔστω,
 60 ἀθανάτου ὃ ἐν οὐνόματι κοσμήτορος ἦκων.]
 Καὶ πολὺν ἔνθα καὶ ἔνθα καρυμβοφόροια κειλεύ-
 θου 14
 δίξυγα πομπὸν ἔχων καὶ ὀπίστερον ἐσμὸν ὀδίτην
 Ἰησοῦς πεφόρητο μέσον μετρούμενος ἀνδρῶν,
 ἰδύνων ἀχάλλινον ὄνον ταλαεργὸν ὀδίτην,

ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11. ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν
 ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὃ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν,
 ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, 13. ἔλαβον
 τὰ βάρη τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ
 ἐκραύγαζον [λέγοντες] Ὁσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
 ὀνόματι κυρίου, ὃ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. 14. εὐρῶν δὲ ὁ
 Ἰησοῦς ὀνύριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶν γεγραμμέ-

Vs. 54. ἔδεθλον A. ἔδ. vulg. — Vs. 59. 60. absunt a Pal.
 A. neque a Nonni vena manasse videntur Sylburgio et Gerhardo
 Lect. Apollon. p. 203. Defendit N. p. 124.

- 65 ἐζόμενος νώτοισιν ἀπειρήτοιο φορῆος,
 Ἡσαΐας τότερ εἶπεν ὅπως πληρούμενον εἶη.
 μητέρος ὑψιλόφου θύγατερ, μὴ δείδιθι Σιών· 15
 ἤδη ποικιλόδωρος ἀναξ τεὸς εἰς σὲ περήσει,
 πῶλον ἔχων ταχύγουνον ὀπηδεύοντα τεκούσῃ.
- 70 Καὶ τὰ μὲν οὐ τὸ πρόσθεν ἐπεγράσαντο μαθηταί· 16
 ἀλλ' ὅτε παμμεδέουσαν ἐὴν ἀνεδύσατο μορφῇ
 Χριστὸς ἀναξ, τότε πάντες ἀνεμνήσαντο μαθηταί,
 ὅτι σοφῇ τάδε πάντα πέλει κεχαραγμένα βίβλω.
 Καὶ οἱ ταῦτα τέλεσαν· ἔην δ' ἄρα μάρτυς ἰωῆ 17
- 75 λαῶν συμμιγέων, ὅτε Λάζαρον ἔκτοθι τύμβου
 Ἰησοῦς ἐκάλεσσε, τεταρταῖον δὲ θανόντα
 ἐκ νεκρῶν ἤγειρε, χέων ψυχοσιτόλον ἠχώ.
 Οὐ χάριν ἀνιόων πολὺς ἔρρεεν ἐσμός ὀδίτης, 18
 Χριστὸν ἀνευάζων νεκροσσοόν, υἱέα Δαβίδ.
- 80 Ἀλλήλοις δ' ὀάριζον ὁμοφραδέες Φαρισαῖοι, 19
 ἡμῖν ποῖον ὄνειαρ ἀέξεται; ἀμφιλαφῆς γὰρ

νον 15. Μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16. ταῦτα [δέ] οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταί αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17. ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ, ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνήμειου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18. διὰ τοῦτο καὶ ἐπήνησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιχέναι τὸ σημεῖον. 19. οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς Θεω-

Vs. 66. Ζαχαρείας con. N. q. v. — Vs. 68. ἠνίδε con. N. — Vs. 69. βραδύγουνον con. N. — Vs. 71. ἐπεδύσατο B. ἀνεδ. m. B. A. rell. cf. Wernick. Tryph. p. 78. — Vs. 73. βύβλω A. — Vs. 75. ὅτι A. Sec. Brub. Bog. Juv. N. q. v. ὅτι B. v. l. Pal. v. S. ὅτε St. B. S. Heden. — Vs. 79. Δαβὶδ A.

- κόσμος ὅλος πολύμορφος ἐνὸς κατόπισθεν ὀδεύει,
καὶ δόλος ἡμείων θανατηφόρος οὐδὲν ὀνήσει.
Καὶ τινες Ἑλλήνων ἔσαν ἀνέρες, οἳ τότε πολλοὶ 20
- 85 Θεσπεσίης ἀνέβαινον ὀπιπευτῆρες ἑορτῆς.
Ἰησοῦν δ' αἰῶντες ἀειδομένης ἀπὸ φήμης, 21
ἀγχιμόλω προσιόντες ἐπεφθέγγξαντο Φιλίππῳ,
Χριστὸν ἰδεῖν ἐθέλοντες ἰκάνομεν. Ἐασύμενος δὲ 22
Ἀνδρέα εἶπε Φίλιππος ὀμόπτολις· ἠδυεπῆς δὲ
90 Ἀνδρείας ὀμόφοιτος ἐπειγομένοιο Φιλίππου
Χριστῷ μῦθον ἔλεξεν. Ἄναξ δ' ἡμείβετο μῦθῳ, 23
ᾧ ῥη νῦν μόγις ἦλθεν ὅτε σχεδὸν ἴσταται ἀκμή,
ἀνθρώπου σοφὸς υἱὸς ὅπως ὑφύμενος εἶη.
[Μάρτυς ἐτητυμίας ἀμὴν, ἀμὴν λόγος ἔστω.]
- 95 Κόκκος ἐπὶν σίτιοιο πεσὼν ἐπὶ διψάδι γαίῃ, 24
μὴ τι θάνη, τότε μῶνος ἐτάσιος αὐτόθι μίμνει,
ἄσπορος, ἀχρήστος, ἀνήροτος, ἄμμορος ἄρπης·
ἦν δὲ θάνη, ζεῖδωρον ἀφειδέα καρπὸν ἀέξει.
Ψυχὴν δ' ὅς φιλέει μιννώριον, οὗτος ὀλέσσει, 25

ρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

20. Ἦσαν δὲ Ἑλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσουσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· 21. οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22. ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέα, ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. 23. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνη, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνη, πολὺν καρπὸν φέρει. 25. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

- 100 τερψιπόου μεθέπων ἀπατήλιον ἐλπίδα κόσμον
 ψυχὴν δ' ὅς στυγέει, πανακήρατον ἔμπεδον αὐτὴν
 εἰς βιοτὴν αἰῶνος ἀλωφῆτοιο φυλάσσει.
- Ἵστις ἐμοὶ πείθοιτο διάκτορον ἔργον ὑφαιίνων, 26
 τοῦτον ἐμὸς γενέτης ὑψίθρονος οἶδε γεραίρειν·
- 105 ὅστις ὑποδρήσειεν, ἐμοῖς θεσμοῖσι πιθήσας,
 οὗτος ὀμαρτήσειεν ἐμοὶ, καὶ ὁμόστολος ἔσται,
 ὄφρα μένοι μετ' ἐμεῖο διάκτορος, ὅππῃθι μίμνω.
 Νῦν δ' ἐμὸν ἤτορ ἔχω δεδονημένον· ἀλλὰ τί λέξω; 27
 ψυχὴ ἐμὴ κλονέει με. πάτερ, φρενοδινέος ὥρης
- 110 ἐκ ταύτης με σάωσον ἀκαμπέος. ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ,
 ῥιγεδανὴν ἀβίαστος ἐκούσιος ἤλυθον ὥρην·
 νῖα τεὸν κύδαινε. Καὶ οὐρανόθεν πέλε φωνή, 28
 καὶ σε πάρος κύδηνα, καὶ ἔμπαλιν ἄρτι γεραίρω.
 Καὶ πολὺς ἔνθα καὶ ἔνθα παριστάμενος καὶ ἀκούων 29
- 115 αἰθερίην τρομεροῖσιν ἐν οὐασι λαίλαπα φωνῆς
 λαὸς ἐπεσμαράγησεν, ὅτι ζαθέων ἀπὸ κόλπων
 βρονταιῆ βαρύδουπος ἐπέκτυπεν αἶθριος ἠχώ.
 ἄλλοι δ' ἀντιάχθησαν, ὅτι σχεδὸν ἄγγελος αὐτῷ
 οὐρανίης ὑάριξε σοφῶ μνημάτι φωνῆς.

ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ
 τοῦτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. 26. εἰάν ἐμοὶ τις
 διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθήτω, καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ
 διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται. εἰάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν
 ὁ πατήρ. 27. νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάραχται, καὶ τί εἶπω;
 Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης; ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἤλ-
 θον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. 28. Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄ-
 νομα. ἤλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα καὶ
 πάλιν δοξάσω. 29. ὁ [οὖν] ὄχλος ὁ ἐστηκὼς καὶ ἀκούσας
 ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον Ἄγγελος αὐτῷ λελά-

- 120 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ὄλω πολυθαμβεῖ λαῶ, 30
 οὐ δι' ἐμὲ κτύπος οὗτος ἀράσσειται, οὐρανύθεν δὲ
 ἀντίτυπος βροντῆσι δι' ὑμέας ἵκετο φωνή.
 Νῦν ζαθίου κόσμοιο πέλει κρίσις· ἄρτι καὶ αὐτὸς 31
 ἀρχὸς ἀλιτρονόοιο διώκεται ἔκτοθι κόσμου.
- 125 [Καὶ κεν ἐπὴν ὑψωθῶ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, 32
 ὑμέας εἰς ἐμὲ πάντας ἐς οὐρανὸν εὐρὺν ἐρύσσω.
 Ἐννεπε σημαίνων ποίῳ ζωαρκεῖ πότμῳ 33
 Ἰησοῦς ἤμελλε θανεῖν λαοσδόος. αὐτῷ]
 Λαοὶ δ' ἀντιάχησαν ὁμογλώσσῳ τινὶ μύθῳ, 34
- 130 ἐκλύομεν γραφικοῖσι χαράγμασι πολλάκις ἡμεῖς,
 Χριστὸς ὄλων μεδέων αἰώνιος οὐνεκα μίμνει.
 καὶ πόθεν ἄμμιν ἔειπες ἀσημάντῳ θεο μύθῳ,
 ἐκ χθονίων λαγόνων ὑψούμενος εἰς πόλον ἐλθὼν,
 ὑμέας εἰς ἐμὲ πάντας ἀπὸ χθονὸς αὐτὸς ἐρύσσω,
- 135 ἀνθρώπου κλυτὸς υἱὸς ἐπὴν ὑψούμενος εἶη;
 εἶπε δὲ, τίς πέλεν οὗτος, ὃν ἀγνώστῳ τινὶ θεσμῷ
 ἀνθρώπου σοφὸν υἷα τεῆ μυνθήσασ φωνῆ;

ληκεν. 30. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν Οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. 31. νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, 32. καὶ γὰρ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐκλύσω πρὸς ἑμαυτόν. 33. τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35. εἶπεν οὖν

Vs. 124. διώξεται B. διώκεται B. v. l. A. rell. cf. Gerhard. L. A. p. 229. — Vs. 125—128. Hos versus, qui absunt a Pal. A. addit B. cf. Sylburg. et Gerhard. L. A. p. 229. — Vs. 133. ἐς πόλον A. B. — Vs. 137. μυνθήσασ A. Sec. Brub. St.

- Ἰησοῦς δ' ἅμα πᾶσιν ἀνίαχε, βαιὸν ἐν ὑμῖν 35
 ἕσσεται εἰσέτι μοῦνον ἐπὶ χρόνον αἰθέριον φῶς·
 140 ἀπλανέες δ' ἐνὶ φωτὶ δι' ἰθυπόροιο κελεύθου
 στείχετε θαρσήμεντες, ἕως φάος εἰσέτι λάμπει,
 πρὶν ζοφερῇ στροφάλιγγι κιχήμεναι ὑμέας ὄφρην.
 ὅς δὲ διαστείχει σφαλερῶ ποδὶ νυκτὸς ὁδίτης,
 πλάζεται ἀγνώσσων σκολιὴν ὁδὸν ὀππόθι βαίνει.
 145 Ἄχρι φάος δέρεκεσθε, σοφῶ πιστεύετε μύθῳ 36
 εἰς φάος, ὄφρα γένοισθε φεραυγέες υἱέες αἰγλης·
 [ζωοδότης γόνος ἀνθρώπου τάδε πάντα βοήσας,
 κεύθει· Ἰουδαίων χορὸν ἀγκυλόμητιν ἐάσας.]
 Τόσσα δέ οἱ τελέσαντι πολύτροπα φάρμακα νούσων, 37
 150 αὐτῶν δερκομένων ἀντώπιον, ἐκτὸς ἀκουῆς,
 οὔτις ἀνὴρ πίστευεν· ὅπως πληρούμενον εἶη 38
 Ἡσαΐας τόπερ εἶπε, χέων πρωτόθροον ὄμφην,
 κοίρανε, τίς μετὰ τόσσα τεῆ πίστευσεν ἀκουῆ,
 ἢ τίτι παγγενέταο θεοῦ γυμνοῦτο βραχίων;
 155 Οὐ χάριν οὐκ ἐδύναντο θεουδέα πίστιν ἀέξειν, 39

αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμῶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36. ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρέβη ἀπ' αὐτῶν. 37. τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποικηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 38. ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν, Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίτι ἀπεκαλύφθη; 39. διὰ τοῦτο οὐκ ἰδύναντο πιστέειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας

Vs. 146. φεραυγέες υἱέες A. — Vs. 147. 48. absunt a Pal. A, cf. Syll. Wernick. ad Tryph. p. 125. habent B. S. all. — Vs 153. πίστευσεν A. ἐμῆ coni. N. male.

ὅτι καὶ Ἡσαΐας πάλιν ἔννεπε θέσπιδι φωνῇ·
 Ὀφθαλμοὺς ἀλάωσεν ἐμῶν ἐπιμάρτυρας ἔργων, 40
 καὶ νόον ἰθυκέλευθον ἐθήκατο τυφλὸν ἀλήτην,
 μὴ κραδίη νοέωσι, καὶ ἀθρήσωσιν ὀπωπαῖς,
 160 καὶ μοι ὑποστρέψωσι, νοοβλαβέας δὲ σαώσω
 ἄνδρας ἀλιτραίνοντας ἐμῷ παιήονι μύθῳ,
 ἰητῆρ ἀσίδηρος ἐχέφρονα φάρμακα πάσων.
 Ἡσαΐας τάδε πάντα κατέγραψε θέσπιδι φωνῇ· 41
 ὅτι θεοῦ Χριστοῦ προώριον ἔδρακε τιμὴν
 165 ὀφθαλμῷ κραδίης πανδερεῖ, καὶ χάριν αὐτοῦ
 ἐσομένην προκέλευθον ἐθέσπισεν ἔνθεον ὀμφήν.
 Ἐμπης ἀπλανέες τινὲς ἀνέρες ἰδμοι σιγῇ 42
 ἀρχὴ Ἰουδαίων, ὑπαίχενος ὄμματα βουλῆς,
 παιδὶ θεοῦ πείθοντο θεηγενέων χάριν ἔργων·
 170 ἀλλὰ φόβον καὶ ζῆλον ἀλυσκάζων Φαρισαίων
 ἀμφαδὸν οὔτις ἔφηγεν ἐὸν νόον· αἰδομένου δὲ
 ἐνδόμυχος τότε πίστις ὑπὸ φρένα φωτὸς ἐκάστου,
 ἀπροϊδῆς, ἀβόητος ἐκεύθητο φωλάδι σιγῇ·
 Πᾶς γὰρ ἀνὴρ προβέβουλε χαμαιγενέων χάριν ἀν-
 δρῶν 43

40. Τετόφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐ-
 τῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσω-
 σιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν καὶ λάσομαι αὐτούς. 41. ταῦτα
 εἶπεν Ἡσαΐας, ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ
 αὐτοῦ. 42. ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπί-
 στευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολό-
 γουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· 43. ἠγάπησαν γὰρ τὴν

Vs. 164. ὅτις B. N. q. v. falso laudat Homer. Od. 14, 367.
 ubi etiam ὅτις, quod h. l. habent A. B. v. l. cett. — Vs. 166.
 ἐσομένου Jun. B. ἐσαόμενον B. v. l. — Vs. 173. φωλάδι Pal.
 marg. — Vs. 174. χάριν ἔργων A. B. v. l. Pal. v. Sylb. ἀνδρῶν
 B. St. N. S.

- 175 ἢ μεγάλου μούνοιο θεοῦ πολυφεγγέα τιμὴν.
 Ἰησοῦς δ' ἰάχησε θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ, 44
 ὅστις ἐμῶν δέξοιτο θεοφραδέων στίχα μύθων,
 εἰς ἐμὲ πιστεύων οὐ πείθεται, ἀλλὰ τοκῆϊ,
 ὅστις ἐμὲ προέηκε. Καὶ ἀνδρομέησιν ὀπωπαῖς 45
 180 πᾶς ἐμὲ παπταίνων, καὶ ἐμὸν γενετήρα δοκεύει.
 Οὐρανόθεν φάος ἦλθον ἐγὼ λιποφεγγεῖ κόσμῳ· 46
 οὐρανόθεν φάος ἦλθον, ἵνα βροτὸς ὅς με γεραίρη,
 πίστιν ἔχων ἀτίνακτον, ἐν ἀχλύϊ μὴ ποτε μίμνη.
 Ὅστις ἐμῶν δέξοιτο θεόσπουτα χεῦματα μύθων, 47
 185 καὶ μὴ ἀσυλήτιοι νόου σφρηγιδα φυλάξῃ,
 οὐ κρίνω ποτὲ τοῦτον ἐγὼ βροτόν· οὐ γὰρ ἰκάνω
 κόσμον ἵνα κρίνοιμι πολὺπλανον, ἀλλὰ σαῶσαι.
 Ὅς με παραγράψαιτο, καὶ ἡμετέρης θρασὺς ἀνὴρ 48
 ἔμπνοα μὴ δέξαιτο βιοσσοῦα χεῦματα φωνῆς,
 190 οὗτος ἔχει κρίνοντα δικασπόλον. ἡμέτερος γὰρ
 ὄν λαλέω λόγος οὗτος ἀπειθέα τοῦτον ἐλέγξει
 κρίνων, ὀπιτέλεστος ὅτε δρόμος ἔσχατος ἡοῦς,

δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ περὶ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.
 44. Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ
 πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με, 45. καὶ ὁ θεω-
 ρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. 46. ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κό-
 σμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ
 μὴ μείνῃ. 47. καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ
 φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν
 κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48. ὁ ἀπειθῶν ἐμὲ καὶ
 μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ
 λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρίνει αὐτόν ἐν τῇ ἔσχατῃ ἡμέρᾳ.

Vs. 177. cf. 8, 154. fort. δέξαιτο. — Vs. 180. πᾶς ὁ με B. —
 Vs. 182. γεραίρη A. rell. γεραίρει Juv. B. — Vs. 185. καὶ μοι
 conii. S. — Vs. 186. ἴκανον B. ἰκάνω B. v. l. A. cett. Syllb, notat
 ἰκάνω cum duobus verbi modis, optativo et infinitivo.

ἔγρομένοις ὅτε πᾶσι πέλει κρίσις. Ἐξ ἰδίων γὰρ 49
 οὐ μάθον αὐτοκέλευστος ἐγὼ ποτε μῦθον ἐνίψαι,
 195 ἀλλὰ θεοῦ ζειδωρον ἔχω παρὰ πατρός ἐφετην,
 ἀνδράσιν ἀγρομένοις τί φθέξομαι, ἢ τί βοήσω.
 Οἶδα δὲ παμμεδέοντος ἐφημοσύνην γενειῆρος, 50
 ζωὴν ἀθανάτην, τὴν ἔλλαχε σύνδρομος αἰῶν
 ἀνάω στροφάλιγγι· καὶ ὑμέας ὅσα διδάσκω,
 200 ὥσπερ ἐμοὶ κατέλεξε πατὴρ ἐμός, ὡς ἀγορεύω.

K E Φ. N.

Καὶ ναέταις πρὶν πάσχα μολεῖν, πρὶν βωμὸν
 ἀνίψαι, 1

Ἰησοῦς νοέων ὅτι καίριος ἦλυθεν ὥρη,
 ὄφρα κεν ἐκ κόσμοιο μετάρτροπος αἰθέρα δύνων,
 νόστιμος ὑψιμέδοντι συναστράψειε τοκῆι,
 5 πάντας αἰὲ παρεόντας εὐὸς ἐτάρους ἀγαπήσας
 ἐξ ἀρχῆς ἀγάπαζε καὶ εἰς τέλος. Ἐσπερίου δὲ 2
 δείπνου γινομένοιο φιλοστόργοιο τραπέζης,
 δούλιον ἔργον ἔτευξεν εὐὸς ἐτάροισιν ὑφαίνων,
 (δαίμονος ἀντιπάλαιοιο φιλοκτεάνω τινὲ κέντρῳ

49. ὅτι ἐγὼ ἐξ ἑμαντοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με
 πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἶπω καὶ τί λαλήσω.
 50. καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν. ἢ οὖν
 ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατὴρ, οὕτως λαλῶ.

1. Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι
 ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς
 τὸν πατέρα ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς
 τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. 2. καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ δια-

Vs. 194. ἐγὼ ποτε Pal. A. ἐγὼ ποτὲ S.

13, 7. γιγναμένοιο Bog. Jun. B. — Vs. 9—12. nullam pa-
 renthesin habet A. addit S.

- 10 ἀνδρομέην ἐπὶ λύσσαν ἀνοιστρήσαντος Ἰούδαν,
 τολμήεις ἵνα κείνος Ἰουδαίοισι παραδοίῃ
 Χριστὸν ἐὸν θραπετῆρα, δεδεγμένος ὄνον ὀλέθρου)
 αὐτὸς ἐῆ κραδίῃ δεδαημένος, ὅτι περ αὐτοῦ 3
 ὑψιμέδων ἅμα πάντα θεὸς πόρε χειρὶ νομεύειν,
 15 ὅτι καὶ οὐρανόθεν καὶ ἐς αἰθέρα δίζυγι θεσμῶ
 καὶ θεόθεν πάρος ἦλθε, καὶ εἰς θεὸν αὐτῆς ἰκάνει.
 Καὶ τότε δαιτυμόνεσσι διάκτορον ἔργον ὑφαίνων 4
 Ἰησοῦς ταχυεργὸς ἀνίστατο δεῖπνον ἐάσας,
 καὶ χρὸς αἰγλήεντος εἰς ἀπέθηκε χιτῶνας,
 20 καὶ λινέην λαγόνεσσι νόθην ἐξώσατο μίτρην,
 σφίγξας σκληρὸν ὑφασμα, τόπερ φάτο τυμβιάς
 αὐδὴ
 λίντιον, ἰκμαλέοιο ποδὸς ἀλκτῆριον ἀνδρῶν.
 Καὶ γλαφυρῶ νιπτῆρι βαλὼν ὑποκόλπιον ὕδωρ 5
 Χριστὸς ἐὼν ἐτάρων φιλίους πόδας ἤρξατο νίπτειν,
 25 λοίσθιον ἐκ πρώτου μετανεύμενος ἄλλον ἀπ' ἄλλου,
 ἀρχόμενος Σίμωνος, ἕως ἰδίωιο φωνῆς.

βόλον ἤδη βεβληκὸς εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰ-
 σκαριώτου ἵνα παραδοῖ αὐτόν, 3. εἰδὼς [ὁ Ἰησοῦς] ὅτι πάντα
 δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ
 ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, 4. ἐγείρεται ἐκ τοῦ δεῖ-
 πνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν
 ἑαυτόν, 5. εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο
 νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ

Vs. 10. Ἰούδα A. — Vs. 11. παραδοίῃ A. — Vs. 13. ἐν
 κραδίῃ Pal. superscr. ἐῆ κρ. — Vs. 20. λαγόνεσσι A. — Vs. 21.
 θυμβιάς A. Sec. Brub. Bog. St. S. τυμβιάς Juv. B. θυμβριάς Jo.
 Hartung. decur. 2, 7, 19. H. Steph. schediasm. 3, 31. N. Passovius
 in exemplo suo emendavit τυμβιάς, quod in ordinem recipiendum.
 — Vs. 22. λίντιον A. N. S. λέντιον Juv. λίντεον B. ἀλκτῆριον A.
 ἀλιτήριον Juv. B. ἀλκτῆριον Heden. St. N. S. cf. 3, 74. — Vs.
 26. Σίμωνος νιού, id. conī. N. q. v.

Προσβυτέρῳ δὲ Σίμωνι παρίστατο, καὶ πόδας αὐτοῦ 6
 ἀμφοτέρους κρατέεσκε. ταχὺς δ' ἀντέπασε Σίμων,
 Ἰησοῦν δ' ἀνέκοψε, φίλον δέβας ὄρμασι φαίνων·
 30 καὶ μιν ἐρητύων βριαρῇ μελιζατο φωνῇ,
 ὑμετέρου θεράποντος, ἀναξ πάντεσσι κελεύων,
 νίπτεις σαῖς παλάμῃσιν ἐμοὺς πόδας; Ἦδυεπῆς δὲ 7
 ἐξομένῳ Σίμωνι θεηγόρος εἶπεν Ἰησοῦς,
 ἄρτι μὲν ὡς τελέω δρηστήριον ἔργον ὑφαίνων,
 35 οὐ δύνασαι νοέειν, μετέπειτα δὲ τοῦτο νοήσεις.
 Καὶ οἱ Πέτρος ἔλεξε χέων ἠδεῖαν ἀπειλήν, 8
 οὐποτε φαιδρύνειας ἐμοὺς πόδας, εἰς ὅσον ἔρπει
 αἰῶν πουλυέλικτος· ἀναξ δ' ἠμείβετο μῦθῳ,
 οὐποτε σοι μετ' ἐμεῖο μέρος πεφυλαγμένον ἔσται,
 40 εἰ μὴ ἐγὼ νίψω σε, χέων μεταχείριον ὕδωρ.
 Καὶ οἱ μῦθον ἔλεξε νόῳ πειθήμονι Σίμων, 9
 ναὶ λίτομαι, μὴ μούνον ἐμοὺς πόδας, ἀμφοτέρας δὲ
 νίψον ἀναξ καὶ χεῖρας ἐμὰς, καὶ κυκλάδα κόρσην,
 ναὶ πάλιν, ἣν ἐθέλῃς, καὶ ὅλον δέμας. Εἶπεν Ἰησοῦς, 10
 45 οὐ χατέει νεαροῖο λελουμένος ὕδατος ἀνήρ,

ᾧ ἦν διεξωσμένος. 6. ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον. καὶ
 λέγει αὐτῷ Κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας; 7. ἀπεκρίθη
 Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι,
 γνώση δὲ μετὰ ταῦτα. 8. λέγει αὐτῷ Πέτρος Οὐ μὴ νίψῃς
 μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς [αὐτῷ]
 Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. 9. λέγει αὐτῷ
 Σίμων Πέτρος Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ
 τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. 10. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ὁ

Vs. 27. Σίμωνι ? sed v. 33. — Vs. 33. παλάμαις A. παλά-
 μαισιν S. all. Scribendum παλάμῃσιν. — Vs. 39. οὐποτε σοι A.
 pro vulg. οὐποτε σοι. — Vs. 40. cf. Hermann. opusc. 4. p. 317.
 — Vs. 44. ναὶ πάλιν Pal. S. καὶ π. vulg.

εἰ μὴ μοῦνα πόδεσσι καθάρσια νίπτρα πορείης
 εἰνοδίης· καθαρὸν γὰρ ὅλον δέμας· ἀνδρομέης δὲ
 ἄμμοροι ἀμπλακίης καθαροὶ νόον ἔσθε καὶ αὐτοί.
 Ἄλλ' οὕτως ἅμα πάντες, ἔπει πάρος ἦιδε θνυμῶ, 11
 50 τίς μιν ἀνήρ ἤμελλεν Ἰουδαίοις παραδώσειν
 ὦνιον ἀντιβίοισι, τίς ἔμπορος ἦεν ὀλέθρου.
 οὐ χάριν ἀγκιδέοισιν ἀναξ ἀγόρευε μαθηταῖς,
 ἄμμορον ἀμπλακίης καθαρὸν νόον ἴστε καὶ αὐτοί,
 ἀλλ' οὕτως ἅμα πάντες. Ἰποδρηστῆρι δὲ θεσμῶ 12
 55 ὅποτε δαιτυμόνων δυοκαίδεκα κύκλον ἀμείβων,
 νίψεν ἑῶν ἐτάρων ὀσίους πόδας ἀγνὸς Ἰησοῦς
 κεκλιμένους, παλίνορσος ἐοὺς ἔνδυνε χιτῶνας·
 καὶ παλάμης ἀγκῶνα παλινδίνητον ἐρείδασ,
 ἀκρότατον περὶ κύκλον ὁμοστόργιο τραπέζης,
 60 εἶπεν ἐοῖς ἐτάροις, γινώσκετε τοῦτο καὶ αὐτοὶ
 ὑμῖν οἶον ἔρεξα, διάκτορον ἔργον ὑφαίνων;
 ὑμεῖς διχθαδίῳ με σοφῶ κικλήσκετε μύθῳ 13
 κοίρανον, ὑμείων τε διδάσκαλον· ἀπλανέες δὲ
 τοῦτο καλῶς φθέγγεσθε δαήμονες· εἰμὶ γὰρ ἄμφω
 65 ὡς ἐμὲ μυθίζεσθε. Φιλοστόργῳ δὲ μενοιηῆ 14
 εἰ πόδας ὑμείων καθαρῶ φαιδρυνα λοετρῶ

λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν [εἰ μὴ τοὺς πόδας] νίψασθαι,
 ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἔστε, ἀλλ'
 οὐχὶ πάντες. 11. ἦδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ
 τοῦτο εἶπεν ὅτι οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἔστε. 12. Ὅτε οὖν
 ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν, ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀ-
 ναπεσῶν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῶν;
 13. ὑμεῖς φωνεῖτέ με ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος, καὶ καλῶς
 λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14. εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας

ἡγητῆρ καὶ ἄναξ περιδέξιος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
ἀντίτυπον θέμις ἐστὶν ἐμὸν μίμημα μαθόντας
ὑμέας, ἀλλήλων φιλίους πόδας ὕδατι νίπτειν.

70 Δεῖγμα γὰρ ἔπλετο τοῦτο διδάσκαλον, ὄφρα καὶ
ὑμεῖς 15

ἔργον ὅπερ ποιήσα σοφὸν τελήσητε καὶ αὐτοὶ
πάντες ἐν ἀλλήλοισιν ἀμοιβαίῳ τινὶ θεσμῶ,
ἰσοφυῆς μίμημα δαήμονος ἡγέμονῆος.

Οὐ πέλε λάτρις ἄνακτος ὑπέρτερος· οὐδέ τις ἀνῆρ 16
75 ἡγεμόνος πέμπαντος ἀπόστολός ἐστιν ἀρείων.

Εἰ δὲ λόγῳ τάδε πάντα νοήσατε, καὶ νόος ἔργῳ 17
ἦρισε, καὶ περ ἔφυτε μακάρτεροι. Οὐ περὶ πάντων 18
ἔννεπον ὑμείων ἐτέρου καθαροῦ λοετροῦ
δευομένων· ὃ δὲ μῦθος ἐνὸς χάριν. οἶδα καὶ αὐτὸς

80 οἴους πιστοτάτους καὶ ἀμεμφέας ἀνδρας ἐδέγμην·
ἀλλ' ἵνα φορμίζουσα τόπερ φάτο θέσπις ἀοιδῆ,
Χρυσομανῆς ἄστοργος ἀνῆρ ἐμὸν ἄρτον ἐρέπτων,
πτέρην κερδαλέην ἐμέθεν καθ' ὑπερθεὶν αἰείρας,
ἡμετέρῃ σύνδορπος ἐπεσκίρτησε τραπέζῃ.

85 Γλώσση προφθαμένη τόπερ ἔδοεται ἄρτι βοήσω, 19

ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νί-
πτειν τοὺς πόδας· 15. ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα κα-
θῶς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. 16. ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν θεῦλος μελίων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδέ
ἀπόστολος μελίων τοῦ πέμπαντος αὐτόν. 17. εἰ ταῦτα οἶ-
δατε, μακάριοι ἔστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά. 18. οὐ περὶ πάντων
ὑμῶν λέγω· ἐγὼ [γὰρ] οἶδα οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ, Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν
ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρην αὐτοῦ. 19. ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ

Vs. 75. ἀπόστολός ἐστιν A. pro vulg. ἀπόστολος ἐστιν. —

Vs. 80. ἀπιστοτάτους A. rell. N. q. v. πιστοτάτους St. B.

ὄφρα μιν ἦν τελέσειεν ἔλιξ χρόνος ἐγγύθεν ἔρπων
 μῦθον ἀναμνήσησθε παλαιάφατον, ὅτι περ ὑμῖν
 ἐσσομένον θέσπιζεν ἐμὴ πρωτόθροος ὁμφή.
 Μάρτυρος ἐμπεδόμυθος ἀμὴν, ἀμὴν λόγος ἔστω, 20
 90 ὅστις ἐμὸν δέξοιτο διάκτορον ὄντινα πέμψω,
 ἴλαον ὄμμα φέρων, ἐμὲ δέχνυται· ὅς δὲ καὶ αὐτὸν
 πεμπόμενον θεόθεν με λαβὼν προσπτύσσειται ἀνὴρ,
 δέχνυται αὐτογένειθλον ἐμὸν πέμψαντα τοκῆα.
 Εἶπεν ἄναξ ἐτάροισι· καὶ ὁμφήν στόμα λύσας 21
 95 πνεύματος οὐρανόθεν δεδονημένος ἔμφροσι παλμῶ
 Χριστὸς ἀσιγήτοιο νόου κυμαίνεται πυρσῶ·
 μαρτυρίην δ' ἰδίην προφέρων ἠρεύγετο φωνήν,
 εἰς βροτὸς ὑμείων με φίλων ἐτάρων παραδώσει·
 εἰς φίλος ἄλλοπρός ἄλλος ὁμωρόφιός με δαμάσσει.
 100 Ἰησοῦς μὲν εἶπεν· ὁμοζυγέες δὲ μαθηταὶ 22
 ἀλλήλους σκοπίαζον ἀμειδέει πάντες ὁπώπῃ,
 ξυνῆ ἀμηχανέοντες· ἐμαστίζοντο δὲ σιγῇ
 ἀμφὶ τίνος κατέλεξεν. Ἀνὴρ δὲ τις, ὅς παρὰ κόλπον 23
 ἀγχιφανῆς ἀνέκειτο φιλοστόργου βασιλῆος,
 105 τούτῳ Πέτρος ἔνευσε· λάλω δ' ἐρέεινε σιωπῇ, 24

τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι.
 20. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων, ἂν τινα πέμψω,
 ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά
 με. 21. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ
 ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἕξ ὑ-
 μῶν παραδώσει με. 22. ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθη-
 ταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. 23. ἦν δὲ ἀνακείμενος εἰς
 ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα
 ὁ Ἰησοῦς· 24. νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος καὶ λέγει

τίς πέλεν' οὐ χάριν εἶπεν· ὁ δὲ θρασὺς ὀξέει παλμῶ 25
 στήθεσιν ἀχράντοισι πεσῶν περιλημένος ἀνήρ
 δαινυμένου βασιλῆος, ἐπεπιθύριζεν ἀκουῆ,
 τίς τελέθει. Καὶ Χριστὸς ἐφώνειεν, ᾧ χειρὶ βάψας 26
 110 οἴνωπι ῥαθάμιγγι δεδευμένον ἄρτον ὀπάσσω,
 αὐτὸς ἐμὲ προδίδωσι· καὶ εἰς δέπας ἔμπλεον οἴνου
 βάψας ὑστατον ἄρτον, ἀναιδεῖ δῶκεν Ἰούδα,
 ἄρτον ἐοῦ κήρυκα φιλοκτεάνοιο φονῆος.
 Καὶ μετὰ θέσκελον ἄρτον ὑποσπείρων πόθον ὄλβου 27
 115 πομπὸς ἀλιτροσύνης ὄλον ἀνέρα δύσατο δαίμων.
 Καὶ οἱ Χριστὸς ἔλεξε, δαήμονι νεύματα πέμπων,
 ἔρξον ὅπερ τελείεις ταχινώτερον. Οὐδέ τις ἔγνω 28
 δαίτυμόνων, αἰδηλον ἐν οὔασι μῦθον ἀκούων,
 ὅτι τινὲς δοκέεσκον ἀσημάντῳ τινὲ μύθῳ, 29
 120 δουράτην ὅτι χηλὸν ἀνηέρταζεν Ἰούδας,
 μὴ οἱ κοίρανος εἶπεν ἔῳ σημάντορι μύθῳ
 ὄφρα κεν ἐντύνειεν ὄσον χρέος εἶχεν ἐορτῇ,
 ἢ ἵνα τι πτωχοῖσι βιοπλανέεσιν ὀπάσση.

αὐτῷ Εἶπε τίς ἐστιν περὶ οὗ λέγει. 25. ἀναπεσῶν δὲ ἐκεῖ-
 νος ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ Κύριε, τίς ἐστιν;
 26. ἀποκρίνεται [οὖν] ὁ Ἰησοῦς Ἐκεῖνός ἐστιν; ᾧ ἐγὼ ἐμ-
 βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδάσω. καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδω-
 σιν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ. 27. καὶ μετὰ τὸ ψωμίον,
 τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰη-
 σοῦς Ὁ ποιεῖς ποίησον τάχιον. 28. τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω
 τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· 29. τινὲς γὰρ ἐδό-
 κουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ
 Ἰησοῦς Ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἐορτήν, ἢ τοῖς

Vs. 110. οἴνωπι A. οἴνωπῃ, huius scripturae vestigia habet
 Pal. teste S. cf. Wernick. Tryph. p. 226. Dionys. 12, 325.
 25, 283.

- Καὶ μεθύων μετὰ δόρπον ἀνὴρ φιλοκερδέϊ λύσση 30
 125 ἔνθεον ἄρτον ἔχων, ἀνεχάζετο νυκτὸς ὀδίτης.
 Ἄλλ' ὅτε νόσφι βέβηκε δυωδεκάριθμος Ἰουδας, 31
 ἔνδεκα δαιτυμόνεσσι θεηγόρος εἶπεν Ἰησοῦς,
 νῦν πάϊς ἀνθρώπου φασίμβροτον ἔλλαχε τιμὴν,
 καὶ θεὸς αὐτογένεθλος ἐδέξατο κῦδος ἐν αὐτῷ.
 130 Εἰ δὲ θεὸς γενέτης ὑποούμενός ἐστι δι' αὐτοῦ, 32
 καὶ θεὸς ὑψώσσει πατὴρ υἱὴν γεραίων.
 Τέκνα, μεθ' ὑμείων ὀλίγον χρόνον εἰσέτι μίμνω, 33
 καὶ λόγον Ἑβραίοισιν ὃν ἔννεπον, ἄρτι καὶ ὑμῖν
 φθέγγομαι ἡμετέρη παλιναγρετον ἠθάδι φωνῇ·
 135 [πολλά με μαστεύσητε παλίνδρομον ὀψὲ νοῆσαι·]
 ὑμέας οὐ θέμις ἐστὶ συνήλυδας, ὀπόδι βαιίω,
 ἡμετέρης ἀκίχητον ἔχειν δρόμον ἀτραπιτοῖο.
 Ὀπλοτέρην ἐν ἅπασιν ἐφημοσύνην ἐπιτέλλω, 34
 ὑμέας ὡς ἀγάπαζον ἴσῳ καὶ ἀμεμφεῖ θεσμῶ,
 140 ἀλλήλων φιλήν ὁσίῳ σφρηγίσσατε θεσμῶ,
 ἀρθμὸν ὁμοφροσύνης ἀλύτῳ δήσαντες ὀχῆι.

πτωχοῖς ἵνα τι δῶ. 30. λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦν δὲ νύξ. ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, 31. λέγει ὁ Ἰησοῦς Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ [· 32. εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ], καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθύς δοξάσει αὐτόν. 33. τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί. ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34. ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς

Vs. 125. ἔνθεν A. Juv. B. ἔνθεον Heden. St. Cholin. 1588. N. S. — Vs. 135. abest a Pal. A. legitur ap. B. S. all. — Vs. 136. ὑμέας οὐ θέμις Pal. A. Bog. Juv. ὑμέας δ' οὐ θ. Heden. St. S. N. ὑμᾶς δ' οὐ θ. B. — Vs. 140. σφρηγίσσατε dedimus pro vulg. σφρηγίσατε.

- Ἐμέας εἰν ἐνὶ πάντες ἵνα γνῶωσιν ἰδόντες 35
 ἀλλήλους φιλέοντας, ὅτι ζαθέω τινὲ θυμῷ
 παμφαέος Χριστοῖο θεουδέες ἐστὲ μαθηταί.
- 145 Χριστοῦ δ' ὡς κλύε μῦθον ἐκάς μέλλοντος ὀδεύειν, 36
 μειλχιόις ὀάροισι φιληκόος ἔννεπε Σίμων,
 κοίρανε, πῆ σπεύδεις; τίνα μοι, τίνα χῶρον ἐκά-
 νεις;
- Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο καὶ εἰρομένῳ φάτο Πέτρῳ,
 οὐ δύνασαι προθέοντος ὀπη ποδὸς ἴχνος ἐπέιγω,
 150 ξυνὸς ὀπισθοκέλευθος ἐμὴν ὀδὸν ἄρτι περῆσαι·
 ἀλλὰ παλινδίνητος ὅτε χρόνος ὠριος ἔλθῃ,
 αὐτὸς ὀμαρτήσεας ἐσύστερον. Εἶπε δὲ Σίμων, 37
 οὐ δύναμαι ταχύγοννος ὀπισθοπόρῳ ποδι βαίνων
 ὑμετέρης ἀβάτοιο ταμεῖν κενεῶνα κελεύθου;
- 155 καὶ ψυχὴν ἐθέλουσαν ὑπὲρ σέθεν ἐγγυαλίξω.
- Ἰησοῦς δ' ἀδόκητον ἔπος μυθήσατο Πέτρῳ, 38
 ψυχὴν ὑμετέρεην ἐμέθεν χάριν αὐτίκα θήσεις;
 τρίς δὲ μόνης δασπλήτι μιῆς ἐνὶ νυκτὸς ἀνάγκη
 Χριστὸν ἀπαρνήσαιο, πρὶν αὐχένα κυρτὸν ἀείρας
 160 ὀξὺ μέλος κλάγξειεν ἐγεροσιβοήτος ἀλέκτωρ.

ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 35. ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. 36. λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ὅπου ὑπάγω σὺ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον. 37. λέγει αὐτῷ Πέτρος Κύριε, διὰ τί σὺ δύναμαι σοὶ ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38. ἀποκρίνεται Ἰησοῦς Τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις, ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, σὺ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἀρνήσῃ με τρίς.

Vs. 142. ὑμέας et punctum post πάντες, nullum post ὀχῆ, B.
 — Vs. 145. μέλλοντο A. — Vs. 147. cf. 16, 20. — Vs. 158.
 τῆσδε μόνης A. τῆς δὲ μ. Pal. τρίς δὲ μ. Juv. B. St. N. q. v. S.

Κ Ε Φ. Ξ.

Μὴ νόος ὑμείων δεδονημένος ἄστατος εἴη, 1
 ἀλλὰ θεῶ καὶ ἐμοὶ πιστεύσατε· θεσπεσίην δὲ
 νιεῖ καὶ γενετῆρι μίαν ξυνώσατε τιμῆν.
 Πολλαὶ δ' ὑψιμέδοντος ἐμοῦ κατὰ δῶμα τοκῆος 2
 5 εἰσὶ μοναὶ στοιχηδὸν ὁμόζυγες· εὐρυτενῆς δὲ
 εἰ μὴ πουλυμέλαθρος ἐμῆ πέλε πανδόκος αὐλή,
 ὑμῖν καὶ κεν ἔειπον ὅτι προκέλευθος ὄδεύσω,
 ὄφρα κεν ἐντύνω πολυχανδέος ἔνδιον αὐλῆς,
 ἄξιον ὑμείων νεοτευχέα χῶρον ὑφαίνειν.
 10 καὶ μετὰ θέσκελον οὐδας ἐτοιμοτάτοιο μελάθρου, 3
 νοστήσω παλίνορσος ἐς ἄμβροτον οὐδας ἀνέλκων
 ὑμέας, ὄφρα μένητε συνήλυδες, ὅπποθι μίμνω,
 ἀθάνατοι ναετῆρες. Ἐμὴν ὁδὸν ἴστε καὶ αὐτοί. 4
 Ἔννεπεν· εἰσαΐων δὲ διώνυμος ἴαχε Θωμᾶς, 5
 15 ὃν Δίδυμον γενετῆρες ἐφήμισαν, ἐξότε κούρου
 ὀγδοάτης ἀνέτελλε φιλοτμήτου δρόμος ἡοῦς·
 οὐπὼ ἀναξ ἐδάχημεν ὅπη ποδὸς ἵχνος ἐπείγεις·
 μέτρα πόθεν δυνάμεσθα μαθεῖν ἀκίχητα κελεύ-
 θου;
 Ἰησοῦς δ' ἰάχησε, φιλήκοον ἄνδρα διδάσκων· 6

1. Μὴ ταρασσεσθῶ ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. 2. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς μου μοναὶ πολλαὶ εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν. ὅτι πορευόμεαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· 3. καὶ ἐὰν πορευθῶ, ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον· πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμῶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε. 4. καὶ ὅπου [ἐγώ] ὑπάγω οἴδατε [, καὶ] τὴν ὁδὸν [οἴδατε]. 5. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· πῶς οἴδαμεν τὴν ὁδόν. 6. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλή-

- 20 ζωή, ἀληθείη τε, καὶ ὀρθιός εἰμι πορείη·
ζωή ἐγώ, βιώτοιο καὶ ἀτραπός· οὐ δύναται δὲ
εἰς θεὸν εἰς γενετῆρα μολεῖν γαιήιος ἀνὴρ,
εἰ μὴ τις δι' ἐμεῖο θεόστυτον ἵχνος ἐπείγει,
στείχων ὀρθὰ κέλευθα δι' υἱέος εἰς γενετῆρα.
- 25 Εἰ δὲ θεορρήτω με σοφῶ γινώσκετε μύθω, 7
ἐξ ἐμέθεν γνώσεσθε καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα·
ἄρτι δὲ μιν φράσσασθε, καὶ ὑψιμέδοντα μαθόντες.
Ἰησοῦν δὲ Φίλιππος ἐῶ μελίξατο μύθω, 8
ὧ ἄνα, σὸν γενετῆρα τεοῖς ἀνάφαινε μαθηταῖς·
- 30 δείκνυε σὸν γενετῆρα, καὶ ἄρκιον ἄμμι γενέσθω. 9
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν, ἀθηήτοιο τοκῆος
συμφυῆς ἐνθρον εἶδος ἔχων βροτοειδέϊ μορφῇ·
τηλίκον εἰμί, Φίλιππε, πολὺν χρόνον ἐνθάδε μί-
μων
σύννομος ὑμείων, καὶ ἐμὴν οὐκ εἶδες ὀπωπὴν;
35 πᾶς βροτός, ὅς με νόησε, καὶ ἀφθιτον εἶδε τοκῆα·
οὐπω πίστιν ἔχεις ὅτι σύζυγός εἰμι τοκῆος,
καὶ γενέτης μεθέπει με μὴ συναρηρότα μορφῇ;
καὶ πόθεν αἰτίσεις με μεριζομένῳ τινὶ θεσμῶ,
δείξον ἐμοὶ γενετῆρα; τὸν ἔδρακες εἰς ἐμὲ λεύσσω,

Θεῖα καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. 7. εἰ ἐγνώκατέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκατε ἄν· [καὶ] ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐώρακατε [αὐτόν]. 8. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος Κύριε, δείξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἄρκεῖ ἡμῖν. 9. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Τοσοῦτῳ χρόνῳ μεθ' ὑμῶν εἰμί, καὶ οὐκ ἐγνώκας με, Φίλιππε; ὁ ἐώρακός ἐμὲ ἐώρακεν τὸν πατέρα· πῶς σὺ λέγεις Δείξον ἡμῖν τὸν πατέρα;

- 40 ἐκ κραδίης, ὅτε μῦθον ἐρεῖγομαι. Εἰς ἐμὲ μίμνων 10
 ξυγὸς ἐμοὶ λαλέοντι πατὴρ ἐμὸς ἔργον ὑφαίνει.
 οὐπω μάρτυρα μῦθον ἐπιστάσασθε μενοιῶν
 καὶ σὺν ἐμοὶ τελέθει γενέτης ἐμὸς, ὅτι καὶ αὐτὸς
 σύμφυτός εἰμι τοκῆος· ἐγὼ λαλέων, ὃ δὲ ῥέζων.
- 45 Εἰ μὴ ἐμοὶ πείθεσθε, σοφοῖς πιστεύσατε μούνοις 11
 ἔργοις ἡμετέροισιν, ἵνα γνῶσεσθε καὶ αὐτοὶ
 συζυγίην ἀμέριστον ἐνὶ ζευχθεῖσαν ὀχῆι,
 υἱοῦ πατρὸς μένοντος, ἐν υἱεῖ πατρὸς ἐόντος.
 [μάρτυρος ἐμπεδόμυθος ἀμὴν, ἀμὴν λόγος ἔστω,]
- 50 Πᾶς βροτὸς ἡμετέρην ἀστεμφέα πίστιν ἀέξων, 12
 ἔργα τάπερ τελέω, μιμούμενος αὐτὸς ἀνύσσει.
 καὶ τούτων πολὺ μᾶλλον ὑπέριτερα θαύματα ῥέξει,
 ὅτι μολεῖν ἀκίχητος ἐπείγομαι εἰς γενετῆρος.
 Ὅπποσα δ' αἰτίζητε παρ' ὑψίστοιο τοκῆος, 13
- 55 οὐνομα κικλήσκοντες ἐμὸν, ξύμπαντα τελέσσω,
 ὄφρα πατὴρ ἄχραντος ἐν υἱεῖ κύδιμος εἴη.
 [Εἰ τί κεν αἰτίζητε παρ' ὑψιμέδοντος ἀνακτος 14
 οὐνομα κικλήσκοντες ἐμὸν, ξύμπαντα τελέσσω.]

10. οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ
 ἔστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν ἀπ' ἑμαντοῦ οὐ λαλῶ·
 ὁ δὲ πατὴρ [ὁ] ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιῆ τὰ ἔργα [αὐτοῦ].
 11. πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ·
 εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. 12. ἀμὴν ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τα ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκει-
 νος ποιήσει, καὶ μεῖζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν
 πατέρα πορεύομαι, 13. καὶ ὃ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνό-
 ματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ.
 14. εἰάν τι αἰτήσητέ [με] ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

Vs. 43. ὡς σὺν ἐμοὶ coní. N. q. v. p. 166. — Vs. 49. abest
 a Pal. A. legitur ap. B. S. — Vs. 54. 55. cf. 15, 65. 66. —
 Vs. 57. 58. absunt a Pal. A. leguntur ap. B. S.

- Εἰ δέ με πιστοτάτης φιλίας ξυνάσασθε Θεσμῶ,* 15
 60 *ἡμετέραν πραπίδουσι φύλαξασθε πᾶσαν ἐφεσμήν·*
καὶ Θεὸν αἰτήσω γενέτην ἐμὸν, ὄφρα κεν ὑμῖν 16
οὐρανόνθεν πέμπειε παράκλητον μετανάστην,
Χριστῶ σύγγονον ἄλλον, ὁμοίον, ἔμπεδον αἰεὶ,
ἀτρεκίης ὀχτηγόν· ὅπερ πολύμορφος ἀείρειν 17
 65 *οὐ δύναται ποτὲ κόσμος, ὅτι βροτὸς οὐποτα λεύσσει*
τηλίκον ἀνδρομέοισιν ἐν ὄμμασιν ἀρχέγονον φῶς,
πνεῦμα Θεοῦ γενετῆρος. ἐσαυθρήσητε δὲ μοῦνοι
ὑμεῖς ἐνθεον εἶδος ἀθηήτοιο προσώπου.
ὅτι, μεθ' ὑμῶν μένει, καὶ ὁμόστολον ἔσται
 70 *ὑμῖν, πάντας ἔχον νοερὸν δόμον. Οὐ μὲν εἴσω* 18
ὑμέας οὐρανίης ἰσόζυγος ἐκτὸς ἀρωγῆς
ὀρφανικούς· ταχινὸς δὲ πρὸς ὑμέας αὐτίς ἰκάνω.
Βαιὸς ἔτι χρόνος ἐστὶν ἐμὴν ὅτε θέσπιδα μορφήν 19
οὐκέτι κόσμος ἀπιστος ἐρόφεται, ἀλλ' ἐμὲ μοῦνοι
 75 *λεύσσετε, καὶ μετὰ γαῖαν αἰὲ ζώων ὅτι μίμνω,*
καὶ δι' ἐμὲ ξύμπαντες αἰὲ ζώοιτε καὶ ὑμεῖς.
[Ὡς ἐγὼ ἐν γενετῆρα πέλω γνώσεσθ' ἐν ἐκείνῃ, 20

15. ἐὰν ἀγαπᾷτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. 16. κα-
 γὰ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν,
 ἵνα μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ᾦ, 17. τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
 θείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ἔτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ
 οὐδὲ γινώσκει [αὐτό]. ὑμεῖς [δὲ] γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ'
 ὑμῶν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἐστίν. 18. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφα-
 νούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. 19. ἔτι μικρόν, καὶ ὁ κόσμος με
 οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς
 ζήσεσθε. 20. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε [ὑμεῖς] ὅτι ἐγὼ

Vs. 63. interp. notam post αἰεὶ tollit N. — Vs. 69. δ, ττι
 B. ὅτι B. v. l. — Vs. 72. αὐτίς A. B. αἰθίς S. — Vs. 77. 78.
 absunt a Pal. A. leguntur ap. B. S. Priori versu transposui vulg.
 ὡς ἐν ἐγὼ γ.

- ὑμεῖς καὶ σὺν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ὅθ' ὁμόπλοκος ὑμῖν.]
 ὅστις ἔχων πραπίδεςσιν ἐμὰς τελέσειεν ἐφετμὰς, 21
 80 οὗτος ἀνὴρ φιλέει με, καὶ εὐαγέως ἀγαπάζων,
 ἔσται ἐμῷ γενετῆρι θεῷ πεφιλημένος ἀνὴρ.
 τοῦτον ὁμοστόργω καὶ ἐγὼ προσπτύξομαι ἀρθμῷ,
 καὶ οἱ θέσκελον εἶδος ἐμοῦ χροὸς αὐτίκα δεῖξω.
 Ἰησοῦν δ' ἀπάμειπτο καὶ ἔννεπεν ἄλλος Ἰουδαῖος 22
 85 υἱὸς Ἰακώβιοι, καὶ οὐ θρασὺς Ἰσκαριώτης·
 κοίρανε, πῶς τεὸν εἶδος ὁμοφρονέων ἀναφαίνεις
 μούνοις σοῖς ἐτάροισι, καὶ οὐ θηήτορι κόσμῳ;
 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν, ὁμόφρονα φῶτα διδάσκων, 23
 ὅστις ἀνὴρ ἐμὲ μᾶλλον ἀνευάζων ἀγαπάξει,
 90 μῦθον ἐμὸν πραπίδεςσιν ἀσυλήτοισι φυλάσσει.
 καὶ σοφὸν ἀνέρα τοῦτον ἐμὸς γενέτης ἀγαπήσει·
 ἄμφω δ' εἰς ἓνα φῶτα πατὴρ καὶ ἔγωγε μολόντες,
 ἔνδιον αὐτοθέμεθλον ἀναστήσοιμεν ἐν αὐτῷ,
 ἀνδρομέω μίμνοντες ἐν αὐδήεντι μελάθρῳ.
 95 Ὅς δέ κε μὴ φιλήῃ με, μάτην ἐμὸν οὗτος ἐάσει 24
 ληθαίαις ἀκόμιστον ἔπος πεφορημένον αὔραις·

ἐν τῷ πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. 21. ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμάντον. 22. Λέγει αὐτῷ Ἰουδαῖος, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, Κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. 24. ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ

Vs. 82. ἀριθμῷ A. Sec. Brub. Bog. ἀρθμῷ Juv. B. N. S. cf. 13, 140. — προσπτύξομ' ἀριθμῷ Hadr. Jun. — Vs. 90. φυλάξει B. φυλάσσει B. v. l. A. cett. — Vs. 93. εὔδιον A. — Vs. 95. ἐμὸς A.

καὶ λόγος οὐκ ἐμὸς οὗτος ὃν ἔννεπον ἀλλὰ τοκῆος
οὐρανόθεν πέμψαντος ἐμὲ χραϊσμῆτορα κόσμον.
Ἑμείων δ' ὁμόφοιτος ἐπὶ χθονὸς εἰσέτι μίμνων 25
100 εἶπον ἐγὼ τάδε πάντα· παρὰ κλητος δ' ὅταν ἔλθῃ, 26
ὑμέας ἰθύντηρι λόγῳ ξύμπαντα διδάξει·
αὐτὸς ἀναμνήσει πάλιν ὑμέας, ὅσα παρ ὑμῖν
ἔννεπον· εἰρήνην δὲ βιοσσοῦν ὑμῖν εἰάσω· 27
εἰρήνην ἀτίνακτον ἐμην ὁμόφοιτον ὀπάσσω.
105 οὐχ ὡς ὑμῖν δίδωσιν ἐθήμονα κόσμος ἀλήτης,
οὕτω ξυνὸν ἔχειν καὶ ἐγὼ γέρας ἐγγυαλίξω·
μὴ κλόνος ὑμετέρεην κραδίην, μὴ τάρβος ὀρίνη.
Νῦν ἐμέθεν βοόωντος ἐμῆς ἀκούσατε φωνῆς, 28
ὅτι παλινδίνητος ἐμῶ καλέοντι τοκῆι
110 εἰς πόλον ὑψιμέλαθρον ἐλεύσομαι ἔνδιον ἄστρον.
εἰ δέ μοι ἀκλινέας φιλίης ἐκεράσσατε θεσμούς,
καὶ κεν ἀγαλλομένοιο ποδὸς σκιρτήσατε ταρσῶ,
ξυνὸν χάσμα φέροντες, ὅτι χθονὸς οὐδας εἰάσας,
ἴξομαι ὀψικέλευθος ἐμῶ πέμψαντι τοκῆι.
115 [οὐνεχ' ὄλων μεδέων γενέτης ἐμεῦ ἔπλετο μεῖζων.]

ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. 25. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· 26. ὁ δὲ παρὰ κλητός, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. 27. εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρσασέσθω ὑμῶν ἢ καρδία μηδὲ δειλιάτω. 28. ἤκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν Ἐπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπάτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατήρ [μου] μεῖζων μου ἔστιν. 29. καὶ νῦν

Vs. 102. ὅσα παρ conī. N. q. v. — Vs. 103. 105. ὑμῖν A. pro vulg. ὑμῖν. — Vs. 106. τέρας A. γέρας B. S. — Vs. 111. ἐκεράσσατε dedi pro vulg. ἐκεράσατε. — Vs. 115 abest a Pal. A. legitur ap. B. S.

Ἔμιν δ' ἔννεπον ἄρτι προώριον ἔνθεν ὀμφήν, 29
 ὄφρα μιν ἦν τελέσειεν ἔλιξ χρόνος ἄστατος ἔρπων,
 μῦθον ἀναμνήσοσθε παλαιάφατον, ὅτιπερ ὑμῖν
 ἐσόμενον θέσπισσα προάγγελα χεῖλεα λύσας.
 120 Ἔμιν δ' οὐκέτι πολλὰ διύξομαι· ἀπροϊδῆς γὰρ 30
 ἀενάου κόσμοιο φανήσεται ἀρχὸς ἀγήνωρ.
 Ἔρχεται οὐδὲν ἔχων ἐν ἐμοὶ μέρος, ἀλλ' ἵνα μούνον 31
 μάρτυς ἐμὸς φράσσαιτο δαήμονι κόσμος ἀκουῆ,
 ὡς φιλέω γενετῆρα, καὶ ὡς πεφυλαγμένα ῥέζω,
 125 ὅσσα κυβερνητῆρι πατὴρ ἐπετέλλετο μῦθῳ·
 στήτε, καὶ ἴομεν ἔνθεν.

Κ Ε Φ. Ο.

Ἐγὼ παλιν αὐξέει κόσμῳ 1
 ζωῆς ἄμπελός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς ἐστὶν ἀλωεύς.
 Κλημα δὲ καλλιπέτηλον ὃ μὴ μάθε βότρυν ἀέξειν, 2
 τοῦτο διατμήσει, τὸ δὲ ποικίλον οἴνωπι καρπῷ,
 5 γειοπόνος βιότοιο πατὴρ ἐμὸς οἶδε καθαίρειν
 ἀρτιφύτοις πετάλοις, ἵνα μείζονα καρπὸν ἀέξη.

εἶρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε.
 30. οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ
 κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31. ἀλλ' ἵνα
 γνῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, [καὶ] καθὼς ἐντολήν
 ἔδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐν-
 τεῦθεν.

1. Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου
 ὁ γεωργός ἐστιν. 2. πᾶν κλημα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν,
 αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό ἵνα

Vs. 119. θέσπισσα dedi pro vulg. θέσπισα. — παράγγελμα Α.

15, 4. διατμήσει Α. οἴνωπι Α. — Vs. 5. ἕτε καὶ αὐτοί.
 conl. Gerhard. L. A. p. 225.

- νῦν καθαροὶ διὰ μῦθον ὃν ἔννεπον ἔστε, καὶ αὐτοὶ* 3
4
μῖμνετε συμπεφυῶτες ἐμῷ παλιναυξέει θάμνω,
μῖμνετε συμπεφυῶτες ἐμοί, βλαστήματα κόσμου.
 10 *ἡμερίδων ὡς κλήμα δυνήσεται οὔποτε τίττειν,*
εἰ μὴ ἐν ἀμπελόεντι φυτῷ δεινθρούμενον εἴη,
βοτρύοεν μίμημα πολυπτόρθοιο κορύμβου,
εἰ μὴ συμπεφυῶτες ἐμοὶ μίμνητε καὶ αὐτοί,
ὑμέας οὐ σθένος ἐστὶ θεουδέα καρπὸν ἀέξειν.
 15 *Ἄμπελος αὐδήσασα πέλω, καὶ ὁμόζυγες ὑμεῖς* 5
κλήματα φωνήεντα, σοφῷ βεβριθότα καρπῷ
πᾶς βροτὸς ἐμπεδόμητις ὁμόπλοκος εἰς ἐμὲ μίμων,
οὗτος ἀναλθαίνει θεοπειθέα μείζονι μέτρῳ
καρπὸν ἀεὶ θαλέθοντα, καὶ οὐ μινύθουσαν ὀπώ-
ρην.
 20 *Εἰ δέ τις ἡμετέροισιν ἐν ἄρνεσι μηκέτι μίμων,* 6
ἀμπελόεν μίμημα χυτῆ χυθὸνὲ βάλλεται ἔξω,
ἡμερίδων ὡς κλήμα· καὶ ἑκταδὸν ὑπόδι γαίης
κείμενος, ἀξαιλέω ξηραίνεται ἴσα κορύμβῳ·
καὶ μιν ἀναλλέξαντες ἔσω βάλλουσι καμίνου

καρπὸν πλείονα φέρη. 3. ἤδη ὑμεῖς καθαροὶ ἔστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν· 4. μείνατε ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλήμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, εἰ μὴ μείνη ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, εἰ μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. 5. ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα, ὃ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. 6. εἰ μὴ τις μένη ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλήμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγου-

Vs. 7. punctum post αὐτοὶ conii. N. q. v. — Vs. 19. ἀνα-
 θαλέθοντα A. — Vs. 20. ἐν ἄρνεσι A. Cholin. 1588. St. S. ἐν
 ἔρνεσι Juv. B. N. Heden. — Sylburgio participium μίμων pro
 μίμνει positum esse videtur. N. coniecit μίμνει.

- 25 αἰθέριοι δρησῆρες· ὁ δὲ φλογέω πυρὸς ἀτμῶ
καίεται, ἀμπελόεντας ἐμούς ὄρηκας εἶσας.
- Εἰ δ' ἐν ἐμοὶ μίμνητε, καὶ ἡμετέρης ῥόος αὐδῆς 7
ὑμίας ἀρδεύων ὑποκάρδιος ἔμπεδος εἶη,
ὅσοα λαβεῖν ἐθέλητε, καὶ αἰτίζητε τοκῆα,
- 30 ὑμῖν εἶν ἐνὶ πάντα τελείεται. Ἀμφὶ δὲ τούτῳ, 8
ἡμέτερος γενέτης ὑψίζυγον ἔλλαχε τιμῆν,
ὑμεῖς ὄφρα φέρητε θεοῦ ζωαρκεῖ μύθῳ
πίστιος ἔμφρονα καρπὸν· ἐμοὶ δ' ἔσσεσθε μαθηταὶ
ἦθεσιν ἀτρέπτοισιν ἀληθέες. Ὑψινεφῆς δὲ 9
- 35 ὡς με πατὴρ ἐφίλησεν ἀλωφῆτῳ τινὶ θεσμῶ,
ὑμέας ὡς ἀγάπαζον. Ἐμῶ δ' ἐπιμίμνετε φίλτρῳ, 10
αἶ κεν ἀκοιμήτοισιν ἐμὸς νόος οὐατα δύνων,
ὑμετέραις πραπίδεσιν αἰὲ φρουρούμενος εἶη,
δεσμὸν ἐμῆς φιλότητος ὑπὸ φρένας αἰὲν ἀέξων,
- 40 ὡς κεν ἐγὼ γενετῆρος ἀμεμφέα θεσμὰ φυλάσσων,
πατρῶης ἀγάπης ἀπονεύμενος εἰσέτε μίμνω.
- Ἐμῖν δ' ἔμπεδα ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύω, 11

σιν αὐτὰ καὶ εἰς πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7. ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνη, ὃ ἂν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. 8. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γένησθε ἐμοὶ μαθηταί. 9. καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ καὶ γὰρ ὑμᾶς ἠγάπησα· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10. ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ πατρὸς τηρήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. 11. ταῦτα

Vs. 27. μίμνοιτε Juv. B. conī. S. μίμνητε A. N. S. — Vs. 36. punctum post φίλτρῳ N. — Vs. 37. νόος A. Sec. Brub. Bog. S. νόμος Juv. B. Heden. St. N. — Vs. 39. ἀέξει conī. N. γ. v. — Vs. 41. v. N. p. 174. — Vs. 42. φίλα φρ. A. cett. cf. Homer. Od. 1, 307. φιλοφρονέων B.

- ὑμείων ἵνα χάριμα πέλοι, καὶ πᾶσιν ἐν ὑμῖν
 χάριμα πολυσφρήγιστον ἐμὸν τετελεσμένον εἶη.
 45 Ἀπλανέος σοφὸς οὗτος ἐμὸς ὄρος ἐστὶν ἐφετμῆς, 12
 ἀλλήλους ἵνα πάντες αἰεὶ φιλέοιτε καὶ ὑμεῖς.
 Δεσμὸν ἐς ἀλλήλους φιλήεις ἀλύτσιο φυλάσσειν, 13
 ὑμέας ὡς ἀγάπαζον· ἐγὼ δ' ἄρα μείζονα ταύτης
 τοσσατῆς ἀγάπης ἐτέρην οὐκ οἶδα νοῆσαι,
 50 λύτρον ἐῶν ἐτάρων ζωάγριον ὄφρα τις αὐτὴν
 ψυχὴν πασιμέλουσαν ἀλεξήτειραν ὀπάσῃ.
 Ἔμεῖς εἰν ἐνὶ πάντες ἐμοὶ φίλοι, αἶ κεν ἐφετμᾶς 14
 ἡμετέρας τελέσητε βιαρκέας, ἅς ἐπιτέλλω.
 Ἔμεας οὐκέτι πάντας ἐμοὺς θεράποντας ἐνίψω. 15
 55 δοῦλος ἀνὴρ οὐκ οἶδε τί κοίρανος ἔργον ὑφαίνει,
 δοῦλος ἀνὴρ οὐκ οἶδεν· ἐμοὺς δ' ὀνόμαινον ἐταί-
 ρους
 ὑμέας. ὅσα γὰρ αὐτὸς ἐπουρανίης ἀπὸ φωνῆς
 ἔκλυον ἡμετέροιο φιλοστόργοιο τοκῆος,
 ὑμῖν πᾶσιν ἔφηναι· καὶ οὐ βροστέη με μενοινῆ 16

λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ἦ καὶ ἡ χαρὰ ὑ-
 μῶν πληρωθῆ. 12. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε
 ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. 13. μείζονα ταύτης ἀγάπην
 οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων
 αὐτοῦ. 14. ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, εἰς ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι
 ὑμῖν. 15. οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος
 οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους,
 ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν.
 16. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς,

Vs. 45. ἐμῆς Hermann. Orph. p. 818. N. q. v. — Vs. 46.
 47. 48. v. N. p. 176. — Vs. 48. ὡς A. B. St. S. ὡς N. q. v. —
 Vs. 50. λύτρων A. — Vs. 56. ὀνόμηνον A. cett. ὀνόμηνον St.
 ὀνόμαινον Jun. B. N. cf. 1, 31, 17, 11. Sylb. ad h. l.

- 60 ὑμεῖς ἐξελέγεσθε· διακρίνων δὲ μαθητὰς
 ὑμέας ἐκ πολλῶν νοερῆ φρενὶ πάντας ἐδέγμην,
 πιστοτέρους, καὶ ἔθνηκα συνήλυδας, ὄφρα μολόντες
 καρπὸν ἀεξήσητε, καὶ ὑμείων σπόρος εἴη
 κάρπιμος εἰς αἰῶνα. καὶ ἰκεσίῳ τινὶ μύθῳ
 65 ὅτι κεν αἰτίζητε παρ' ὑψίστου βασιλῆος
 οὐνομα κικλήσκοντες ἐμὸν, ζύμπαντα τελέσω.
 Ταῦτα θεοπροπέων ἐπιτέλλομαι ἔμφροσι μύθῳ, 17
 δεσμὸν ἐς ἀλλήλους φιλίης ἀλύτοιο φυλάσσειν.
 Ἐμέας εἰ στυγέει σφαλερῆ φρενὶ κόσμος ἀγήνωρ, 18
 70 τοῦτο χαμαιγενέων γινώσκετε μάρτυρες ἔργων,
 ὑμείων ὅτι μάλλον ἐπεσβολίησιν ἐλέγχων,
 πρῶτον ἐμὲ στυγέσκε· καὶ ἐγχθονίων τύπον ἀν-
 δρῶν 19
 ἦθος ἀλιτροβίοιο βιοπλανῆς εἶχετε κόσμον,
 ὑμέας ὡς ἰδίους ἐταρίζετο κόσμος ἀλήτης·
 75 ἀλλ' ἐπεὶ ἀμπλακίην βροτέης οὐκ ἴστε γενέθλης,
 καὶ σκολιὰς κόσμοιο μεληδόνας, ἀφραδέος δὲ
 ὑμέας ἐκ κόσμοιο νοήμονας αὐτὸς ἐδέγμην,
 ὡς νόθον ἀνδρομέης οὐ γνήσιον αἷμα γενέθλης,
 ὑμέας ἔστυγε κόσμος. Ἐν ἀτρέπτῳ δὲ μενοινῆ, 20

καὶ ἔθνηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη, ἵνα ὁ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῶ ὑμῖν. 17. ταῦτα ἐπιτέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 18. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. 19. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐμίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20. μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον

- 80 ἡμετέρου μέμνησθε σαόφρονος εἰς ἐτι μύθου,
 [εἰς ἐν ἀγαιρομένοις τὸν πρῶτὴν ἔννεπον ὑμῖν,]
 δοῦλος ἀνὴρ οὐκ ἔστιν ἐοῦ βασιλῆος ἀρείων·
 οὐδὲ τινος πέμπσαντος ἀπόστολος ἔπλετο μείζων·
 εἰ βροτὴ με δίωκεν ἀπειλήσειρα γενέσθλη,
 85 ἐξελάσει μετόπισθε καὶ ὑμέας. εἰ δὲ καὶ αὐτὸν
 μῦθον ἐμῶν πρακίδων φρυσυρούμενον ἔνδοδι κεύ-
 θει,
 καὶ λόγον ὑμείων κραδίης ἔντοσθε φυλάξει.
 Ταῦτα δὲ πιστὸν ἐμεῖο δι' οὖνομα φῶτες ἀλιτροὶ 21
 ζηλομανεῖς τελέσουσιν ἐς ὑμέας· ἀμφοτέρους γὰρ
 90 οὐτ' ἐμὲ γινώσκουσι, καὶ οὐ πέμπσαντα τοκῆα.
 Εἰ μὴ πατρὸς ἱκανον ἐγὼ ζωορκεῖ πομπῆ, 22
 πᾶσι θεουδείης ὁδὸν ἔννεπον, οὐκ ἂν ἐκείνοι
 εἶχον ἀλιτροσύνην νεμεσῆμονα· νῦν δὲ μαθόντες
 οὐ πρόφασιν μεθέπουσιν ἐλεύθερον ἄφρονος ἄτης.
 95 [Ὅστις ἀπεχθαίρει με καὶ ἡμέτερον γενετήρα 23
 οὔτος ἀτασθάλλων, ἀλιτήμονος ἔμπλεος ἀρῆς,
 μισεῖ παμμεδέοντα θεὸν, τεχνήμονα κόσμου.]

ὑμῖν, Οὐκ ἔστιν δοῦλος μελλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ
 ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν,
 καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιή-
 σουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμ-
 ψαντά με. 22. εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν
 οὐκ εἶχουσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρ-
 τίας αὐτῶν. 23. ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ.

Vs. 80. abest a Pal. A. cf. Gerhard. L. A. p. 203. legitur ap.
 B. S. sed ab hoc iam uncis inclusus. — Vs. 84. διώξεν B. διώ-
 κεν B. v. l. A. cett. — Vs. 85. δὲ abest A. habet Pal. N. Hadr.
 Jun. εἴτε καὶ Bog. Juv. B. St. εἴ τε vulg. v. S. — Vs. 86. ἐμῶν
 A. Sec. Brub. Bog. St. S. ἐμόν Juv. B. N. — Vs. 95. 96. 97. absunt
 a Pal. A. leguntur ap. B. S. ab hoc tamen iam uncis inclusi.

Εἰ μὴ ἐγὼ κάμον ἔργα, τὰ μὴ μάθην ἄλλος ἀνύσσαι, 24
 αὐτῶν δερκομένων ὅτε μάρτυρες ἦσαν ὀπωπαί,
 100 οὐκ ἂν ἀτασθαλῆς ποινήτορας εἶχον ἀμοιβάς.
 νῦν δὲ καὶ εἰσορόωσι, καὶ ἀμφοτέρους ἐνὶ θεσμῶ
 αὐτὸν ἐμὲ στυγέουσι, καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα.
 Ἀλλὰ νόμου γραφικοῦ τόπερ φάτο θέσκελος ὁμοφῆ 25
 ἀνέρος εὐφόρμιγγος ὅπως τετελεσμένον εἶη,
 105 προικὸς ἐμὲ στυγέσκον. Ἐπὴν δ' ἐπιδήμιον ἔλθη 26
 πνεῦμα θεοῦ νοεροῦ διορνύμενον γενετῆρος,
 πνεῦμα τόπερ παρὰ πατρὸς ἐς ὑμέας αὐτὸς ἰάλλω,
 πολλά με κηρύξεις παρ' ἀνδράσι· πολλά καὶ ὑμεῖς 27
 ἀμφ' ἐμέθεν φθέγγεσθε δαήμονι μάρτυρι μύθῳ·
 110 καὶ γὰρ ἐμοὶ παρεόντες, ὁμόφρονες ἐστὲ μαθηταί,
 ἐξ ἀρχῆς γεγαῶτες ὅλων θηήτορες ἔργων·

Κ Ε Φ. ΙΙ.

Ἔμιν δ' ἔμπεδα ταῦτα προθεσπίζων ἀγορεύω, 1
 μὴ θρασὺς οἰστρος ἄπιστος ἐς ὑμετέραν φρένα
 βαίνη.
 ὑμέας ἐξελάσουσι θεοκλήτιο μελάθρου· 2

24. εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίη-
 σεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχουσαν· νῦν δὲ καὶ ἐωράκυσιν καὶ με-
 μισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25. ἀλλ' ἵνα πλη-
 ρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος, ὅτι ἐμί-
 σησάν με δωρεάν. 26. ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ
 πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ
 παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐ-
 μοῦ. 27. καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ
 ἐστέ.

1. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2. ἀ-

ἀλλὰ ταχὺς χρόνος οὗτος ὅτε φρεσὶ πᾶς βροτὸς
ἀνῆρ

5 ὑμέας ὃς κτείνειεν ἀλοιητῆρι σιδήρῳ,
δουλοσύνην ἔλποιο θεῶ φιλέοντι τελέσσαι,
ἄνδρα θυηπολέων βοῆς μίμημα γενέθλης,
ἰσάζων θυέσσαι βοῶν φθισήνορα λοιβήν.

Καὶ τὰ μὲν οἰστροηθέντες ἀμερσινόω τινὲ λύσση, 3
10 δυσσεβέες τελέσουσιν ἐς ὑμέας· οὐδὲ γὰρ αὐτοὶ
νῖεα γινώσκουσι καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα.

Ἀλλὰ τὰ μὲν ξύμπαντα προέννεπον, ὄφρα κεν αὐ-
τῶν 4

ὄψιμος ἀγχιτέλεστος ὅτε χρόνος ὥριος ἔλθῃ,
ἡμετέρων μνήσησθε προάγγελα θέσφατα μύθων.

15 ταῦτα δὲ μυθοτόκου κραδίης κεκαλυμμένα σιγῇ
ἐξ ἀρχῆς νοέων οὐκ ἔννεπον εἰςέτι μίμων
ὑμείων ὁμόφοιτος ἐπὶ χθονί. Νῦν δὲ τοκῆι 5
ἴξομαι ὄψικέλευθος ἐς αἰθέρα, γαῖαν ἐάσας·
οὐδέ τις ὑμείων με παρεδρήσων ἐρεείνει,

20 κοίρανε, πῆ σπεύδεις; τίνα μοι, τίνα χῶρον ἰκάνεις;
Ἄλλ' ὑμῖν ὅτι ταῦτα διήμιον, ἦνιδε πολλῇ 6

ποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ
ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρεῖαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3. καὶ
ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ.
4. ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῶν,
μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ
ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην· 5. νῦν δὲ ὑπάγω
πρὸς τὸν πέμψαντά με. καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με Πτοῦ
ὑπάγει; 6. ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλή-

16, 4. ἔσται pro οὗτος B. sed v. 118. — Vs. 6. φιλέωντι A.
— Vs. 19. παρεδρήσων A. rell. παρεδρεῖων Jun. B. με omisit
Jun. — Vs. 21. δῆϊον A.

- ὑμετέραν ἔπλησεν ὅλην φρένα πενθὰς ἀνίη.
 Ἀτρεκίην δ' ἀγόρευον ἀμεμφέα· τηλεφανῆ δὲ 7
 ὑμῖν λωϊόν ἐστιν ἐς οὐρανὸν ὄφρα περήσω.
 25 εἰ μὴ γὰρ παλίνορθος ἐς αἰθέρα νόστιμος ἔλθω,
 πνεῦμα θεοῦ ζώοντος ἐς ὑμέας οὔποτε βαίνει.
 ἦν δὲ μόλω, μετὰ γαῖαν ἀπ' αἰθέρος αὐτὸς ἰάλλω.
 Ἐλθὼν δ' ἐνθάδε κεῖνο, ἀπειθέα κόσμον ἐλέγξει, 8
 εἵνεκα δυσσεβίης ἀλιτήμονος. ἀλλὰ καὶ αὐτῆς
 30 ἀμφὶ δικαιοσύνης καὶ κρίσιος. Ἀμπλακίης μὲν, 9
 ὅτι κεν εἰς ἐμὲ πάντες ἀπειθέες· εὐσεβέος δὲ 10
 ἀμφὶ δικαιοσύνης, ὅτι νόστιμός εἰμι τοκῆι,
 οὐδέ με θηήσεσθε συνέστιον εἰζέτι φωτῶν.
 Εἵνεκα δὲ κρίσιος ποινήτορος, εἵνεκα κόσμου 11
 35 κέκριται ἀενάοιο πολύτροπος ἀρχὸς ἀγήνωρ.
 Πολλὰ δ' ἔχων ἐνέπειν, ἀναδύομαι. οὐ γὰρ ἀκούειν 12
 πλείονος ἄρτι δύνασθε. Παράκλητος δ' ὅταν ἔλθῃ, 13

ρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7. ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω
 ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλ-
 θω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευ-
 θῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. 8. καὶ ἔλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει
 τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ
 κρίσεως. 9. περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ·
 10. περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω
 καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· 11. περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων
 τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. 12. ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν,
 ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· 13. ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος,

Vs. 24. λωϊόν ἐστὶ Pal. — Vs. 25. νόστιμον Pal. — Vs. 27.
 αἰθέρας A. — Vs. 28. ἐλθῶν A. ἐλθῶν ἐνθάδε κεῖνος Gerhard.
 L. A. p. 204. — Vs. 30. cf. 5, 116. — Vs. 32. νόστιμός εἰμι
 A. rell. νόστιμος εἰμι con. N. q. v. — Vs. 34. εἵνεκα A. cett.
 Sylburgio positum videtur pro οὐνεκα, quod habent B. N. —
 Vs. 36. ἔχω ἐνέπειν A.

- πάντα κυβερνήσειεν· ἀληθείη δ' ἐνὶ πάσῃ
 ὑμείων ὀχετηγὸς ἐς ἀτραπὸν ἡγεμονεύσει·
- 40 οὐδὲ γὰρ αὐτοκέλευστος, ἀνήκοος οὐδὲν ἐνίψει,
 ἀλλ' ὅπερ εἰσαΐει, καὶ φθέγγεται. ἐσομένων δὲ
 ὑμῖν εἶν ἐνὶ πᾶσι προθεσπίζει τέλος ἔργων.
 οὗτος ἰὼν παρὰ πατρὸς, ἀνυψώσει με φεραίρων, 14
 ὅτι κεν ἡμετέροιο δεδεδυμένος ἐκ γενετῆρος
- 45 ὑμῖν συμμιγέσσοι προῶρια θέσφατα φαίνει,
 ὅσα περ' ἔσεται ὑμῖν. Καὶ ἀρχηγόνω τινὶ θεσμῶ 15
 κληρὸς ἐμὸς πέλε πάντα, πατὴρ ἐμὸς ὅσα κομίζει·
 οὐ χάριν ὑμῖν ἔειπον, ὅτι ζαυθείοιο τοκῆος
 δέγμενος ἡμετέροιο προαγγέλλει τέλος ἔργων.
- 50 Βαιὸς ἔτι χρόνος ἐστὶ λελειμμένος, εὐτέ με κόσμου 16
 οὐκέτι θηήσεσθε συνέμπορον· ἀγχιφανῆς δὲ
 λείπεται εἰσέτι βαιὸς ἔλιξ χρόνος, εὐτέ με μούνοι
 ἔμπαλιν ἀθρήσητε, καὶ αἰθεριῶν ἐπὶ κόλπων
 ἴξομαι εἰς γενετῆρα. Καὶ ἐφθέγγοντο μαθηταί, 17
- 55 μῦθον ὑποκλέπτοντες ἔσω φρενὸς, ἔγγυον αὐδῆς,
 γλώσσης ἀγκικέλευθον, ἀμιλλητῆρα σιωπῆς,
 τίς τελέθει λόγος οὗτος ὃν ἔννεπεν, ὡς ἔτι βαιὸς,

τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν
 πᾶσαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούσῃ λαλή-
 σει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει,
 ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15. πάντα
 ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμὰ ἔστιν· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ
 ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16. μικρόν, καὶ οὐκέτι
 θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρόν, καὶ ὄψεσθέ με [ὅτι ὑπάγω
 πρὸς τὸν πατέρα]. 17. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 πρὸς ἀλλήλους Τί ἔστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρόν, καὶ

- βαιὸς ἔτι χρόνος ἐστὶ λελειμμένος, εὐτέ με κόσμου
 οὐκέτι θήσεσθε συνέμπορον· ἀγχιφανῆς δὲ
 60 λείπεται εἰσέτι βαιὸς ἕλιξ χρόνος, εὐτέ με μῦνοι
 ἔμπαλιν ἀθρήσητε, καὶ ἴξομαι εἰς γενετῆρα; 18
 Ἰησοῦς δ' ἐτάρων δεδαημένος αἰόλον ἦτορ, 19
 ὅτι συνεφθέγγοντο, καὶ ἤθελον ἐξερεεῖναι,
 προφθαδίην ἀγόρευε περισσονόοισι μαθηταῖς·
 65 τίποτε μετ' ἀλλήλων μαστεύετε γείτοσι γλώσση,
 εἰ μετὰ βαιὸν ἔειπον ἀπὸ βλεφάρων μεταβαίνω·
 καὶ πάλιν εἰσέτι βαιὸν ἐσαθρήσητε φανέντα;
 Ὅρκιον ἐμπεδόμευθον ἀμὴν, ἀμὴν ἀγορεύω, 20
 κλαύσετε, καὶ θρήνους ἐπαιείσετε. λυσσαλέος δὲ
 70 κόσμος ἐπ' οὐχ ὁσίοισι χαρήσεται· ἀλλὰ καὶ αὐθις
 πένθιμος ὑμετέρης μετανείσεται οἷστρος ἀνίης,
 ὅτι γυνὴ βαρύφορτος ἄχος περὶ θυμὸν ἐλίσσει, 21
 ὄξυτέροις βελέεσσιν ἱμασσομένη τοκετοῖο.
 ὦρην γὰρ τρομέει βαρυώδιον. ἦν δὲ λοχεύση,
 75 δριμυὲν πεπαινομένης ἀποσειεται ἄχθος ἀνίης,
 καὶ προτέρης ὀδύνης οὐ μνώεται, ὅτι καὶ ἄλλος

οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρόν, καὶ ὕψεσθέ με; καὶ ὅτι
 ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; 18. ἔλεγον οὖν τί ἐστὶν τοῦτο ὃ
 λέγει τὸ μικρόν; οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ. 19. ἔγνω οὖν ὁ Ἰη-
 σοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Περὶ τού-
 του ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον Μικρόν, καὶ οὐ θεω-
 ρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρόν, καὶ ὕψεσθέ με; 20. ἀμὴν ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος
 χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χα-
 ρὰν γενήσεται. 21. ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη, λύπην ἔχει, ὅτι ἤλ-
 θεν ἡ ὥρα αὐτῆς. ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνη-

- ἀρτιφανῆς βλάστησεν ἀνὴρ παλιναυξέει κόσμῳ.
 Ἄγγιτόκου μίμημα λεχωίδος, ἄρτι καὶ ὑμεῖς 22
 πρῶτα μὲν ἀγρύπνοισιν ἀμύξετε θυμὸν ἀνίας·
 80 ἀλλὰ που ἀθρήσω πάλιν ὑμέας· ὑμῆτερη δὲ
 γηθήσει κραδίη παλινάγρετος· ὑψιφανὲς δὲ
 χάρμα παρ' ὑμείων ἀμετάτροπον οὔτις ἀμέρσει
 εἰς χρόνον οὐ λήγοντα· καὶ ὡς πάρος ἡματι κείνω, 23
 οὐδὲν ἔτι προτέρω με σοφῶ προσπτύσεται μύθῳ·
 85 ὅσα γὰρ αἰτήσητε θεοκλήτω τινὲ φωνῇ,
 ἔσεται ἔμπεδα ταῦτα χαριζομένοιο τοκῆος.
 Μέχρι δὲ νῦν, οὔπω βιοτήσιον ἔργον ἀνύσαι 24
 πατρόθεν ἠτήσασθε φίλον γέρας· ἀλλὰ τελέσαι
 ἄρτι πάλιν λίσσεσθε, καὶ ὑμέας ὀππόσα θέλγει,
 90 πάντα παρ' ὑψιμέδοντος ἐμοῦ δέξεσθε τοκῆος.
 [χάρμα ὅπως γλυκὺ ὑμέτερον τετελεσμένον εἶη.]
 Νῦν σχολιοῖς ἐπέεσοι παραβλήδην ἀγορευῶ· 25
 ἤδη δ' ἀγγιτέλεστος ἐλεύσεται ἔνθεος ὦρη,

μονεῦει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22. καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔξετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς ἀρεῖ ἀφ' ὑμῶν, 23. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [ὅτι] ἂν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. 24. ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ἡ πεπληρωμένη. 25. ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· [ἀλλ'] ἔρχεται ὦρα

Vs. 78. ἀρτιτόκου m. B. punctum post λεχωίδες B. — Vs. 81. ὀψιφανὲς B. ὑψιφανὲς B. v. l. A. rell. — Vs. 84. προτέρω A. N. προτέρω Juv. B. S. προσπτύσεται A. B. v. l. Pal. προσπτύξετε B. N. S. — Vs. 91 abest a Pal. a legitur ap. B. S. ab hoc tamen uncis inclusus. cf. evang. Joann. 24. paraphr. 15, 43. Gerhard. L. A. p. 204.

- ἀμφαδίην ὅτε πάντα θεοῦ παρὰ πατρὸς ἀκούσας
 95 ἴξομαι ἀγγέλλων ἑτερότροπα λευκάδι φωνῇ
 μύθων ὀρθὰ κέλευθα, καὶ οὐκέτι δόχμιον ὀμφήν.
 Καὶ θεὸν αἰτήσητε πολύλλιτον ἡματι κείνῳ 26
 εὐχολαῖς ὁσίοισι· καὶ οὐκέτι τοῦτον ἐνίψω
 ὡς πάρος ἠθάδα μῦθον, ἐμὸν ζῶοντα τοκῆα
 100 εἶνεκεν ὑμείων μειλίζομαι. Ἐπιμέδων γὰρ 27
 ἀντίτυπον πόθον ἀγνὸν ἐμοῖς φίλτροισι φυλάσσω
 ὑμέας αὐτοκέλευστος ἐμὸς γενέτης ἀγαπάζει,
 ὅτι θεοῦ λόγον νῖα σοφῶ καὶ ὁμόφρονι δεσμῶ
 θέσκελον εἰς ἐμὲ φίλτρον ἐπιστώσασιτε καὶ ὑμεῖς
 105 ἦθεσιν ἀπλανέεσσιν· ἐπεφράσσασιτε δὲ μῦθῳ,
 ὅτι φερεζῶιο θεοῦ παρὰ πατρὸς ἰκάνω.
 Ἦλθον ἐγὼ παρὰ πατρὸς, ἐφωμίλησα δὲ κόσμῳ, 28
 καὶ πάλιν ἀμπλακίης ἐγκύμονα κόσμον εἶδω,
 καὶ ταχὺς ἴξομαι αὐθις ἐμῶ πέμπαντι τοκῆι.
 110 Καὶ οἱ πάντα μαθόντες ἐπεφθέγγξαντο μαθηταί, 29
 ἀμφαδὰ νῦν λαλέεες. οὐ φθέγγεται ὄργια μύθων
 λοξὰ παρατροπέων, ἐτέρης ἐπιδευέα φωνῆς.

ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρησιαῖα περὶ τοῦ πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν. 26. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· 27. αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ θεοῦ ἐξῆλθον. 28. ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφήμι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. 29. Λέγουσιν [αὐτῶ] οἱ μαθηταί αὐτοῦ Ἴδε νῦν ἐν παρησιαῖα λαλεῖς καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.

Vs. 105. *Φυμῶ* conl. N. cf. 17, 18. — Vs. 108. fort. *αὐτίς* cf. 70. — Vs. 111. *καλέεις* A. B. v. l. Sec. Brub. Bog. Juv. *λαλίεις* B. N. S. (hic fortasse ex Pal.).

- Nūn ἄρα, νῦν ἐδάημεν ὅτι βροτέης ἀπὸ φωνῆς 30*
οὐ χατέεις, ἵνα τίς σε παραφθάσας ἐρεεῖνη.
- 115 *οὐ χάριν ἀσφαλῆως γινώσκομεν ὅτι σὺ κόσμῳ*
Χριστὸς ἐπουρανίῳ θεοῦ γόνος αὐτὸς ἰκάνεις.
- Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο προθεσπίζων τέλος ἔργων, 31*
ἄρτι μεταστρεφθέντας ἐμῶ πιστεύετε μῦθῳ;
- ἐγγύθι δὲ χρόνος οὗτος, ὅτε σκιδνασθε φυγόντες 32*
 120 *εἰς ἐὸν οἶκον ἕκαστος, ἀπόσουτος ἄλλος ἀπ' ἄλλου,*
μοῦνον ἐμὲ προλιπόντες· ἐγὼ δ' ὅτε λαὸς ἰκάνει
δήσιος, οὐ μόνος εἰμὶ, καὶ εἰ φεύγουσι μαθηταί·
ἀλλὰ μένων μετ' ἐμεῖο πατήρ ἐμὸς οὐποτε λήγει.
Ἄλλὰ τάδε ξύμπαντα διήμιον, ὄφρα κεν αἰεὶ 33
- 125 *εἰρήνην ἀτίνακτον ἐμοὶ σπεύσητε φυλάσσειν*
εἰς χρόνον οὐ λήγοντα. πολυφλοίσβῳ δ' ἐνὶ κόσμῳ
θλιβόμενοι τρύχεσθε μεληδόσιν. ἀλλὰ καμόντες,
θαρσαλέοι γίνεσθε, βροτῶν ὅτι μείζονα ῥέξω.
κόσμον ἐγὼ νίκησα.

---

30. νῦν οἶδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ σὺ χρεῖαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες.
 31. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἄρτι πιστεύετε· 32. ἰδοῦ ἔρχεται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατήρ μετ' ἐμοῦ ἐστίν. 33. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

Vs. 114. ὁ χατέεις A. σε abest A. — Vs. 123. λείπει Pal. superscr. λήγει. — Vs. 124. δήσιον A. — Vs. 128. γίνεσθε A. S. γίγν. Juv. B. N. — Ambiguum est sitne ῥέξω an ῥέξω in Pal.

Κ Ε Φ. Ρ.

- Καὶ αὐτίκα τοῦτο βοήσας, 1
 εἰς πόλον ὄμμα τίταινεν, ἐῷ δ' ἰάχησε τοκῆι,
 νῖα πάλιν κύδαινε τεὸν πάτερ, [ὄφρα γεραίρη
 οὐρανόεν σε τοκῆα τεὸν τέκος] ὡς πόρες αὐτῷ 2
 5 σαρκὸς ὄλης βροτέης πρυμνήσιον ἠνιοχεύειν·
 βούλομαι εἶν ἐνὶ πάντας, ὅσοις πάρος ὠπάσας αὐ-
 τὸς,
 ζῶην θεσπεσίην αἰώνιον ἀμφιπολεύειν,
 ὄφρα σε γινώσκωσι θεὸν μόνον ἐλπίδα κόσμου, 3
 καὶ τεὸν ὄν προέηκας ἐπὶ χθόνα Χριστόν Ἰησοῦν.
 10 Αὐτὸς ἐγὼ σε γέραιρον ἐπὶ χθονὸς ἔργον ἀνύσσας 4
 νεύμασιν ὑμετέροισι, τό μοι πόρες ὄφρα τελέσω.
 Καὶ σύ με νῦν κύδαινε τεῆ, πάτερ, ἠθάδι τιμῆ, 5
 ἣν παρὰ σοὶ πάρος εἶχον, ὅτε ζαθέω δέο μῦθῳ
 οὐπω κτιζομένοιο θεμείλια πήγνυτο κόσμου.
 15 Οὐνομα σὸν κήρυξα παρ' ἀνδράσιν, οὓς ἀπὸ κόσμου 6
 νείει σῶ παρέδωκας ἀφεγγέος ὄμματι κόσμον·

1. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα ὁ υἱός σου δοξάσῃ σέ, 2. καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζῶην αἰώνιον. 3. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσιν σέ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὄν ἀπέστειλας Ἰησοῦν χριστόν. 4. ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· 5. καὶ νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ τῆ δόξῃ ἣν εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6. ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα

17, 3. τεόνπερ ὡς π. Α. ὄφρα — τέκος absunt a Pal. A. et spuria sunt. — Vs. 5. ἠνιοχεύεις B. v. l. — Vs. 10. γέραιρον, cf. 1, 31. 15, 56.

ὑμέτεροι γεγάασι, σὺ δὲ σφέας ἠμιοχεύεις·
 δῶκας ἐμοί, καὶ πιστὸν ἐν ἀτρέπτῳ τινὲ θεσμῷ
 μῦθον σεῖο φύλαξαν. Ἐπεφράσαντο δὲ μῦθῳ, 7
 20 ἐκ σέθεν ὡς πέλε πάντα τὰ μοι πόρες· ὅτιπερ αὐ-
 τοῖς 8
 μύθους σοὺς παρέδωκα βιαρκέας· ἀσπάσιοι δὲ
 σὸν λόγον ἰθυνητῆρι νόῳ δέξαντο καὶ αὐτοί,
 καὶ μῦθον ὡς παρὰ σεῖο προήλυθον, ὑμέτερον δὲ
 μῦθον ἀσυλήτοισιν ἐπιστώσαντο μενοιναιῖς,
 25 ὅτι σὺ με προέηκας ἐπὶ χθόνα. Νῦν χάρεν ἀνκῶν 9
 ἀπλανέων, οὐ παντὸς ἀλήμονος εἵνεκα κόσμον,
 ᾧ πάτερ, αἰτίζων σε διείρομαι· ἀμφὶ δὲ τούτων
 οὓς πόρες υἱεῖ σεῖο, τεοὶ πέλον· ἀμφοτέρον δὲ, 10
 ὅσα φέρεις, ἐμὰ πάντα· καὶ ἔμπαλιν ὅσα καμίζω,
 30 πάντα σέθεν γεγάασιν· ἐγὼ δ' ἐν τοῖσιν ἐταίροις
 σύνδρομον εἰς χθόνα πᾶσαν ἔχω παλιναυξία τιμήν.
 Κόσμῳ δ' οἱ μὲν ἔασιν, ἐγὼ δ' ἄρα γαῖαν ἐάσας 11
 πρὸς σέ, πάτερ, παλίνορσος ἐλεύσομαι· ἀλλὰ μετα-
 θητὰς

τοῖς ἀνθρώποις οὓς ἔδωκας μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν,
 καὶ ἐμοὶ αὐτὰς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετήρησαν·
 7. νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα ἔδωκας μοι παρὰ σοῦ ἐστίν,
 8. ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκας μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ
 ἔλαβον [, καὶ ἔγνωσαν] ἀληθῶς, ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ
 ἐπίστευσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. 9. ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ·
 οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκας μοι, ὅτι
 σοὶ εἰσιν, 10. καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστίν καὶ τὰ σὰ ἐμὰ,
 καὶ δεδώξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11. καὶ οὐκέτι εἰμι ἐν τῷ κόσμῳ,

Vs. 17. ἠμιοχεύεις et colon post ἦν. A. Sec. Brub. Bog. St. S.
 ἠμιοχεύειν sine interpunctione B. N. cf. 34. — Vs. 19. θυμῷ
 B. v. l. et sic conl. N. cf. 16, 104,

- ἡμετέρους σὺ φύλαξον ὁμόφρονας ἔκτοθεν αὐτῆς
35 δαίμονος ἀντιπάλοιο προασπιστῆρος ἰμάσθλης.
ἀγνὲ πάτερ, σὺ φύλαξον ὁμόφρονας ἔκτοθεν αὐ-
τῆς,
8 πάντες ἐν ὄφρα πέλοιεν ὁμόζυγες, οἳά περ ἡμεῖς.
Ἀγχιφανῆς ὅτε τοῖσιν ὁμίλειον ἔνδοθι κόσμου, 12
αὐτὸς ὄλους ἐφύλασσον ἀπήμονας· οὐδέ τις αὐτῶν
40 [οὓς πόρες υἱεῖ σου, βροτέης σωτῆρι γενέθλης,]
ᾤλετο δυσσεβίης σφαλερῶ δεδονημένος οἴστρω,
εἰ μὴ δαιμονίου φθισήνορος υἱὸς ὀλέθρου,
ὄφρα νόμου γραφικοῦ λόγος τετελεσμένος εἴη.
Νῦν δὲ, πάτερ, μετὰ γαῖαν ὑπότροπος εἰς σὲ πε-
ρήσω. 13
45 καὶ τάδε σοὶ ξύμπαντα διήμιον, ὄφρα κεν αἰεὶ
ξυνὸν χάσμα φέροιεν ἐμοῖς τετελεσμένον ἔργοις.
Καὶ σγισι θεῖον ὄπασσα τεὸν λόγον· ἀλλὰ μεγαί-
ρων 14
αὐτοὺς ἔστυγε κόσμος, ὅτι ζαθέου γενετῆρος
γνήσιοι αἰθέρους εἰσὶ, νόθοι κόσμοιο πολῖται,

καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶν, καὶ γὰρ πρὸς σε ἔρχομαι. πά-
τερ ἄγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς
μοι, ἵνα ὦσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς. 12. ἦτε ἡμῖν μετ' αὐτῶν,
ἐγὼ ἐτήροον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, σὺς δέδωκάς μοι
[, καὶ] ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς
τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13. νῦν δὲ πρὸς σε
ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν χα-
ρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. 14. ἐγὼ δέδωκα
αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι

Vs. 37. Pal. distinguit post ὁμόζυγες non ante, ut vulgo. cf. 64.
— Vs. 40 abest a Pal. A. legitur ap. B. S. ab hoc tamen uncis
inclusus.

50 ὡς καὶ ἐγὼ κόσμοιο πέλω ξένος· σὺ βροτέης γὰρ
 εἰμι τελεσοιγάμοιο γονῆς χθονός· οὐ τινὶ μῦθῳ 15
 ὦ πάτερ, αἰτίζω σε μεταάτροπον ἐσθλὸν ἐταίρων,
 ὄφρα μεταστήσειας ἀτέρμονος ἔκτοθι κόσμον,
 ἀλλ' ἵνα μιν βλεφάροισιν ἀκοιμήτοισι φυλάξης
 55 δαίμονος ἀρχεκάκοιο δυσαντήτων ἀπὸ θεσμῶν.
 Σοῖς ζαθέοις ἐπέεσιν ἐμοὺς ἁγίαζε μαθητάς, 17
 πάντας ἀληθείης νοεραῖς ἀκτῖσι καθαίρων.
 Ἀτρεκίη σέο μῦθος· ὁμοζυγέων δ' ὑπὲρ αὐτῶν 19
 αὐτὸν ἐμὲ πρῶτιστον ἐμῶν ἐτάρων ἀγιάζω,
 60 ὄφρα κε φαιδρύνονται τεῷ ζωαρκεῖ μῦθῳ,
 καὶ καθαροὶ τελέθειεν ἀληθείης ἁγιασμοῖ,
 πνευματικῷ πυρὶ γυῖα λελουμένοι. Οὐχ ὑπὲρ αὐτῶν 20
 μούνων ὑμετέρεην δέχομαι χάριν, ἀμφὶ δὲ πάντων,
 ὅσοι λύσσαν ἄπιστον ἀπορῥέψαντες αἰήταις,
 65 ὀρθὴν πίστιν ἔχοισιν ἐμῶν διὰ μῦθον ἐταίρων,
 πάντες ἐν ὄφρα πέλοιεν ὁμόζυγες οἰά περ ἡμεῖς, 21
 ὡς ἐν ἐμοὶ τελέθεις, καὶ ἐγὼ, πάτερ, ἐν σοὶ ὑπάρχω,

οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου.
 15. οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα
 τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
 εἰσὶν, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου. 17. ἁγίασον αὐ-
 τούς ἐν τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθεια ἐστίν. 18. κα-
 θὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς
 εἰς τὸν κόσμον· 19. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν [ἐγὼ] ἁγιάζω ἐμαυτόν,
 ἵνα ᾧσιν καὶ αὐτοὶ ἁγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20. οὐ περὶ τού-
 των δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευότων διὰ
 τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, 21. ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν, καθὼς
 σὺ πάτερ ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν σοὶ, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν [ἐν]

σύζυγες ἀλλήλοισιν ἀρηρότες, ὄφρα καὶ αὐτοὶ
ἡμῖν πάντες ἕωσιν ὁμόζυγες ἐκγεγαῶτες,

70 κόσμος ἵνα γνοίῃ πολυμήχανος, ὅτι με κόσμῳ
ἀνδρομέης προέηκας ὄλης λυτῆρα γενέθλης.

καὶ σφισι κῦδος ὄπασσα, τό μοι πόρες, ὥς κεν ἐν
ἡμῖν

22

πάντες ὁμόζυγές τετελεσμένοι ὦσι, καὶ αὐτοὶ
σύζυγες ἐν μόνον ἔσμεν ἐν ἀλλήλοισιν εὐόντες,

75 ἡμῖν ὄφρα γένοιτο συνήλυδες ἐκγεγαῶτες·

ὄφρα σὺ μὲν τελέθοις ἐν ἐμοί, πάτερ, ὄφρα καὶ
αὐτὸς

23

ξυνὸς ὄλοις ἐτάροισιν ἐγὼ πεφορημένος εἶην·

κόσμος ἵνα γνοίῃ βαρुकάρδιος ἰδμονι μύθῳ,

ὅτι σὺ με προέηκας ἀρηγόνα μάρτυρι κόσμῳ,

80 ἀνδρομέου βιότοιο λυτήριον· ὅτι καὶ αὐτοὺς
ὥς τεὸν νῆα φίλησας, ἐμοὺς ἐτάρους ἀγαπάζων.

Βούλομαι οὖς παρέδωκας ἐμοί, πάτερ, ὄφρα καὶ
αὐτοὶ

24

ἤχι πέλω μίμνωσιν, ἵνα βροτιέησιν ὀπωπαῖς

πάντες ἐσαθρήσωσιν ἐμὴν ὑψίδρονον ἀρχίν,

ᾧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. 22. κα-
γὼ τὴν δόξαν ἣν ἔδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ᾧσιν ἐν
καθὼς ἡμεῖς ἐν ἔσμεν, 23. ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί,
ἵνα ᾧσιν τετελειωμένοι εἰς ἐν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ
με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.
24. πατήρ, οὗς ἔδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κῶ-
κεῖνοι ᾧσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν,

Vs. 71. λυτήρ ? — Vs. 74. ἐν abest A. — Vs. 81. ἀγα-
πάσεις coni. N. — Vs. 82. οὗς πόρες ἐμοί A. Pal. cf. 21, 140.
unde S. coniecit οὗς πόρες αὐτὸς ἐμοί. — οὗς παρέδωκας ἐμοί B.
Heden. St. N. S.

85 [ἦν πόρες αὐτὸς ἐμοί, ὅτι με, πάτερ, ἀμφαγάπαζες
πρὶν ζοφεροῦ κόσμου βαθύκολπα θέμεθλα γενέ-
σθαι.]

Ἀνδραμέοια δίκαιε πάτερ, βιότοιο σαατήρ, 25
οὐ σε πάτερ μάθα κόσμος· ἐγὼ δέ σε σύμφυτος
ἔγνων.

καὶ σε σοφὸς χορὸς οὗτος ἐμῶν δεδάηκεν ἐταίρων
90 ἤθεοιν εὐσεβέεσιν, ὅτι σφίσιν ὄργια μύθων 26
ὑμετέρων ἀνέφηνα· καὶ ἔμπαλιν εἰσέτι δείξω,
ὄφρα σε γινώσκωσι πολὺ πλέον· ὥς κεν ἐν αὐτοῖς
δεσμὸς ἐμῆς ἀγάπης, καὶ ἐγὼ πεφορημένος εἶην.

Κ Ε Φ. Σ.

Ὡς φάμενος τὰδε πάντα, διέστιχεν ἔμφροσι 1
ταρσῶ

πέζαν ἐς ἀντιπέριαιαν. εὐπρέμενων ὅθι κέδρων
οἰδματι λυσοήεντι κυλίνδεται ὄμβρος ἀλήτης
οἰδαίνων θρασὺ χεῦμα χαραδραίου ποταμοῦ
5 ἀγχιφανῆς ὅθι κῆπος εὐχλοος, ὃν παραμείβων
κοίρανος, ἔνθον ἱκανεν, ἐθήμονος οἰᾶ τε βαίνων

ἦν δέδωκάς μοι ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου,
25. πατήρ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω· ἐγὼ δέ σε
ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας, 26. καὶ ἐ-
γνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνώρισω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἦν
ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἢ καὶ ἐν αὐτοῖς.

1. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν ταῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κεδρών, ὅπου ἔν κῆπος,

Vs. 85. 86. absunt a Pal. A. leguntur ap. B. S. ab hoc ta-
men uncis inclusi.

φυταλιὴν εὐοδμον ἀειθαλέος παραδείσου.

- Καὶ θρασὺς ἦδε κεῖνο φυτήκομον ἄλλος Ἰούδας, ²
Χριστὸς ὅτι σκιάεσαν ἐρημάδα πέζαν ὀδεύων,
¹⁰ πολλάκι χῶρον ἐκεῖνον ἐσήλυθε· κεῖθι καὶ αὐτῶν
σύννομος ἀγρομένων ηὐλίξετο λαὸς ἑταίρων.
Καὶ στρατὸν ἀπιστήρα δεδεγμένος ἀρχιερέων, ³
Καὶ πολὺν οἰστρήεντα παρ' ἀρχεκάκων Φαρισαίων
σύνδρομον ἄλλον ἔχων κορυνηφόρον ἐσμὸν ὀδίτην,
¹⁵ ἦλυθεν ἄλλοπρόσαλλος ἐς ἠθάδα κῆπον Ἰούδας,
τεύχεα καὶ λαμπτήρας ἔχων· καὶ ὁμόστολος ἀνήρ
χερσὶ πολυσπερέεσσι μετάρσιος ἄλλος ἐπ' ἄλλω
λύχνων ἐνδομύχων ἀνεμοσκεπὲς ἄλσος ἀείρων,
ἄλσος ὅπερ δονάκεσιν ἀμοιβαίοισι συνάπτων
²⁰ πυκνὰ μεριζομένοισι γέρων κυκλώσατο τέκτων
ἀστερόεν μίμημα καὶ εἶκελον ὀξεί· κόσμῳ·
μεσοφανῆς ὅθι λύχνος ὁμοζυγέος διὰ κόλπου
ὀξὺ φάος πολυωπὸν ὑπὸ σκέπας ἔκτοθι πέμπων,
ἀκροφανὲς σε λάγιζε πολυσχιδὲς ἀλλόμενον φῶς.
²⁵ Ἰησοῦς δ' ἀδίδακτος ἰδὼν μέλλουσαν ἀνάγκην, ⁴
ἄτρομος, αὐτοκέλευστος ἀνέδραμε κῆπον ἐάσας·
καὶ στρατιὴν ἐρέεινε σακέσπαλον ὀξεί μύθῳ,

εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2. ἦδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδὸς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 3. ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὄπλων. 4. Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα

18, 8. ἄλσος conit. N. Hadr. Jun. τοῦτο φ. ἄλλος N. sed improbat. cf. p. 194. — Vs. 11. fort. αὐλίξετο. — Vs. 19. ἀμοιβαίοις A. — Vs. 20. τέκτων A. — Vs. 23. ὑποσκέπας A.

- ποῖον ἀνιχνεύοντες ἰκάνετε φῶτα πιέξειν ;
 Ἰησοῦν δ' ἀπάμειπτο σιδηροφύρων στρατὸς ἀνδρῶν, 5
 30 *Ναζαρεθ* ναέτην διζήμεθα πάντες Ἰησοῦν.
 καὶ θρασὺς ἀντιβίοισι παρίστατο πομπὸς Ἰουδαίῃ,
 ὅς μιν ἀφανροτάτοιο μινυνθαδίου χάριν ἔργου
 υἱὰ θεοῦ παρέδωκεν ἀτέρμονος ἐλπίδα κόσμου,
 υἱὰ θεοῦ παρέδωκε. Καὶ ὡς ἐφθέγγετο λαῶ 6
 35 ἄβροχίτων, ἀσίδηρος ἀναξ ῥηξήνορι φωνῇ,
 πάντες ἐπ' ἀλλήλοισι μαχήμονες ἀσπιδιῶται
 αὐτόματοι πίπτοντες, ἐπεστόρνυντο κονίη
 πρηνέες, οἰστρηθέντες ἀτευχέϊ λαίλαπι φωνῆς.
 Ἰησοῦς δ' ἐρέεινε τὸ δεύτερον ἔμφρασι μύθῳ, 7
 40 ποῖον ὁμηγυρέες μαστεύετε φῶτα πιέξειν ;
 δυσμενέες δ' ἰάχησαν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ,
Ναζαρεθ ναέτην διζήμεθα Χριστὸν Ἰησοῦν.
 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἀδειμάντῳ τινὶ φωνῇ, 8
Ναζαρεθ ναέτης τελέθῳ Γαλιλαῖος Ἰησοῦς·
 45 Ἰησοῦς Γαλιλαῖος ἐγὼ πέλον. εἰ δ' ἐμὲ μῶνον
 ἦλθετε μαστεύοντες, ὑπότροπον οἴκαδε βαίνειν
 τοῦτον ἐμῶν ἄψαυστον ἐάσατε λαὸν ἐταίρων,
 ὄφρα κεν ἀστυφέλικτον ἔπος τετελεσμένον εἶη, 9

ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν, καὶ λέγει αὐτοῖς Τίνα ζητεῖτε; 5. ἀπε-
 κρήθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
 σοῦς Ἐγὼ εἰμι. εἰστήκει δὲ καὶ Ἰουδαίος ὁ παραδιδούς αὐτὸν
 μετ' αὐτῶν. 6. ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰς
 τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσαν χαμαί. 7. πάλιν οὖν ἐπηρώτησεν αὐ-
 τοὺς Τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.
 8. ἀπεκρήθη Ἰησοῦς Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ
 ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν. 9. ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὅν

Vs. 40. cf. 20, 90. N. p. 196. fort. ὁμηγυρέες. Alteram for-
 mam habet Pindarus. — Vs. 45. fort. εἰ δὲ με μ.

Χριστὸς ὅπερ πάρος εἶπεν ἐὼ ζῶντι τοκῆι, 10
 50 τούτων οὐδὲν ὄλωλα τά μοι πόρες. ἀγχιφανῆς δὲ
 Σίμων ἄορ ἔχων, θρασύς ἔσπασεν· ἄνδρα δὲ νύξας
 λάτρην ἀμαιμακέτοιο διάκτορον ἀρχιερέως,
 δεξιὸν οὐας ἔταμνεν ἀοσοητῆρι σιδήρῳ.
 καὶ ξίφει πληγέντος ὀπίονος οὐνομα Μάλχου.

55 Ἰησοῦς δ' ἀνέκοψε φιλήτορι Πέτρον ἰωῆ, 11
 λῆγε χόλου, κολεῶ τε τίθει ξίφος· ἡμετέρου δὲ
 οὐ πίομαι γενέσαιο φίλον δέπας ἠδέει θυμῷ,
 αὐτὸς ὅπερ μοι ὄπασσε; Φύλαξ δ' ἱεροῖο μελάθρου 12
 χιλιάδος ζαθῆης στρατιῆς πρόμος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 60 οὖν προμάχῳ δασπλήτι φρεσοδακέων στρατὸς ἀν-
 δρῶν

Χριστὸν ἐπισφίγξαντες ἀμεμφέα νηλεῖ δεσμῷ,
 ἐσπερίην ἀβόητον ἐποιήσαντο πορείην,
 ἄννα Χριστὸν ἄγοντες ἐς οἰκίον ἀρχιερέως.
 Καϊάφα γὰρ ἔην ἐκυρὸς θρασύς, ὃς πέλε κείνου 13
 65 ἀρχιερεὺς λυκάβαντος, ὃς Ἑβραίῳ ποτὲ λαῶ 14

εἶπεν, ὅτι εὖς δέδωκάς μοι; οὐκ ἀπώλεσα ἔξ αὐτῶν οὐδένα.
 10. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἰλκυσεν αὐτήν καὶ
 ἔσπασεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψε αὐτοῦ τὸ
 ἄριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. 11. εἶπεν
 οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θή-
 κην. τὸ ποτήριον ὃ δέδωκάς μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίνω αὐτό;
 12. Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ ὁ ἐπαγγέται τῶν Ἰου-
 δαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτὸν 13. καὶ ἤ-
 γαγον [αὐτὸν] πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ
 Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. 14. ἦν δὲ

- ζῆλον ἔχων Χριστοῦ, θεημάχον ἰαχε φωνήν,
καλὸν ὑπὲρ λαοῦ θανεῖν ἓνα, μὴ φθόνος ἔρπων,
Ἐβραίων ὄλον ἔθνος ἐνὸς χάριν ἀνδρὸς ὀλέσση.
Ἰησοῦν δὲ φέροντες ἐπέρρεον ἀσπιδιῶται. 15
- 70 καὶ οἱ ὀπισθοκέλευθος ὁμάρτεε τηλόθι Σίμων,
καὶ νέος ἄλλος ἐταῖρος, ὃς ἰχθυβόλου παρὰ τέχνης
γνωτὸς ἐὼν ἐρίδηλος ἐδήμονος ἀρχιερεῆς,
Χριστῷ σύνδρομος ἦλθεν ἔσω θεοδέγμονος ἀλλῆς.
Καὶ βραδύς αὐτόθι Πέτρος ἐλείπετο νόσφι θυράων. 16
- 75 Χριστοῦ δ' ἄλλος ἐταῖρος ὑπώροφιον γόνυ πάλλων,
ἀνθῶρεν ἐκ μεγάροιο, καὶ ἀμφιπόλῳ πυλαωρῷ
εἶπε, καὶ ἤγαγε Πέτρον ἔσω πολυχανδέος ἀλλῆς,
χειρὸς ἔχων. Καὶ δμῶις ἐπεσβόλος ὄμματι λοξῷ 17
δεσπομένη πυλαωρὸς, ἀνίαχε γείτοσι Πέτρῳ
- 80 τοῖον ἔπος, μὴ καὶ σὺ πέλει Χριστοῦ μαθητής;
Σίμων δ' ἀντιάχησε φόβου σημάντορι φωνῇ,
ὦ γύναι, οὐ Χριστοῦ συνέμπορός εἰμι μαθητής.
Συμμιγέες δ' ἴσταντο διάκτοροι ἀρχιερεῆς, 18
θῆτες ὁμοῦ καὶ δμῶες· ἐθερμαίνοντο δὲ κύκλῳ

Καίῳφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἓνα
ἄνθρωπον ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15. Ἦκολούθει δὲ τῷ
Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ μαθητής
ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ
εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, 16. ὁ δὲ Πέτρος εἰστήκει πρὸς
τῇ θύρᾳ ἔξω. ἔξηλθεν οὖν ὁ μαθητής ὁ ἄλλος, ὃς ἦν γνω-
στὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ καὶ εἰσήγαγεν τὸν
Πέτρον. 17. λέγει οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός
Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέ-
γει ἐκεῖνος Οὐκ εἰμι. 18. εἰστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ

85 ἀνθρακίην στορέσαντες. ὑπὸ σπινθῆρι δὲ λεπτῷ
 πυρσὸν ἀναπτον ἔχουσα μαραίνεταιο φειδομένη φλόξ.
 νύξ γὰρ ἔην σκοτιή, δυσπέμφελος· ἐσπέριοι δὲ
 γαῖαν ἐπιπύχοντες ἀνερόριπιζον αἴηται.

90 ἄσφοφος ἴστατο Πέτρος ἔχων ἄγνωστον ὀπωπὴν.
 Ἰησοῦν δ' ἐρέεινε θυηπόλος ὁξεί μύθῳ

19

Ἄννας εὐρυγένειος, ἐδήμονι χειρὸς ἐρωῆ
 ἄπλοκον ἀμφαφῶν κεχαλασμένον ἄκρον ὑπὴνης,
 ἀμφὶ σοφῶν ἐτάρων, οὓς κοίρανος εἶχε μαθητάς,

95 καὶ διδαχῆς ὁσίης. Βριαρῶ δ' ἀντίαχε μύθῳ

20

Ἰησοῦς ἀδόνητος· ἐγὼ φιλοπευθεῖ κόσμῳ
 ἀμφαδίην ὀάριζον ἐν εὐαγέεσσι μελάθροις,
 αὐταῖς ἐν τριόδοισι, θεοκλήτῳ τ' ἐνὶ νηῶ,
 ἦχι πολυσπερέων ἀυλίζεται ἔθνεα λαῶν,

100 οὐδὲν ὑποκρύφιον λαλέων ληίστορι μύθῳ

δειμαλέῳ· τί με ταῦτα διείρειαι; Ἦνιδε κύκλω

21

οὔτοι πάντες ἔασιν ἐμῆς ἐπιμάρτυρες αὐδῆς·
 πάντες ἐμῶν δεδάσιν νοήματα ποικίλα μύθων,
 ὅσσα παρ' Ἑβραίοις ἐφάμην θεοπειθεῖ λαῶ.

ὑπερήεται ἀνθρακίαν πεποιηότες, ὅτι ψῆχος ἦν, καὶ ἐθερ-
 μαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν ἐστῶς καὶ θερ-
 μαινόμενος. 19. Ὁ οὗν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ
 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. 20. ἀπε-
 κρίθη [αὐτῷ] ὁ Ἰησοῦς Ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ·
 ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου
 πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα
 οὐδέν· 21. τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησον τοὺς ἀκηκόοντας, τί ἐλά-
 λησα αὐτοῖς· ἴδε οὔτοι οἶδασιν ἢ εἶπον ἐγώ. 22. ταῦτα δὲ

- 105 Ταῦτα δὲ οἱ λαλέοντι διάκτορος ἄγριος ἀνήρ 22
 τολμηρῇ παλάμῃ ζαθέην ἐπάταξε παρειήν.
 [τῆ δ', ἐνέπων, μέγαλον σὺ ἀμείβεαι ἀρχιερεῖα;]
 Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε τανύτριχα λάτρην ἐλέγχων, 23
 εἰ θρασὺς ὠμίλησα κακῶς ἀσείφρονοι μύθῳ,
 110 μάρτυρος ἔσοο κακοῖο τεῆ νεμεσήμονι φωνῆ·
 εἰ δὲ καλῶς κατέλεξα, τί με πληγῆσι δαμάξεις;
 Ἄννας μὲν φονίης πεφυλαγμένον ἐς λίνον ἄγρης 24
 χεῖρας ὀπισθοτόνω πεπεδηκότα δίζυγι δεσμῶ
 Ἰησοῦν προέηκεν ἕῳ λυσώδει γαμβρῶ
 115 ἀρχιερεὺς, ἐτάρω πεφορημένον ἀρχιερεῖ.
 Σίμων δ' ἐσχαρεῶνι παριστάμενος καὶ ἀλλύων, 25
 ψυχρὸν ἐπ' ἀνθρακόνεντι θέμας θερμαινέτο πυρσῶ,
 θαλπόμενον δ' ἐρέεινον ὀπάονες ἀρχιερεῖος
 ἀλλοφανῆ Σίμωνα νεήλυδα, μὴ σὺ καὶ αὐτὸς
 120 ἐξ ἐτάρων Χριστοῖο πέλες; καὶ ἀμοιβάδι φωνῆ
 δμῶων πευθομένων ἠρηήσατο Πέτρος ἀκούων,
 οὐ Χριστοῦ γενόμην ἐνέπων ψευδήμονι μύθῳ.
 Καὶ θεράπων ἱερῆος ἀμείβετο Πέτρον ἐλέγχων, 26
 νυκτιπόλου θεράποντος ὁμόγνιος, οὐ ποτε Σίμων

αὐτοῦ εἰπόντος εἰς παρεστηκῶς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπὼν Οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ; 23. ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; 24. Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερεῖα. 25. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ. Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρηήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν Οὐκ εἰμί. 26. λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως,

Vs. 107. abest a Pal. A. legitur ap. B. (sed τῆ τ' ἐν.) S. ab hoc tamen uncis inclusus. — Vs. 109. ἀσείφρονοι A. — Vs. 110. ἔσο A. — Vs. 112. Ἄννας οὖν φ. conii. N.

- 125 δεξιὸν οὐας ἔταμνε παρήγορον ἄορι νύξας,
οὐ οὐ πέλεις Χριστοῖο διάκτορος; οὐ σε μετ' αὐτοῦ
εἶδον δεινδρῶεντος ὁμέστιον ἔνδοθι κήπου;
Καὶ τριτάτῃ παλίνορσος ἐδήμονι Πέτρος ἰωῆ 27
Ἰησοῦν ἀπέειπε, καὶ ἔκραγεν εὐθύς ἀλέκτωρ.
130 Καὶ ἄφα δὲ μέλαθρα κατήγορος ἐσμὸς εἰσας, 28
εἰς δόμον ἀνχήμεντος ἐκώμασεν ἡγεμονῆος,
Ἰησοῦν ἐθέλοντα φερέσβιον εἰς μόρον ἔλκων.
[τῆμος δ' ἀμβροσίης νυκτὸς σκοτόεσσαν ὁμίχλην
φέγγος ἀπειρέσιον κέδασε ῥοδοπήχυνος ἠοῦς.]
135 οὐδὲ μὲν ἔνδον ἔβαινε πολυφλοίσβοιο μελάθρου
προσὸ φυλασσομένοισιν, ὅπως μὴ γυῖα μιήνη,
πάσχα φαγεῖν ἐθέλων καθαρῶ χροῖ. τηλόθι δ' ἔστη
νῆπιος, ἀγνώσων ὅτι τηλίκον ἐς φόνον ἔρπων,
ἀγνὸν ἀλεξικάκων ἐφυλάσσετο δῶμα θεμίστων.
140 Καὶ Πιλάτος ταχυεργὸς εἷς ἐξήλασεν αὐλῆς 29
νηοπόλους δ' ἐρέεινεν ὄφειλομένῳ τινὶ θεσμῶ,
μῦθον ἀπαειτίξων φονίης ἐπιμάρτυρα φωνῆς,
ποῖον ἔπος φθ' ἐγγεσθε κατήγορον ἀνέρι τούτῳ;

συγγενῆς ὢν οὐ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγὼ σε εἶ-
δον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; 27. πάλιν οὖν ἠρνήσατο Πέ-
τρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

28. Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καὶάφα εἰς τὸ
πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ. καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ
πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα.

29. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος ἔξω πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν Τίνα

Vs. 125. cf. 53. — Vs. 127. εἶδον ἐγὼ δ. Pal. A. Sec. Brub.
Bog. N. q. v. p. 202. cf. S. εἶδον ἐγὼ δευτέρον Wernick. Tryph.
p. 313. cf. Dionys. 5, 59. 44, 11. 48, 548. ἐγὼ omittunt Juv. St. S.
— Vs. 133. 34. spurii ap. B. S. (inclusi) absunt ab A. an etiam
a Pal. tacet S. — Vs. 139. ἐβιάζετο conit. S. q. v.

τίς πρόφασις θανάτω; τί τηλίκον ἤλιτεν ἀνήρ;
 145 ποῖον ἔπος φθέγγεσθε κατήγορον ἀνδρὸς ὀλέθρου;
 Καὶ φθονεροῖς στομάτεσιν ἀνίαχον ἀρχιερεῖς, 30
 εἰ μὴ ἦν τελέσας ἄφατον κακὸν, οὐκ ἂν ἀνάγκη
 εἴλκομεν εἰς σὲ φέροντες ἀναίτιον ἄνδρα δαμάσσαι,
 χειρὶ τεῆ παραδόντες. Ὁ δὲ, φθόνον ὄξυ νοήσας, 31
 150 Χριστὸν ἀνακρίνειν ἀπεσείσατο μάρτυρι μύθῳ·
 ὑμεῖς τοῦτον ἔλεσθε· θεμιστοπόλοιο δὲ βίβλου
 κρίνατε πατρώοισι νόμοις καὶ ἐθήμονι ποινη·
 καὶ θρασὺς ἐσμός ἔειπε, κατακτείνειν τινὰ φωτῶν
 ἡμῖν οὐ θέμις ἐστίν. Ὅπως ἔπος ἔμπεδον εἶη 32
 155 Χριστὸς ὅπερ κατέλεξε, προθεσπίζων τίνι πότμῳ
 μέλλε θανεῖν. Πιλάτος δὲ δολοπλόκον ἐσμόν ἐάσας 33
 ἀγγίδυρον, παλίνορσος ἐδύσατο θέσμιον αὐλήν·
 Ἰησοῦν δ' ἐκάλεσσε, καὶ εἶρετο μάρτυρι φωνῆ,
 αὐτὸς Ἰουδαίων βασιλεὺς πέλες; Εἰρομένῳ δὲ 34
 160 εἵκελος ἀγνώσσοντι θεηγόρος εἶπεν Ἰησοῦς,
 εἶρετο γινώσκων ζαθέη φρενί, τοῦτο πιφανύσκεις
 αὐτόματος, σκηπτουῶν Ἰουδαίων με καλέσσας,

κατηγορίαν φέρετε [κατὰ] τοῦ ἀνθρώπου τούτου; 30. ἀπε-
 κρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιός, οὐκ
 ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. 31. εἶπεν [οὖν] αὐτοῖς ὁ Πιλά-
 τος Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε
 αὐτόν. εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι
 οὐδένα. 32. ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῆ, ὃν εἶπεν ση-
 μαίνων πῶς θανάτῳ ἠμελλεν ἀποθνήσκειν. 33. Εἰσῆλθεν
 οὖν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πιλάτος καὶ ἐφώνησεν τὸν
 Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
 34. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ἀπὸ σεαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι

ἦέ σοι ἄλλος ἔειπε; Καὶ ἰάχην ὄρχαμος ἀνὴρ, 35
 μὴ γὰρ Ἰουδαῖος καὶ γὼ πέλον; ὑμέτερον δὲ
 165 ἔθνος, ἵνα κρίνω σε, καὶ ἀνέρες ἀρχιερεῖς
 αὐτοὶ ἐμοὶ παρέδωκαν ἀναιδέες· εἶπε καὶ αὐτὸς,
 ἔργον ποῖον ἔρεξας. Ἄναξ δ' ἀντίαχε μύθῳ, 36
 οὐ χθονίη τελέθει τις ἐμὴ βασιλῆος αὐλή·
 οὐ πέλον ἐκ κόσμου μινυώριος. ἡμετέρη γὰρ
 170 εἰ πέλε κοιρανὴ γαιήμος, εἰ πέλε κόσμου,
 καὶ κεν ἐμοὶ δρηστῆρες ἐνόπλιον εἶχον ἀγῶνα,
 ὄφρα μὴ Ἑβραίοις μεταχείριος ἔκδοτος εἶην·
 νῦν δὲ μοι οὐκ ἐντεῦθεν ἔην βασιλῆος ἀρχή.
 Καὶ Πιλάτος πάλιν εἶπεν ἀμοιβαίῃ τινὶ φωνῇ, 37
 175 ἦ ῥά νυ κοιρανός ἐσσι; καὶ ἀντιάχησεν Ἰησοῦς,
 καὶ γενόμεν εἰς τοῦτο καὶ ἤλυθον, ὄφρα κεν αἰεὶ
 μάρτυς ἐτητυμίας πανθελγέος ἀνδράσιν εἶην·
 καὶ πᾶς ὃς προβέβουλεν ἀληθείης ζυγὸν ἔλκειν,

σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35. ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος Μή τι ἐγὼ
 Ἰουδαῖος εἶμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν
 σέ ἐμοί. τί ἐποίησας; 36. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ἡ βασιλεία ἡ
 ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τού-
 του ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρεταὶ ἂν οἱ ἐμοὶ ἡγωνί-
 ζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία
 ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος
 Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς Σὺ λέγεις, ὅτι
 βασιλεὺς εἶμι ἐγώ. [ἐγὼ] εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο
 ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. πᾶς

Vs. 164. Ἰουδαῖος ἐγὼ Pal. A. Ἰ. καὶ ἐγὼ B. N. cf. 14, 101.
 Ἰ. καὶ γὼ Juv. Heden. St. Ἰ. καὶ γὼ S. qui etiam καὶ ἐγὼ proposuit.
 — Vs. 166. ἀναιδέες Pal. A. sed v. 19. 84. — Vs. 168. τίς A.
 ἀρχή conit. N. dubitanter. — Vs. 169. οὐ πέλον ἐγὼ ἐκ κ. A. —
 Vs. 172. καταχείριος error. typos. ed. Lips. 1618. cf. Hermann.
 opusc. 4. p. 317. — Vs. 175. ἦ ῥά νυ Pal. cf. 185.

γλώσσης ἡμετέρης ἀψευδέα μῦθον ἀκούει.
 180 Καὶ Πιλάτος θάμβησε, καὶ ἔμπαλιν εἶρετο μῦθῳ, 38
 ἀτρεκίη τί πέλει; καὶ ἔον θρόνον ὀξύς εἰσάσας,
 δώματος ἐκτὸς ἔβαινε, καὶ ἔννεπεν ἄφρονι λαῶ,
 νηπόλους δ' ἤλεγξεν· ἐγὼ πολυειδέϊ μῦθῳ
 κρίνας, αἴτιον οὐδὲν ἐν ἀνέρι τῷδε δοκεύω·
 185 οὐ πρόφασιν μίαν εὖρον ἐπήβολον. Ἀρχέγονον δὲ 39
 ὑμῖν πάτριόν ἐστιν ἐτήσιον, ὄφρα κεν ὑμῖν
 ἐκ φυλακῆς καλέσας ἕνα δέσμιον ἀνέρα λύσω·
 ἢ ῥα νύ μοι βούλεσθε παλίλλυτον ὑμῖν ὀπάσσω,
 σφιγγόμενον δεσμοῖσιν Ἰουδαίων βασιλῆα;
 190 Ἐβραῖοι δ' ἀλάλαξαν ἀπείρονα σύνθροον ἠχῶ 40
 φθεγγόμενοι, μὴ τοῦτον ὃν ἔννεπες, ἀλλὰ Βα-
 αββᾶν,
 ὃς πέλε ληιστηρ θανατηφόρος.

Κ Ε Φ. Τ.

Αἰνομανῆ δὲ

1

ὄρχαμος ἀφραδέων-στομάτων ἀλαλητὸν ἀκούων,
 ληιστην ἀνίμαστον, ἀδέσμιον ὤπασε λαῶ,

ὃ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. 38. λέγει αὐ-
 τῷ ὁ Πιλάτος Τί ἐστὶν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν
 ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς Ἐγὼ οὐδε-
 μίαν εὕρισκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 39. ἐστὶν δὲ συνήθεια ὑμῖν
 ἕνα ἕνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπο-
 λύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 40. ἐκράγασαν οὖν
 πάλιν πάντες λέγοντες Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν
 δὲ ὁ Βαραββᾶς ληιστής.

1. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔμαστι-

Vs. 183. ἤλεγξεν· ἐγὼ πολ. Pal. quod explicat S. Sacerdotesque
 sic redarguit: Ego, multififormi sermone cett, ἐγὼ etiam A. B. rell.
 ἐῶ St. S. — θυμῷ conii. N. — Vs. 188. ὑμῖν A. ἢ ῥὰ νύ μοι Pal.

καὶ ῥοπάλοις ἀχάρακτον· ἀμοιβαίησι δὲ ῥιπαῖς
5 ῥιγιδανῆ Χριστοῦ δέμας φοίνιξεν ἰμάσθλη.

Καὶ στρατὸς ἀντιβίων φιλοκέρτομος εἶχεν Ἰησοῦν· 2
ὄξυτόμου δὲ κόρυμβα περιπλέξαντες ἀκάνθης,
στέμμα νόθον βασιλῆος ἐκυκλώσαντο καρήνω·
καὶ μιν ἀνεχλαίνωσαν ἐπὶ χροῖ πέπλα βαλόντες,

10 σιδονίης στίλβοντα σοφῶ σπινθῆρι θαλάσσης.

Σύμβολα κοιρανίης καὶ ἐν ἄλγεσιν· ἀμφιπαγῆ δὲ 3
γούνατα δοχμώσαντες ἐπὶ χθονὸς αὐχένι κυρτῶ,
κοίρανον ἠσπάζοντο ἐνὶ ψευδήμονι κλήσει,
ἰκεσίης κήρυκι. καὶ ἦεν ἄλλος ἐπ' ἄλλω,

15 χερσὶν ἀμοιβαίησι παρηίδος ἄκρον ἀράσσω.

Καὶ Πιλάτος ταχύμητις ἀνέδραμε δώματος ἔξω 4
ποσὸν παλινοστόισι, καὶ ἴαχεν ἄφρονι λαῶ,

ἔκτοθεν ἀνέρα τοῦτον ἐς ὑμέας ἄρτι κομίζω·
ὄφρα δὲ γινώσκητε, νεοπλανῆς οὐδὲν ἐν αὐτῶ

20 εὔρον ἐγὼ πρραπίδεσβιν ἀμωμήτοισι δικάζων.

ἀρχάντοισι δὲ πόδεσσι διέστιχε νόσφι μελάθρου, 5
καὶ στέφος ὄξυνέθειρον ὁμόπλοκον εἶχεν ἀκάνθης,
πορφυρέην τ' ἐσθῆτα διάβροχον αἵματι κόχλου,

γωσεν, 2. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν
ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ καὶ ἰμάτιον πορφυροῦν περιέ-
βαλον αὐτόν, 3. καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν καὶ ἔλεγον Χαῖρε
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα.
4. καὶ ἐξῆλθεν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς Ἴδε
ἄγω ὑμῖν αὐτόν ἔξω, ἵνα γινῶτε ὅτι οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω
ἐν αὐτῷ. 5. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάν-
θινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἰμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς

19, 4. ῥοιπαῖς A. Sec. Brub. Bog. St. ῥιπαῖς Juv. B. N. S. —
Vs. 13. ἐν A. cf. Hermann. Orph. p. 819. — Vs. 19. νεοπλανῆς
A. B. St. S. νοοπλ. B. v. l. Heden. N. — Vs. 21. διέστιχε A.

καὶ Πιλάτος κατέλεξε πάλιν ζηλήμονι λαῶ,
 25 ἦν διδε ποικιλόνωτος ἀναίτιος ἴσταται ἀνήρ.
 Καὶ μιν ἐσαυθρήσαντες ἀθέσμιαι ἀρχιερεῖς, 6
 καὶ βλοσυροὶ δροσιτῆρες, ἐπέβρεμαν ἄσπετον ἠχώ,
 σταυρῶ σύμπλοκος οὗτος ἐπήρορος, ὄρδιος ἔστω,
 καὶ περὶ καὶ παλάμησι σιδήρεα κέντρα καμίζων·
 30 καὶ Πιλάτος λαοῖσιν ἐχέφρονα ῥήξατο φωνήν,
 ὑμεῖς τετραπόρῳ σφηκώσατε τοῦτον ὀλέθρῳ.
 οὐ γὰρ ἐγὼ θανάτου πρόφασιν μίαν εὔρον ἐν αὐτῷ.
 Καὶ Πιλάτῳ φθίγγξαντο μεμνηνότες ἀρχιερεῖς, 7
 πάτριος Ἑβραίαις φέρεται νόμος, ὃν ποτε βίβλω
 35 θεσμοθέται γράψαντο, καὶ οἶά τε θεσμὸς ἀνώγει,
 οὗτος ἀνήρ ὄφειλε θανεῖν ποιγήτροι πότμῳ,
 εἴνεκα δυσσεβίης, ὅτι θίσκελον αὐτὸς ἑαυτὸν
 υἱὸν αἰζώοιο θεοῦ κίκλησκε τοκῆς.
 Καὶ σοφὸς ὡς κλύε ταῦτο δικασπόλος ἔτρεμεν ἀνήρ. 8
 40 Σπερχομένοις δὲ πόδεσσι ἐδύσατο πάνδοκον ἀυλήν·
 Ἰησοῦν δ' ἐρέεινε τὸ δεύτερον ἠθάδι μύθῳ, 9
 τίς τελέθεις; πόθεν εἶ σύ; κατηπιδῶν δ' ἐπὶ γαίῃ
 κοίρανος ὄμματα πῆξε, καὶ οὐ Πιλάτῳ στόμα λύ-
 σας,

Ἴδε ὁ ἄνθρωπος. 6. ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες Σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος Λάβετε αὐτόν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πύλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ Πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ

ἀντίδοτον μύθοισιν ἀμοιβαίην πόρε φωνήν.

45 Καὶ Πιλάτος βαρῦμηνιν ἀπερῶσιβδησεν ἰωὴν, 10
οὐ με τεοῖς ἐπέεσιν ἀμείβεται; οὐδέ πω ἔγνωσ
ὅττι κεν εἰς σὲ φέρω δίδυμον κράτος; ἀμφοτέρων
γάρ

καὶ σταυρῶ δαμάσαιμι, καὶ, ἣν ἐθέλω, σε μεθήσω.

Καὶ οἱ Χριστὸς ἔλεξεν, ἀγήνορα κόμπον ἐλέγχων, 11
50 οὐδεμίαν μεθέπεις αὐτάγρετον εἰς ἐμὲ τιμὴν,
εἰ μὴ ἄνωθεν ἔην κεχαρισμένον· οὐ χάριν ἀνὴρ
ὅς με λαβὼν παρέδωκεν, ἁμαρτάδα μείζονα πέσσει·

Ἔνθεν ἐπικρίνων Πιλάτος μενέαιεν ἐᾶσαι 12
Ἰησοῦν ἀδίκαστον ἀνειμένον ἐκτός ὀλέθρου.

55 λαοὶ δ' ἀντιάχησαν ἀσιγήτου κλόνον ἠχοῦς
νηρίθμοις στομάτεσιν, ἀπήμονα τοῦτον ἐάσας,
Καίσαρος οὐ φίλος ἐσοὶ μονοσκήπτρου βασιλῆος·
πᾶς γὰρ ἑαυτὸν ἄνακτα λέγων ψευδήμονι μύθῳ,
Καίσαρι Τιβερίῳ ψευδῶνυμος οὗτος ἐρίζει.

60 Καὶ Πιλάτος τρομεροῖσιν ἐν οὐάσι μῦθον ἀκούων, 13
ἔκτοθεν ὑπορόφων μεγάρων ἐκόμισσεν Ἰησοῦν.

ἔδωκεν αὐτῷ. 10. λέγει σὺν αὐτῷ ὁ Πιλάτος Ἐμοὶ οὐ λα-
λεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἔξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε καὶ ἔξουσίαν
ἔχω σταυρῶσαι σε; 11. ἀπεκρίθη [αὐτῷ] Ἰησοῦς Οὐκ εἶχες
ἔξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν, εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνω-
θεν. διὰ τοῦτο ὁ παραδούς μέ σοι μεῖζονα ἁμαρτίαν ἔχει.
12. ἐκ τούτου ὁ Πιλάτος ἐξήτει ἀπολύσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰου-
δαῖοι ἐκρανῶζον λέγοντες Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἰ φί-
λος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει
τῷ Καίσαρι. 13. ὁ σὺν Πιλάτος ἀκούσας τῶν λόγων τού-
των ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος εἰς

- ἀρτιδόμῳ δ' ἐκάθητο λιθοστρώτῳ παρὰ χώρῳ,
οὔνομα τοῦτο φέροντι βοώμενον Ἑλλάδι φωνῆ,
οἷα λίθοις στρωτοῖσι τετυγμένῳ· ἐνδαπίῳ δὲ
65 *Γαβαδὰ παφλάζοντι Σύρῳ κικλήσκειτο μύθῳ.*
Ἔκτη δ' ἦν ἐνέπουσι προσάββατος ἔπλετο ἡώς· 14
ἦν δὲ τιταινομένη τριτάτη θανατηφόρος ὥρη·
καὶ Πιλάτος ταχύτερός ἐπ' εὐλαΐγγι θοώκῳ
Ἑβραίοις ἐβόησεν, ἴδε σχεδὸν ἴσταται ἀνήρ·
70 *κοίρανος ὑμείων, βασιλῆιον εἶμα κομίζων.*
Λαοὶ δ' ἀντιάχθησαν ὁμοφθόγγων ἀπὸ καιμῶν, 15
τοῦτον ἐλὼν σταύρωσον ἐλεγχίστῳ τινὲ πότμῳ·
ὄρθιος οὗτος ὄλοιτο σιδηροφόρων ἀπὸ γόμφων,
δουρατέου θανάτοιο ταθεὶς τετράζυγι δεσμῷ.
75 *καὶ Πιλάτος πάλιν εἶπεν ὄλω θηήτορι λαῷ,*
δούρασι γομφοτόμοισιν ἐγὼ γομφωτὸν ἐλάσσας
κοίρανον ὑμείων, ὀλέσω ποινήτορι πότμῳ;
καὶ δολίοις στομάτεσσιν ἀνέκραγον ἀρχιερεῖς,
ἄλλον ἔχειν οὐκ ἴδμεν ἀήθεα κοίρανον ἡμεῖς,
80 *κοίρανον αὐτοκέλευστον, ὃν οὐκ ἐστέψατο ῥώμη,*
εἰ μὴ Καίσαρα μούνον, ἀτέρμονα ποιμένα κόσμου.
Καὶ Πιλάτος λαοῖο βοήν ἄσβεστον ἀκούων, 16

τόπον λεγόμενον λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ γαββαθα. 14. ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχου. ὥρα ἦν ὡς ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. 15. οἱ δὲ ἐκραύγασαν Ἄρον Ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτόν αὐ-

Vs. 64. τετυγμένῳ Pal. ἐν δαπίῳ A. — Vs. 66. ἦν A. St. ἦν Bog. Jun. N. S. προσάβατον Bog. Jun. B. N. q. v. — os A. St. S. ἐτρεχεν ἡώς Hermann. Orph. p. 819. cf. vs. 226. — Vs. 68. ἐπ' A. Sec. Brub. Bog. ἐπ' Jun. B. N. St. S. — Vs. 76. ἐλάσσας St. N. S. ἐλάσας A. all.

Χριστὸν ἐκὼν ἀέκων ἀδίκῳ παρέδωκεν ὀλέθρῳ·
καὶ θανάτῳ χαίροντες ἀναιδέες ἀρχιερεῖς
85 Ἰησοῦν ἐδέχοντο θελήμονες· ἀκύμοροι δὲ
ἀθανάτου Χριστοῦ βροτοὶ γεγάασι φονῆς
πάντες ὁμοῦ. Καὶ σταυρὸν ἔχων ἐὼν αὐτὸς Ἰησοῦς, 17
εἰς μόνον ἀπτοίητος ἐκούσιον εἶχε πορείην,
εἰσόκε χῶρον ἴκανε φετιζόμενιο Κρανίου,
90 Ἀδὰμ πρωτογόνοιο φερώνυμον ἄντυγι κόραης.
Γολγοθᾶ τὸν καλέεσκε Σύρων στόμα· κεῖθι φονῆς 18
εἰς δόρυ τετράπλευρον ἐπήρορον ὑπόδι γαίης
ὄρθιον ἐξετάγυσσαν ἐπισφίγξαντες ἀνάγκη
πεπταμένας ἐκάτερθε σιδηρεῖα τινὶ δεσμῶ
95 χεῖρας· ὁμοτρήτῳ δὲ πεπαρμένον ἄζυγι γόμφῳ, 19
διπλόον ἦτορ ἔχοντα μιῇ τετορημένον ὄρμη,
ποσσὶν ὁμοπλεκέεσσιν ἀκαμπέα δεσμὸν ὀλέθρου.
κέντροις δ' ἀντιτύποισιν ἐπὶ σταυροῖα δεθέντας
νυκτιλόχους δύο φῶτας, ἐνὶ ξύνωσαν ὀλέθρῳ
100 γείτονας ἀλλήλοισι, μέσον δ' ἔσθησαν Ἰησοῦν.
Καὶ Πιλάτος θηητὸν ἐπέγραφε μάρτυρι γόμφῳ
γράμμα, τόπερ καλέουσι Λατινίδι τίτλον ἰωῆ.
ἦν δὲ σοφῶ καλάμῳ τετυπωμένον, αὐτὸς Ἰησοῦς,
οὗτος Ἰουδαίων βασιλεὺς Γαλιλαῖος Ἰησοῦς.

τοῖς, ἵνα σταυρωθῆ. Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν, 17. καὶ
βαστάζων αὐτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον κρα-
νίου τόπον, ὃς λέγεται Ἐβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18. ὅπου αὐτὸν
ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐν-
τεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. 19. ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ
Πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον
Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20. τοῦτο

- 105 καὶ πολὺς Ἑβραίων ἐπιδήμιος ἐδομὸς ἀνέγνω 20
 τίτλον ἰδὼν, ὅτι χῶρος ἦν λόφος ἄστει γείτων,
 ὅπποθι μιν σταυροῖο συνεκλήρισαν ὄχηι.
 ἦν δὲ μιῆς παλάμης νοερω̄ κέχαραγμένον ὀκλιῶ
 Ἀύσονιη γλώσση τε, Σύρω καὶ Ἀχαιῖδι φωνῇ.
- 110 Καὶ Πιλάτον λιτάνησον ὁμήλυδες ἀρχιερεῖς, 21
 μὴ γράφῃ, μὴ γράφῃ τοῦτον Ἰουδαίων βασιλῆα,
 ἀλλ' ὅτι κείνός ἐνίσπεν ἐῖη ψευδήμονι φωνῇ,
 κοίρανος Ἑβραίων τελέθω, σκηπτουῆχος Ἰησοῦς.
 Καὶ Πιλάτος φάτο μῦθον, ἀπηνέας ἀνδρας ἐλέγ-
 χων, 22
- 115 ἔγραφον ἀσφαλῆως τόπερ ἔγραφον. Ἐπιφανῆ δὲ 23
 Ἰησοῦν ἀτίνακτον ὑποδρηστῆρες ὀλέθρου
 ἐκταδὸν ὀρθώσαντες ἐπὶ σταυροῖο δεθέντα,
 θεσπεσίην ἐσθῆτα θεηγενέος βασιλῆος
 ἰστάμενοι δάσαντο, καὶ αἰγλήεντα χιτῶνα,
 120 ὅστις ὄλος καὶ ὑπερθεν ὁμοῦ καὶ ἔφερθε φορῆος

οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαῖστί. 21. ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων Μὴ γράφῃ Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν Βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22. ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος Ὁ γέγραφα γέγραφα.

23. Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἐκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτῶν ἄρ-

Vs. 107. μοι A. pro μιν. — συνεκλήρισαν dedimus pro vulg. — ἦσαν. cf. 214. 20, 85. — Vs. 109. Comma post Σύρω A. ante Σύρω Juv. B. N. St. S. — Vs. 112. ἔλεξεν Wernick. Trýph. p. 356.

ἄρῳαφος ἦεν ὑφαντός ἀπ' αὐχένος εἰς σφυρὰ λήγων. 23
 Ἀλλήλοις δ' ὀάριζον ὁμοφθόγγῳ τινὶ μῦθῳ,
 οἴνοτα μὴ σχίζοιμεν ἀληθέα τόνδε χιτῶνα,
 θέσκελον ἀμφιέποντα τύπον ξένον, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτοῦ
 125 δάκτυλα χειρὸς ἀφέντες, ἐκηβόλα σύμβολα νίκης,
 λαχμῶ πάντες ἴδοιμεν ἀδηρίτῳ τίνος ἔσται·
 ὄφρα κε μῦθος ἐκεῖνος ἐτήτυμος ὄψιμος εἴη,
 ὃν κινάρη ψάλλουσα θεηγόρος ἔννεπε μολπή,
 ἡμέτεροι δασπλήτες ἐπ' ἀλλήλοισι φονῆς,
 130 ξυνοὶ ἀμιλλητῆρες ἐμοῦς δάσσαντο χιτῶνας,
 καὶ κλήρους ἐβάλλοντο φιλοχλαίνῳ τινὶ λαχμῶ,
 ἡμέτερης ἐσθῆτος ἕως ἐγένοντο φορῆς.
 καὶ τὰ μὲν ἔργα τέλεσεν ἀθεσμοβίων στρατὸς ἀν-
 δρῶν. 25

Ἐγγύθι δὲ σταυροῖο συνήλυδες ἦσαν ἑταῖροι,
 135 καὶ Μαρίη, Χριστοῖο θεητόκος· οἷς ἅμα κείνη
 σύγγονος ἦν Μαρίη καὶ ὁμώνυμος· ἦν δὲ καὶ αὐτὴ
 Μαγδαλινὴ Μαρίη φιλοδάκρυος. Ὡς δὲ τεκοῦσαν 26
 Χριστὸς ἴδεν θεόπαιδα, καὶ ὃν φιλέεσκε μαθητὴν,
 μητέρι μῦθον ἔλεξε, γύναι φιλοπάρθενε μήτηρ,

ραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντός δι' ὅλον· 24. εἶπον οὖν
 πρὸς ἀλλήλους Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐ-
 τοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῆι, Διμερίσαντο τὰ
 ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλη-
 ρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. 25. εἰστέκει-
 σαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ
 ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία
 ἡ Μαγδαληνῆ. 26. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν
 μαθητὴν πυρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ [αὐτοῦ] Γύ-

Vs. 125. comma post ἐκηβ. N. — Vs. 136. ἡ A. ἦν B. Juv.
 N. St. S. — Vs. 139. γύναι A.

- 140 ἠνίδε παρθένον υἷα. Καὶ ἔμπαλιν εἶπε μαθητῆ, 27
 ἠνίδε παρθενικὴ φιλοπάρθενε σείρ τεκούσα
 νόσφι τόκου. κείνης δὲ μετὰ δρόμον εὐποδος ὥρης
 παρθένον εὐώδινα συνέστιον ἔσχε μαθητῆς
 ἔνδον ἐοῦ μεγάροιο· καὶ ἄσπορος ἔσχε τεκούσης
- 145 υἷος, ἀνὴρ ἀλόχευτος, ἀπειρώδινος ἀνάσσης. 28
 Ἰησοῦς δ' ἅμα πάντα παριππεύσαντα νοήσας
 ὅτι θοῶς τετέλεστο, θοώτερον ἤθελεν εἶναι
 τέρματος ἰσταμένοιο τὸ λείψανον· εἶπε δὲ λαῶ,
 διψῶ. Καὶ ἐτοῖμον ἔην παρὰ γείτονι χώρῳ 29
- 150 ὄξος ἔμπλεον ἄγγος. ἀνὴρ δὲ τις ὄξυς ἀκούσας,
 σπόγγον ὑποβρυχίων ἀδύτων βλάστημα θαλάσσης
 πλήσας δριμυτάτοιο ποτοῦ καὶ διψάδος ἄλμης,
 ἰθυπόρου καλάμου παρὰ νεύατον ἄκρον ἐρείσας,
 ὠρεγεν ὑσώπῳ κεκερασμένον ὄξος ὀλέθρου,
- 155 ἀγτίδοτον βασιλῆι μελίσταγέος νιφετοῖο 30
 ἄρτου θεσπεσίοιο δι' ἠέρος ὑπόσε τείνων
 ἄκρον ἀειρομένου καλάμου, καὶ σπόγγον ἀλήτην.
 Ἀλλ' ὅτε πικρὸν ἔδεκτο ποτὸν καὶ δίψιον ἄλμην,
 ἀγγιχθάνης τετέλεστο, καὶ ὑστατίῳ φάτο μύθῳ,
- 160 καὶ κεφαλὴν ἔκλινε, θελήμονι δ' εἶκαθε πότμῳ.

ναι, ἴδε ὁ υἷός σου. 27. εἶτα λέγει τῷ μαθητῆ Ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητῆς εἰς τὰ ἴδια. 28. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει Διψῶ. 29. σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· σπόγγον οὖν μεστόν τοῦ ὄξους ὑσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30. ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν Τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

- Καὶ ζαμενεῖς ἱερῆες, ἐπὶ περὶ δεῖλον ὄρην 31
 ἔστιχε μηλοφάγιο προάγγελον ἡμαρ ἑορτῆς,
 ἐς δόμον αὐχήμετος ἐπέρρεον ἡγεμονῆος.
 καὶ Πιλάτον λίσσοντο συνήλυδες ὄφρα κεν αὐτῶν,
 165 Χριστοῦ θεσπεσίοιο, καὶ ὀψιμόρων δύο φωτῶν,
 τρισσῶν πουλυόδοντι πόδες τέμνοιντο σιδήρῳ,
 μὴ καὶ ἐπὶ σταυροῖο πεπηγότα σώματα μίμνη,
 ἔβδομον ὀππότε φέγγος ἐλεύσεται. ἦν γὰρ ἐκείνη
 πᾶσιν Ἰουδαίοισιν ἀθέσφατος ἔννομος ἡὼς
 170 φέγγος ἔβδομάτοιο, τόπερ δεδάσσι γεραίρειν.
 Καὶ στρατὸς ἐγγὺς ἵκανε μαιαφόνος. ὑπιτενῆ δὲ 32
 πρώτου μὲν διέτεμνεν ἀλοιητῆρι σιδήρῳ
 μιλιχίου πόδα δισσόν. ἐπὶ σταυρῷ δὲ δεθέντος
 ἄλλου νυκτιλόχου διδύμους πόδας ἄορι κόψας,
 175 δεύτερον ἐπρήνιξεν ἐπεσβόλον ὀξεί πόντω.
 Ἰησοῦν δ' ὅτε νεκρὸν ἐξέδρακον, οἷα θανόντος 33
 οὐ πόδας ἠλοίησαν ὀμόζυγας ἠθάδι χαλκῷ.
 Ἀλλὰ θορῶν ἀκίχητος ἀνὴρ ἀνεμῶδεϊ λόγῃ, 34
 πλευρὴν πασιμέλουσαν ἀφειδέϊ νύξε μαχαίρῃ·

---

31. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρυσκενὴ ἦν (ἦν γὰρ μεγάλη ἢ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου), ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32. ἠλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ, 33. ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34. ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν

Vs. 161. περιδείλον A. — Vs. 166. πολυόδοντι A. — Vs. 168. ἐκείνου St. — Vs. 173. σταυρῷ δὲ θέντες A. Sec. Brub. τεθέντος Hadr. Jun. δεθέντος Bog. Jun. B. St. N. S. cf. 98.

180 καὶ διδύμαις λιβάδισιν ἀπὸ πλευροῖο τυπέντος,
 πρῶτα μὲν αἷμα χύθη, μετέπειτα δὲ θέσκελον ὕ-
 δωρ.

Ἄνῆρ δ' ὅς τις ὄπωπεν, ἕω πιστώσατο μύθῳ 35
 μαρτυρίην ἀτίνακτον· ἀριστονόοιο δὲ κείνου
 ἴδμεν ὅτι ζαθέη καὶ ἐτήτυμός ἐπλετο φωνή.

185 Ταῦτα δὲ πάντα πέλεσκεν, ὅπως ἔπος ἔμπεδον εἶη, 36
 ὃ ζαθέη φόρμιγγι μελίπνοος ἔννεπε μολπῆ,
 χρωτὸς ἀμωμήτοιο προάγγελος, οὐδὲν ἀπ' αὐτοῦ
 κεκριμένων μελέων τετριμμένον ὁστέον ἔσται.

Καὶ φέρεται λόγος ἄλλος, ὃν ἔννεπε θέσκελος ἀνῆρ, 37
 190 ὄψονται πρὸς ἐκείνον ὃν οὔτασαν, ὅστις ὀπάσσει
 ποιήν ὀπιτέλεστον ἀμοιβάδα κέντορι λόγγῃ.

Καὶ Πιλάτον μετέπειτα λαθῶν ἐκέτευεν Ἰωσήφ, 38
 τάρβος Ἰουδαίων πεφυλαγμένος· ὅς ῥα καὶ αὐτὸς
 ἀπροϊδῆς Χριστοῦ φιλήκοος ἔσκε μαθητῆς,

195 ἐκ στόματος ζαθέοιο σοφὸν γάλα πιστὸν ἀμέλγων.
 οὔτος ἰὼν ἐκέτευεν, ὑπωρόφιον γόνυ κάμπτων,
 ὄρχαμον αἰτίζων νέκυν ἔνθειον. αὐτὰρ ὃ χαίρων,
 νεκρὸν ἀειζῶντα θεουδέϊ δῶκε φορῆ·
 καὶ ποδὶ σιγαλέῳ νεκροστόλος ἦλθεν Ἰωσήφ.

λόγγῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα
 καὶ ὕδωρ. 35. καὶ ὁ ἑωρακῶς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινῆ
 αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, καὶ ἐκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει,
 ἵνα καὶ ἡμεῖς πιστεύσῃτε. 36. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γρα-
 φὴ πληρωθῇ, Ὅσοι οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37. καὶ πά-
 λιν ἐτέρῃ γραφῇ λέγει Ὅψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

38. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πιλάτον Ἰωσήφ ἀπὸ
 Ἀριμαθαίας, ὃν μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ
 τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ

- 200 ἐγγύθι δὲ σταυροῖο πεπηγμένον ἄκρον ἐρείσας
 δίζυγα χαλκὸν ἔλυσεν ἀκαχμένον ὀξείῃ δεσμῶ,
 καὶ νέκυν ἐστηῶτα κατήγαγε δείλος ἀνήρ,
 φόρτον ἐλαφρίζων θεοδέγμονι κείμενον ὤμῳ.
 Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, ὃς ἦλυθε νυκτὸς ὀδίτης 39
- 205 ἐς μέγαρον Χριστοῖο φυλασσομένῳ ποδὶ βαίνων,
 σμύρναν ἄγων θυόεσσαν, ἐρυθραίοιο δὲ κήπου
 Ἰνδῶς ἀλόης δονακοτρεφὲς ἔρνος ἀρούρης,
 λίτρας τὰς καλέουσι φατιζομένῳ τινὶ μέτρῳ
 ἄχρι μιῆς ζαθέης ἑκατοντάδος· ὧν ἅμα καρπῶ 40
- 210 λεπταλαίαις ὀθόνησιν ἐμιτρώσαντο θανόντος
 σῶμα πολυπλέκτῳ ἐλίκων εὐώδει δεσμῶ,
 ὡς ἔθος Ἑβραίοις ἐπιτύμβια θεσμὰ φυλάσσειν.
 Ἦν δὲ τις αὐτόθι τύμβος ἀερσιλόφῳ παρὰ χώρῳ, 41
 Χριστὸν ὅπη σταυροῖο συνεκλήμισαν ὀχῆι
- 215 νηλῆς ἐχθρὸς ὄμιλος. ἦν δ' ἐνὶ γείτονι κήπῳ
 τύμβος ἀδωμήτοιο βαθυνομένης ἀπὸ πέτρης,
 γλυπτὸς ὄλος, νεότευκτος. ἐν εὐλαίῳγγι δὲ τύμβῳ
 οὐπὼ νεκρὸς ἔκειτο χυτῆς ψαμάθοιο τυχήσας,
 ἀλλὰ τάφου καθαροῖο φρυτῶν ἐπικήπιος αὐρη

ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἤρεν τὸ σῶμα αὐτοῦ·
 39. ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ
 πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν.
 40. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθο-
 νίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις
 ἐνταφιάζειν. 41. ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐσταυρώθη, κή-
 πος καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς

Vs. 201. δεσμὸν — χαλκῶ Pal. cum vulg. ad marg. apposita. —
 Vs. 206. ἐμύρνα? — Vs. 207. ἔρνος A. — Vs. 210. λεπτα-
 λαίαις Hegend. — Vs. 211. fort. πολυπλέκτων Wernick. Tryph.
 p. 488. cf. Dionys. 38, 231. — Vs. 214. cf. 107.

220 χωρον ἀνερρύπιζεν, ὅπη ταλαιργὸς Ἰωσήφ
 Ἰησοῦν ἐκόμισσεν ἐὼ πεφορημένον ὤμῳ,
 Καὶ νέκυν οὐ μίμνοντα λιθάδεϊ θῆκε χαμεύνη, 42
 νεκρὸν ἀειζώνοντα, τριήμερον ἔνδοθι τύμβου,
 σῆμα παρ' αὐτόρριζον, ἀμάρτυρον ἔργον ὑφαίνων·
 225 ὅτι παρ' Ἑβραίοισι φυλασσομένης δρόμον ὤρης,
 γείτονα νύκτα φέρουσα προσάββατος ἔτρεχεν ἡώς·
 καὶ πάλιν ἐς δόμον ἦλθε λαθῶν ἀκίχητος Ἰωσήφ.

Κ Ε Φ. Τ.

Τῇ δὲ μιῇ φθαμένη μετὰ σάββατον ἠριγενεΐη, 1
 Μαγδαλινὴ Μαρίη φιλοδάκρυος ἐγγύθι τύμβου
 πρῶιον ἵχνος ἔκαμπεν, ὅτε σκιοειδεΐ γαίης
 νυκτιφανῆς ἀχάρακτος ἐώλιος ἦεν ἀστήρ.
 5 καὶ λίθον Ἰουδαίοιο μετοχλισθέντα θυρέτρου
 ἄπλετον ἐν δαπέδῳ κεκυλισμένον, ἄχθος ἀρούρης,
 καὶ τάφον ἔδρακε γυμνὸν, ὅπη βαρύφορτος Ἰωσήφ
 Ἰησοῦν ὀλίγη ψαμαθῶδεϊ θῆκε χαμεύνη.
 κειῖθι γυνὴ νυχίη πόδας εὔνασεν· ἀμφὶ δὲ κόλπῳ
 10 πενθαλέον μύρον εἶχεν· ἐρημαίης δὲ χαμεύνης
 ἦπατο, μαστεύουσα νέκυν φύξηλιν ἀλειψαι.
 Ἀλλά μιν οὐκ ἐκίχησεν ἐπειγομένῳ δὲ πεδίλῳ 2

ἐτέθη· 42. ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι
 ἔγγυς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

1. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαλινὴ ἔρ-
 χεται πρῶτ' σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει
 τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2. τρέχει οὖν καὶ ἔρ-

Vs. 219. φοιτῶν Heden.

20, 3. γαίης Pal. A. Sec. Brub. Bog. Juv. γαίη B. N. S. —

Vs. 4. ἦεν A. — Vs. 5. Ἰουδαίοιο A. Sec. Brub. Bog. οὐδαίοιο
 Juv. B. N. S. — Vs. 10. κόλπῳ πενθαλέῳ conl. N. dubitanter.

- νόστιμος εἰς δόμον ἦλθε· κατηπίωντι δὲ Πέτρῳ
 ἀγγελίην ἑτέρῳ τε συνενδιάοντι μαθητῇ,
 15 κοίρανος ὃν φιλέεσκε, μὴ ξυνώσατο φωνῇ
 ἀμφὶ τάφου κενεοῖο. Καὶ ὡς ἔχε Πέτρος ἀκούσας, 3
 ἔμπνοος οἰστρηθέντι ποδῶν διφήτορι ταρσῶ
 ἀνθορεν ἐκ μεγάροιο· καὶ ὠμάρτησε μαθητῆς
 ἄλλος ὁμῶς ἐπὶ σῆμα, καὶ εἰς δρόμον ἔτρεχον ἄμφω. 4
 20 Καὶ φθάμενος Σίμωνα ποδὴνεμος ἦλθε μαθητῆς,
 Πέτρον σπερχομένοιο θωώτερος. Ἀγχιφανῆς δὲ 5
 ἰστάμενος παρέκλυσε, καὶ ἔδραμεν ἔνδοθι τύμβου
 ἀντωποῖς βλεφάροισι κενήριον ὄξυ δοκεύων
 κεκλιμένας ὀθόνας χιονώδεας ὑπόθι γαίης·
 25 οὐ μὲν ἔσω διέβαινε, καὶ εἰ ταχύς ἦλθεν ὀδεύων.
 Ἐσπόμενος δὲ πόδεσσιν ὀπίστερος ἴκειο Σίμων, 6
 καὶ ταχύς ἔνδον ἴκανεν· ὑπὲρ δαπέδοιο δὲ γυμνοῦ
 σύζυγας ἀλλήλοισι λινέους ἐνόησε χιτῶνας,
 καὶ κεφαλῆς ζωστῆρα παλίλλυτον ἄμματι χαιτῆς, 7

χεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς Ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητῆς, καὶ ἦρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον· 4. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ. ὁ δὲ ἄλλος μαθητῆς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρον καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5. καὶ παρακύνσας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6. ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, 7. καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,

Vs. 16. τάφου Pal. A. Sec. Brub. Bog. τάφοιο Juv. B. S. κενεοῖο Pal. cf. 19, 219. κενοῖο A. Sec. Brub. Bog. Juv. B. S. —
 Vs. 19. ὅπως Pal. A. ὁμοῖς Juv. B. St. cf. N. p. 223. — εἰς δόμον Heden. — Vs. 22. ἔδραμεν A. S. ἔδρακεν Juv. B. N. cf. 25. —
 Vs. 26. ἰσπομένοιο conl. N.

- 30 σουδάριον τόπερ εἶπε Σύρων ἐπιδήμιος αὐδῆ,
οὐ ταφίαις ὀθόνας παρακείμενον, ἀμφιλαφῆ δὲ
μουκαθὸν αὐτοέλικτον ὁμόπλοκον εἰν ἐνὶ χώρῳ.
Ἦλθε καὶ ὁ πρῶτιστος ἰὼν ἐπὶ σῆμα μαθητῆς, 8
καὶ βραδὺς ἔνδον ἴκανε λιθογλυφῆος κενεῶνος·
- 35 καὶ λίθον εὐδίνητον ἑοικότα χάσματι τύμβου,
ἀντίτυπον στήριγμα χαραδραίου πυλεῶνος,
καὶ πλοκάμων τελαμῶνα, καὶ εἴματα κείμενα γαίῃ
ἔδρασκε, καὶ πίστευεν ὅτι χθονίων ἀπὸ κόλπων
οὐρανίην ἐπὶ πέζαν ὑπηνέμιος νέκυς ἔπη.
- 40 Οὐ γάρ πω δεδάσκει δὺν Χριστοῖο μαθηταὶ 9
ὅτι ταχὺς μετὰ πότμον ἀνόστιμον οὐδας εἰσάσας,
εἰς τρία φάεα μῦνον ἐγέρσιμον ὑπνον ἰαύων,
νόστιμος ἐκ νεκύων ἀναβήσεται εἰς πόλον ἄστρον,
ἀκλινῆος θανάτοιο καλλίλυτα δεσμὰ πατήσας.
- 45 Πυκνὰ δὲ θαμβήσαντες ὀπιπευτήρες ἑταῖροι, 10
ἀσταδᾶες σφστερόισιν ἐναυλίζοντο μελάθροις,
ἄψοφα καλλεῖψαντες ἀπεκθῆος ἀντυγα τύμβου.
Μαγδαλινῆ δ' ἐλέλειπτο γυνὴ παρὰ σήματι μούνη, 11
θερμὸν ἀναβλύζουσα γοήμανος ὄμβρον ὀπωπῆς.
- 50 μυραμένη ζῶαντα· δι' εὐφραῆος δὲ θυρέτρου
ὡς ἔτι δακρυχέεσκε λάλον νέκυν ἐγγὺς ἔοντα,
ἀγγελικὴν ἐνόησε συνωρίδα. τὸν μὲν, ἐπ' ἄκρου 12

οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον. 8. τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητῆς ὁ ἔλθων πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9. οὐδέπω γὰρ ᾗδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. 11. Μαρία δὲ εἰσῆλκει πρὸς τῷ μνημείῳ κλαίουσα. ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκλυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, 12. καὶ

δεξιὸν ἀντικέλευθον ὑπὲρ Χριστοῦ καρήνου,
 μαρμαρυγὴν πέμποντα θεογλήνοιο προσώπου ·
 55 τὸν δὲ, ποδῶν παρὰ πῆξαν, ὅπη νέκυς ἦεν ἐχέφρων,
 χιονέους σπινθῆρας ἀκοντίζοντα χιτῶνος.
 Ἀμφότεροι δ' ἐρέεινον ἔσω τύμβοιο γυναιῖκα, 13
 τίπτε γύναι στενάχεις; Μαρίη δ' ἠμείβετο μύθῳ,
 ὡς τινὲς ἄρπαγες ἄνδρες ἐμὸν βασιλῆα λαθόντες
 60 ἐννύχιοι σύλλησαν. ἐγὼ δ' οὐκ οἶδα νοῆσαι
 ὁπόθι μιν μετέθηκαν. Ἐποστρεφθεῖσα δ' ἐκείνη, 14
 Ἰησοῦν ἐνόησεν ὃν ἔστενεν· ἰστάμενον δὲ
 εἶδε, καὶ οὐ γίνωσκεν ὅτι ζαϊθῶ παρὰ τύμβῳ
 Χριστὸς ἔην. Καὶ ξεῖνος ἀνὴρ ἄτε κῆπον ὀδεύων, 15
 65 τίπτε, γύναι, στενάχεις, κινυρὴν ἐρέεινε γυναιῖκα,
 εἰπέ, τί μαστεύεις; Μαρίη δ' ἐφθέγγετο φωνὴν
 ἔλλομένη κήποιο φυτηκόμον ἄνδρα νοῆσαι,
 εἰ σὺ νέκυν ζοφόνετος ἐκούρισας ἔνδοθι τύμβου,
 ἔννεπέ που μετέθηκας· ἐγὼ δὲ μιν ἔνθεν ἀείρω.
 70 Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο χέων ἀρίδηλον ἰωήν. 16

θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13. καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι Γύναι, τί κλαιεῖς; λέγει αὐτοῖς, ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 14. ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. 15. λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς Γύναι, τί κλαιεῖς; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρὸς ἐστίν, λέγει αὐτῷ Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, καὶ γὰρ αὐτόν ἀρώ. 16. λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς Μαρία. στραφεῖσα ἐκεί-

Vs. 55. ἦν A. — Vs. 66. nulla interrogatio post μαστεύεις A. — Vs. 67. ἔλπ. ποιοφυτηκόμον A. Sec. Brub. ἔλπ. ποιὸν φυτηκ. Hadr. Jun. ἔλπ. κήποιο φ. Bog. Jun. B, N. S. — Vs. 68. ἔνδοθι A, S. ἔκτοθι Jun. B. N.

- καὶ Μαριάμ ἰάχησε. μεταστρεφθεῖσα δ' ἐκείνη,
 ῥαββουνί, κατέλεξε. Θεὸς δ' ἀνέκοψε γυναῖκα 17
 δεξιτερὴν μέλλουσαν εἰς ἄμβροτον εἶμα πελάσσαι.
 καὶ οἱ μῦθον ἔλεξεν, ἐμῶν μὴ ψαῦε χιτῶνων·
 75 οὐπω γὰρ μετὰ πότμον ἐμῶ νόστησα τοκῆ·
 ἀλλὰ κασιγνήτοισιν ἐμοῖς ἀγόρευε μαθηταῖς,
 πρὸς γενέτην ἐμὸν εἶμι, καὶ ὑμέτερον γενετήρα,
 καὶ θεὸν ὑμῶν, καὶ ἐμὸν θεὸν αὐτίς ἰκάνω.
 Καὶ Μαριάμ πεπότητο, καὶ ἔνδεκα μάρτυρι φωνῆ 18
 80 πᾶσιν ὑπωροφίοισιν ἔπος ξύνωσε μαθηταῖς,
 ὅτι μεταχθονίου γυμνούμενα γυῖα χιτῶνος,
 Χριστὸν ἶδε στίλβοντα θεοκμήτω τινὶ πέπλω·
 καὶ οἱ ἔφη τάδε πάντα χέων ἀντόπιον αἴγλην.
 Καὶ σκιερὴν ὅτε γαῖαν ὄλην ἐμέλαινεν ὁμίχλη, 19
 85 ἀκλινέες δὲ θύρετρα συνεκλήμισαν ὀχῆες,
 ὀπτόδι φαλεύοντες ἐναυλίζοντο μαθηταί,
 ὡς πτερὸν ἢ νόημα μετάρσιος εἰς μέσον ἔστη
 μιτρωθεῖς ἐτάροισι, καὶ ἔννεπε, σύννομος ὑμῖν
 εἰρήνη· καὶ ἄελπτον ἔπος βραχὺ τοῦτο βοήσας, 20

νη λέγει αὐτῷ [Ἑβραϊστὶ] ῥαββουνί (δ λέγεται διδύσκαλε).
 17. λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς Μὴ μου ἄπτον· οὐπω γὰρ ἀναβέ-
 βηκα πρὸς τὸν πατέρα [μου]· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελ-
 φούς μου, καὶ εἶπέ αὐτοῖς Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου
 καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεὸν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. 18. ἔρχεται
 Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρα-
 κεν τὸν κύριον καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19. Οὕσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββά-
 των, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταί,
 διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς
 τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς Εἰρήνη ὑμῖν. 20. καὶ τοῦτο εἰ-

- 90 δεῖξε πόδας καὶ χεῖρας ὁμηγυρέεσσι μαθηταῖς
 ἡλοτύπους, πλευρὴν τε νεούτατον· ὀψιφανῆ δὲ
 κοίρανον ἀθρήσαντες, ἐγήθηον αὐτῖς ἐταῖροι
 καὶ σφιν ἀναξ ἀγόρευε τὸ δεύτερον ὁξεῖ μῦθῳ, 21
 εἰρήνη πάλιν ὑμῖν· καὶ ὡς τετράζυγι κόσμῳ
- 95 πέμψεν ἐμὸς γενέτης με, καὶ ὑμέας αὐτὸς ἰάλλω.
 Εἶπε, καὶ ἀμβροσίῳν στομάτων φύσημα τιταίνων, 22
 χεῖλος ἀναπτύξας βιοτήσιον, εἶπε μαθηταῖς·
 Ἄγνὸν πνεῦμα δέχεσθε, καὶ ὧν μερόπων ἐνὶ γαίῃ 23
 δυσσεβίην ἀφέητε, βιοπλανῆς ἄχθος ἀνάγκης,
 100 ἀμπλακίης ἀμνηστος ἐπουρανίη λύσις ἔσται.
 ὧν δὲ πάλιν κρατέοιτε βροτῶν ἀλιτήριον ἄτην,
 ἔργα βίου σφαλεροῖο μένει πεπεδημένα δεσμῶ.
 Θωμᾶς δ' ἐνδομύχων ἀπελείπετο μῦθος ἐταίρων, 24
 ἀγχιφανῆς ὅτε πᾶσι δι' ἡέρος ἦλθον Ἰησοῦς
- 105 κοίρανος ἠνεμόφοιτος, ἀμάρτυρον οἶμον ἀμείβων.
 Καὶ οἱ ὀπιπευτήρες ἐπεφθ' ἐγξάντο μαθηταί, 25
 κοίρανον ὡς ἐνόησαν· ὁ δὲ θρασὺν χεῖλος ἀνοίξας,
 ἔννεπε μῦθον ἀπίστον, ἐπεὶ βραδυδινεῖ μῦθῳ

πὼν ἔδειξεν καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. 21. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. 22. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν, καὶ λέγει αὐτοῖς Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23. ἐάν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφεῶνται αὐτοῖς· ἐάν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. 24. Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς. 25. ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ Ἐωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ

Vs. 90. cf. 18, 40. fort. ὁμηγυρέεσσι. — Vs. 99. δυσσεβίης Pal. A. Sec. Brub. Bog. sublata distinctione post ἀφέητε. v. S. δυσσεβίην Juv. B. N. S. — Vs. 108, βραδυδινεῖ A.

μαρτυρίας ἄγραμπτον ἐδίξετο μείζονα πεσθῶ,
 110 εἰ μὴ χεῖρας ἴδοιμι, βαθυνόμενόν τε σιδήρῳ
 πήξω δάκτυλον ἄκρον ἐς ὀξυτόρων τύπον ἦλων,
 καὶ παλάμην γλαφυροῖο κατὰ πλευροῖο πελάσσω,
 οὔποτε πιστεύσοιμι. Θεοφραδέες δὲ μαθηταὶ

26

115 πάντες ἔσαν στοιχηθὸν ἔσω κρυφίῳ μελάθρου,
 φρικτὸν Ἰουδαίων πεφυλαγμένοι ὄγκον ἀπειλῆς
 ἀγρομένοις δ' ἅμα τοῖσι συνέστιος ἔξετο Θωμᾶς,
 ὃν Δίδυμον καλέσαντο, διώνυμον ἀπροϊδῆς δὲ
 Χριστὸς ἔσω μεγάροιο θυρῶν ἀνεμώδει ταρσῶ,

120 ἄπτερος, ἀγγχεῶν ἀνεφαίνετο μέσσοις ἐταίρων·

καὶ τριτάτῃ παλίνθορος ἀνίαχεν ἠθάδι φωνῇ,
 εἰρήνῃ πάλιν ὑμῖν. καὶ εἰν ἐνὶ πάντας βάσας,
 Θωμᾶν ἀντικέλευθον ἀμείβετο μάρτυρι μύθη,
 δός μοι δεῦρα πέπον σέο δάκτυλον, ὄφρα πελάσσω.

27

125 μάρτυρ' ἀναμφήριστον ἐς ὀξυτόρων τύπον ἦλων.
 καὶ παλάμας ἐκάταρθεν ἐμὰς ἴδε· δεξιτερὴν δὲ
 πλευρῆς χεῖρα τάνυσσον ἐμῆς αὐτάγγελον οὐλῆς,

εἶπεν αὐτοῖς Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον
 τῶν ἦλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τόπον τῶν
 ἦλων καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ
 μὴ πιστεύσω. 26. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτώ πάλιν ἦσαν ἔσω
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰη-
 σοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ
 εἶπε Εἰρήνῃ ὑμῖν. 27. εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ Φέρε τὸν δάκτυ-
 λόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖρας μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά

Vs. 111. cf. 125. — Vs. 112. μετὰ Pal. superscr. vulg. —
 Vs. 115. κρυφίῳ A. Sec. Brub. St. κρυφίῳ Jun. Bog. B. N. S.
 cf. 21, 3. — Vs. 120. μέσσοις A. — Vs. 121. τριτάτῃ A. —
 Vs. 125. μάρτυρ Wernick. ms. Tryph. p. 125. cf. Simon. ep. 17, 4.
 — Vs. 126. δεξιτερῆ. Pal. A.

καὶ τὸν ἦθος ἄπιστον ἀναίνεο. πιστότερον δὲ
εἰς ἐμὲ διπλὸς ἔσσο, καὶ εἰσορόων, καὶ ἀφάσσω.

130 Θωμᾶς δ' ὑστερόμητις ἀμοιβάδα ῥήξατο φωνήν, 28
κοίρανος ἡμέτερος, καὶ ἐμὸς θεός. Εἶπε καὶ αὐτὸς 29
Ἰησοῦς Διδύμοιο νόον διχόμητιν ἐλέγχων,
πεῖθεαι ἀθρήσας με, καὶ ὄμμασι δέξασο πειθῶ·
κεῖνοι μᾶλλον ἔασι μακάριτεροι, οἳ μὴ ἰδόντες
135 μείζονα πίστιν ἔχουσι, καὶ οὐ χατέουσιν ὀπωπῆς.
Ἄλλὰ καὶ θαύματα πολλὰ σοφῶν προπάρουθεν ἐ- 30
ταίρων

Ἰησοῦς ἐτέλεσσε, πολύτροπα σήματα φαίνων.
μάρτυς ἀληθείης, τάπερ ἔγραφε θέσπιδι βίβλω,
ὃς τάδε πάντα χάραξε, θελήμονι κάλλιπε σιγῇ.

140 Ταῦτα δὲ πάντα πέλει τετυπωμένα μάρτυρι δέλτῳ, 31
ὄφρα κε πίστιν ἔχοιτε βιοσσοόν, ὅτι τοκῆος
Χριστὸς ἀειζῶοιο θεοῦ γόνος ἐστὶν Ἰησοῦς·
ὑμῖ δὲ πειθομένοισιν ἐπουραίνης χάριν ἀρχῆς,
ζωῆς θεσπεσίης αἰώνιός ἐστιν ἀμοιβή.

σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρίαν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος
ἀλλὰ πιστός. 28. ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὁ κύ-
ριός μου καὶ ὁ θεός μου. 29. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ὅτι
ἐώρακάς με, πεπίστευκας; μακάριοι οἳ μὴ ἰδόντες καὶ πι-
στεύσαντες.

30. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς
ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βι-
βλίῳ τούτῳ· 31. ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε ὅτι
Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύον-
τες ζῶν [αἰώνιον] ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Vs. 128. v. S. et N. p. 229. — Vs. 129. ἔσο A. — Vs. 133.
Omnes edd. habent interr. notam post πειθῶ. — Vs. 138. ἀ-
γραφα N. q. v. p. 229. — Vs. 143. χάριν A. N. S. χάρις
Juy. B.

Κ Ε Φ. Φ.

Τὸ τρίτον ἄμβροτον εἶδος ἑοῖς ἀνέφηνε μαθη-
ταῖς

1

Χριστὸς ἀσιγήτοιον πέρην Τιβεριάδος ἄλμης.

Οὕτω δ' εἶδος ἔφηνεν. ἔσω κρυφίονο μελάδρου

2

Πέτρος ἔην ὁ πρόσθε βοάμενος οὖνομα Σίμων,

5 καὶ σοφὸς Ἀνδρείας, ὁμογάστριος ὃς πέλα Πέτρον,

καὶ τροχαλοὶ δύο παῖδες ἀλιτρεφέος Ζεβεδαίου,

καὶ Θωμᾶς μετὰ τοῖσι Διάνυμος· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς

Ναθαναήλ, ἕτεροὶ τε δύο θεοπειθέες ἄνδρες.

Καὶ σφιν ἀγειρομένοισι λινοπλόκος ἔννεπε Σίμων, 3

10 ἔρχομαι ἰχθυόεσσαν ἐς ἠθάδα πόντιον ἄγρην,

καὶ οἱ μῦθον ἔλεξαν ὁμήλυδες ἀσπαλιῆς,

Σὺν σοὶ ἐς ἰχθυόεντα χυτῆς ἀλὸς ἔργα καὶ ἡμεῖς

ἰέμεθα ξύμπαντες ὁμήλυδες. ἐκ δὲ μελάδρου

ἀμφιλαφεῖς ῥώοντο, καὶ ἀγχιπόρου στόμα λίμνης,

15 ἠγὸς ἐπεμβαίνοντες, ἐπέπλεον. ἐννίχιον δὲ

οὐδὲν ἀλιτρώτησι δυνήσατο χερσὶ πιέζειν

ἔσμος ἅπας· καὶ πυκνὰ παλιμπετέος ἄχρυτο Σίμων,

χερσὶν ἐπ' ἀμφοτέρῃσιν ὑπηνέμιον λίνον ἔλκων.

---

1. Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος, ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. 2. ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος καὶ Ναθαναήλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3. λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος Ὑπάγω ἀλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. [καὶ] ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

21, 2. fort. Τιβεριάδος cf. 6, 1. 21, 80. — Vs. 3. cf. 20, 115. — Vs. 10. ἐς abest A. Sec. Brub. addunt Bog. Jun. B. N. S. ἂν ἠθάδα Hadr. Jun. — Vs. 12. σὺν σοὶ Pal. A. — Vs. 16. fort. ἀλιτρώτοισι.

Καὶ ῥοδέης ἀκτῖσιν ὅτε ζόφον ἔσχισεν ἠὼς, 4
 20 Χριστὸς εὐκροκάλοισι παρ' ἠόσιν ἴστατο πόντου,
 Πρώϊον ἴχνος ἄγων ἐπιδήμιον ἠθάδι λίμνη,
 οἷα βορῆς χατέων ἀλιδινέος· οὐδὲ μαθηταὶ
 δερκόμενοι γίνωσκον ὅτι σχεδὸν ἦεν Ἰησοῦς.
 Ἐγροβίους δ' ἐρέεινεν ἐθήμενας ἰχθυβολῆας, 5
 25 πλωτὰ τελεσσιγόνοιο κομίζετε δεῖπνα θαλάσσης,
 παῖδες ἀλὸς δρηστῆρες; ἀμειβόμενοι δὲ μαθηταὶ
 οὐδὲν ἔχειν ἀνένευον. Ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ, 6
 ἰχθυβόλῳ χάλασαντες ἐκηβόλα δίκτυα πόντῳ
 βάλλετε φοιταλέης παρὰ δεξιὰ νηὸς ἐτοίμης·
 30 καὶ λῖνα κολπώσαντες ἐς ἀμφίβληστρα πεσόντα,
 πόντιον αὐτοκύλιστον ἀνείρουον ἐσμὸν ἀλήτην,
 ἰχθύας ἐνδομύχους χαροπῆς βητάρμονας ἄλμης.
 οὐκέτι δὲ σθένος εἶχον ὑποβρύχιον λῖνον ἔλκειν
 πληθύος ἐκ νεπόδων βυθίῳ πολυχανδέϊ φόρτῳ.
 35 Καὶ διερωτῶ Σίμωνι βυθίου διφήτορι πόντου 7
 κοίρανος ὃν φιλέεσκε συνέμπορος εἶπε μαθητῆς,

4. πρώϊος δὲ ἦδη γενομένης ἔστι Ἰησοῦς ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν· οὐ μέντοι ᾗδειςαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἔστιν. 5. λέγει οὖν αὐτοῖς [ὁ Ἰησοῦς] Παιδιά, μὴ τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Οὐ. 6. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Βάλλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἔλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. 7. λέγει οὖν ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ

Vs. 26. interrogationis notam ex Pal. inseruit S. q. v. — Vs. 29. βάλλετε φ. Juv. B. S. γείτονα φ. Pal. A. Sec. Brub. Bog. N. quod Sylburgio iudice structura ferre nequit, nisi praecedenti versu legas χάλασατε. — Vs. 30. εἰς A. — Vs. 31. ἐσμὸν ἀλήτην Pal. W. ms. ἄσπετον ἐσμὸν vulg. — Vs. 35. βυθίου A. Sec. Brub. Bog. Juv. S. Σίμωνι βυθίου St. Heden. βύθου B. βυθοῦ N. cf. 4, 67. χυτοῦ conii. S. βυθῷ W. ms.

- αὐτὸς ἀναξ πέλεν οὗτος· ὁ δὲ σχεδὸν ἐγγὺς ὀρούσας,
 εἵματι δαιδαλέῳ λαγόνας μιτρώσατο Σίμων,
 καὶ λινέῳ πεπύκαστο πολυτρήτῳ χροῖα πέπλω,
 40 πόντιον ἀμφίβλημα περὶ γλουτοῖσιν ἐλίξας,
 δέρμα, τόπερ διδύμων κεχαλασμένον ἐς πτύχα μη-
 ρῶν,
 ἰχθυβόλοι φορέουσιν ἀθηήτου σκέπας αἰδοῦς,
 γυμνὸν γὰρ δέμας εἶχεν ἐς ἥονα δίκτυον ἔλκων·
 καὶ ταχὺς εἰς ῥοὸν ἄλτο, καὶ ἠθάδα πόντον ἀμεί-
 βων,
 45 χεῖρας ἐρετμώσας, κεφαλὴν εἰς ὕψος ἀείρων,
 ποσὸν ἀμοιβαίοισιν ὀπίστερον ᾧθεεν ὕδωρ·
 ἀκτῆς δ' ἐγγὺς ἰκάνε θεηδόχον ἥονα βαινῶν,
 Ἰησοῦς ὅτι μίμνε διδεγμένος. Οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 εἰν ἐνὶ πάντες ἰκοντο μίης ἐπὶ νηὸς ἐταῖροί,
 50 ἐσπόμενον σύροντες ἐν ὕδασι δίκτυον ἄγρης·
 οὐ γὰρ ἔην περίμετρος ἄλῶς πλόος ἔκτοθε γαίης,
 ἀλλὰ διηκοσίους ἐνὶ πῆχεσι κύματος ὄλκῳ
 ἀφρὸν ἀνηκόντιζον ἐς ἥονα θυιάδες αὐραὶ,
 γείτονος αἰγιαλοῖο περιῶρανθέντος ἑέρσῃ.
 55 Καὶ χθονὸς ὡς ἐπέβησαν ἐπ' ἥονι διψάδος ἀκτῆς, 9

Πέτρῳ Ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο (ἦν γὰρ γυμνός) καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· 8. οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον (οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπο πηχῶν διακοσίων) σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9. ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνδρακιὰν κει-

Vs. 41. πτύχας A. Sec. Brub. alterius lectionis διδύμοις — μηροῖς vestigia habet Pal: πτύχα Bög. Ján. B. N. S. — Vs. 47. θεηδόχον A. Sec. Brub. St. Θεουδόχον Bög. Juv. B. Hæden. N. θεηδόχον S. θεηδόκος 11, 4. 8. — Vs. 53. θυιάδες A. rell! θυιάδες Juv. B. cf. 2113. Dionys. 39, 77: 3, 250. — Vs. 55: ἥονι A.

πυρκαϊὴν φλογόεντι μαραινομένην ἴδον ἀτμῶ·
 ἀνθρακῆς δ' ἐφ' ὑπερθεν ἐπ' ὄφρῦσι κείμενον ἰχθύν,
 ὄψον, καὶ νέον ἄρτον. Ἄναξ δ' ἐκέλευε μαθηταῖς, 10
 ἄξατε νῦν βυθίων νεπόδων ἑτερόχροον ἄγρην,
 60 οὔστινας ἐκ λαγόνων ἐπιάσσατε φορβάδος ἄλμης.
 Καὶ διεροῖσι πόδεσσι θορῶν ἀνεβήσεται Σίμων, 11
 χερσὶν ὁμοσθενέεσσιν ἐπὶ χθόνα δίκτυον ἔλκων,
 ἔγκυον ἄλλομένων νεπόδων ἐπιβήτορι παλμῶ
 μηκεδανῶν. καὶ νῶτα κεκυφῶτα τείρετο Σίμων
 65 πάντοθεν ἰκμαλέης ἀγέλης ἑκατοντάδα σύρων,
 οἷσιν ὁμοπλεκέεσσιν ἐπέτρεχον ἰχθύες ἄλλοι
 σὺν τρισὶ πενήκοντα. καὶ οὐ λίνον ἔνδοθι πόντου
 σχίζετο, τοσσατίων νεπόδων βεβαρημένον ὄλκῳ.
 οὐ τότε τολμήσας τις ἀνὴρ ὁμόφοιτος ἐταίρων 12
 70 ἀντωποῖς βλεφάροισι θεὸν παρεόντα δοκεῖων,
 τίς τελέθεις; ἐρέεινε· καὶ οὐ θρασὺς εἶρετο Σίμων,
 ἐγγύθι γινώσκων ὅτι κοίρανος ἦεν Ἰησοῦς·
 καὶ σφιν ἄναξ παρέθηκε φέρων περιμήκετον ἰχθύν,
 ἰχθύν καὶ νέον ἄρτον. Ἐοῖς δ' ἐκέλευε μαθηταῖς, 14

μένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10. λέγει αὐτοῖς
 ὁ Ἰησοῦς Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν.
 11. ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ εἴλκυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν
 γῆν μεστὸν μεγάλων ἰχθύων ἑκατὸν πενήκοντα τριῶν· καὶ
 τοσοῦτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. 12. λέγει αὐτοῖς
 ὁ Ἰησοῦς Δεῦτε ἄριστήσατε. οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθη-
 τῶν ἑξετάσαι αὐτόν Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν.
 13. ἔρχεται Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14. Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανε-

Vs. 61. fort. ἀνεβήσατο. — Vs. 62. fort. ὀπισθοτόνον. W. ms.
 (voluit, ut videtur, ὀπισθοτόνησαι aut ὀπισθοτόναισι). — Vs. 63.
 ἐπὶ βήτορι A. — Vs. 64. κεκυφῶτα A. — Vs. 65. πόντοθεν
 Pal. — Vs. 69. τίς A. τίς vulg.

75 δεῦτε, πάλιν δαίνυσθε μῆς ὑπὸ κύκλα τραπέζης
 ὀπταλέην ἀδόκητον ἐδήμονα δαῖτα θαλάσσης,
 τοῦτο πάλιν τρίτον ἄλλο ἐφαίνετο πᾶσι μαθηταῖς
 Ἰησοῦς μετὰ θεῖον ἐγέρσιμον ὕπνον ὀλέθρου,
 νόστιμος ἐκ νεκρῶν, χθονίους κευθμῶνας ἐάσας, 15
 80 ἠθάδος ἰχθυβότοιο κέρην Τιβερηίδος ἄλμης
 εἰλαπίνης ἔψαυσε· καὶ εἰν ἐνὶ πάντας ἐάσας
 ἰχθυόεν μετὰ δεῖπνον ἀδαιτρεύτοιο τραπέζης,
 ἀγχιπόρῳ Σίμωνι θεηγόρον ἰαχε φωνήν,
 Σίμων, γνήσιον ἔρνος Ἰωάνναο τοκῆος,
 85 συμμιγῶν ἐμὲ μᾶλλον ὄλων ἐτάρων ἀγαπάξεις;
 καὶ οἱ Πέτρος ἔφη, ναὶ κοίρανε, καὶ σὺ δὲ θυμῷ
 οἶδας ὅσον φιλέω σε, καὶ οὐ μύθοιο χατίζεις.
 καὶ ζαθέοις στομάτεσσιν ἀναξ ἐπετέλλετο Πέτρῳ,
 βύσκε μοι ἔμφρονας ἄρντας ἀσιγήτω σέο ῥάβδῳ.
 90 Ἰησοῦς δ' ἐρέεινεν ἀμοιβάδι Πέτρον ἰωῆ, 16
 Σίμων, ἀγλαόπαιδος Ἰωάνναο γενέθλης,
 μοῦνον ὁμοζυγῶν φιλέεις ἐμὲ μᾶλλον ἐταίρων;
 καὶ πετάσας βασιλῆι τὸ δεύτερον ἀνθερσῶνα,
 ἀνδρομέης ἀγέλης ἀλιεύς ἐφθέγξατο Σίμων,
 95 ναὶ βασιλεῦ· σὺ δὲ μάρτυς ἐμῆς φρενός, οἶσθα καὶ
 αὐτὸς,
 ὅσον ἐγὼ γλυκὺ φίλτρον ἀθέσφατον εἰς σὲ κομίζω.

ἐρώτη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐγερούς ἐκ νεκρῶν. 15. ὅτε
 οὖν ἠράστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς Σίμων
 Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλεον. τούτιον; λέγει αὐτῷ Ναὶ κύριε,
 σὺ εἶδας ὅτι φιλέω σε. λέγει αὐτῷ Βύσκε τὰ ἄρντια μου.
 16. λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με;
 λέγει αὐτῷ Ναὶ κύριε, σὺ εἶδας ὅτι φιλέω σε. λέγει αὐτῷ

καὶ πινυτῶ παλίνορσος ἀναξ μυνθήσατο Πέτρῳ,
ἡμετέρων ποιμαίνε νοήμονα πώεα μῆλων.

Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε παλίσσουτον ἠθάδα φωνῆν,

17

100 πατρὸς Ἰωάννου θεουδέος ἔκγονε Σίμων,
ἀσφαλῆως ποθέεις με πολὺ πλέον ἤπερ ἄλλοι;
καὶ θρασὺς ἄχρυτο Πέτρος ὅτι τρίτον εἶπεν Ἰησοῦς,
μᾶλλον ἐμῶν ἐτάρων με φιλοστούργων ἀγαπάξεις;

Ἰησοῦν δ' ἀπάμειπτο κατηφέϊ Πέτρος ἰωῆ,

105 πάντα σὺ γινώσκεις ὅσα μῆδομαι, ὄρχαμε κόσμου,
καὶ νοεῖς φιλότητος ἐμῆς ἀτίνακτον ὄχηα,
οἷον ἔχων φιλέω σε. θεὸς δ' ἀντίαχε μῦθῳ,
οὐρανίη ποιμαίνε καλαύροπι μῆλα καὶ ἄρνας.

Κουρίζων ἔτι, Πέτρε, τεῖν ἐζώννυσο μίτρην,

18

110 καὶ παδὸς ἔχνος ἔκαμπτες, ὅπη μενέαινες ὀδεύειν·
ὀψὲ δὲ γηράσκων, τανύσεις σέο χεῖρας ἀνάγκη·
καὶ σε περισφιγγουσιν ἀφειδέες ἀνέρες ἄλλοι,
εἰς τινα χῶρον ἄγοντες, ὃν οὐ σέο θυμὸς ἀνώγει.

Εἶπε προθεσπίζων θανάτου τέλος ἰδμοι φωνῆ,

19

115 οἶῳ Πέτρος ἐμελλε θανὼν βασιλῆα γεραίρειν·
καὶ σοφίης πλήθοντι θεὸς πάλιν ἔννεπε Πέτρῳ,
ἄρνας ἐμοὺς ποιμαίνε σαόφρονας ἀνθεσι βίβλων.

Ποιμαίνε τὰ πρόβατά μου. 17. λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον Φιλεῖς με; [καὶ] εἶπεν αὐτῷ Κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς Βόσκει τὰ πρόβατά μου. 18. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει [σε] ὅπου οὐ θέλεις. 19. τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν· καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ Ἄχο-

Vs. 107. ex vestig. cod. Pal. legendum putat Commelinus οἷον ἔχων φιλέων σε, ut 20, 16.

- Καὶ οἱ Χριστὸς ἔλεξεν, ἐφρέσκει, καὶ τότε βαίνων, 20
 ἐντροπαλιζομένης ἐτιπαίνετο κύκλον ἀπάτης
 120 Σίμων αἰολόμητις· ὀπηδεύοντά τε ταρσῶ
 κοίρανος ὃν φιλέσκειν ὀπίστερον αἶδα μαθητήν,
 ὃς καὶ δαιτυμένοιο θιηγερέος βασιλῆος
 λοξὸς ἐπὶ στέρνοιο πεσῶν, φιλοπενθεί μύθῳ
 Ἰησοῦν ἐρέεινε δαίμονα, τίς πέλεν, ἀνήρ,
 225 ὃς σε θεοστρυγγέσαις Ἰουδαίαις παραδώσει ;
 Τοῦτον ἰδὼν τότε Πέτρος, ἀκείρετο, καὶ τί τελέσσει 21
 οὗτος ἐμὸς συνάειθλος ; Ἄναξ δ' ἠνίπαπε μύθῳ, 22
 εἴ μιν ἕως ἔλθοιμι λιλαίομαι ἐνθάδε μίμνειν,
 πρὸς σε τί τοῦτο πέλει ; σὺ μοι ἔσπεο· Καὶ λόγος 23
 οὗτος
 130 γνωτῶν ἐξ ἐτάρων κρυφίῃ κηρύσσειτο φωνῇ
 ἀνχῆις, ὅτι κείνος ἀκικήτοια μαθητής
 οὐ ξυνοῦ θανάτου τέλος ὄψεται. οὐ μὲν Ἰησοῦς
 ἔννεπεν, οὐ βιότου νοσφίσεται, ἀλλ' ὅτι μούνον,
 εἴ μιν δεῦρο μένειν ἔτι βούλομαι εἰσόκεν ἔλθῳ,

λούθει μοι. 20. ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε ; 21. τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ Κύριε, οὗτος δὲ τίς ; 22. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ ; σὺ μοι ἀκολούθει. 23. ἔξηλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' Ἐὰν αὐτὸν θέλω

Vs. 121. εἶδε μ. conl. N. S. — Vs. 129. Σαὶ λόγος S. typo-
 thetae, errore. — Vs. 131. ἀκινήτοιο m. B. ἀνικ. A. rell. —
 Vs. 133. νοσφίσεται A. rell. νοσφίσσεται N. S. νοσφ. pass. Dionys.
 1, 449.

- 135 πρὸς σε τί τοῦτο πέλει; τί δὲ πεύθει; οὗτος ὀπωπῆ 24
ἀθρήσας ὁμόφοιτος ἀλήμονος ἐκτὸς ἀκουῆς,
ἔργων θεσπεσίων ἐπιμάρτυρός ἐστι μαθητῆς.
καὶ νοέων τάδε πάντα, κατέγραφε θέσπιδι βίβλω.
Ἄλλα δὲ θαύματα πολλὰ σοφῆ σφρηγίσσατο σιγῆ. 25
140 μάρτυς ἐτήτυμῆς, τάπερ ἤνυσεν αὐτὸς Ἰησοῦς,
ὅσα καθ' ἕν στοιχηδὸν ἀνὴρ βροτὸς αἶκε χαράξῃ,
βίβλους τοσσατίας νεοτευχέας οὐδὲ καὶ αὐτὸν
ἔλπομαι ἀγλαόμορφον ἀτέρμονα κόσμον ἀεῖραι.

μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; 24. οὗτός ἐστιν ὁ μαθητῆς
ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ ὁ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν
ὅτι ἀληθῆς ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. 25. ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ'
ἕν, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα
βιβλία.

Vs. 135. πρὸς σε — τί A. τί πεύθει S. qui coniecit τί νυ
πεύθει; Dedi τε δὲ πευθει; — Vs. 140. αὐτὸς abest A. Sec.
Brub. Bog. addit Juv. B. St. Heden. N. S. cf. 17, 18, 19, 87.